Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység (505)

A vadgazdálkodási tájegység tervének elkészítéséhez felhasznált vadgazdálkodási alapadatok, az azokat bemutató grafikonok és térképek, valamint azok szöveges értékelése egységes szerkezetben.

Vadgazdálkodási tájegységi terv tartalomjegyzék

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

- A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása
- A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői
- A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

- A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- Az őz állománya, hasznosítása és minősége
- A muflon állománya, hasznosítása és minősége
- A vaddisznó állománya és hasznosítása
- A mezei nyúl állománya és hasznosítása
- A fácán állománya és hasznosítása
- A hasznos apróvad hasznosítása
- Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

3.1. Nagyvadgazdálkodás

- A gímszarvas gazdálkodás alapvonalai
- A dámszarvas gazdálkodás alapvonalai
- Az őzgazdálkodás alapvonalai

- A muflongazdálkodás alapvonalai
- A vaddisznó gazdálkodás alapvonalai

3.2. Apróvadgazdálkodás

- A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
- A fácángazdálkodás alapvonalai
- A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
- A ragadozó-gazdálkodás alapvonalai

4. Mellékletek

- A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe
- A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke
- A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján
- A különleges rendeltetésű vadászterületek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között
- A vadaskertek vadgazdálkodási tájegységek közötti megoszlása
- A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei
- Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység leíró jellemzői

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

	VGTE kódszáma:	**505**
	VGTE neve:	**Zalai-dombsági**

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása

A Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység Zala megyében helyezkedik el. Területének mintegy 95%-a vadgazdálkodásra alkalmas. A vadgazdálkodási tájegység területének mintegy felét (50.8%) borítják szántó és gyepterületek, az erdő aránya 42.4%. Nagyvadas vadgazdálkodási tájegység a dél-nyugat-dunántúlra jellemző kiemelkedő adottságokkal.

A vadgazdálkodási tájegység megyék közötti megoszlása:

- Zala: **218,873 ha** (100.0%)

A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői

A művelési ágak megoszlása a Corine Landcover adatbázis alapján (ha)

erdő	szántó	rét	szőlő	nádas	tó	alkalmatlan	összesen
92,737	93,444	17,692	2,782	337	1,072	10,815	218,877
42.4%	42.7%	8.1%	1.3%	0.2%	0.5%	4.9%	100.0%

A Zalai-dombság területén elhelyezkedő tájegység, magas erdősültséggel. Kiemelkedő a gímszarvas állomány mennyiségi és minőségi szempontból. Országos átlag feletti az őz lelövés, illetve a vaddisznó terítéke. Az igen nagy mértékben megnövekedett nagyvadlétszámmal összefüggésben nagyon nagyok a térített mezőgazdasági karok. A csülkösvad állományok csökkentése és a mező- és erdőgazdálkodás érdekeivel és tűrőképességével összhangban álló gazdálkodás kialakítása szükséges.

Az apróvad az elmúlt évtizedekben elvesztette gazdálkodási jelentőségét. Ez részben a nagyvad túlsúlyával, részben a közepes méretű ragadozók állományainak jelentős növekedésével magyarázható, valamint a megfelelő apróvadas élőhelyek hiányával is magyarázható.

A vadgazdálkodási tájegységben elhelyezkedő erdőterület nagysága és fafajok és korosztályok szerinti megoszlását a mellékelt táblázat és térkép mutatja.

A vadgazdálkodási tájegység leíró jellemzői	
	A vadgazdálkodási tájegységben térített mezőgazdasági és erdei kár alakulása a megelőző időszakban (1998-2014) • A térített mezőgazdasági vadkár nagysága a vadgazdálkodási tájegységben kiemelkedően jelentős. Az 1998-2014 közötti időszakban a folyóértéken tekintett károk időközi ingadozással növekedtek, 70-95 millió Ft-ról 195-205 millió Ft-ra. • A térített erdei károk nagysága a tájegységek rangsorában kiemelkedő, időközi ingadozással és 2006-os kiugró értékkel (30.5 millió Ft) összességében növekvő trendet mutat.
	A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése
	A vadgazdálkodási tájegység Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI) közötti megoszlása: • Balaton-felvidéki NPI: **207,847 ha** (95.0%) • Őrségi NPI: **10,992 ha** (5.0%) A vadgazdálkodási tájegység nemzeti parki igazgatóságok közötti megoszlását és a vadgazdálkodási tájegységben található Natura 2000 területeket a csatolt táblázatok sorolják fel és térképek mutatják.
	A vadgazdálkodási tájegységben található Ramsari vizes élőhelyek területe és a tájegység részesedése az adott élőhelyből: • A tájegységben nem található Ramsari vizes élőhely

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

505 - Zalai-dombsági tájegység

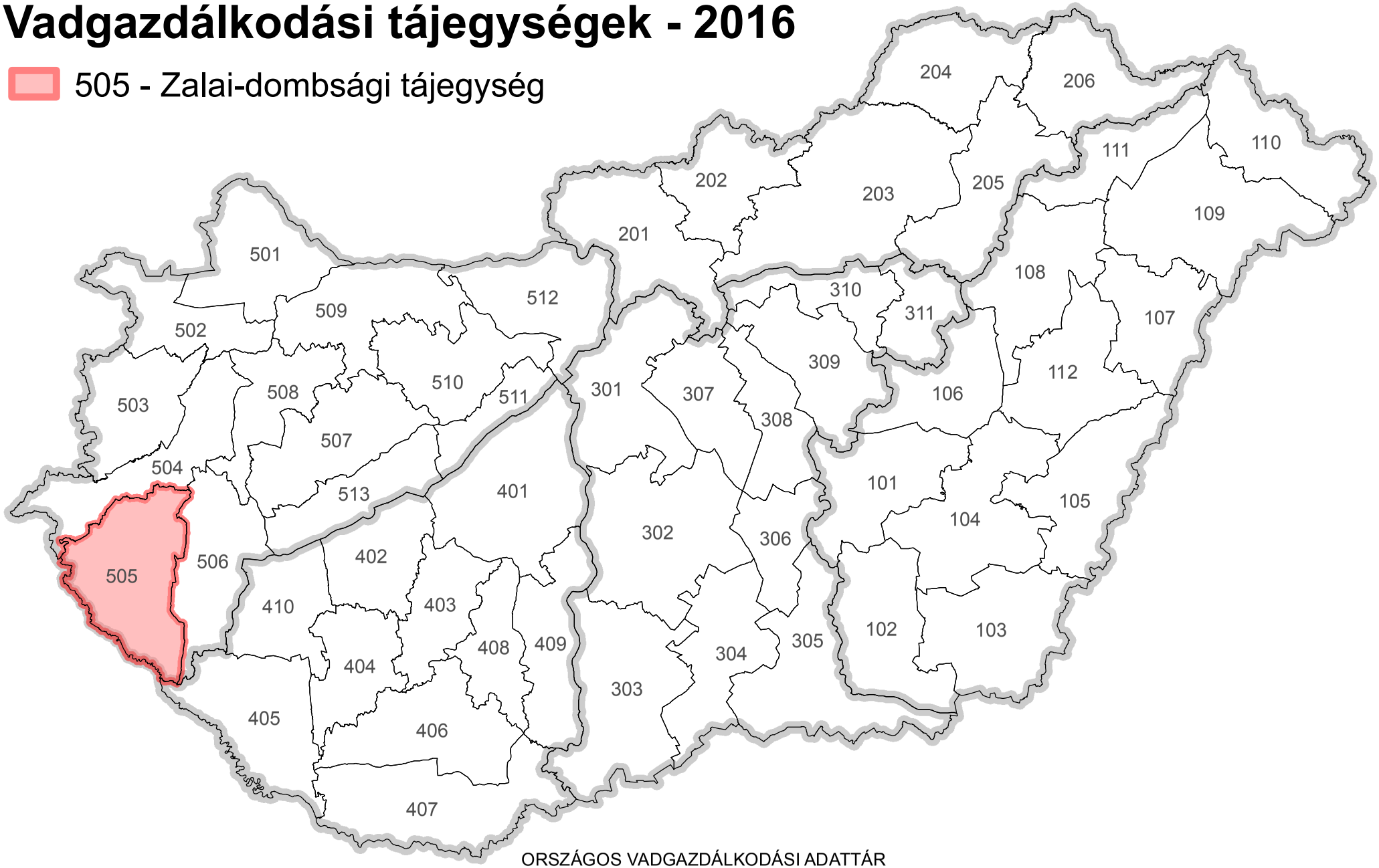

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.05.12.

Az 505. számú vadgazdálkodási tájegység felszínborítása

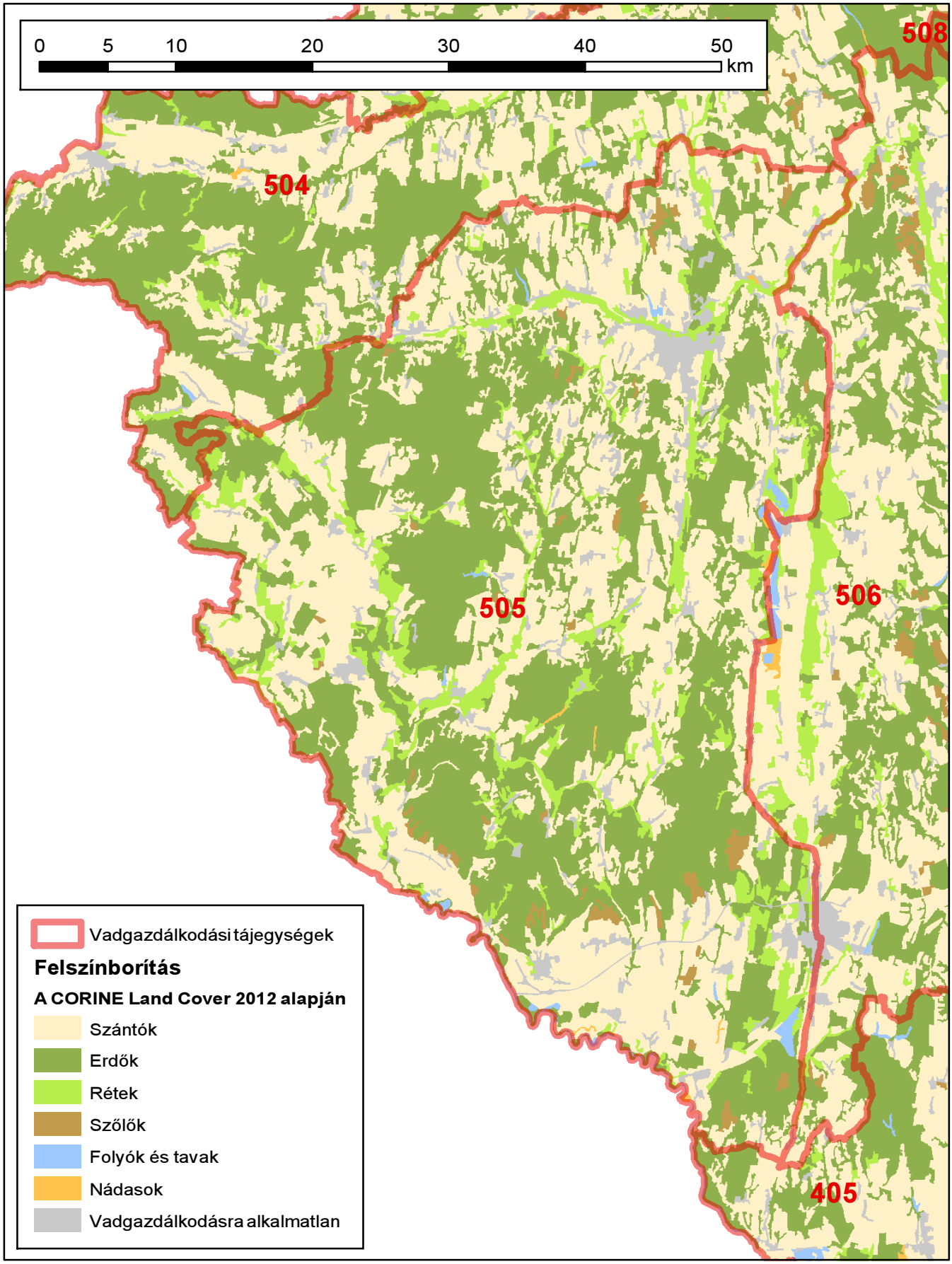

Készült: 2016.06.08.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az erdő- és vadgazdálkodás összehangolásának alapelvei

V. 6. Fenntartható vadgazdálkodás[1]

Az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás harmonizálásának problémái évszázados múltra tekintenek vissza. A problémák zömét a magas vadlétszámból következő vadkár és annak kezelése okozza. Alapvető célja a két rokon ágazatnak a gazdaságos működés. Ehhez elengedhetetlen a fenntartható erdő- és vadgazdálkodás harmonizációja, melyet komoly szakmai viták öveznek, azonban a tudatos, olykor kapcsolt gazdálkodási modell körültekintő, átgondolt munkával kidolgozható. Az elmúlt 60 év európai és a magyar statisztikai adatait vizsgálva kapcsolatot lehet felfedezni az erdőterület és a nagyvadállomány növekedése között. A nagyvadállomány 1960 óta, - mintegy évtizedes késéssel - erőteljes növekedéssel reagált itthon és külföldön egyaránt az erdőterület folyamatos növekedésére. Természetesen a nagyvadlétszám növekedésében más tényezők is közrejátszanak, mint a mezőgazdasági élőhely szerkezeti átalakulása.
A vad az erdei életközösség elvitathatatlan része. Az erdei életközösség védelme érdekében ugyanakkor az élőhely tűréshatárán túli vadsűrűséget szabályozni szükséges.. Az élőhely forráskészletét meghaladó sűrűségű nagyvadállomány káros hatása elleni fellépés elsősorban a vadászati szakterület feladata, amit a vadászati igazgatásnak, a gazdasági szereplőknek és a vadászati érdekképviseletnek közösen kell megalapozni.

V. 6.1. Általános célok

1. A nagyvadlétszám nemkívánatos további növekedésének megállítása, illetve a létszám csökkentése valamennyi nagyvadfajunk esetében elérendő cél, a vadállomány genetikai változatosságának és élőhelyének megóvása mellett. A hazai nagyvadállomány csökkentése a nőivarú egyedek fokozott állományhasznosítása útján vezethet a megoldáshoz, azaz a környezetével egyensúlyi helyzetben lévő nagyvad egyedsűrűség eléréséhez. Ebben a feladatban az ország erdőterületének felén, mintegy 1 millió hektár erdőterületen gazdálkodó állami erdőgazdasági társaságok lehetnek a kezdeményezők, ahol a szakmai hozzáértés és szakszemélyzet rendelkezésre áll.

2. Az erdőművelési és vadkár megelőzési gyakorlat (pl. az erdőfelújítást védő kerítések alkalmazása és időben történő lebontása) felülvizsgálata szükséges.

V. 6.2. Stratégiai célok

Az állománykezelési probléma fokozottan jelentkezik. Stratégiai célként fogalmazható meg a hazai nagyvadállomány hasznosításnak további fokozása.
A nagyvad állomány európai szinten tapasztalható dinamikus szaporodása Magyaror-

1 FM EVF 2016. **Nemzeti erdőstratégia 2016-2030**. Földművelésügyi Minisztérium, Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály, Budapest (36-38. oldal)

szágon is jelentős problémákat okoz. Ennek megoldásához egy olyan mechanizmusra lenne szükség, amely a vadállomány erdőkre és más természeti területekre gyakorolt hatását előre meghatározott keretek között lenne képes tartani. A nagyvad állomány létszámának csökkentése rövidtávon növelheti a vadgazdálkodási ágazat bevételeit és hozzáadott értékét, emellett pedig rövid és hosszú távon is növelné az erdőgazdálkodás hozzáadott érétkét a vadkárok és a vadkár elleni védekezésre fordított költségek csökkenésén keresztül.

V. 6.3. Javaslatok a stratégiai célok megvalósításához

a) Az új vadgazdálkodási törvény más aspektusba helyezi a vadkár kezelését, éppen ezért megjelennek a jogszabályban olyan új elemek, amelyek rögzítik a vadkár problémák kezelését a megelőzéstől a kifizetésig. A törvény hatályba léptetését követően ki kell dolgozni a vadkár kezelésének és becslésének protokollját, mely egységes szemszögből közelíti meg a kérdést. Figyelembe véve a folyamatos erdőborítottsági gyakorlatot és a 2050-ig terjedő erdőtelepítési programot is, teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy a nagyvad további térhódítása várható, mivel újabb források (élőhely, táplálék) jelennek meg számára még az alacsonyabb erdősültségűalföldi megyékben is. Ez újabb konfliktushelyzetet teremthet az erdei vadkárok területén, mivel bizonyos vadfajok (pl. szarvas) plasztikusan alkalmazkodik a környezete táplálékkínálatához.

b) Az állományhasznosítási terveknél a pontos módszertan az európai összehasonlításban is alapos Erdővédelmi Mérő- és Megfigyelő Rendszeren belül kaphatna helyet az átfogó, mintapontokon alapuló erdővédelmi hálózathoz kapcsolódva, melynél az évente végzett felvételekkel értékelik az erdő állapotát, illetve annak változását, felhívva a figyelmet az esetlegesen kedvezőtlen tendenciákra.

c) Az állományhasznosítás jelen mértékét feltétlen növelni kell, annak érdekében, hogy a későbbi konfliktusok kezelhetővé váljanak. Ha szükséges hatósági eszközökkel kell a nagyobb állományhasznosítást a vadászatra jogosultaktól kikényszeríteni és annak megvalósulását ellenőrizni. Ennek megoldására tesz az utóbbi tíz évben kísérletet a nagyvad lelövési kvóták megyei vadászati hatósági megállapítása, amelynek eredményeképpen az országos nagyvadállomány hasznosítás 15 év alatt megduplázódott, 150 ezerről 300 ezer fölé emelkedett.

d) Ösztönözni kell a hazai vadhúsfogyasztást és támogatni kell a belföldi vadhús értékesítést. A megnövelt vadhús kereslet pozitív ösztönző hatással lehet a vadgazdákra állományaik hasznosítása terén. A folyamatos vadhús kereslet a lőtt-vad kínálat növelését ösztönzi.

e) Elő kell segíteni a hazai vadállomány genetikai állományának és élőhelyének megóvását.

505 vadgazdálkodási tájegység fafaj és korosztály szerinti viszonyai

Fafaj neve	Korsztályok															Összes
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141-	
Kocsányos tölgy	777.1	1606.5	1166.6	980.7	426.5	510.7	934.8	545.0	939.7	638.0	787.7	556.1	155.2	24.6	7.2	**10,056.4**
Szlavon tölgy		1.2	0.5					0.6	16.4	31.9	109.2	102.1	36.4	0.4		**298.5**
Kocsánytalan tölgy	947.5	1601.7	1238.2	1003.5	236.3	239.6	324.0	628.8	895.6	726.7	648.8	357.6	113.9	19.5	4.0	**8,985.7**
Molyhos tölgy							0.1									**0.1**
Vörös tölgy	25.1	41.3	34.9	76.2	130.5	201.1	95.8	12.6	12.4	5.3	5.1	4.4				**644.7**
Amerikai mocsártölgy		0.1	0.6	4.3	2.1	4.6	10.8	1.2	0.4		0.4					**24.4**
Egyéb tölgy fafaj				0.8	0.1											**0.9**
Csertölgy	45.5	149.2	102.2	177.3	105.1	73.3	281.3	414.0	469.6	355.9	192.2	84.9	23.3	8.7	0.9	**2,483.4**
Bükk	400.1	2157.7	1419.6	752.9	351.7	495.3	662.6	962.2	1674.4	1462.3	1094.6	742.1	314.0	79.5	33.5	**12,602.6**
Gyertyán	148.0	765.2	914.3	695.1	475.0	463.9	634.6	913.9	1184.0	796.1	475.9	191.5	55.3	9.6	8.1	**7,730.5**
Akác	1992.0	2948.5	4568.7	2837.3	555.4	277.8	150.2	8.4	0.6	0.5						**13,339.3**
Zalai akác		4.5	3.2	23.0	2.2	2.9	1.8									**37.6**
Hegyi juhar	18.7	86.5	39.7	16.4	14.4	49.0	29.8	6.4	2.5	3.3	3.6			0.0		**270.3**
Korai juhar	0.2	1.2	0.6	3.2	1.0	4.5	2.3	0.6	2.2		1.0					**16.7**
Mezei juhar	5.6	28.3	146.0	69.6	14.1	10.7	7.1	7.1	6.2	5.3	2.9	1.5	0.4	0.5		**305.0**
Zöld juhar			1.6	0.2	0.6	0.2			0.1							**2.7**
Ezüst juhar		1.6	3.0	3.3	3.2	18.9	4.3									**34.2**
Tatár (feketegyűrű) juhar						0.1										**0.1**
Hegyi szil					0.1								0.0	0.0		**0.1**
Mezei szil	0.3	0.2	2.4	1.5	1.6	0.9	0.1	0.6	0.0	0.1	0.6					**8.4**
Vénic szil	1.4	1.3	0.9	0.4	0.1			0.1		0.4	0.4					**4.9**
Turkesztáni szil			1.1													**1.1**
Magas kőris	12.5	42.4	20.6	7.8	9.0	5.4	2.4	2.1	0.3	2.0		0.0				**104.5**
Magyar kőris	4.6	53.2	102.6	113.9	52.7	53.1	57.3	50.7	27.4	10.2	35.1	4.8	5.4			**571.0**
Amerikai (vörös) kőris	0.8	7.8	26.4	35.7	27.7	25.7	10.2	16.6	2.7	7.4	4.6					**165.5**
Virágos kőris		0.2		0.2												**0.3**
Fekete dió	9.4	50.2	24.0	1.4	0.5	2.2	0.5	0.4	2.9							**91.4**
Közönséges dió	0.9	4.8	11.5	17.0	7.3	1.8	0.1		0.1	0.1	0.6					**44.1**
Madárcseresznye	8.1	15.9	9.1	5.5	8.9	15.0	19.3	17.1	10.7	6.8	4.5	0.5		0.0		**121.6**
Sajmeggy						0.1										**0.1**
Zselnicemeggy			0.2	0.5		0.6		0.0								**1.4**
Kései meggy		1.1	10.4	0.9												**12.4**
Vadalma	0.9	0.3		0.0	0.3	0.1										**1.6**
Vadkörte	3.9	3.4	14.8	18.6	2.8	1.0		1.4	0.1	0.2	0.2					**46.4**
Fehér eperfa				2.6	0.7	0.1										**3.5**
Madárberkenye		1.8														**1.8**
Háziberkenye				0.1												**0.1**
Barkócaberkenye		0.4														**0.4**
Szelídgesztenye	0.3	3.8	4.9	14.4	16.6	4.9	7.8	6.3	5.3	2.9	9.8	1.2	0.2	0.1		**78.4**
Juharlevelű platán	0.3				0.2		0.1									**0.7**
Lepényfa	0.1	0.0		0.4	0.9	0.8										**2.2**
Fel nem sorolt egyéb kemény lombos fafaj		0.5	0.7	0.9	1.4	0.2			0.0							**3.6**
Korai nyár			2.5	4.1	6.4	6.5	5.1	0.4								**25.0**
Kései nyár			0.2													**0.2**
Óriás nyár			1.3	0.6		0.1										**2.0**
Olasz nyár			1.0	4.8	4.0	0.2										**10.0**
Koltay (H-528-8) nyár		0.1	0.5	0.4	1.3											**2.2**
BL nyár		2.0														**2.0**
Pannónia (H-490/3) nyár		14.3	8.7													**23.0**
I-45/51 nyár		1.9														**1.9**
Fehér nyár	1.9	14.0	15.9	6.5	3.6	3.4	0.1									**45.4**
Szürke nyár	7.0	13.5	5.8	7.1	2.7	2.0	1.4									**39.6**
Rezgő nyár	1.6	8.3	57.9	58.0	38.0	11.0	1.4	0.1		0.1						**176.3**
Fekete nyár	1.2	2.3	1.8	2.8	4.2	13.9	4.0	2.2								**32.3**
Jegenyenyár	0.2															**0.2**
Egyéb nemes nyár		5.5	4.4	0.2	0.5											**10.5**
Fehér fűz	5.9	5.0	74.2	93.2	54.1	48.7	34.3	8.3								**323.8**
Szomorú fűz				0.1	0.1											**0.3**
Törékeny fűz		0.7	5.8	5.8	0.9	0.4										**13.6**
Kecskefűz		7.2	60.4	22.1	9.8											**99.5**
Egyéb fűzek			0.6													**0.6**
Mézgás éger	60.6	170.2	654.2	1357.0	1333.8	763.4	199.6	81.4	26.1	3.6	4.7					**4,654.5**
Hamvas éger		0.0			0.1		0.7									**0.8**
Kislevelű hárs	1.0	4.3	10.3	20.6	19.8	18.4	17.4	19.4	14.1	8.3	6.2	4.0	0.2	0.1		**144.2**
Nagylevelű hárs		0.5			0.1	3.9	0.7									**5.2**
Ezüsthárs						0.2										**0.2**
Közönséges nyír	3.7	19.0	48.1	48.9	28.7	8.3	3.8	0.3	0.4							**161.3**
Vadgesztenye				0.1	0.1							0.1				**0.4**
Bálványfa		4.6	1.4	1.6			0.3									**7.9**
Erdeifenyő	197.1	519.6	1234.8	1966.7	2257.9	1054.7	1393.9	1086.7	835.5	522.4	303.7	81.7	18.8	4.3	23.2	**11,500.9**
Símafenyő		1.5	2.0	11.3	67.9	23.6	1.2	1.0	0.5							**108.9**
Cikota-1 erdeifenyő				1.5												**1.5**
Pornói erdeifenyő	0.1															**0.1**
Feketefenyő	0.2	0.4	13.5	5.7	10.3	21.1	14.5	9.9	1.5	3.3	11.6	1.4				**93.6**
Lucfenyő		6.7	487.5	1336.7	468.3	85.2	21.7	1.3	0.0	1.4	1.7	0.0				**2,410.5**
Szitkafenyő				1.4												**1.4**
Szürkefenyő			0.2													**0.2**
Vörösfenyő és egyéb Larix fajok	0.3	5.8	96.6	85.9	72.1	183.1	46.8	9.9	3.4	0.7	0.8	0.4	0.0			**505.6**
Japán vörösfenyő					1.3											**1.3**
Zöld duglászfenyő	0.4	5.7	16.8	33.9	31.9	17.6	5.3	0.1								**111.9**
Kék duglászfenyő		2.7	2.0	0.5												**5.2**
Jegenyefenyő		0.2	1.0	4.3	2.5	3.1			0.1							**11.1**
Kaukázusi jegenyefenyő		0.7	2.5	1.7	0.8	2.8	0.5									**8.9**
Kolorádói jegenyefenyő				0.2												**0.2**
Koreai jegenyefenyő				0.0												**0.0**
Oregonciprus			2.4	0.5	5.7	2.8	0.6									**11.9**
Mocsárciprus				0.5	0.0	1.4										**2.0**
Keleti tuja (Életfa)			1.0	0.2			0.5									**1.6**
Nyugati tuja				0.5	0.1											**0.6**
Egyéb fenyő		0.8	8.8	0.8	3.0	3.1				0.2						**16.6**
Összesen	**4,684.3**	**10,398.1**	**12,693.0**	**11,951.4**	**6,878.4**	**4,743.4**	**4,991.0**	**4,817.0**	**6,135.4**	**4,595.3**	**3,705.8**	**2,134.3**	**723.0**	**147.4**	**77.0**	**78,674.7**

A vadgazdálkodásra alkalmas terület, a térített mezőgazdasági és erdei vadkárok vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Vadgazdálkodásra alkalmas terület	Alkalmas terület aránya	Térített mezőgazdasági kár	Térített erdei kár
	km2	%	E Ft	E Ft
1998	2 078	95,2%	71 991	4 458
1999	2 078	95,2%	95 861	4 579
2000	2 078	95,2%	131 258	8 266
2001	2 078	95,2%	114 971	6 036
2002	2 078	95,2%	158 976	5 457
2003	2 078	95,2%	144 839	3 880
2004	2 078	95,2%	147 543	10 861
2005	2 078	95,2%	142 897	3 403
2006	2 078	95,2%	117 254	30 574
2007	2 090	95,2%	188 459	8 890
2008	2 090	95,2%	192 330	10 500
2009	2 090	95,2%	175 126	7 355
2010	2 090	95,2%	233 942	2 796
2011	2 090	95,2%	246 459	825
2012	2 086	95,1%	269 774	4 001
2013	2 086	95,1%	205 798	11 036
2014	2 086	95,1%	194 860	9 741
Változás	0,4%	-0,2%	170,7%	118,5%
Minimum	2 078	95,1%	71 991	825
Maximum	2 090	95,2%	269 774	30 574

Térített mezőgazdasági és erdei károk változásai

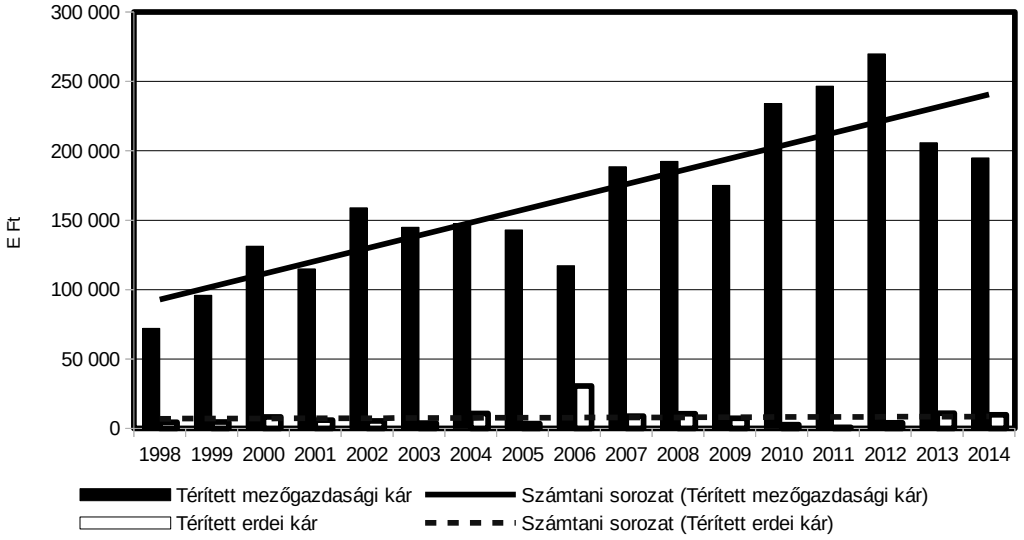

Az agrárminiszter

12/2018. (VII.3) AM rendelete

az Észak-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

5. melléklet a 12/2018. (VII.3) AM rendelethez

A védett természeti területek természet-, és tájvédelmi előírásai

A védett természeti területek természet- és tájvédelmi előírásait a természetvédelmi kezelési tervek tartalmazzák. Az alábbi természet- és tájvédelmi előírásokat kell figyelembe venni, amennyiben a vadgazdálkodási tájegységben található védett természeti terület vonatkozásában nincsen kihirdetett kezelési terv, vagy annak vadgazdálkodásra vonatkozó előírásai nem rendelkeznek eltérően.

1. Vadászati és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést is) nem járhat a védett természeti értékek és területek jelentős zavarásával, veszélyeztetésével, vagy károsításával.

2. Fokozottan védett madárfaj szaporodó, költő, táplálkozó, telelő területén vadgazdálkodási tevékenység csak úgy folytatható, hogy az ne zavarja jelentős mértékben annak élettevékenységét.

Nagyvad

3. A nagyvadállomány csökkentése során kiemelt figyelmet kell fordítani a nőivarú nagyvad egyedek, különösen a muflon és dámszarvas, valamint a vaddisznó állomány fokozott hasznosítására.

4. A nagyvadfajok takarmányozása, etetése – a vaddisznó intenzív vadászatát biztosító szórók üzemeltetésének kivételével – a vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést el nem érő védett természeti területeken tilos. A vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést elérő védett természeti területeken takarmányozás csak abban az esetben végezhető, ha a vadlétszám az élőhelyet még nem veszélyeztető legmagasabb vadlétszám alá csökken

Vadgazdálkodási tevékenység

5. A vadászati, vadgazdálkodási tevékenység során különös figyelmet kell fordítani a gyepek megóvására, a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.

6. A vadászat, vadgazdálkodás során keletkező hulladékokat a vadászatra jogosultnak a vadászterületről haladéktalanul el kell távolítani.

7. Februári hajtó és terelő vadászatok helyét és időpontját a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

8. Hattyúnyakkal való csapdázási tevékenység csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetve kezdhető meg.

Vadgazdálkodási létesítmények, vadföld

9. Az 505. sz. Zalai-dombsági, az 506. sz. Zala-kisbalatoni, az 507. sz. Bakonyi, az 508. sz. Marcal-medencei és az 513. sz. Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben a vadászati és vadgazdálkodási berendezések számát, helyét és funkcióját 2018. december 31-ig felül kell vizsgálni. A meglévő és tervezett berendezéseket a természetvédelmi kezelővel egyeztetni szükséges.

10. Fokozottan védett természeti területen kizárólag hordozható les, szóró, épített vadbefogó létesíthető. Erdőrezervátum magterületén semmilyen vadgazdálkodási létesítmény nem létesíthető, kivéve hordozható (mobil) magaslesek, amik csak augusztus 15. – február 28. között használhatók.

11. A természet védelméről szóló törvényben meghatározott lápok és források, mint minden esetben országosan védett természeti területek vonatkozásában az alábbi előírás érvényesítendő: a lápok területén és a források 100 méteres környezetében szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

12. Állandó gyepterületeken (művelési ágtól függetlenül) vadászati, vadgazdálkodási létesítmények közül dagonya, takarmánytároló, vaditató, apróvad tenyésztésére szolgáló létesítmény nem létesíthető.

13. Szórón kombájntiszta szemes takarmány, csöves kukorica, valamint répafélék és almatörköly használhatók.

14. Vad etetést, takarmányozást csak mesterségesen létesített vadetetőből lehet végezni. Lédús és erjesztett takarmányt csak tálcáról lehet etetni.

15. A szórók környezetében az esetlegesen megjelenő gyomnövényeket (parlagfű, stb.) rendszeres kaszálással, vagy nyűvéssel még magérlelés előtt el kell távolítani.

16. Sózók csak tuskósózó, sózóláda, oszlopsózó vagy sózóvályú formájában üzemeltethetők. A talajra sót szétszórni tilos.

17. A használaton kívüli, leromlott állapotú vadgazdálkodási-vadászati létesítmények elbontásáról és elszállításáról a vadászatra jogosult köteles folyamatosan gondoskodni a vegetációs időn kívül.

18. A téli etetési időszak után a nagyvadetetők környékén szétszórt szénát össze kell gyűjteni, illetve év közben legalább egy alkalommal az etetőhely körül felverődő gyomokat magérlelés előtt le kell kaszálni.

19. Fokozottan védett területen új vadföld nem létesíthető.

20. Művelt vadföldeken a művelés során fokozott figyelmet kell fordítani a gyom- és inváziós növények terjedésének megelőzésére.

Zárttéri vadtartás, kibocsátás, telepítés

21. Kizárólag őshonos fajok repatriációs célú kibocsátása lehetséges. Egyéb vadfajok, illetve nagyvadtartásból származó vad szabad vadászterületre történő kibocsátása tilos.

22. Idegenhonos fajok betelepítése tilos. A spontán betelepülő idegenhonos fajok (mosómedve, nyestkutya) állományának felszámolására kell törekedni.

Apróvad

23. Azonos területrészen évente legfeljebb két alkalommal kerülhet sor apróvad hajtóvadászatra.

Vízivad vadászat

24. Tómederben lőállás nem létesíthető.

25. Vizes élőhelyeken a vadászható ragadozó fajok gyérítése március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történjen.

Túzokvédelem

26. Túzok dürgő- és költőhelyen vadgazdálkodási- és vadászati tevékenység (beleértve az őzbak vadászatát és a megelőző felméréseket is) csak a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon történhet március 15. és július 1. között.

27. Túzok dürgő- és költőhelyen a vadászható ragadozó fajok gyérítésére vonatkozó előírások:
    - A gyérítés március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történhet.
    - A gyérítést nyílt területen (pl. gyepeken, szántókon, stb.) április 15-ig kell elvégezni, ezt követően vonalas létesítmények (utak, csatornák, stb.) mentén, nádasok, erdők, facsoportok, stb. környezetében, a nyílt területrészek kíméletével történhet.

28. Túzok dürgő- és költőhelyen a vaddisznó tartós megtelepedését meg kell akadályozni.

29. Túzokok tartózkodási helyén végzett éjszakai vadállomány-becslést és reflektoros vadászatot a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

30. Téli időszakban vadászati- és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést, társas vadászatokat, stb.) a túzokok tartózkodási helyeinek figyelembe vételével történhet különös tekintettel a ködös időszakokban.

31. Túzokok tartózkodási helyét érintő társas vadászatok helyszíneit az idény megkezdése előtt a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

32. Túzok telelőhelyeken tarvad vadászat a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon történhet. Az adott évi telelőhelyek pontosítását minden évben a tájegységi fővadász bevonásával egyeztetni kell a természetvédelmi kezelővel, melyet jegyzőkönyvben rögzítenek legkésőbb december 1-ig.

6. melléklet a 12/2018. (VII.3) AM rendelethez

Hosszú távú természetvédelmi célok

1. A természetvédelem hosszú távú, a vadgazdálkodást is érintő célja az ország teljes területén a biológiai sokféleség, valamint a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzése, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítása, az élőhely vesztésből, az élőhelyek minőségének romlásából, illetve a fajok túlhasznosításából származó veszélyek csökkentése. Ennek érdekében a vadállomány igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

2. A vadgazdálkodás, vadászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, ami a vadfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti. Az őshonos vadfajok vadászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.

3. A védett természeti, illetve a Natura 2000 területek általános és egységes természetvédelmi célkitűzése az azokon található védett, fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve amennyiben a természeti értéket az extenzív területhasználat tartja fenn, az azt fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

4. Kiemelt természetvédelmi cél azon vadászható fajok állományszabályozása, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerekre, a védett, illetve veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre túlzott terhelést jelentenek.

5. A vadászattal összefüggő jogellenes természetkárosító cselekmények megelőzése, felszámolása. A védett és fokozottan védett fajok egyedei elejtésének megakadályozása.

6. A vadgazdálkodás során fokozott figyelmet kell fordítani a nagyvad populációsűrűségének szabályozására. Akkora létszámú nagyvad fenntartása a cél, amely:

6.1. nem veszélyezteti a taposásra, bolygatásra érzékeny természetes és természetszerű élőhelyeket, különös tekintettel a forrásokra, patakvölgyekre, lápokra, magassásosokra, mocsárrétekre, zsombékosokra, hegyi rétekre, erdőssztyeprétekre, a domb- és hegyvidéki sziklagyepekre, valamint karsztbokorerdőkre,
6.2. lehetővé teszi a védett és fokozottan védett, illetve veszélyeztetett fajok hosszú távú fennmaradását,
6.3. nem veszélyezteti élőhelyének természetes folyamatait és biológiai sokféleségét,
6.4. mellett az erdőgazdálkodás során a folyamatos erdőborítást megteremtő gazdálkodási módszerek hatékonyan alkalmazhatóak

7. Olyan nagyvadgazdálkodást kell folytatni, amely elsősorban az őshonos, magas genetikai értékű állományok (gímszarvas, őz) minőségi és nem mennyiségi megőrzését tűzi ki célul.

8. Nagyvad-gazdálkodási célú berendezés csak a nagyvadállomány sűrűsége megfelelő szinten tartásának elérése érdekében létesüljön, minimalizálva a zavarást, a berendezés környezetének degradálódását és a tájesztétikai problémákat.

9. Törekedni kell az ólomsörét használatának teljes körű kiváltása más, nem környezetszennyező technológiákkal.

10. Törekedni kell a nagyvad intenzív takarmányozásának megszüntetésére. Hosszú távon jelentősen csökkenteni kell a kijuttatott takarmány mennyiségét. Az ökológiai vadeltartó képességnél magasabb nagyvadlétszám intenzív takarmányozással való mesterséges fenntartását mindenhol meg kell szüntetni.

11. Az 503. számú Alpokaljai, az 507. számú Bakonyi, az 510. számú Vértes-hegységi, az 512. számú Dunazugi és az 513. számú Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben kívánatos a nagyragadozók (farkas, hiúz) állandó jelenléte, ezért a vadgazdálkodási tevékenység során figyelmet kell fordítani a megőrzésükre. Azon területeken, ahol e fajok tartós jelenlétére lehet számítani, a vadászatokat úgy kell tervezni, hogy az ne zavarja indokolatlan mértékben e fokozottan védett ragadozókat. Mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy e fajok egyedeit sem szándékosan, sem véletlenül ne ejtsék el.

12. Javítani kell az őshonos, veszélyeztetett apróvadfajok, így különösen a mezei nyúl és a fogoly életfeltételein. A vadgazdálkodás során előtérbe kell helyezni az e fajoknak kedvező élőhely-fejlesztéseket és az e fajok számára kedvező vadföldgazdálkodást. Mindenképpen kerülni kell a túlhasznosítást. A szárnyasvadfajok esetében is a védelmet döntően a természetes állomány védelmével, és nem pedig tenyésztett madarak kibocsátásával kell biztosítani. Szárnyasvad kibocsátás esetén biztosítani kell, hogy a tenyésztett madarak ne jelentsenek állategészségügyi kockázatot a vadon élő állomány számára, illetve a kibocsátás technológiája ne okozza a ragadozók adott területen való túlzott csoportosulását.

13. A vízivad hasznosítása olyan mértékű legyen, amely minimalizálja a védett és fokozottan védett fajok egyedeinek akár szándékos, akár véletlenül történő elejtését, illetve kellő nyugalmat biztosít mind a vadászható, mind a védett, fokozottan védett vízimadárfajok állományainak. A vadászat szabályozásának biztosítania kell a kései, elnyúló költési időszakkal rendelkező fajok költésének biztonságát, a vízivad költése és vonulása szempontjából fontos vizes élőhelyek nyugalmát (különös tekintettel a globálisan veszélyeztetett fajok előfordulási helyeire), valamint a zord időjárású téli időszakban

szükséges zavartalanságot. El kell érni, hogy valamennyi vizes élőhelyen már rövid távon is megszűnjön az ólomsörét használata.

14. Hazánkban az elmúlt évszázadokban már meghonosodott, azonban nem őshonos vadfajok állományait csak olyan területeken indokolt fenntartani, ahol azok nem jelentenek veszélyt a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzésére, a veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre. Azon vadászható nem őshonos fajok állományait, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán túlzott terhelést jelentenek az adott természetes és természetszerű élőhelyekre, ki kell szorítani ezekről az területekről. Különösen igaz ez az olyan sérülékeny élőhelyekre, mint a domb- és hegyvidéki sziklagyepek, ahol el kell érni a muflonállomány nagymértékű csökkenését, illetve teljes kiszorítását. Az elmúlt években újonnan megtelepedett fajok, így különösen a nyestkutya és a mosómedve esetében törekedni kell az állományok teljes felszámolására. Vadászati célból új faj szaporodásra képes vadon élő állományának kialakítása nem engedhető meg, az újonnan megjelenő inváziós fajok egyedeit, amennyiben azok eltávolítása vadászati eszközzel oldható meg, el kell távolítani.

15. A ragadozógazdálkodást úgy kell folytatni, hogy az segítse a biológiai sokféleség megőrzését, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek zavartalanságát, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítását, így különösen:

    15.1. A földön fészkelő védett, fokozottan védett madárfajok, valamint a fogoly és a hazánkban költő erdei szalonkák és vízivad védelme érdekében szükséges egyes túlszaporodott, generalista ragadozófajok fokozott gyérítése, állományának tartósan alacsony szintes tartása. E munka során különös figyelmet kell országos szinten fordítani a vaddisznó, a róka és a dolmányos varjú állományának visszaszorítására.
    15.2. Egyes fokozottan védett madárfajok, így különösen a túzok, a haris, a császármadár, a nádasokban költő íbisz- és gémfélék, valamint a partimadarak, sirályok, csérek, szerkők fészkelésére szolgáló területeken indokolt a vadászható ragadozófajok, különösen az emlősök állományának a legalacsonyabb szinten történő tartása.
    15.3. Egyes fokozottan védett hüllő- és kétéltűfajok élőhelyein, így különösen a rákosi vipera élőhelyein a vaddisznóállományt fel kell számolni.
    15.4. A vadászható varjúfélék gyérítése során figyelemmel kell lenni arra, hogy kellő mennyiségű fészkelőhely legyen a varjúfélék fészkeit használó fajoknak (pl. erdei fülesbagoly, kabasólyom, vércsék).
    15.5. A ragadozók gyérítése során, különösen csapdák használatakor, az állatvédelmi szempontokat a lehetőségek szerint figyelembe kell venni.

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Nemzeti Park Igazgatóságok működési területei

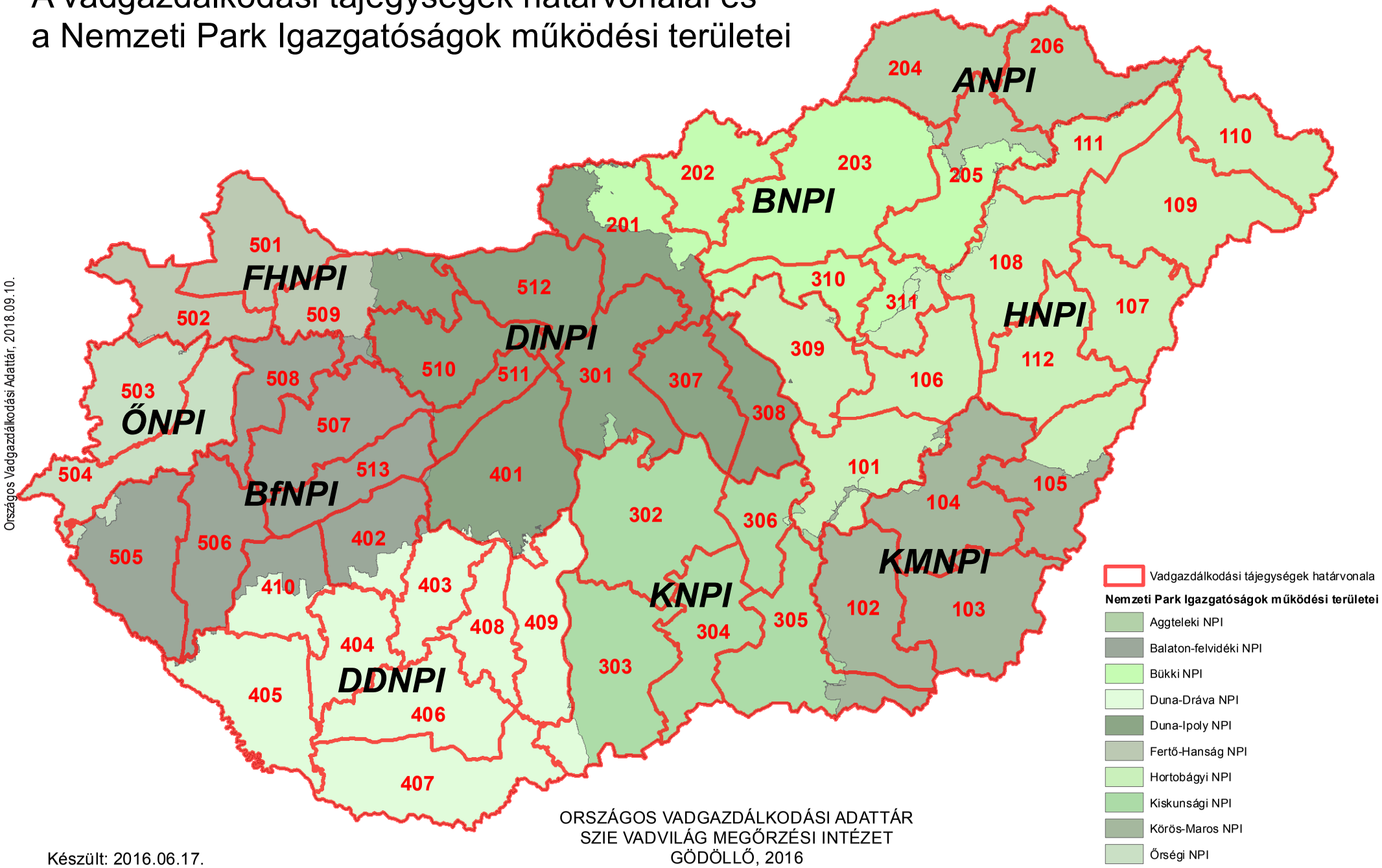

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, tájegységek szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Bükki NPI	5,213.6
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Aggteleki NPI	285.6
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Aggteleki NPI	840.3
111	Bükki NPI	148.8
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
112	Körös-Maros NPI	378.1
201	Bükki NPI	84,697.5
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Aggteleki NPI	5,869.6
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Aggteleki NPI	177,320.8
204	Bükki NPI	5.6
205	Aggteleki NPI	70,898.0
205	Bükki NPI	137,924.2
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Aggteleki NPI	178,382.0
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Duna-Dráva NPI	41.0
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Hortobágyi NPI	5.9
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
308	Kiskunsági NPI	7.0
309	Bükki NPI	657.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
309	Hortobágyi NPI	177,151.0

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
310	Bükki NPI	97,139.9
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Bükki NPI	42,076.9
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
401	Kiskunsági NPI	82.5
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
409	Duna-Ipoly NPI	7.9
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
505	Őrségi NPI	10,992.5
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
506	Duna-Dráva NPI	355.0
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
508	Őrségi NPI	396.8
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
513	Duna-Ipoly NPI	11.4

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, igazgatóságok szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
110	Aggteleki NPI	285.6
111	Aggteleki NPI	840.3
203	Aggteleki NPI	5,869.6
204	Aggteleki NPI	177,320.8
205	Aggteleki NPI	70,898.0
206	Aggteleki NPI	178,382.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
108	Bükki NPI	5,213.6
111	Bükki NPI	148.8
201	Bükki NPI	84,697.5
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Bükki NPI	5.6
205	Bükki NPI	137,924.2
309	Bükki NPI	657.9
310	Bükki NPI	97,139.9
311	Bükki NPI	42,076.9
302	Duna-Dráva NPI	41.0
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
506	Duna-Dráva NPI	355.0
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
409	Duna-Ipoly NPI	7.9

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Duna-Ipoly NPI	11.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
305	Hortobágyi NPI	5.9
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
309	Hortobágyi NPI	177,151.0
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
308	Kiskunsági NPI	7.0
401	Kiskunsági NPI	82.5
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
112	Körös-Maros NPI	378.1
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Őrségi NPI	10,992.5
508	Őrségi NPI	396.8

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Ramsari Egyezményhez tartozó területek

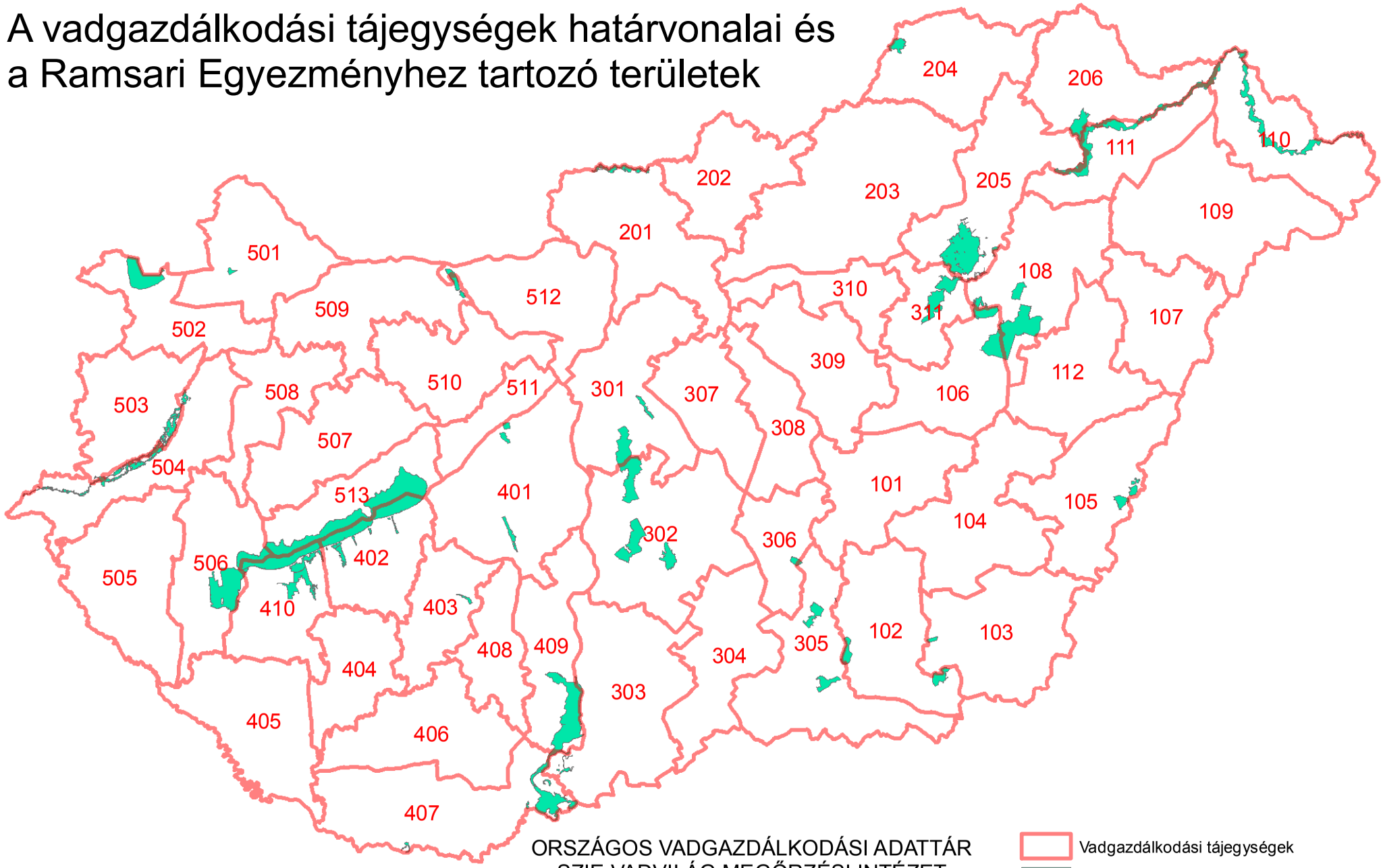

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, tájegységek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, ramsari területek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7

Natura 2000 területek az 505. számú tájegységben

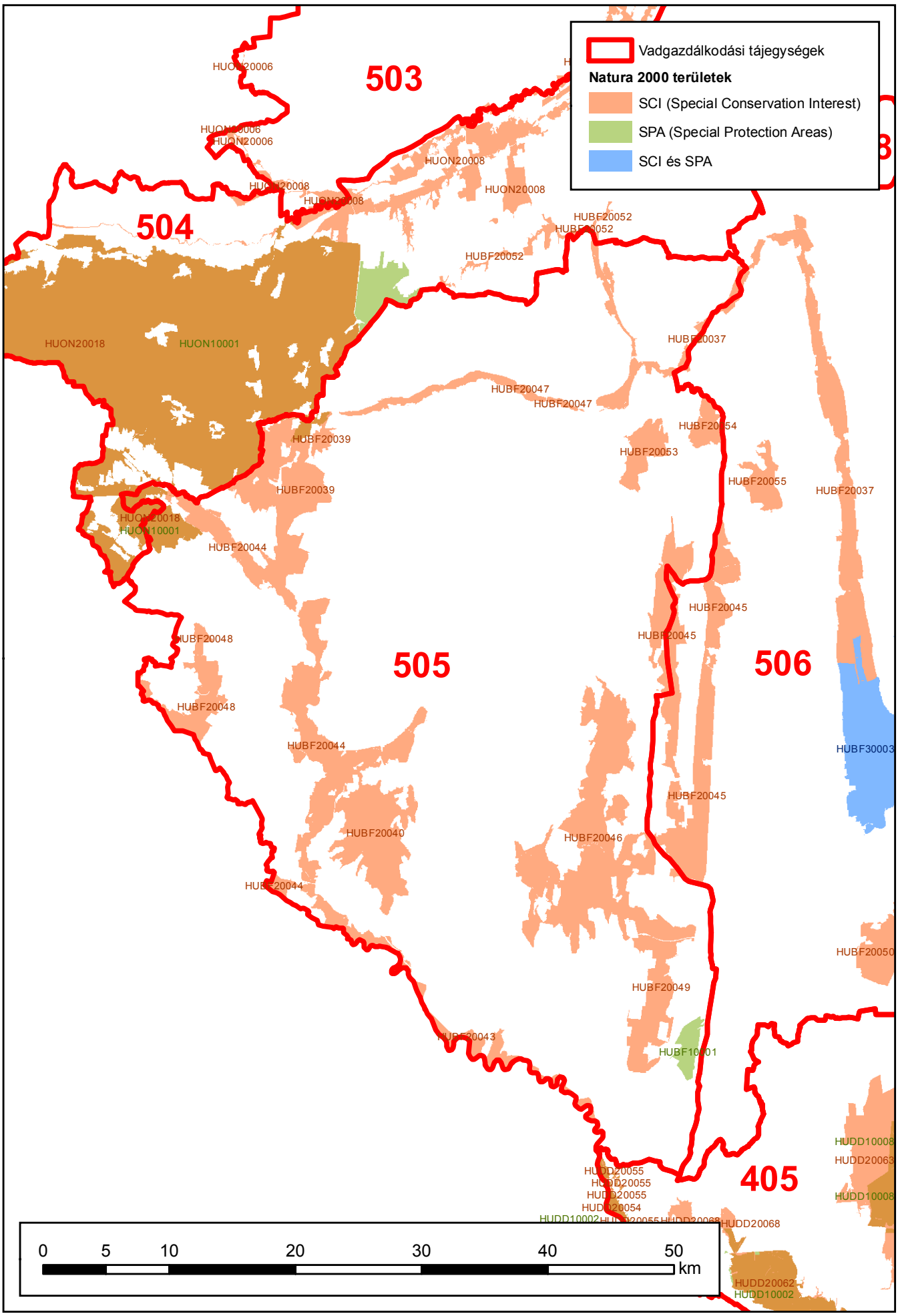

Készült: 2016.07.27.

Natura 2000 területek a vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	N2000 terület típusa	N2000 Kód	N2000 Terület név	VGTE-be eső terület (ha)	VGTE részesedése (%)
505	SCI	HUBF20037	Alsó-Zala-völgy	1,047.8	16.0%
505	SCI	HUBF20039	Nyugat-Göcsej	4,490.9	99.3%
505	SCI	HUBF20040	Vétyempuszta	4,141.1	100.0%
505	SCI	HUBF20043	Mura mente	1,897.3	88.4%
505	SCI	HUBF20044	Kerka mente	7,287.7	99.3%
505	SCI	HUBF20045	Szévíz - Principális-csatorna	1,858.5	23.2%
505	SCI	HUBF20046	Oltárc	8,961.4	100.0%
505	SCI	HUBF20047	Felső-Zala-völgy	1,109.9	100.0%
505	SCI	HUBF20048	Kebele	1,857.3	96.5%
505	SCI	HUBF20049	Dél-zalai homokvidék (Nagykanizsa)	2,908.8	100.0%
505	SCI	HUBF20052	Sárvíz-patak mente	530.9	44.8%
505	SCI	HUBF20053	Zalaegerszegi Csácsi erdő	1,129.5	100.0%
505	SCI	HUBF20054	Nagykapornaki-erdő	638.0	100.0%
505	SCI	HUDD20055	Zákány-őrtilosi dombok	1.3	0.5%
505	SCI	HUON20018	Őrség	1,633.3	3.7%
505	SPA	HUBF10001	Miklósfai Mórichelyi-halastavak	649.3	100.0%
505	SPA	HUDD10002	Nyugat-Dráva	3.6	0.0%
505	SPA	HUON10001	Őrség	1,642.9	3.6%

Védett területek az 505 számú vadgazdálkodási tájegységben

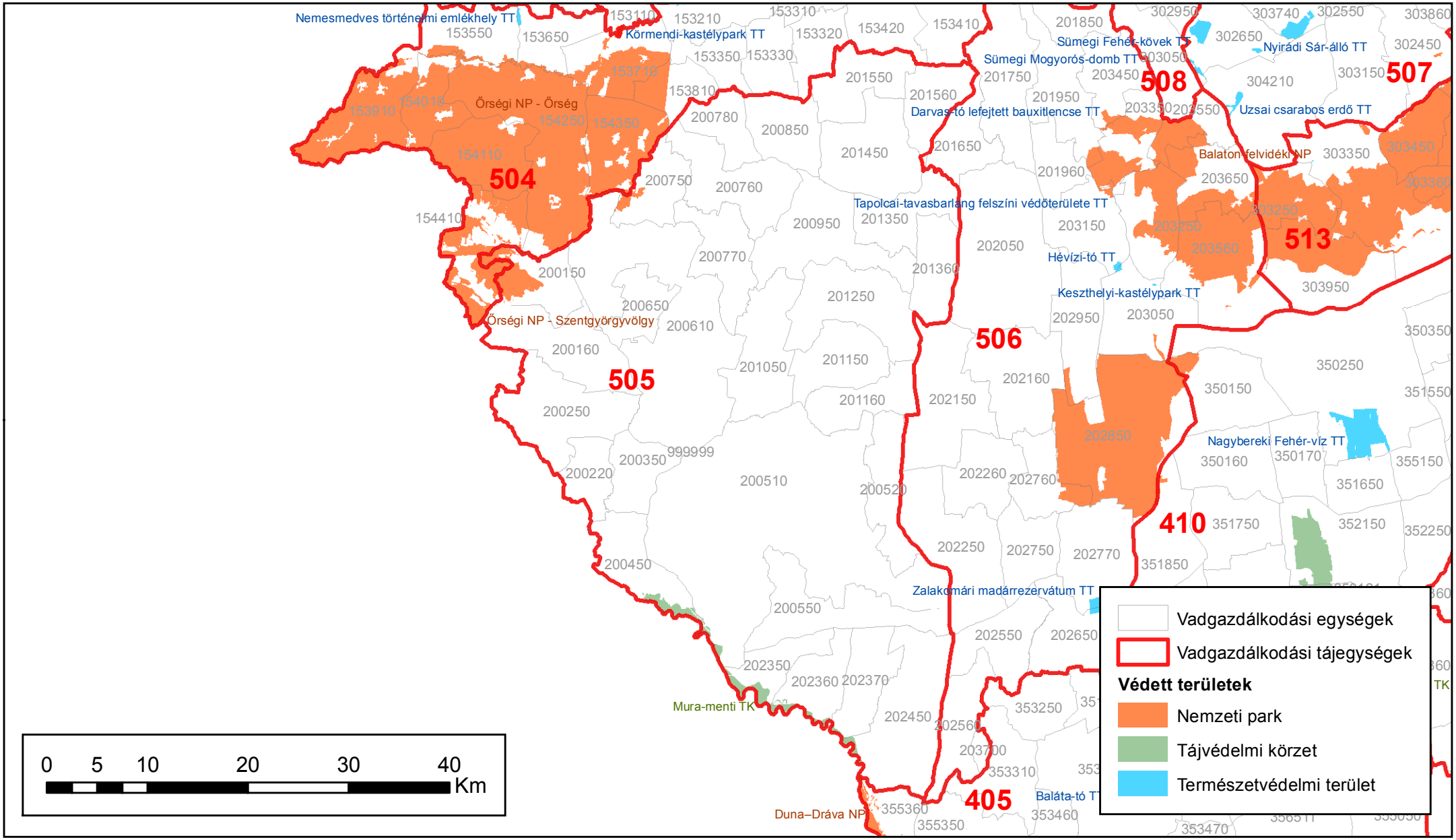

Készült: 2018.02.28.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

Védett területek a 505 számú vadgazdálkodási tájegységben						
Tájegység kód	**VGE kód**	**Védett terület kategória**	**Védett terület neve**	**Terület a VGE-n belül (ha)**	**Védett terület teljes mérete (ha)**	**Arány**
505	200150	NP	Őrségi Nemzeti Park	1 355,7	39 754,9	3,41%
505	200160	NP	Őrségi Nemzeti Park	0,0	4 143,0	0,00%
505	200450	TK	Mura-menti Tájvédelmi Körzet	528,3	1 902,4	27,77%
505	200510	TK	Mura-menti Tájvédelmi Körzet	229,7	1 902,4	12,07%
505	200610	NP	Őrségi Nemzeti Park	50,2	39 754,9	0,13%
505	200750	NP	Őrségi Nemzeti Park	249,0	39 754,9	0,63%
505	202350	TK	Mura-menti Tájvédelmi Körzet	571,2	1 902,4	30,03%
505	202360	TK	Mura-menti Tájvédelmi Körzet	279,9	1 902,4	14,72%
505	202370	TK	Mura-menti Tájvédelmi Körzet	75,2	1 902,4	3,95%
505	202450	NP	Duna–Dráva Nemzeti Park	0,0	49 633,7	0,00%
505	202450	TK	Mura-menti Tájvédelmi Körzet	217,6	1 902,4	11,44%

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

A szabad területi és az összes jelentett nagyvadállomány tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány
1998	3 533	3 533	100,0%	69	239	28,9%	5 362	5 362	100,0%	0	0	-	2 528	2 751	91,9%
1999	3 655	3 655	100,0%	121	290	41,7%	5 478	5 478	100,0%	0	0	-	3 077	3 274	94,0%
2000	2 938	2 938	100,0%	80	155	51,6%	4 013	4 013	100,0%	0	0	-	1 990	2 200	90,5%
2001	4 387	4 387	100,0%	81	281	28,8%	5 719	5 719	100,0%	0	0	-	3 141	3 393	92,6%
2002	4 321	4 321	100,0%	71	287	24,7%	5 554	5 554	100,0%	0	0	-	2 916	3 285	88,8%
2003	4 597	4 597	100,0%	54	297	18,2%	5 855	5 855	100,0%	0	0	-	2 819	3 206	87,9%
2004	3 841	3 841	100,0%	75	215	34,9%	5 677	5 677	100,0%	0	0	-	2 033	2 438	83,4%
2005	3 468	3 468	100,0%	85	263	32,3%	5 587	5 587	100,0%	0	0	-	1 998	2 384	83,8%
2006	3 220	3 220	100,0%	95	257	37,0%	5 836	5 836	100,0%	0	0	-	2 080	2 422	85,9%
2007	3 625	3 625	100,0%	58	292	19,9%	6 159	6 159	100,0%	0	0	-	2 610	2 825	92,4%
2008	3 867	3 867	100,0%	41	301	13,6%	6 501	6 501	100,0%	0	0	-	3 453	3 936	87,7%
2009	3 981	3 981	100,0%	100	313	31,9%	6 417	6 417	100,0%	0	0	-	3 568	4 000	89,2%
2010	4 370	4 370	100,0%	86	322	26,7%	6 518	6 518	100,0%	0	0	-	3 761	4 351	86,4%
2011	4 082	4 082	100,0%	65	292	22,3%	6 117	6 117	100,0%	0	0	-	3 515	4 041	87,0%
2012	4 582	4 582	100,0%	54	240	22,5%	5 781	5 781	100,0%	0	0	-	3 768	4 248	88,7%
2013	4 896	4 896	100,0%	49	170	28,8%	6 128	6 128	100,0%	0	0	-	4 602	5 128	89,7%
2014	4 981	4 981	100,0%	50	131	38,2%	5 895	5 895	100,0%	0	0	-	3 371	4 031	83,6%
Változás	41,0%	41,0%	0,0%	-27,5%	-45,2%	32,2%	9,9%	9,9%	0,0%	-	-	-	33,3%	46,5%	-9,0%
Minimum	2 938	2 938	100,0%	41	131	13,6%	4 013	4 013	100,0%	0	0	0,0%	1 990	2 200	83,4%
Maximum	4 981	4 981	100,0%	121	322	51,6%	6 518	6 518	100,0%	0	0	0,0%	4 602	5 128	94,0%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	3 533	1 282	36,3%	69	13	18,8%	5 362	885	16,5%	0	0	-	2 528	2 645	104,6%
1999	3 655	1 438	39,3%	121	22	18,2%	5 478	1 176	21,5%	0	0	-	3 077	2 903	94,3%
2000	2 938	1 624	55,3%	80	28	35,0%	4 013	1 334	33,2%	0	0	-	1 990	3 301	165,9%
2001	4 387	2 183	49,8%	81	27	33,3%	5 719	1 774	31,0%	0	0	-	3 141	3 239	103,1%
2002	4 321	2 475	57,3%	71	27	38,0%	5 554	2 156	38,8%	0	0	-	2 916	3 958	135,7%
2003	4 597	2 548	55,4%	54	47	87,0%	5 855	2 517	43,0%	0	0	-	2 819	2 758	97,8%
2004	3 841	2 144	55,8%	75	60	80,0%	5 677	2 559	45,1%	0	0	-	2 033	3 056	150,3%
2005	3 468	1 916	55,2%	85	31	36,5%	5 587	2 437	43,6%	0	0	-	1 998	2 976	148,9%
2006	3 220	1 448	45,0%	95	18	18,9%	5 836	1 842	31,6%	0	0	-	2 080	2 064	99,2%
2007	3 625	1 594	44,0%	58	41	70,7%	6 159	2 199	35,7%	0	0	-	2 610	3 606	138,2%
2008	3 867	1 897	49,1%	41	32	78,0%	6 501	2 646	40,7%	0	0	-	3 453	3 685	106,7%
2009	3 981	2 301	57,8%	100	29	29,0%	6 417	2 911	45,4%	0	0	-	3 568	4 958	139,0%
2010	4 370	2 470	56,5%	86	23	26,7%	6 518	2 838	43,5%	0	0	-	3 761	4 459	118,6%
2011	4 082	3 351	82,1%	65	24	36,9%	6 117	3 001	49,1%	0	0	-	3 515	5 859	166,7%
2012	4 582	3 565	77,8%	54	15	27,8%	5 781	2 970	51,4%	0	0	-	3 768	7 279	193,2%
2013	4 896	3 736	76,3%	49	16	32,7%	6 128	2 970	48,5%	0	0	-	4 602	5 222	113,5%
2014	4 981	3 278	65,8%	50	17	34,0%	5 895	2 908	49,3%	0	0	-	3 371	4 579	135,8%
Változás	41,0%	155,7%	81,4%	-27,5%	30,8%	80,5%	9,9%	228,6%	198,9%	-	-	-	33,3%	73,1%	29,8%
Minimum	2 938	1 282	36,3%	41	13	18,2%	4 013	885	16,5%	0	0	0,0%	1 990	2 064	94,3%
Maximum	4 981	3 736	82,1%	121	60	87,0%	6 518	3 001	51,4%	0	0	0,0%	4 602	7 279	193,2%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	3 533	1 282	36,3%	69	13	18,8%	5 362	885	16,5%	0	0	-	2 528	2 645	104,6%
1999	3 655	1 438	39,3%	121	22	18,2%	5 478	1 176	21,5%	0	0	-	3 077	2 903	94,3%
2000	2 938	1 624	55,3%	80	28	35,0%	4 013	1 334	33,2%	0	0	-	1 990	3 301	165,9%
2001	4 387	2 183	49,8%	81	27	33,3%	5 719	1 774	31,0%	0	0	-	3 141	3 239	103,1%
2002	4 321	2 475	57,3%	71	27	38,0%	5 554	2 156	38,8%	0	0	-	2 916	3 958	135,7%
2003	4 597	2 548	55,4%	54	47	87,0%	5 855	2 517	43,0%	0	0	-	2 819	2 758	97,8%
2004	3 841	2 144	55,8%	75	60	80,0%	5 677	2 559	45,1%	0	0	-	2 033	3 056	150,3%
2005	3 468	1 916	55,2%	85	31	36,5%	5 587	2 437	43,6%	0	0	-	1 998	2 976	148,9%
2006	3 220	1 448	45,0%	95	18	18,9%	5 836	1 842	31,6%	0	0	-	2 080	2 064	99,2%
2007	3 625	1 594	44,0%	58	41	70,7%	6 159	2 199	35,7%	0	0	-	2 610	3 606	138,2%
2008	3 867	1 897	49,1%	41	32	78,0%	6 501	2 646	40,7%	0	0	-	3 453	3 685	106,7%
2009	3 981	2 301	57,8%	100	29	29,0%	6 417	2 911	45,4%	0	0	-	3 568	4 958	139,0%
2010	4 370	2 470	56,5%	86	23	26,7%	6 518	2 838	43,5%	0	0	-	3 761	4 459	118,6%
2011	4 082	3 351	82,1%	65	24	36,9%	6 117	3 001	49,1%	0	0	-	3 515	5 859	166,7%
2012	4 582	3 565	77,8%	54	15	27,8%	5 781	2 970	51,4%	0	0	-	3 768	7 279	193,2%
2013	4 896	3 736	76,3%	49	16	32,7%	6 128	2 970	48,5%	0	0	-	4 602	5 222	113,5%
2014	4 981	3 278	65,8%	50	17	34,0%	5 895	2 908	49,3%	0	0	-	3 371	4 579	135,8%
Változás	41,0%	155,7%	81,4%	-27,5%	30,8%	80,5%	9,9%	228,6%	198,9%	-	-	-	33,3%	73,1%	29,8%
Minimum	2 938	1 282	36,3%	41	13	18,2%	4 013	885	16,5%	0	0	0,0%	1 990	2 064	94,3%
Maximum	4 981	3 736	82,1%	121	60	87,0%	6 518	3 001	51,4%	0	0	0,0%	4 602	7 279	193,2%

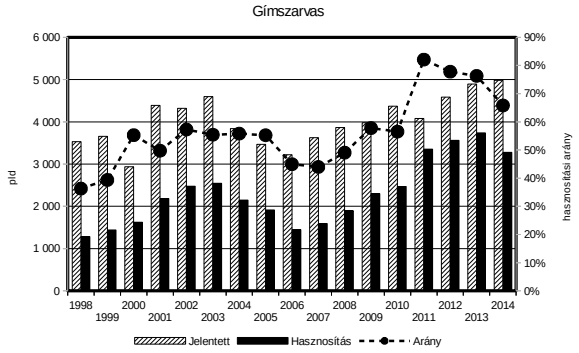

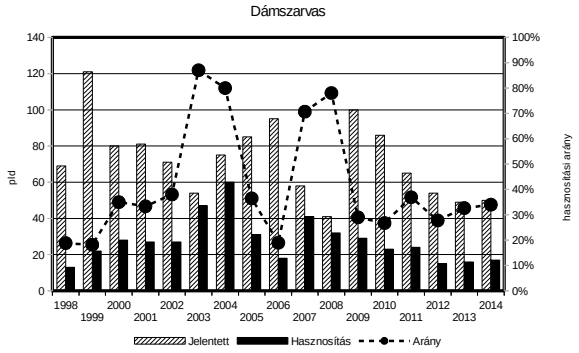

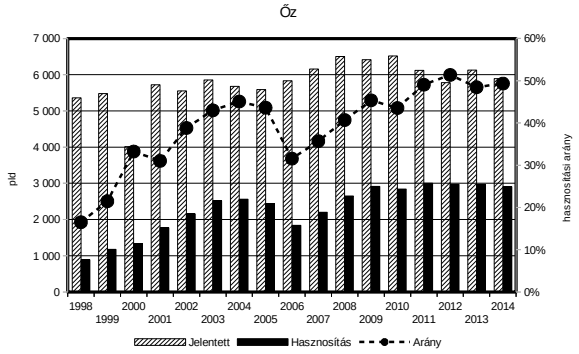

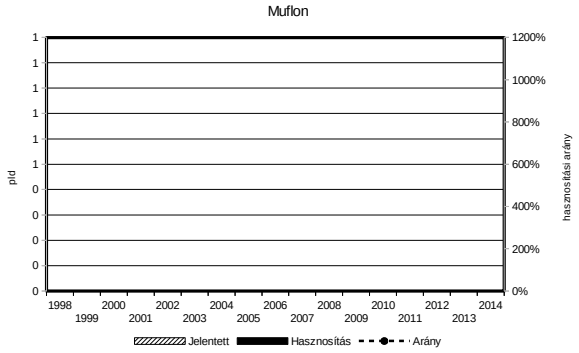

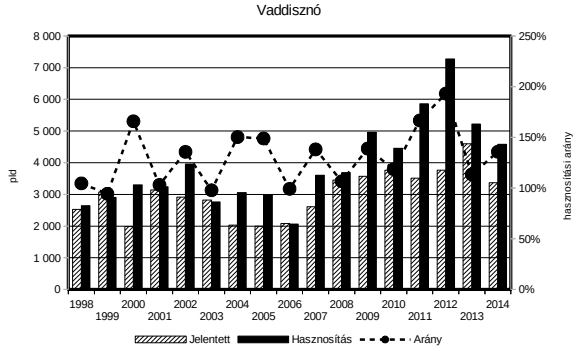

A vadgazdálkodás fontosabb bevételi és kiadási tényezői a vadgazdálkodási tájegységben (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Külföldi bérlelövés		Belföldi bérlelövés		Belföldi / külföldi	Élővad		Lőttvad		Mezőgazdasági kár		Erdei kár	
	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás		E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás
1998	112,344	100,0%	1,799	100,0%	1,6%	0,000	-	31,062	100,0%	30,831	100,0%	2,818	100,0%
1999	98,790	87,9%	5,933	329,8%	6,0%	0,000	-	37,870	121,9%	38,817	125,9%	3,429	121,7%
2000	119,127	106,0%	8,553	475,4%	7,2%	0,540	-	51,969	167,3%	48,053	155,9%	3,942	139,9%
2001	125,247	111,5%	6,378	354,5%	5,1%	6,094	-	64,151	206,5%	44,422	144,1%	2,703	95,9%
2002	141,233	125,7%	4,269	237,3%	3,0%	0,000	-	55,419	178,4%	66,906	217,0%	2,629	93,3%
2003	161,998	144,2%	4,114	228,7%	2,5%	0,000	-	37,790	121,7%	57,882	187,7%	1,939	68,8%
2004	134,099	119,4%	21,612	1201,2%	16,1%	0,000	-	39,323	126,6%	58,599	190,1%	6,328	224,6%
2005	120,425	107,2%	14,375	799,0%	11,9%	0,000	-	37,448	120,6%	56,397	182,9%	1,573	55,8%
2006	116,413	103,6%	5,360	297,9%	4,6%	0,000	-	47,385	152,6%	51,958	168,5%	9,172	325,5%
2007	127,425	113,4%	23,081	1282,9%	18,1%	1,130	-	55,164	177,6%	82,741	268,4%	4,773	169,4%
2008	92,636	82,5%	57,690	3206,5%	62,3%	0,000	-	74,453	239,7%	80,230	260,2%	7,235	256,8%
2009	99,389	88,5%	64,962	3610,7%	65,4%	3,263	-	50,684	163,2%	66,362	215,2%	4,357	154,6%
2010	83,901	74,7%	73,439	4081,8%	87,5%	0,000	-	68,955	222,0%	95,763	310,6%	1,082	38,4%
2011	65,294	58,1%	81,986	4556,9%	125,6%	0,000	-	110,236	354,9%	109,450	355,0%	0,325	11,5%
2012	77,622	69,1%	71,411	3969,1%	92,0%	0,000	-	140,254	451,5%	113,535	368,2%	0,827	29,3%
2013	88,307	78,6%	48,836	2714,4%	55,3%	4,688	-	98,984	318,7%	88,400	286,7%	8,257	293,1%
2014	77,147	68,7%	61,252	3404,5%	79,4%	0,000	-	100,107	322,3%	89,410	290,0%	6,009	213,3%

Az őz hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

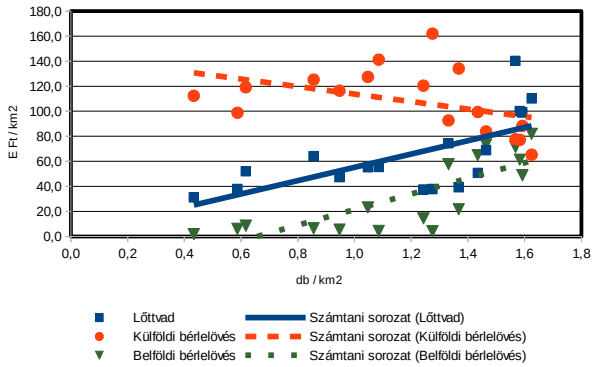

A gímszarvas hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

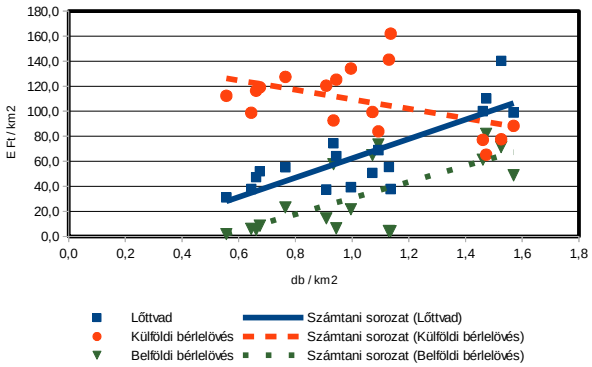

A vaddisznó hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

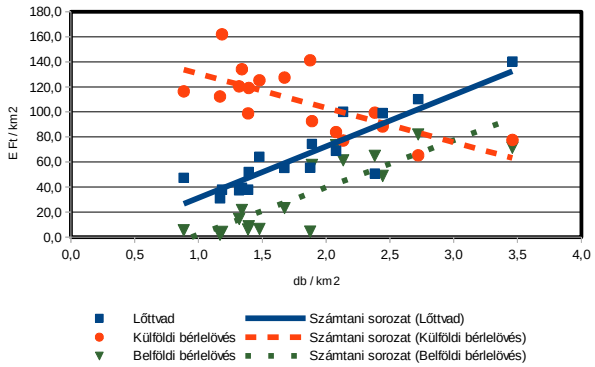

A térített mezőgazdasági kár és a 3 fő nagyvad terítéke közötti kapcsolat

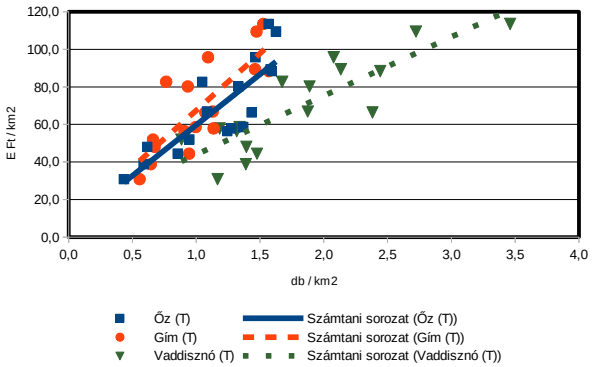

A fácán hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

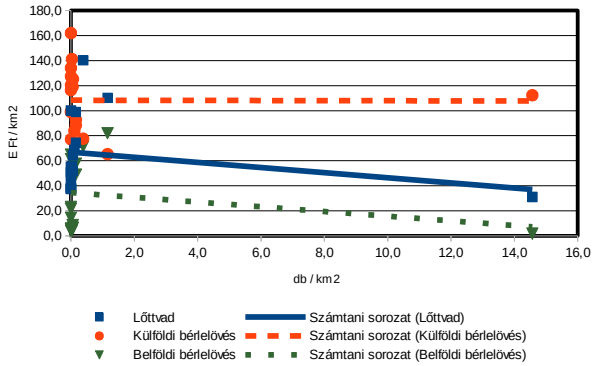

A mezei nyúl hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

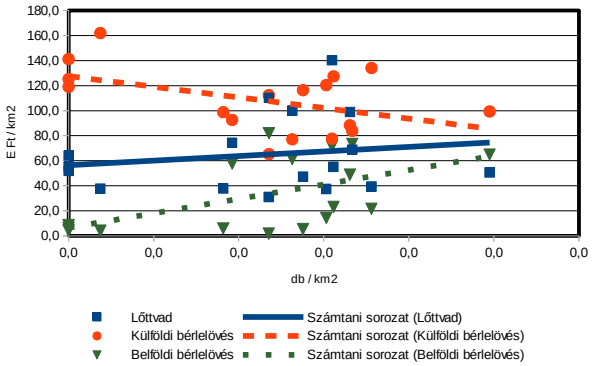

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység területén a gímszarvas jelentett állománynagysága 1998-2014 között emelkedett (3533 → 4981 pld.; +41%), és ezzel párhuzamosan, azonban ezt jóval meghaladó arányban a hasznosítás is növekedett (1282 → 3278 pld.; +155,7%).
- A 2007-2014 közötti időszakot mutató terítéktérképek alapján jól látható a tájegységre jellemző folyamatos terítéksűrűség növekedés. 2007-ben 0,31-1,0 egyed/km^2 a jellemző a tájegység döntő részére, ez 2014-ben már többségében 1,01 egyed/km^2 feletti, csupán egyetlen vadgazdálkodási egység esetében tapasztalható a 0,01-0,30 egyed/km^2 közötti terítéksűrűség.
- A tájegység erdősültségének mértéke (92737ha; 42,4%) és térbeli elhelyezkedése ideális ahhoz, hogy az erdőfoltok közötti mezőgazdasági élőhelyeket az év során időlegesen élettérként használhassa a szarvas. Ez egyben megalapozza a jelentős mértékű mezőgazdasági vadkár kialakulását, és az egyéb ember-vadvilág közötti konfliktusok előfordulását.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Az 1998-2014 közötti időszak vonatkozásában az átlagos teljes hasznosítási arány 56,4% volt, ez az utolsó öt év átlagában már 71,7%-ra nőtt.
- A jelentett bikaállomány átlagos hasznosítási aránya 39,1%, ami az utolsó öt év átlagában 43,8% volt.
- A tehenek esetében a teljes időszakban átlagosan 57,8%, míg az utolsó öt év során átlagosan 79,1% volt.
- A borjak hasznosítása 1998 és 2014 között átlagosan 56,4%, az utolsó öt év átlagában pedig 71,7% volt.
- A hasznosítási arányok a gímszarvas állománycsökkentő kezelési stratégiáját mutatják. Ez összességében nem volt eredményes, bár 2004 és 2006 között csökkent az állomány, azóta azonban újra növekedő pályán áll. A jelentett létszámhoz képest szélsőséges mértékű hasznosítást a gímszarvas tartósan nem lenne képes létszámcsökkenés (összeomlás) nélkül elviselni. Ennek elmaradása ugyanakkor mind a jelentett létszám, mind pedig a teríték esetében felveti a kérdést, hogy azok mennyire jellemzik a valóságot. Okkal feltételezhető, hogy a jelentett létszámok alulbecsültek, a teríték összetétele pedig valójában eltérő a jelentettektől.

A gímszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A vadgazdálkodási bevételek szempontjából fontos tényező a tájegységben a gímszarvas, mind a bérvadászat, mind pedig a lőtt vad értékesítése kapcsán jelentős szereppel bír. Az 1998 és 2014 közötti időszak vonatkozásában erőteljes változás történt a külföldi és belföldi bérlelövésből származó bevételeket illetően, előbbi 2007 óta folyó értéken számítva is csökkent, míg utóbbi a teljes időszakot tekintve, több mint harmincszorosára növekedett. Ezen túl a lőtt vadból származó bevétel pedig megháromszorozódott. Szoros az összefüggés a gímteríték alakulása és a bérlelövésből-, illetve a lőtt vad értékesítéséből származó bevételek között.
- A térített mezőgazdasági vadkár folyó értéken kimutatva közel háromszorosára (71 millió Ft → 194 millió Ft), míg az erdei vadkár kicsivel több, mint kétszeresére (4,5 millió Ft → 9,7 millió Ft) növekedett. A teljes értékelt időszakot

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

tekintve pedig hullámzó káralakulás figyelhető meg.

- Az adatokból világosan látszik, hogy a gímszarvas a tájegységben a vadgazdálkodás pénzügyeinek szempontjából rendkívül meghatározó. Ez mind a bevétel, mind pedig a költségoldalt (vadkár) tekintve egyaránt igaz.

A gímszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- A bírált trófeák száma a teljes időszak alatt emelkedett, ezzel párhuzamosan az érmes trófeák száma is. Az 1998 és 2014 között elbírált 10000 trófea közül összesen 4275 lett érmes (43,6%). Arany 680, ezüst 1568, és bronz 2027. Az érmesek átlagos megoszlása: arany (15,8%), ezüst (36,8%), bronz (47,4%).
- A Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok arányát tekintve a vadgazdálkodási tájegységek rangsorában a felső harmadban (2/52) helyezkedik el, azaz országosan a kiemelkedő minőségű állományokhoz sorolható.
- A bírált trófeák többsége a korosztályi besorolás alapján fiatal (6199 pld.), jelentős része (3060 pld.) középkorú volt, míg 741 trófeát az idős korosztályba soroltak.
- A bikahasznosítás korosztályi megoszlására a fiatalok abszolút dominanciája a jellemző. Részarányuk az időszak alatt emelkedő tendenciával jellemezhető (1998: 43,6% → 2014: 66,7%). Ezzel párhuzamosan a középkorúak (1998: 36% → 2014: 29%) és az idősek (1998: 20,5% → 2014: 4,3%) arányának csökkenése látható. Az idősek 2004 után már a 10%-ot nem érték el, és 2010 óta már az 5%-ot sem. A bikák hasznosítási adatai a bika állomány elfiatalodását mutatják.
- A bírált agancsok legfontosabb jellemzőit tekintve, az 1998-2014 közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 108,16 cm (12 év), az átlagos szemághossz legnagyobb értéke 38,78 cm (11 év), az átlagos középághossz legnagyobb értéke 38,33 cm (11 év), a 24 órás agancstömeg legnagyobb értéke 10,07 kg (12 év), az átlagos ágszám legnagyobb értéke 14,61 db (12 év), az átlagos koszorú körméret legnagyobb értéke 27,90 cm (12 év), az átlagos alsó szárkörméret legnagyobb értéke 16,63 cm (12 év), az átlagos felső szárkörméret legnagyobb értéke 15,48 cm (12 év).
- A tájegységben élő gímbikák szinte minden legfontosabb paraméter tekintetében 12 éves korukban teljesítenek (átlagosan) a legjobban. Az egyes trófeajellemzők évenkénti átlagértékeit mutató diagramokból pedig az látszik, hogy a kiugró egyedi értékek is, rendre a 12 évesre becsült trófeák esetében jelennek meg. A 10 év felett igen nagy a szórás, ami a kis agancsszámok és a teljesítmény maximumán való túljutás következménye is lehet.

A szabad területi gímszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	1 275	1 331	927	**3 533**	342	432	508	**1 282**	26,8%	32,5%	54,8%	**36,3%**
1999	1 315	1 386	954	**3 655**	411	511	516	**1 438**	31,3%	36,9%	54,1%	**39,3%**
2000	1 082	1 079	777	**2 938**	459	575	590	**1 624**	42,4%	53,3%	75,9%	**55,3%**
2001	1 586	1 573	1228	**4 387**	522	846	815	**2 183**	32,9%	53,8%	66,4%	**49,8%**
2002	1 498	1 639	1184	**4 321**	580	901	994	**2 475**	38,7%	55,0%	84,0%	**57,3%**
2003	1 713	1 658	1226	**4 597**	589	937	1 022	**2 548**	34,4%	56,5%	83,4%	**55,4%**
2004	1 409	1 431	1001	**3 841**	538	740	866	**2 144**	38,2%	51,7%	86,5%	**55,8%**
2005	1 321	1 217	930	**3 468**	535	703	678	**1 916**	40,5%	57,8%	72,9%	**55,2%**
2006	1 259	1 137	824	**3 220**	510	464	474	**1 448**	40,5%	40,8%	57,5%	**45,0%**
2007	1 390	1 305	930	**3 625**	555	527	512	**1 594**	39,9%	40,4%	55,1%	**44,0%**
2008	1 428	1 367	1072	**3 867**	556	637	704	**1 897**	38,9%	46,6%	65,7%	**49,1%**
2009	1 462	1 450	1069	**3 981**	593	885	823	**2 301**	40,6%	61,0%	77,0%	**57,8%**
2010	1 519	1 606	1245	**4 370**	599	948	923	**2 470**	39,4%	59,0%	74,1%	**56,5%**
2011	1 368	1 514	1200	**4 082**	711	1 464	1 176	**3 351**	52,0%	96,7%	98,0%	**82,1%**
2012	1 573	1 691	1318	**4 582**	715	1 504	1 346	**3 565**	45,5%	88,9%	102,1%	**77,8%**
2013	1 751	1 833	1312	**4 896**	719	1 505	1 512	**3 736**	41,1%	82,1%	115,2%	**76,3%**
2014	1 702	1 889	1390	**4 981**	698	1 302	1 278	**3 278**	41,0%	68,9%	91,9%	**65,8%**
Változás	33,5%	41,9%	49,9%	41,0%	104,1%	201,4%	151,6%	155,7%	52,9%	112,4%	67,8%	81,4%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	1	1,04	0,73	***0,70***	1	1,26	1,49	***1,18***
1999	1	1,05	0,73	***0,69***	1	1,24	1,26	***1,01***
2000	1	1,00	0,72	***0,72***	1	1,25	1,29	***1,03***
2001	1	0,99	0,77	***0,78***	1	1,62	1,56	***0,96***
2002	1	1,09	0,79	***0,72***	1	1,55	1,71	***1,10***
2003	1	0,97	0,72	***0,74***	1	1,59	1,74	***1,09***
2004	1	1,02	0,71	***0,70***	1	1,38	1,61	***1,17***
2005	1	0,92	0,70	***0,76***	1	1,31	1,27	***0,96***
2006	1	0,90	0,65	***0,72***	1	0,91	0,93	***1,02***
2007	1	0,94	0,67	***0,71***	1	0,95	0,92	***0,97***
2008	1	0,96	0,75	***0,78***	1	1,15	1,27	***1,11***
2009	1	0,99	0,73	***0,74***	1	1,49	1,39	***0,93***
2010	1	1,06	0,82	***0,78***	1	1,58	1,54	***0,97***
2011	1	1,11	0,88	***0,79***	1	2,06	1,65	***0,80***
2012	1	1,08	0,84	***0,78***	1	2,10	1,88	***0,89***
2013	1	1,05	0,75	***0,72***	1	2,09	2,10	***1,00***
2014	1	1,11	0,82	***0,74***	1	1,87	1,83	***0,98***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	36,1%	37,7%	26,2%	100%	26,7%	33,7%	39,6%	100%
1999	36,0%	37,9%	26,1%	100%	28,6%	35,5%	35,9%	100%
2000	36,8%	36,7%	26,4%	100%	28,3%	35,4%	36,3%	100%
2001	36,2%	35,9%	28,0%	100%	23,9%	38,8%	37,3%	100%
2002	34,7%	37,9%	27,4%	100%	23,4%	36,4%	40,2%	100%
2003	37,3%	36,1%	26,7%	100%	23,1%	36,8%	40,1%	100%
2004	36,7%	37,3%	26,1%	100%	25,1%	34,5%	40,4%	100%
2005	38,1%	35,1%	26,8%	100%	27,9%	36,7%	35,4%	100%
2006	39,1%	35,3%	25,6%	100%	35,2%	32,0%	32,7%	100%
2007	38,3%	36,0%	25,7%	100%	34,8%	33,1%	32,1%	100%
2008	36,9%	35,4%	27,7%	100%	29,3%	33,6%	37,1%	100%
2009	36,7%	36,4%	26,9%	100%	25,8%	38,5%	35,8%	100%
2010	34,8%	36,8%	28,5%	100%	24,3%	38,4%	37,4%	100%
2011	33,5%	37,1%	29,4%	100%	21,2%	43,7%	35,1%	100%
2012	34,3%	36,9%	28,8%	100%	20,1%	42,2%	37,8%	100%
2013	35,8%	37,4%	26,8%	100%	19,2%	40,3%	40,5%	100%
2014	34,2%	37,9%	27,9%	100%	21,3%	39,7%	39,0%	100%

A gímszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **505**

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

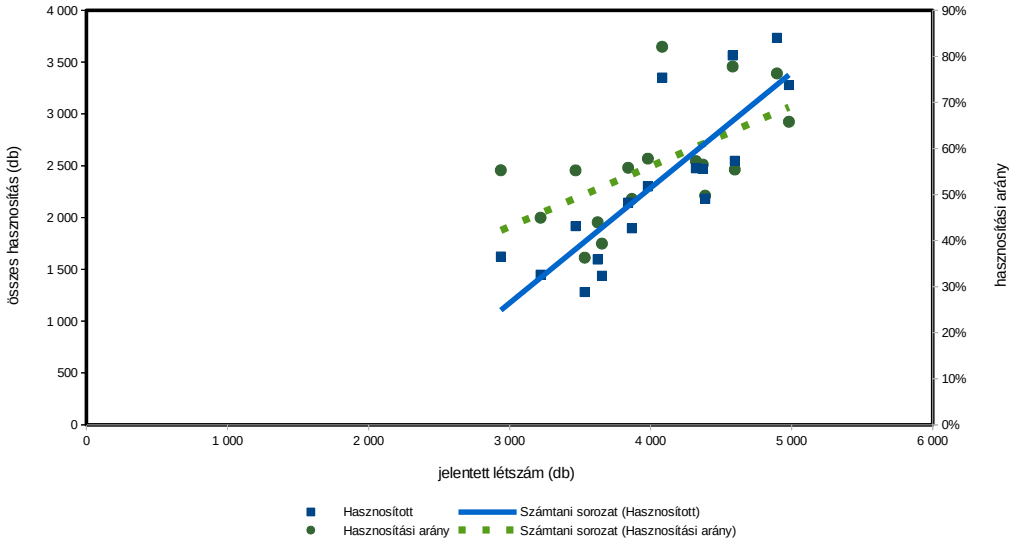

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

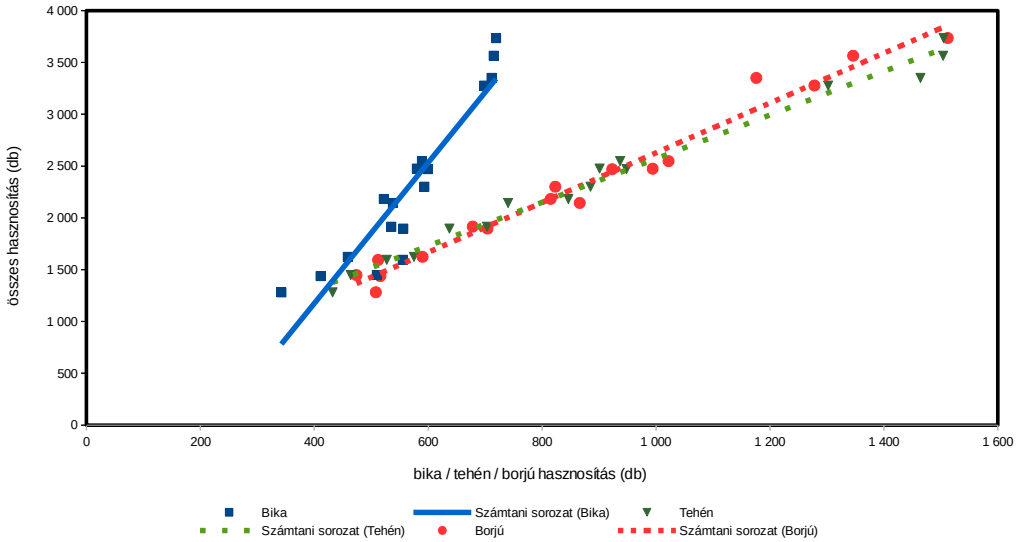

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

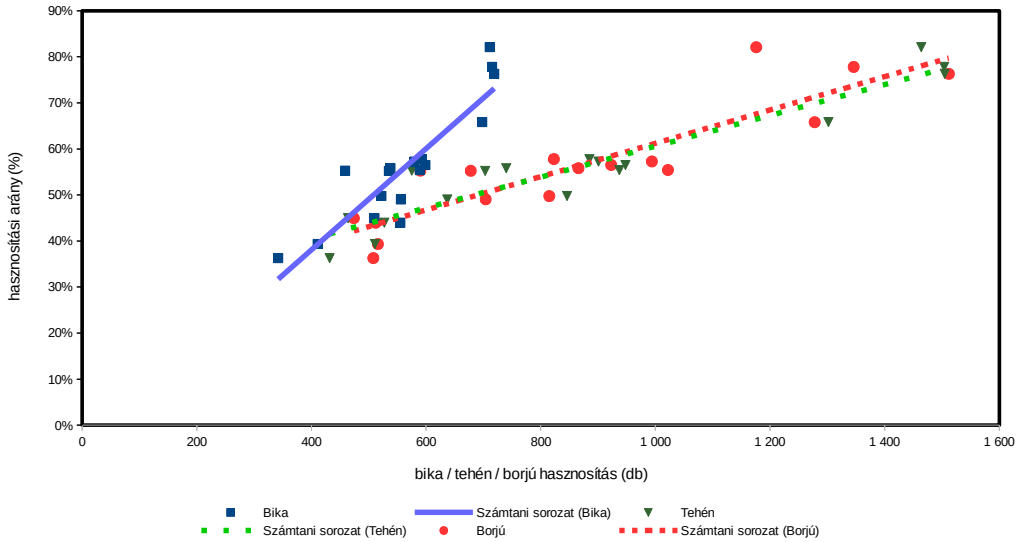

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2007

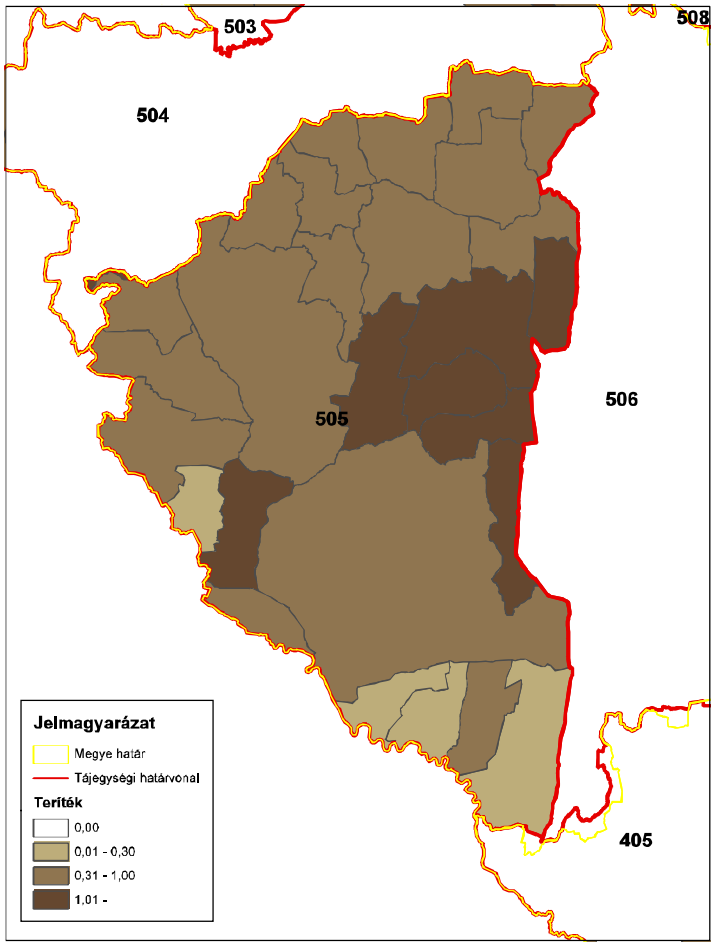

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2008

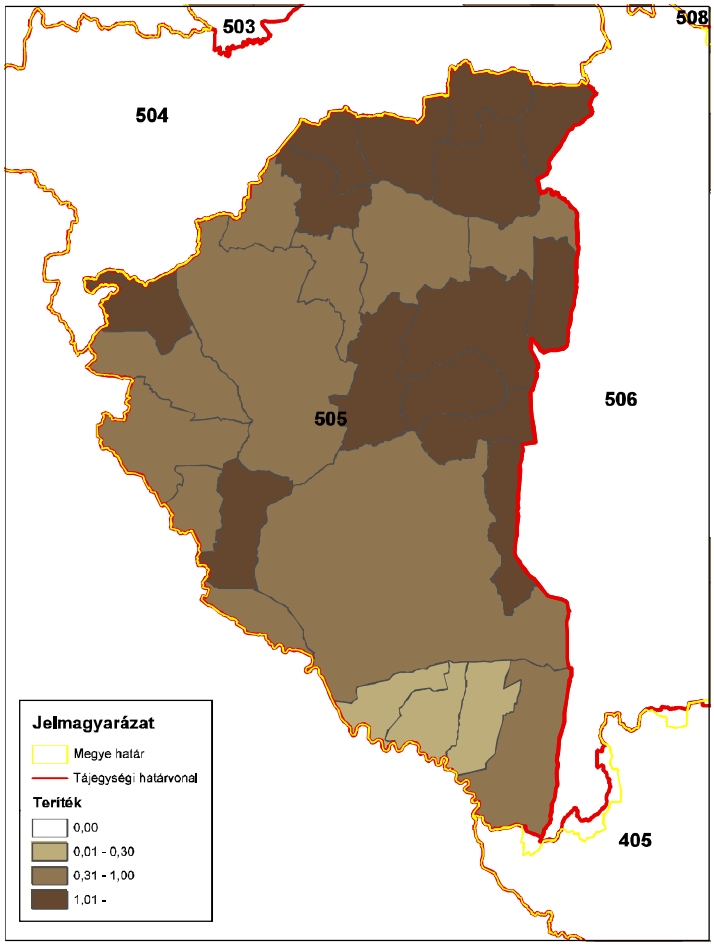

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2009

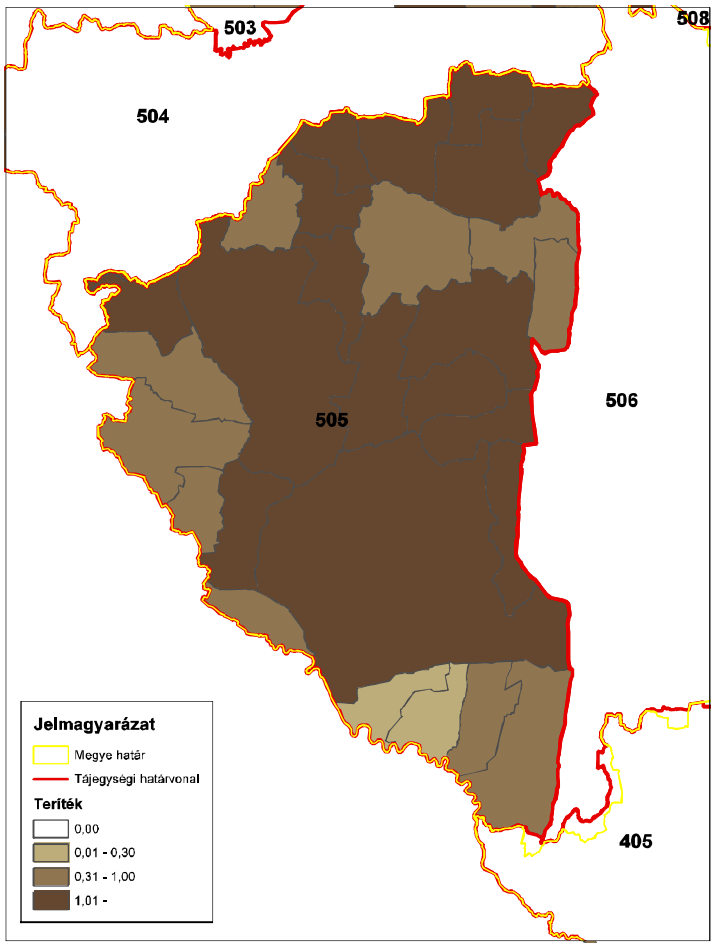

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2010

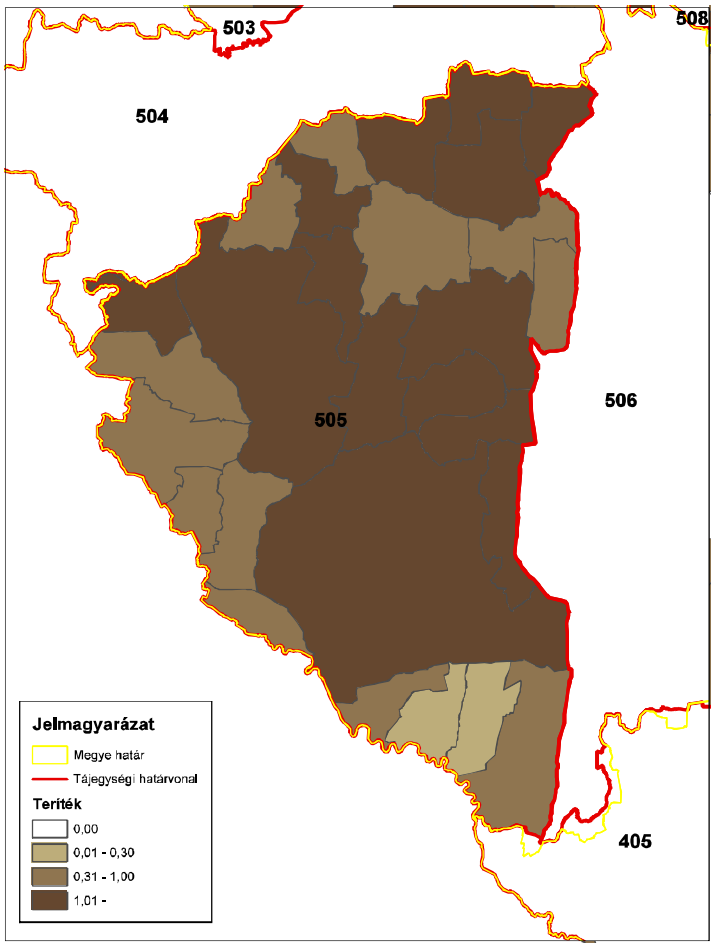

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2011

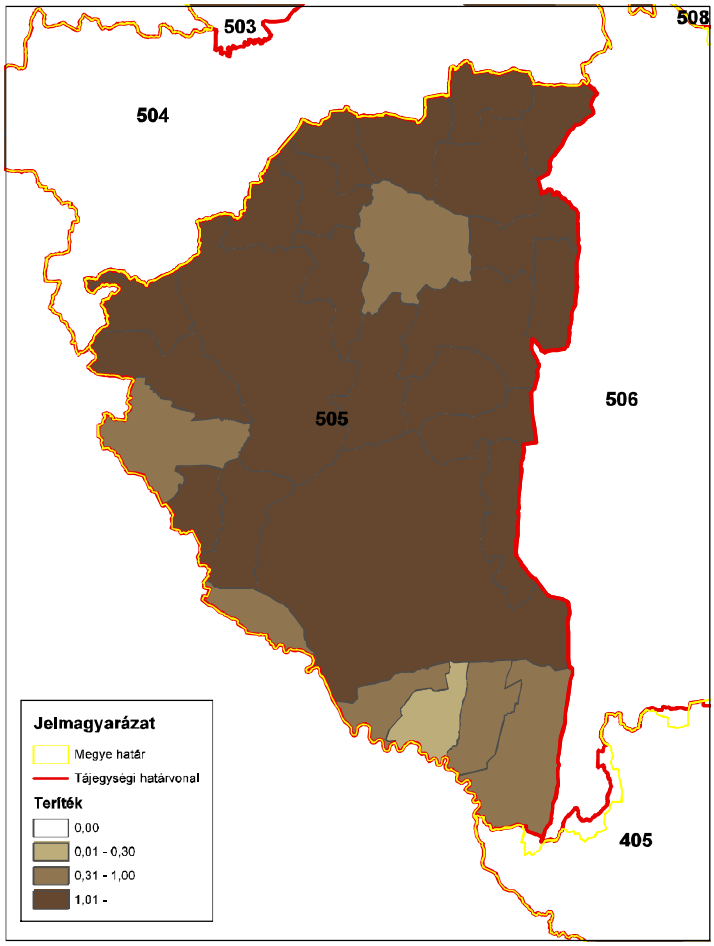

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2012

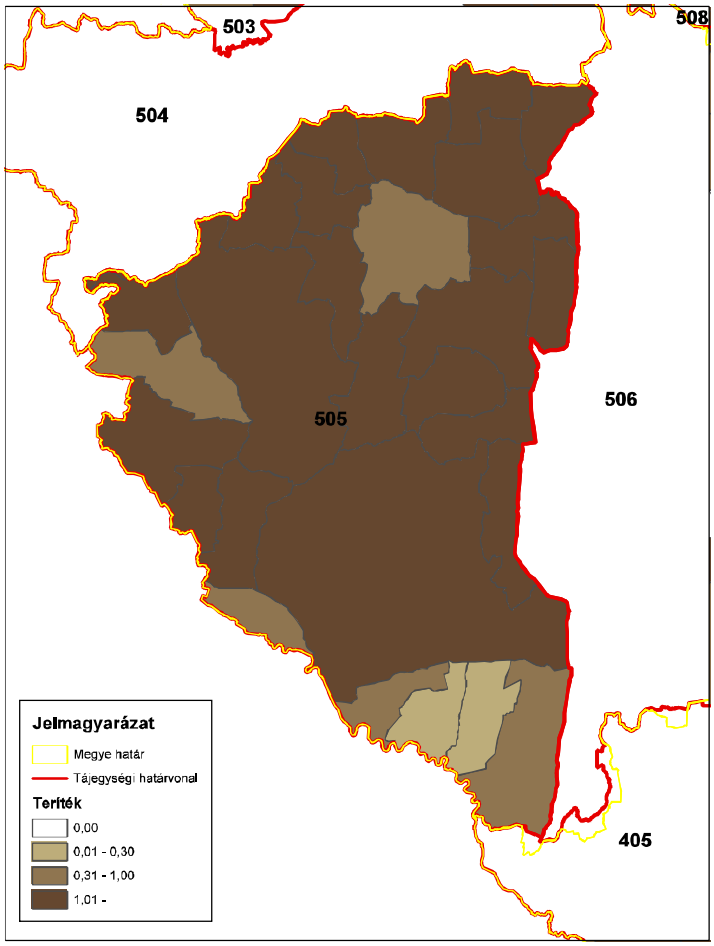

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2013

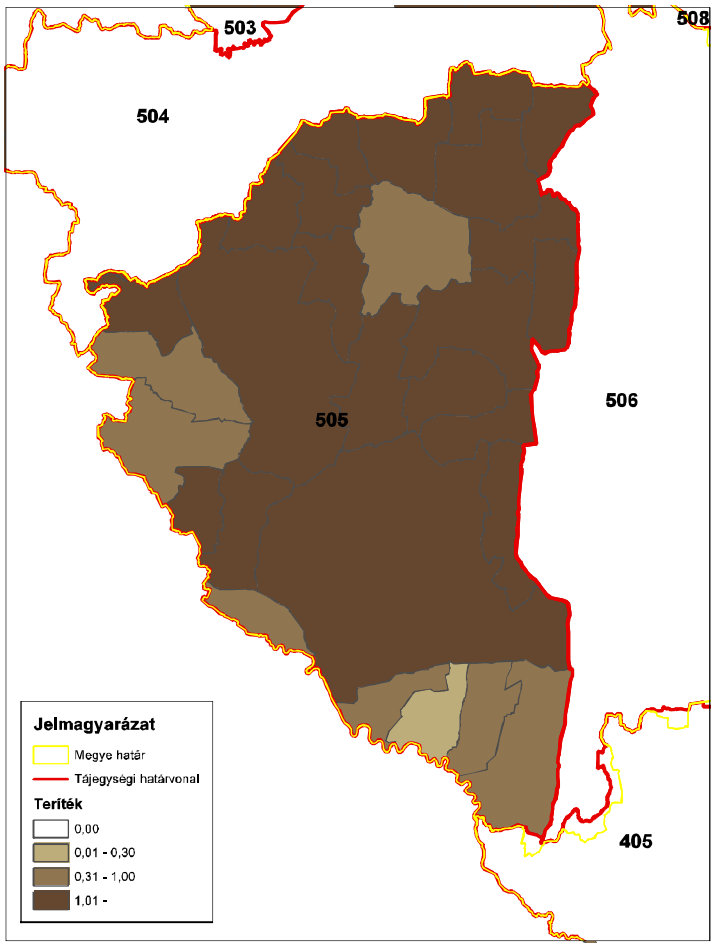

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2014

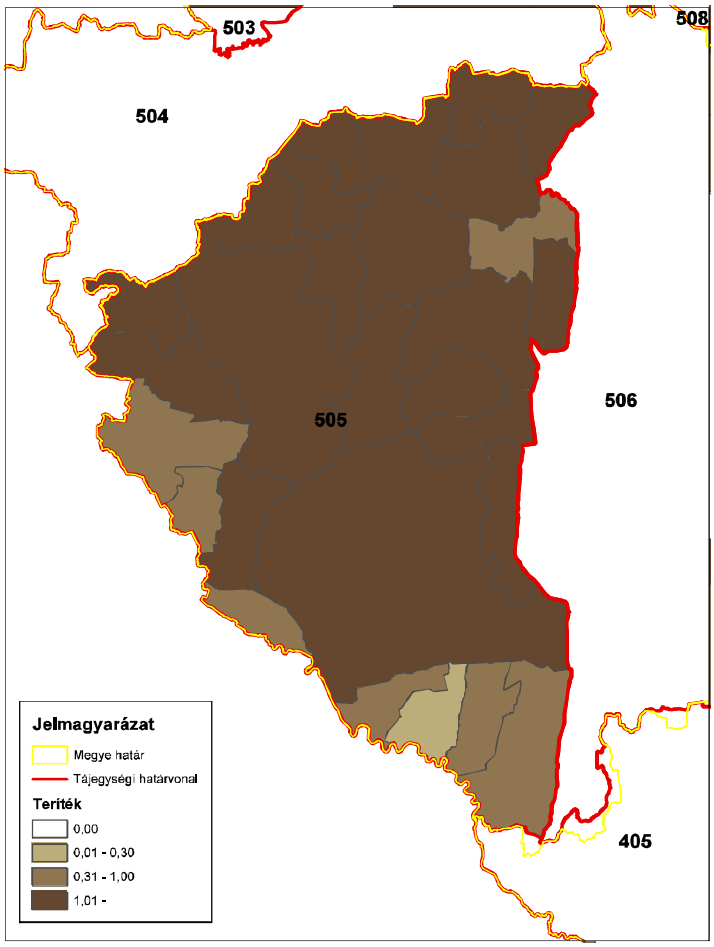

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	342	172	50,3%	20	72	80	11,6%	41,9%	46,5%
1999	404	186	46,0%	33	65	88	17,7%	34,9%	47,3%
2000	468	204	43,6%	31	76	97	15,2%	37,3%	47,5%
2001	559	238	42,6%	38	77	123	16,0%	32,4%	51,7%
2002	579	258	44,6%	48	93	117	18,6%	36,0%	45,3%
2003	624	282	45,2%	38	117	127	13,5%	41,5%	45,0%
2004	567	239	42,2%	37	105	97	15,5%	43,9%	40,6%
2005	552	261	47,3%	51	92	118	19,5%	35,2%	45,2%
2006	512	264	51,6%	52	105	107	19,7%	39,8%	40,5%
2007	569	291	51,1%	57	105	129	19,6%	36,1%	44,3%
2008	572	287	50,2%	59	97	131	20,6%	33,8%	45,6%
2009	629	260	41,3%	47	91	122	18,1%	35,0%	46,9%
2010	638	259	40,6%	36	90	133	13,9%	34,7%	51,4%
2011	750	291	38,8%	44	107	140	15,1%	36,8%	48,1%
2012	752	259	34,4%	37	99	123	14,3%	38,2%	47,5%
2013	766	254	33,2%	19	86	149	7,5%	33,9%	58,7%
2014	717	270	37,7%	33	91	146	12,2%	33,7%	54,1%

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

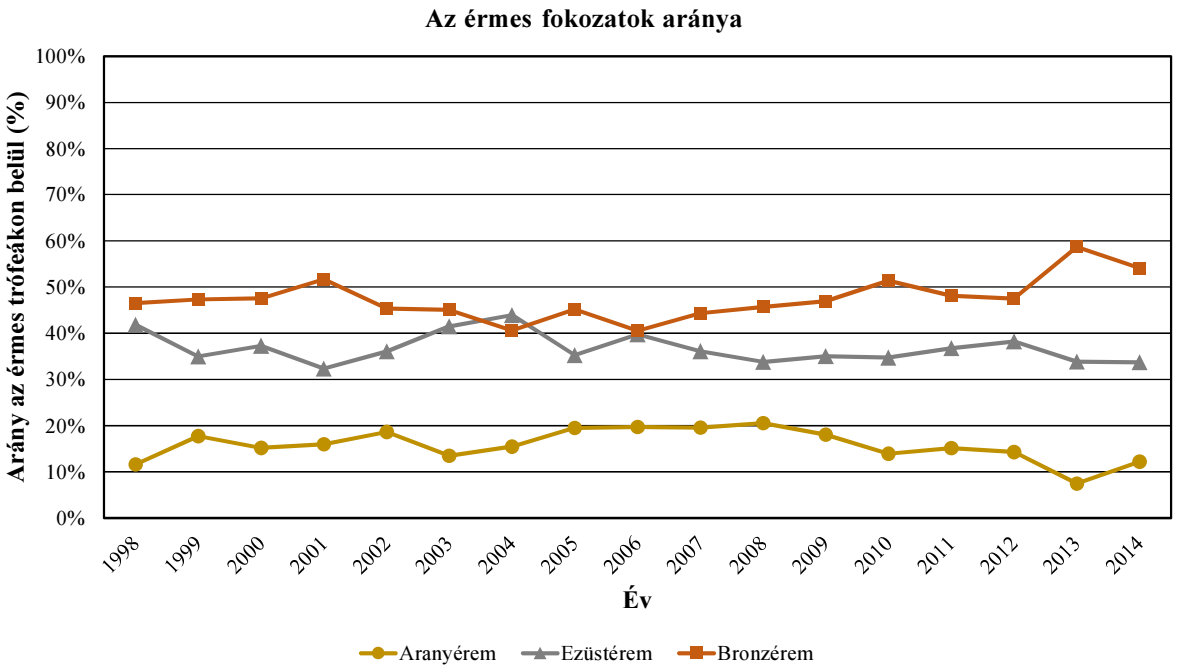

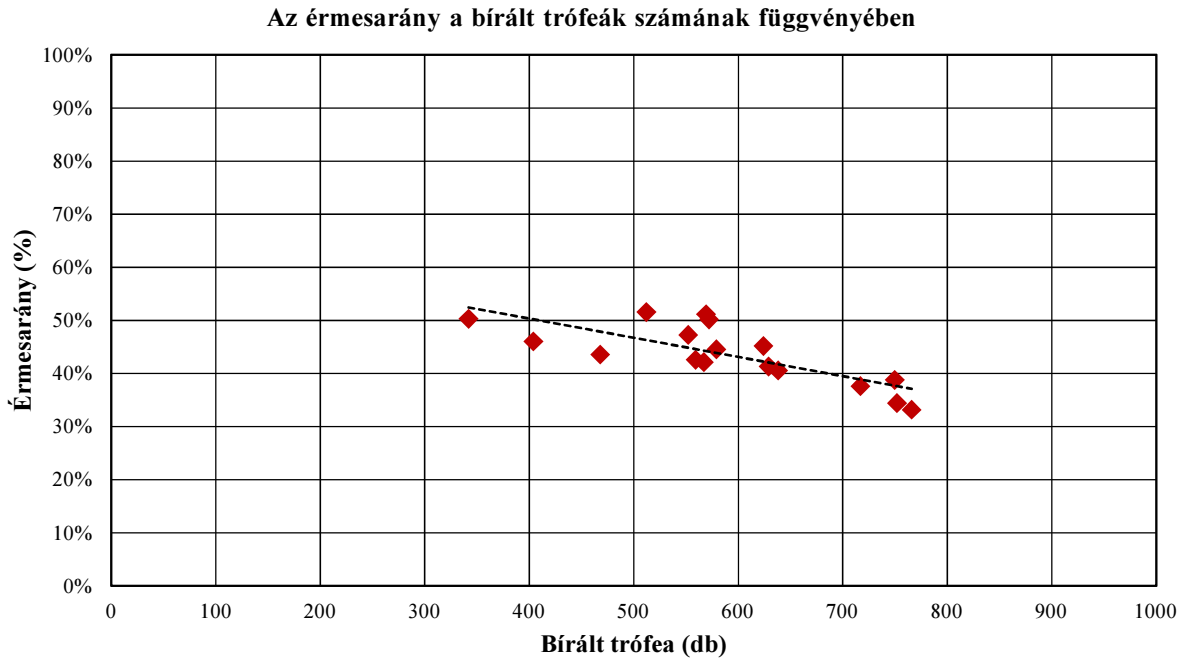

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	7	16	25	28	24	27	26	16	9	20	25	50	41	76	57	76	63
2	26	41	72	80	113	101	93	101	86	103	109	139	150	164	155	143	140
3	43	49	58	68	80	83	89	93	96	106	91	108	126	152	175	123	104
4	41	61	64	79	73	87	89	75	58	56	70	94	74	85	107	121	119
5	32	35	30	46	44	57	38	56	41	50	57	34	62	50	53	63	52
6	26	35	37	48	53	66	41	40	56	64	55	62	59	78	75	89	66
7	25	28	37	47	49	51	57	48	43	54	54	47	45	65	54	70	56
8	42	35	34	47	31	47	32	33	33	41	27	33	27	25	24	37	46
9	13	24	37	23	26	32	28	32	28	28	24	23	24	25	23	16	26
10	17	12	16	14	20	18	20	22	22	17	26	9	5	11	10	1	14
11	39	43	33	52	47	44	37	21	27	16	24	27	17	11	15	20	20
12	18	15	17	17	10	8	11	6	7	9	5	1	4	3		2	10
13	6	6	5	3	6	3	2	4	4	3	4		2	1	3	3	1
13<	7	4	3	7	3		4	5	2	2	1	2	2	4	1	2	
Összesen	**342**	**404**	**468**	**559**	**579**	**624**	**567**	**552**	**512**	**569**	**572**	**629**	**638**	**750**	**752**	**766**	**717**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	2,0%	4,0%	5,3%	5,0%	4,1%	4,3%	4,6%	2,9%	1,8%	3,5%	4,4%	7,9%	6,4%	10,1%	7,6%	9,9%	8,8%
2	7,6%	10,1%	15,4%	14,3%	19,5%	16,2%	16,4%	18,3%	16,8%	18,1%	19,1%	22,1%	23,5%	21,9%	20,6%	18,7%	19,5%
3	12,6%	12,1%	12,4%	12,2%	13,8%	13,3%	15,7%	16,8%	18,8%	18,6%	15,9%	17,2%	19,7%	20,3%	23,3%	16,1%	14,5%
4	12,0%	15,1%	13,7%	14,1%	12,6%	13,9%	15,7%	13,6%	11,3%	9,8%	12,2%	14,9%	11,6%	11,3%	14,2%	15,8%	16,6%
5	9,4%	8,7%	6,4%	8,2%	7,6%	9,1%	6,7%	10,1%	8,0%	8,8%	10,0%	5,4%	9,7%	6,7%	7,0%	8,2%	7,3%
6	7,6%	8,7%	7,9%	8,6%	9,2%	10,6%	7,2%	7,2%	10,9%	11,2%	9,6%	9,9%	9,2%	10,4%	10,0%	11,6%	9,2%
7	7,3%	6,9%	7,9%	8,4%	8,5%	8,2%	10,1%	8,7%	8,4%	9,5%	9,4%	7,5%	7,1%	8,7%	7,2%	9,1%	7,8%
8	12,3%	8,7%	7,3%	8,4%	5,4%	7,5%	5,6%	6,0%	6,4%	7,2%	4,7%	5,2%	4,2%	3,3%	3,2%	4,8%	6,4%
9	3,8%	5,9%	7,9%	4,1%	4,5%	5,1%	4,9%	5,8%	5,5%	4,9%	4,2%	3,7%	3,8%	3,3%	3,1%	2,1%	3,6%
10	5,0%	3,0%	3,4%	2,5%	3,5%	2,9%	3,5%	4,0%	4,3%	3,0%	4,5%	1,4%	0,8%	1,5%	1,3%	0,1%	2,0%
11	11,4%	10,6%	7,1%	9,3%	8,1%	7,1%	6,5%	3,8%	5,3%	2,8%	4,2%	4,3%	2,7%	1,5%	2,0%	2,6%	2,8%
12	5,3%	3,7%	3,6%	3,0%	1,7%	1,3%	1,9%	1,1%	1,4%	1,6%	0,9%	0,2%	0,6%	0,4%		0,3%	1,4%
13	1,8%	1,5%	1,1%	0,5%	1,0%	0,5%	0,4%	0,7%	0,8%	0,5%	0,7%		0,3%	0,1%	0,4%	0,4%	0,1%
13<	2,0%	1,0%	0,6%	1,3%	0,5%		0,7%	0,9%	0,4%	0,4%	0,2%	0,3%	0,3%	0,5%	0,1%	0,3%	
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

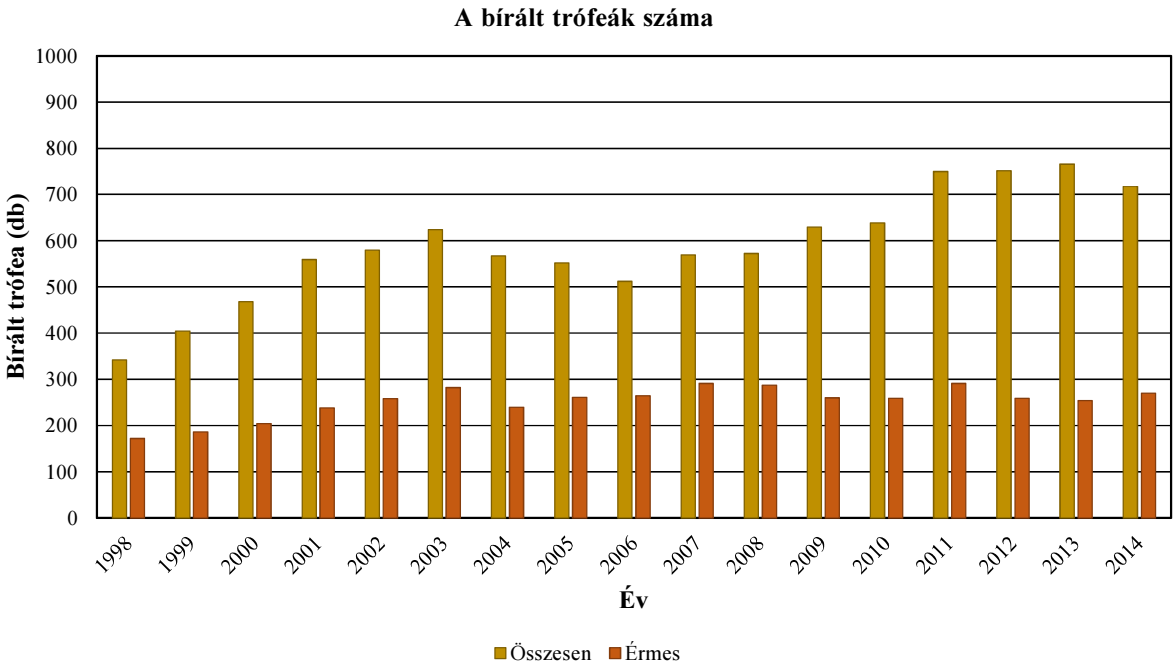

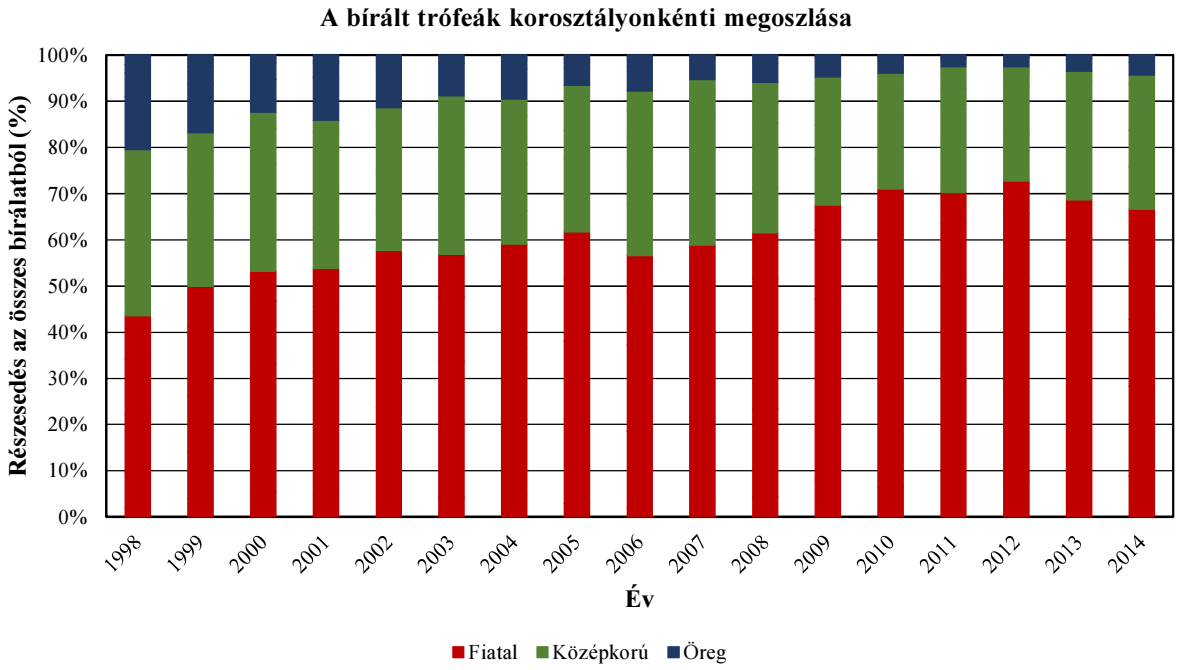

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	586	23,80	1,95		1,03	2,13	0,50		
2	1816	62,80	21,86	22,43	2,70	7,66	14,67	10,77	9,11
3	1644	75,98	30,56	30,68	4,10	9,49	22,52	13,23	11,95
4	1353	85,71	31,98	31,64	5,40	10,51	23,20	13,80	12,55
5	800	92,20	33,75	33,05	6,35	11,62	23,57	14,12	12,95
6	950	95,77	34,34	34,29	7,05	12,04	24,47	14,67	13,47
7	830	99,57	35,78	35,99	7,80	12,77	25,13	15,17	13,94
8	594	102,32	36,80	37,71	8,49	13,27	25,82	15,66	14,42
9	432	102,70	36,41	37,64	8,72	13,56	26,35	15,90	14,66
10	254	104,10	37,61	38,95	8,85	13,73	26,44	15,93	14,75
11	493	106,92	38,33	40,24	9,76	14,47	27,08	16,44	15,29
12	143	108,16	37,90	38,70	10,07	14,61	27,90	16,63	15,48
13	56	102,26	36,05	37,33	8,57	12,99	27,04	16,03	14,96
13<	49	91,06	33,90	41,59	7,59	11,30	27,40	15,99	14,75

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	586	17,23	1,95		0,88	1,96	0,50		
2	1816	56,02	17,10	13,90	2,36	7,04	1,50	9,86	8,33
3	1644	69,44	20,18	23,42	3,37	8,56	20,44	11,56	10,07
4	1353	78,07	27,78	27,15	4,73	9,75	22,05	13,09	11,45
5	800	81,55	32,06	29,24	5,56	10,39	22,41	13,65	12,34
6	950	89,35	31,39	29,83	5,96	10,50	23,70	14,22	12,72
7	830	95,10	33,14	30,86	6,95	11,72	24,15	14,57	13,38
8	594	98,04	34,17	33,69	7,61	12,00	24,94	15,20	13,69
9	432	96,10	31,72	33,03	7,94	12,38	25,34	15,43	14,04
10	254	94,35	26,25	31,00	6,60	12,00	25,01	14,78	13,66
11	493	103,32	35,41	33,26	8,94	12,35	25,95	15,63	14,54
12	143	99,36	31,10	34,73	8,27	10,80	26,35	15,77	14,49
13	56	73,02	23,05	30,35	6,39	11,00	23,65	14,20	12,90
13<	49	56,00	23,03	32,60	3,90	6,00	24,65	15,03	7,95

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	586	32,51	1,95		1,64	2,42	0,50		
2	1816	66,45	30,68	28,34	3,01	8,42	21,63	12,48	10,53
3	1644	80,24	38,35	37,05	4,59	10,14	23,86	14,32	13,15
4	1353	90,60	34,79	35,64	6,00	11,36	24,01	14,20	13,04
5	800	98,48	35,24	37,52	7,09	12,54	24,25	14,63	13,37
6	950	99,64	35,93	36,99	7,59	13,34	25,11	15,01	13,86
7	830	102,65	37,40	39,57	8,64	13,80	26,21	15,73	14,58
8	594	106,62	39,06	41,93	9,08	14,04	27,01	16,20	14,95
9	432	105,91	38,29	42,37	9,30	14,61	27,49	16,60	15,24
10	254	108,88	41,10	44,02	9,96	15,09	27,75	16,77	15,78
11	493	111,03	42,13	43,25	11,01	16,25	28,51	16,84	15,83
12	143	117,30	48,00	43,89	13,11	19,75	30,35	18,63	17,29
13	56	114,55	45,90	42,85	10,79	15,00	29,28	18,25	16,70
13<	49	115,18	41,30	67,45	9,59	13,40	29,48	17,60	16,48

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	586	15,28	0,00		0,76	0,45	0,00		
2	1816	10,43	13,58	14,44	0,66	1,38	20,13	2,61	2,19
3	1644	10,80	18,18	13,63	1,22	1,58	3,42	2,76	3,08
4	1353	12,52	7,01	8,49	1,27	1,62	1,96	1,11	1,59
5	800	16,93	3,18	8,29	1,53	2,15	1,84	0,98	1,03
6	950	10,29	4,54	7,16	1,64	2,84	1,42	0,79	1,15
7	830	7,55	4,26	8,72	1,69	2,08	2,06	1,16	1,20
8	594	8,58	4,89	8,24	1,47	2,04	2,07	1,00	1,27
9	432	9,81	6,57	9,33	1,36	2,22	2,15	1,18	1,21
10	254	14,53	14,85	13,02	3,36	3,09	2,74	1,98	2,13
11	493	7,72	6,72	9,99	2,07	3,90	2,56	1,21	1,28
12	143	17,94	16,90	9,16	4,84	8,95	4,00	2,85	2,80
13	56	41,53	22,85	12,50	4,40	4,00	5,63	4,05	3,80
13<	49	59,18	18,28	34,85	5,70	7,40	4,83	2,58	8,53

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	586	64,2%	0,0%		74,0%	21,3%	0,0%		
2	1816	16,6%	62,1%	64,4%	24,3%	18,0%	137,2%	24,2%	24,0%
3	1644	14,2%	59,5%	44,4%	29,8%	16,6%	15,2%	20,9%	25,8%
4	1353	14,6%	21,9%	26,8%	23,6%	15,4%	8,5%	8,0%	12,6%
5	800	18,4%	9,4%	25,1%	24,0%	18,5%	7,8%	6,9%	7,9%
6	950	10,7%	13,2%	20,9%	23,2%	23,6%	5,8%	5,4%	8,5%
7	830	7,6%	11,9%	24,2%	21,7%	16,3%	8,2%	7,7%	8,6%
8	594	8,4%	13,3%	21,8%	17,3%	15,4%	8,0%	6,4%	8,8%
9	432	9,6%	18,0%	24,8%	15,6%	16,4%	8,2%	7,4%	8,2%
10	254	14,0%	39,5%	33,4%	38,0%	22,5%	10,3%	12,5%	14,4%
11	493	7,2%	17,5%	24,8%	21,2%	27,0%	9,4%	7,4%	8,4%
12	143	16,6%	44,6%	23,7%	48,0%	61,3%	14,3%	17,2%	18,1%
13	56	40,6%	63,4%	33,5%	51,3%	30,8%	20,8%	25,3%	25,4%
13<	49	65,0%	53,9%	83,8%	75,0%	65,5%	17,6%	16,1%	57,8%

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	586	17,23	1,95		0,88	1,96	0,50		
2	1816	56,02	17,10	13,90	2,36	7,04	1,50	9,86	8,33
3	1644	69,44	20,18	23,42	3,37	8,56	20,44	11,56	10,07
4	1353	78,07	27,78	27,15	4,73	9,75	22,05	13,09	11,45
5	800	81,55	32,06	29,24	5,56	10,39	22,41	13,65	12,34
6	950	89,35	31,39	29,83	5,96	10,50	23,70	14,22	12,72
7	830	95,10	33,14	30,86	6,95	11,72	24,15	14,57	13,38
8	594	98,04	34,17	33,69	7,61	12,00	24,94	15,20	13,69
9	432	96,10	31,72	33,03	7,94	12,38	25,34	15,43	14,04
10	254	94,35	26,25	31,00	6,60	12,00	25,01	14,78	13,66
11	493	103,32	35,41	33,26	8,94	12,35	25,95	15,63	14,54
12	143	99,36	31,10	34,73	8,27	10,80	26,35	15,77	14,49
13	56	73,02	23,05	30,35	6,39	11,00	23,65	14,20	12,90
13<	49	56,00	23,03	32,60	3,90	6,00	24,65	15,03	7,95

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	586	2005	2002		2000	2003	2004		
2	1816	2013	1999	1999	2013	1998	2000	2002	2002
3	1644	1998	2001	1998	1998	1998	2003	2003	2003
4	1353	1999	2001	1998	1999	2001	2013	2003	2003
5	800	2000	2003	2001	2000	2001	2000	2003	2003
6	950	1998	1998	2000	1998	1998	2013	1998	1998
7	830	1998	1999	2001	2001	1998	1998	2001	2002
8	594	2013	1998	1998	1998	1998	2000	1998	1998
9	432	1998	2001	2001	2001	1998	2013	2014	2001
10	254	2013	2013	2013	2013	2013	1998	1998	1998
11	493	1999	2005	2013	2012	2013	2005	1998	1998
12	143	2008	2008	2005	2008	2008	2005	2006	1998
13	56	2007	2004	2013	2004	2011	2004	2004	2004
13<	49	2008	2009	2000	2006	2008	2010	2009	2012

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	586	32,51	1,95		1,64	2,42	0,50		
2	1816	66,45	30,68	28,34	3,01	8,42	21,63	12,48	10,53
3	1644	80,24	38,35	37,05	4,59	10,14	23,86	14,32	13,15
4	1353	90,60	34,79	35,64	6,00	11,36	24,01	14,20	13,04
5	800	98,48	35,24	37,52	7,09	12,54	24,25	14,63	13,37
6	950	99,64	35,93	36,99	7,59	13,34	25,11	15,01	13,86
7	830	102,65	37,40	39,57	8,64	13,80	26,21	15,73	14,58
8	594	106,62	39,06	41,93	9,08	14,04	27,01	16,20	14,95
9	432	105,91	38,29	42,37	9,30	14,61	27,49	16,60	15,24
10	254	108,88	41,10	44,02	9,96	15,09	27,75	16,77	15,78
11	493	111,03	42,13	43,25	11,01	16,25	28,51	16,84	15,83
12	143	117,30	48,00	43,89	13,11	19,75	30,35	18,63	17,29
13	56	114,55	45,90	42,85	10,79	15,00	29,28	18,25	16,70
13<	49	115,18	41,30	67,45	9,59	13,40	29,48	17,60	16,48

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	586	2002	2002		2005	2002	2004		
2	1816	2008	2004	2005	2008	2008	2004	2004	2004
3	1644	2009	2012	2014	2010	2010	2010	2007	2008
4	1353	2010	2013	2007	2010	2010	2011	2011	2011
5	800	2007	2006	2011	2011	2011	2005	2011	2011
6	950	2006	2006	2006	2011	2011	2011	2011	2011
7	830	2010	2008	2008	2010	2010	2012	2012	2012
8	594	2008	2005	2011	2008	2012	2012	2011	2011
9	432	2005	2012	2009	2005	2008	2007	2009	2006
10	254	2009	2010	2005	2005	2005	2012	2005	2011
11	493	2007	2007	2005	2008	2008	2008	2002	2008
12	143	2009	2009	2010	2010	2010	2009	2010	2010
13	56	2013	2011	2007	2001	2001	2007	2007	2011
13<	49	2009	2012	2012	2012	2005	1999	2011	2011

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

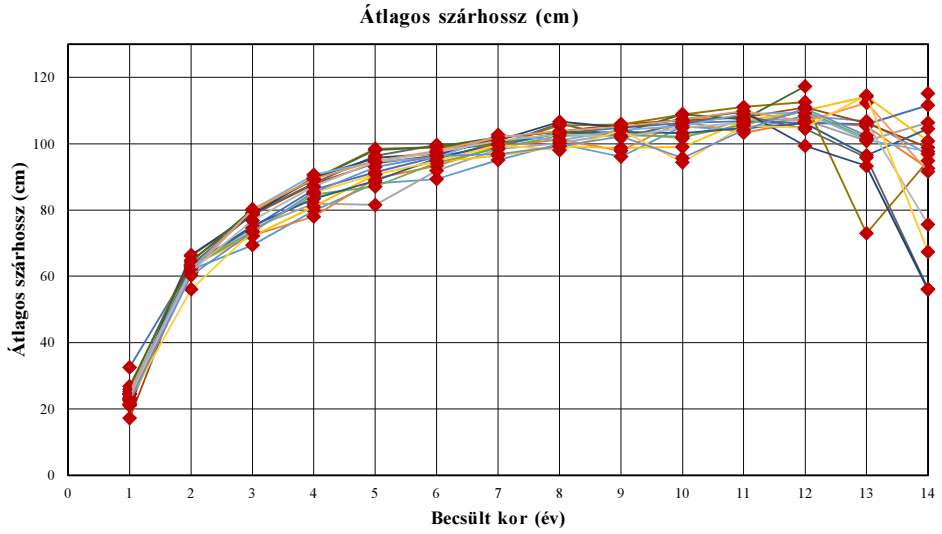

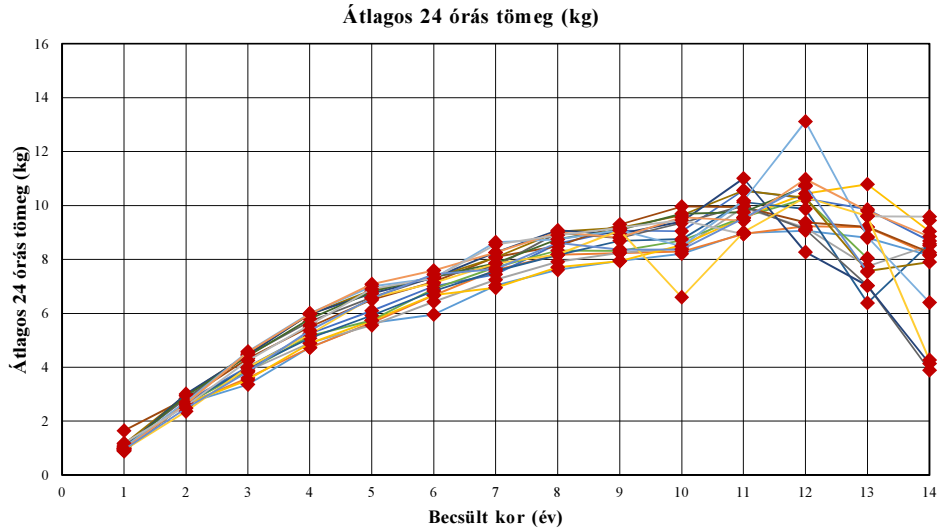

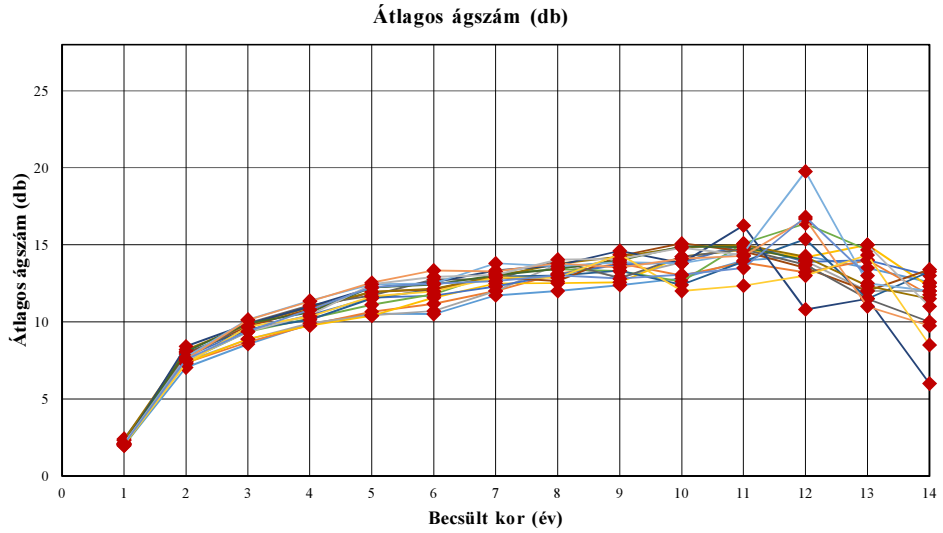

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

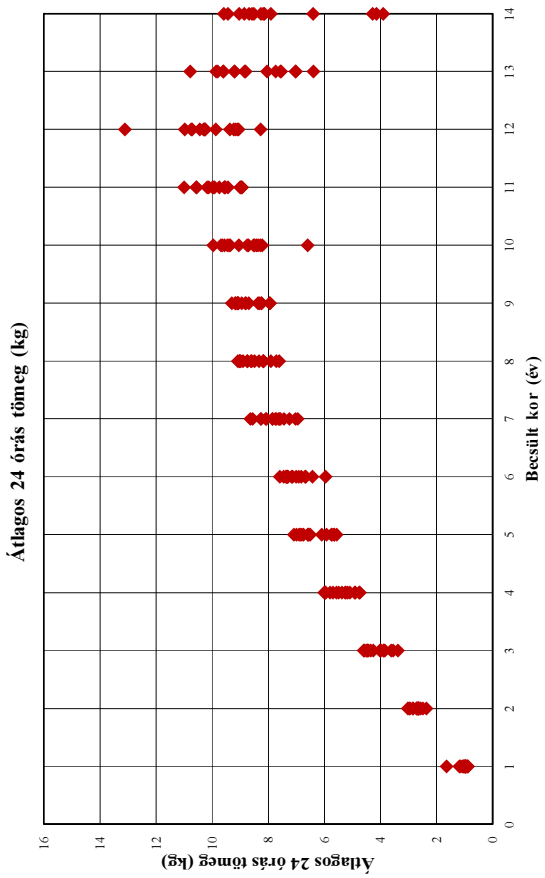

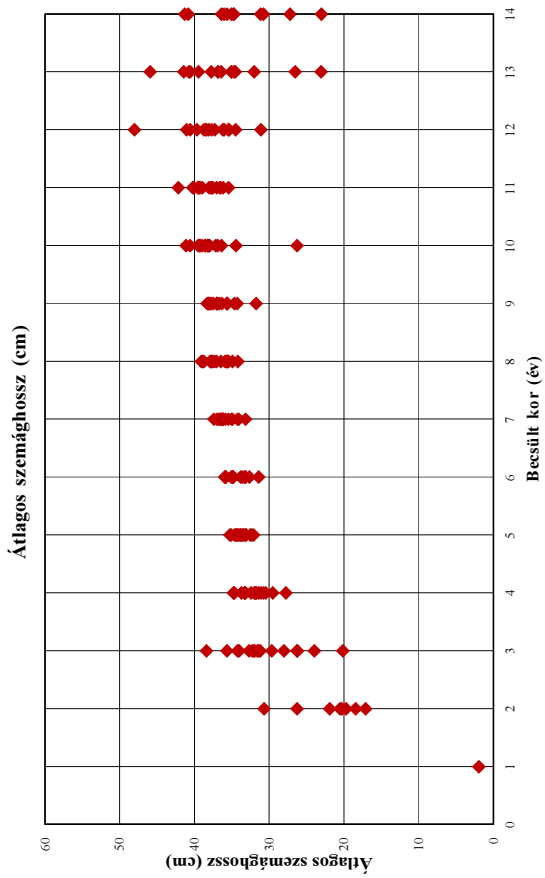

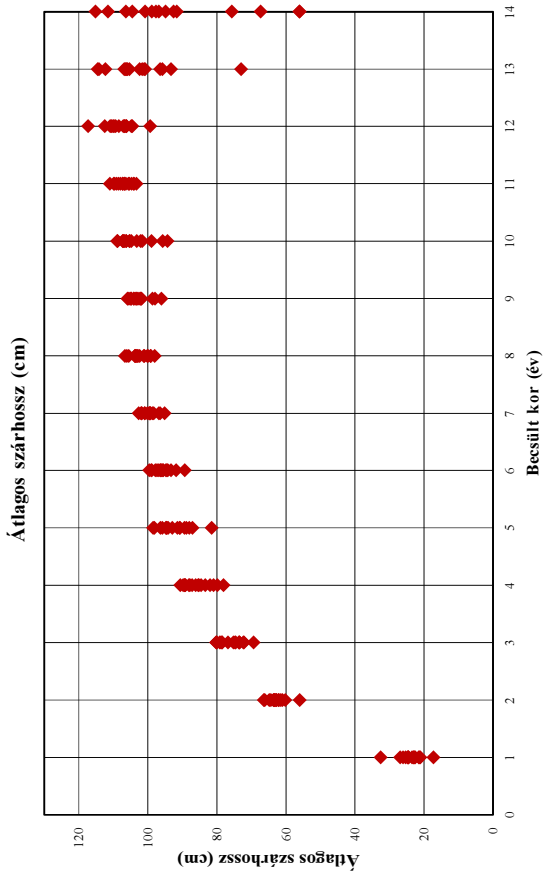

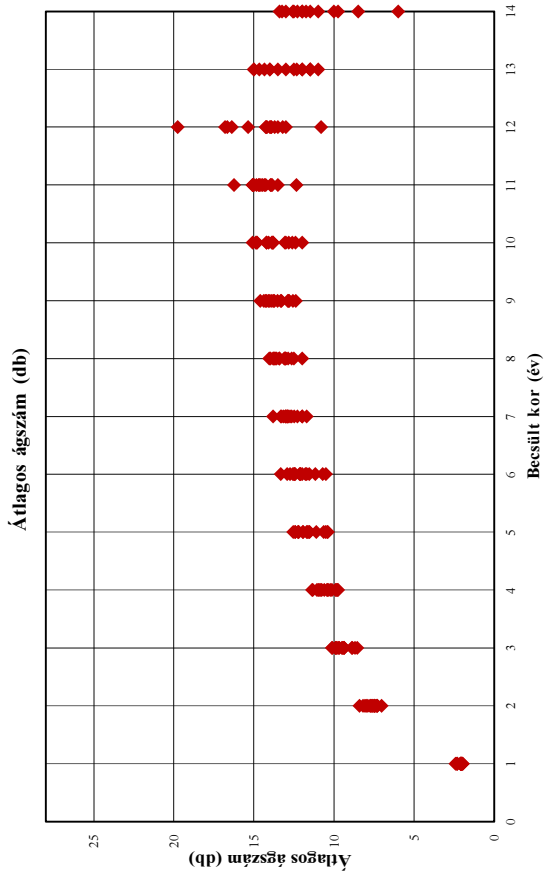

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

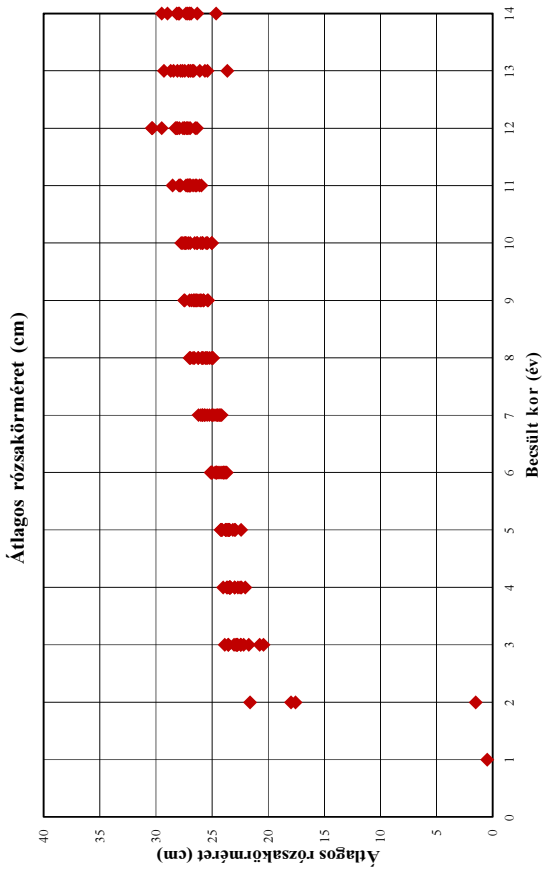

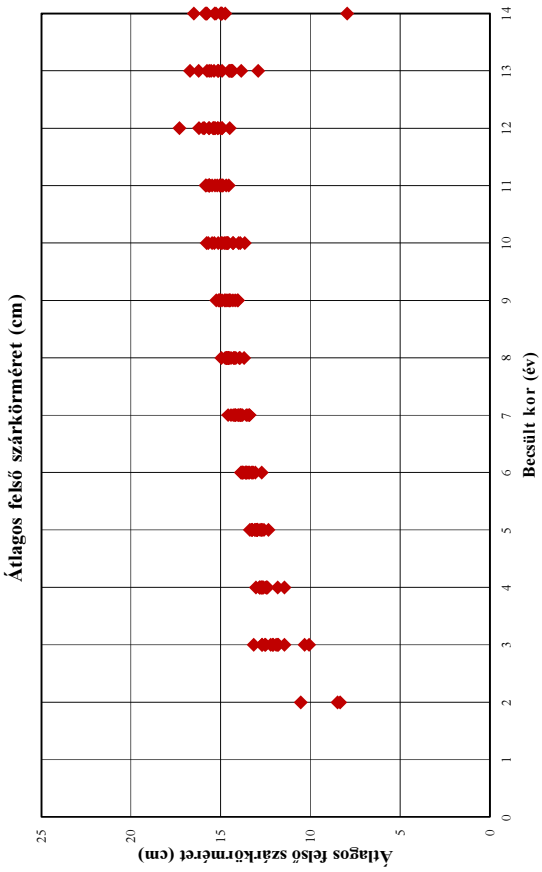

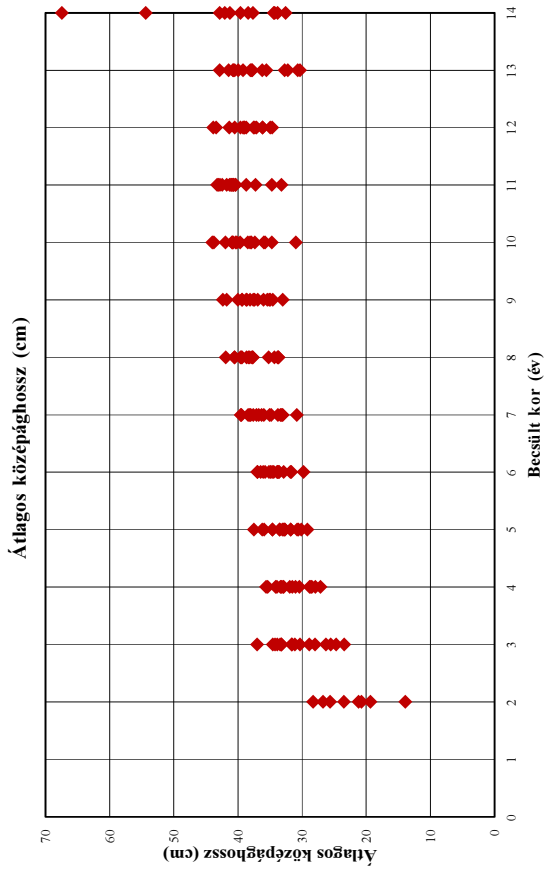

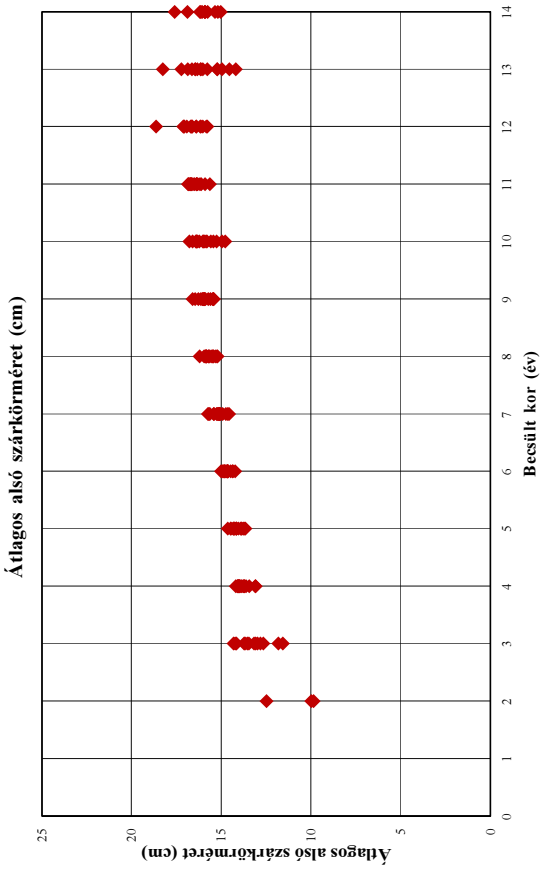

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1	7	23,12			0,97	2,00			
1998	2	26	62,06	18,43	26,75	2,65	7,04			
1998	3	43	69,44	23,98	23,42	3,37	8,56			
1998	4	41	79,84	32,01	27,15	4,74	9,85	23,41	14,04	12,67
1998	5	32	88,05	33,55	32,75	5,65	10,53	22,95	14,06	12,68
1998	6	26	89,35	31,39	31,69	5,96	10,50	23,91	14,22	12,72
1998	7	25	95,10	35,48	33,05	7,03	11,72	24,15	14,92	13,56
1998	8	42	99,95	34,17	33,69	7,61	12,00	24,95	15,20	13,69
1998	9	13	96,10	37,00	35,14	7,95	12,38	25,40	15,48	14,07
1998	10	17	105,21	36,38	35,78	8,21	12,82	25,01	14,78	13,66
1998	11	39	104,08	36,48	34,77	8,97	13,97	26,48	15,63	14,54
1998	12	18	108,36	34,48	34,98	9,07	14,28	27,06	16,02	14,49
1998	13	6	106,80	35,03	37,78	8,81	13,50	26,90	15,23	14,33
1998	13<	7	96,86	31,13	34,46	8,14	12,57	26,97	15,77	14,95
1999	1	16	21,54			1,04	2,33			
1999	2	41	63,68	17,10	13,90	2,63	7,34			
1999	3	49	72,34	28,00	25,60	3,61	8,69	22,75	12,65	12,10
1999	4	61	78,07	31,10	27,96	4,73	9,80	22,99	13,43	12,38
1999	5	35	89,46	32,34	30,13	5,65	10,66	23,52	13,73	12,79
1999	6	35	93,32	33,29	31,84	6,67	11,17	24,14	14,36	13,29
1999	7	28	99,22	33,14	33,18	7,61	12,00	24,64	15,17	13,84
1999	8	35	101,20	34,93	35,28	8,17	13,11	25,51	15,44	14,27
1999	9	24	97,91	35,61	35,00	8,24	13,79	26,08	15,60	14,51
1999	10	12	106,76	34,43	37,39	8,29	13,00	25,53	15,45	14,29
1999	11	43	103,32	37,67	37,29	8,95	13,86	26,40	16,11	14,87
1999	12	15	106,72	37,25	37,13	9,23	13,20	26,50	15,84	14,92
1999	13	6	105,30	35,04	32,25	9,20	14,00	27,12	16,14	15,15
1999	13<	4	92,54	30,78	39,67	8,19	11,75	29,48	15,90	15,33
2000	1	25	21,05			0,88	2,08			
2000	2	72	62,76	21,89	23,49	2,67	7,44	1,50		
2000	3	58	74,56	32,05	28,01	3,88	8,86			
2000	4	64	81,97	30,77	31,07	4,91	9,90	22,69	13,97	12,60
2000	5	30	81,55	34,31	30,59	5,56	10,43	22,41	13,74	12,94
2000	6	37	91,87	33,17	29,83	6,43	10,70	24,03	14,66	13,48
2000	7	37	98,30	34,24	33,40	7,25	12,00	24,33	14,63	13,48
2000	8	34	100,18	35,88	34,36	7,91	13,74	24,94	15,33	13,97
2000	9	37	103,16	35,64	34,59	8,25	12,89	25,76	15,44	14,30
2000	10	16	101,67	38,49	37,96	8,42	13,88	25,42	15,59	14,58
2000	11	33	107,30	40,06	40,91	9,92	15,09	27,19	16,37	15,03
2000	12	17	107,15	37,69	36,21	9,18	13,94	27,21	16,40	14,93
2000	13	5	100,83	39,43	39,99	7,74	12,00	27,10	15,23	14,41
2000	13<	3	106,33	36,38	32,60	8,51	12,00	27,32	16,07	14,75
2001	1	28	24,42			0,96	2,07			
2001	2	80	63,20	19,72	19,34	2,63	7,33			
2001	3	68	72,17	20,18	31,68	3,54	8,90			
2001	4	79	80,99	27,78	28,84	4,89	9,75	23,42	13,86	12,75
2001	5	46	90,69	33,77	29,24	5,73	10,39	23,46	14,15	12,71
2001	6	48	94,56	32,64	33,89	6,69	11,56	23,78	14,35	13,18
2001	7	47	96,40	34,07	30,86	6,95	12,49	24,47	14,57	13,40
2001	8	47	99,09	35,73	33,76	7,71	12,51	25,06	15,24	13,91
2001	9	23	98,70	31,72	33,03	7,94	12,57	25,93	15,45	14,04
2001	10	14	99,00	37,14	35,98	8,53	14,21	26,01	15,79	13,98
2001	11	52	106,81	37,01	38,77	9,56	14,67	27,32	16,31	14,90
2001	12	17	110,02	38,40	39,00	10,44	14,18	28,25	16,91	15,62
2001	13	3	114,15	37,72	40,80	10,79	15,00	28,42	16,87	15,63
2001	13<	7	100,78	34,68	42,10	9,04	12,29	28,13	16,19	15,76
2002	1	24	32,51	1,95		0,96	2,42			
2002	2	113	63,37	20,53	20,74	2,71	7,74	17,57	9,86	8,33
2002	3	80	74,81	26,29	26,31	4,02	9,48	20,76	11,82	10,32
2002	4	73	86,14	29,51	28,52	5,25	10,42	22,51	13,10	11,81
2002	5	44	91,44	32,53	31,78	6,10	11,57	23,66	13,87	12,58
2002	6	53	96,03	33,57	34,43	7,01	11,70	24,28	14,47	13,06
2002	7	49	99,44	34,93	34,82	7,45	12,29	24,99	14,74	13,38
2002	8	31	103,21	37,72	38,39	8,59	13,06	25,61	15,87	14,66
2002	9	26	104,83	34,67	36,05	9,07	13,73	26,26	16,14	14,91
2002	10	20	106,29	37,95	38,50	9,05	13,85	26,33	15,84	14,70
2002	11	47	106,79	39,54	42,46	10,56	15,02	27,17	16,84	15,63
2002	12	10	106,25	41,03	40,51	10,26	13,90	28,08	16,18	15,42
2002	13	6	105,87	34,53	37,88	9,86	14,00	28,08	16,16	14,92
2002	13<	3	111,58	27,23	33,85	8,68	13,00	26,85	16,88	14,98

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1	27	24,66			0,90	1,96			
2003	2	101	62,77	20,29	21,22	2,65	7,46	17,97	9,98	8,48
2003	3	83	73,62	26,23	24,74	3,89	9,37	20,44	11,56	10,07
2003	4	87	84,63	30,45	28,64	5,16	10,22	22,38	13,09	11,45
2003	5	57	87,12	32,06	30,79	5,75	11,11	23,43	13,65	12,34
2003	6	66	94,21	34,90	34,94	6,91	11,79	24,59	14,64	13,22
2003	7	51	98,64	36,18	36,35	7,71	13,14	25,63	15,13	13,90
2003	8	47	102,42	37,56	37,86	8,34	13,40	25,92	15,50	14,23
2003	9	32	102,60	37,49	36,95	8,32	13,28	26,44	15,72	14,49
2003	10	18	102,11	39,51	39,70	8,71	12,61	26,36	15,97	14,66
2003	11	44	105,68	38,91	41,77	9,57	15,09	27,02	16,66	15,19
2003	12	8	109,83	40,56	43,41	10,25	16,38	27,50	17,08	15,29
2003	13	3	101,67	41,40	38,08	8,04	14,67	26,63	15,78	14,53
2003	13<									
2004	1	26	24,43			0,90	2,31	0,50		
2004	2	93	63,25	30,68	25,68	2,66	7,99	21,63	12,48	10,53
2004	3	89	75,25	31,89	33,28	3,97	9,52	22,45	13,08	11,78
2004	4	89	83,42	34,67	31,98	5,08	10,13	23,69	14,09	12,82
2004	5	38	88,83	34,13	32,97	5,93	11,53	23,15	13,85	12,99
2004	6	41	95,57	34,84	32,89	6,83	12,10	23,99	14,66	13,38
2004	7	57	100,16	35,83	36,00	7,57	12,93	24,54	15,08	13,77
2004	8	32	103,12	35,49	38,68	8,17	13,00	25,24	15,67	14,16
2004	9	28	103,52	38,07	37,63	8,69	13,32	26,06	15,95	14,66
2004	10	20	103,17	38,57	40,77	8,75	12,40	25,88	15,96	14,80
2004	11	37	104,71	37,78	42,85	10,13	13,92	26,94	16,78	15,64
2004	12	11	106,16	38,08	37,60	9,87	15,36	27,90	16,62	15,40
2004	13	2	96,50	23,05	40,78	6,39	11,50	23,65	14,20	12,90
2004	13<	4	104,51	34,79	38,43	8,58	13,25	27,05	16,14	15,85
2005	1	16	17,23			1,64	2,13			
2005	2	101	64,89	26,27	28,34	2,83	7,90			
2005	3	93	78,49	31,19	33,46	4,33	9,71	23,05	12,98	11,90
2005	4	75	87,85	31,76	33,24	5,49	10,82	23,45	13,62	12,46
2005	5	56	94,14	33,07	33,53	6,50	11,95	24,25	14,15	12,95
2005	6	40	96,47	35,06	34,67	7,16	12,10	24,99	14,85	13,78
2005	7	48	101,77	36,97	37,64	8,09	12,90	24,98	15,69	14,42
2005	8	33	103,70	39,06	40,51	8,49	12,64	25,81	15,68	14,43
2005	9	32	105,91	35,63	37,48	9,30	14,28	26,59	16,27	15,12
2005	10	22	106,99	39,24	44,02	9,96	15,09	26,95	16,77	15,69
2005	11	21	107,91	35,41	43,25	9,94	14,57	25,95	16,70	15,64
2005	12	6	110,93	35,47	34,73	9,37	13,50	26,35	16,67	15,89
2005	13	4	106,15	34,70	41,48	9,21	12,00	26,74	16,03	15,36
2005	13<	5	98,83	36,00	37,70	8,26	13,40	26,31	15,19	15,26
2006	1	9	21,30			1,07	2,11			
2006	2	86	63,51			2,83	7,65			
2006	3	96	78,88	31,39	31,16	4,46	9,92	22,19	13,17	12,21
2006	4	58	88,13	31,70	33,96	5,70	11,07	23,49	14,02	12,64
2006	5	41	96,32	35,24	32,73	6,59	11,71	23,51	14,34	13,08
2006	6	56	99,64	35,93	36,99	7,36	12,75	24,47	14,82	13,70
2006	7	43	99,64	36,59	38,44	7,75	12,74	25,24	15,41	14,17
2006	8	33	106,07	38,73	40,61	8,98	13,97	25,83	15,80	14,74
2006	9	28	101,82	37,89	38,64	8,80	12,82	26,36	16,00	15,24
2006	10	22	106,23	39,36	41,96	9,36	14,23	26,55	16,33	15,48
2006	11	27	108,51	39,51	40,75	9,99	14,70	27,00	16,83	15,81
2006	12	7	104,49	38,71	37,39	9,11	13,71	26,95	15,77	15,01
2006	13	4	95,81	36,84	30,69	7,04	11,50	25,64	14,95	14,41
2006	13<	2	56,13			3,90	10,00			
2007	1	20	26,00			1,15	2,35			
2007	2	103	66,15			2,97	8,19			
2007	3	106	79,24	29,63	33,88	4,50	9,81	22,88	14,32	12,70
2007	4	56	89,30	33,14	35,64	5,96	10,93	23,39	14,09	12,81
2007	5	50	98,48	33,89	35,94	6,86	11,94	23,79	14,28	13,08
2007	6	64	98,92	33,15	36,50	7,33	12,16	24,64	14,69	13,55
2007	7	54	99,35	36,52	39,47	8,07	12,94	25,43	15,21	14,03
2007	8	41	105,50	35,44	37,72	9,03	13,76	26,24	15,95	14,55
2007	9	28	105,73	37,03	40,04	9,18	14,21	27,49	16,04	15,08
2007	10	17	108,77	38,97	40,94	9,64	14,82	27,37	16,03	14,93
2007	11	16	111,03	42,13	43,05	10,55	15,00	27,09	16,19	15,32
2007	12	9	112,54	36,03	39,21	10,29	14,22	27,59	16,13	15,35
2007	13	3	73,02	36,83	42,85	7,57	12,33	29,28	18,25	16,23
2007	13<	2	94,93	40,83	41,28	7,91	11,50	28,98	15,93	14,93

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1	25	22,86			1,00	2,00			
2008	2	109	66,45			3,01	8,42			
2008	3	91	78,61	35,63	30,37	4,46	9,87	22,77	14,22	13,15
2008	4	70	89,81	33,32	35,41	5,98	10,99	23,49	13,90	12,69
2008	5	57	95,78	34,31	34,66	6,74	12,21	23,59	13,91	12,96
2008	6	55	96,99	34,82	35,21	7,32	12,56	24,61	14,62	13,56
2008	7	54	100,92	37,40	39,57	8,26	13,33	25,87	15,08	13,89
2008	8	27	106,62	37,30	38,19	9,08	13,67	26,90	15,88	14,58
2008	9	24	104,89	36,32	38,75	8,95	14,61	26,85	15,96	14,44
2008	10	26	107,28	36,87	40,17	9,40	13,81	27,61	16,38	14,98
2008	11	24	109,64	40,21	41,34	11,01	16,25	28,51	16,66	15,83
2008	12	5	99,36	31,10	39,64	8,27	10,80	29,49	16,38	15,15
2008	13	4	93,26	36,43	32,75	7,02	11,50	28,68	16,33	14,48
2008	13<	1	56,00			4,14	6,00			
2009	1	50	26,86			1,00	2,06			
2009	2	139	64,42			2,94	8,08			
2009	3	108	80,24	32,68	34,59	4,42	9,90	22,81	13,68	12,06
2009	4	94	89,16	32,42	32,88	5,80	10,61	23,67	14,00	12,71
2009	5	34	98,07	33,19	36,26	6,81	12,24	23,80	14,24	12,96
2009	6	62	99,04	35,79	36,99	7,37	12,42	25,03	14,64	13,43
2009	7	47	101,88	36,17	37,16	7,86	13,02	25,70	15,41	14,16
2009	8	33	103,55	38,86	39,47	8,75	13,42	26,58	15,81	14,56
2009	9	23	103,20	37,72	42,37	9,10	14,00	27,01	16,60	15,00
2009	10	9	108,88	38,18	43,79	9,69	14,89	27,42	16,61	15,34
2009	11	27	107,26	39,23	41,11	9,75	14,85	27,81	16,70	15,68
2009	12	1	117,30	48,00	38,75	10,71	14,00	30,35	17,05	16,20
2009	13									
2009	13<	2	115,18	23,03	34,28	9,45	12,50	27,18	15,03	15,00
2010	1	41	25,28			1,03	2,11			
2010	2	150	62,22			2,70	7,71			
2010	3	126	80,03	31,55	33,25	4,59	10,14	23,86	14,15	12,53
2010	4	74	90,60	31,39	32,98	6,00	11,36	23,42	14,02	12,84
2010	5	62	94,58	34,41	34,64	7,00	12,44	24,19	14,47	13,23
2010	6	59	95,74	35,80	35,82	7,31	12,49	25,00	14,79	13,60
2010	7	45	102,65	36,25	38,03	8,64	13,80	26,00	15,64	14,29
2010	8	27	100,97	37,03	39,61	8,74	13,59	26,23	15,83	14,52
2010	9	24	104,10	34,28	39,37	9,09	13,88	26,52	16,02	14,78
2010	10	5	105,34	41,10	40,94	8,49	13,80	27,14	16,23	14,61
2010	11	17	109,00	38,05	40,68	10,18	14,47	27,84	16,49	15,61
2010	12	4	109,31	39,66	43,89	13,11	19,75	30,30	18,63	17,29
2010	13	2	101,13	32,00	39,23	8,84	12,50	27,43	17,23	15,13
2010	13<	2	97,65	35,65	42,85	6,41	12,00	24,65	15,35	15,80
2011	1	76	24,66			0,97	2,05			
2011	2	164	61,06			2,63	7,57			
2011	3	152	80,15	32,25	31,58	4,57	10,12	23,58	13,73	12,48
2011	4	85	89,32	33,23	34,16	5,98	11,33	24,01	14,20	13,04
2011	5	50	94,73	33,90	37,52	7,09	12,54	24,11	14,63	13,37
2011	6	78	97,89	34,96	36,09	7,59	13,34	25,11	15,01	13,86
2011	7	65	101,92	36,84	38,20	8,26	13,26	25,85	15,27	14,22
2011	8	25	103,80	35,61	41,93	9,01	13,80	26,71	16,20	14,95
2011	9	25	105,14	38,12	39,39	8,82	13,52	26,67	15,89	14,75
2011	10	11	107,21	38,15	40,39	9,56	14,09	27,30	16,43	15,78
2011	11	11	109,87	39,35	40,96	9,44	14,27	26,70	16,57	15,48
2011	12	3	106,67	36,18	36,22	10,98	16,67	27,43	17,12	15,65
2011	13	1	112,30	45,90	35,60	9,80	11,00	26,10	16,45	16,70
2011	13<	4	91,60	35,05	54,40	8,85	9,75	27,92	17,60	16,48
2012	1	57	23,48			1,18	2,11			
2012	2	155	61,54			2,57	7,48			
2012	3	175	76,87	38,35	34,25	4,26	9,37	22,45	13,45	12,70
2012	4	107	87,18	33,72	31,54	5,57	10,43	23,36	13,73	12,41
2012	5	53	94,53	35,09	33,50	6,91	12,43	24,15	14,32	13,27
2012	6	75	97,40	35,81	33,88	7,31	12,92	25,02	14,94	13,82
2012	7	54	100,85	36,40	36,80	8,55	13,04	26,21	15,73	14,58
2012	8	24	102,84	37,92	39,39	8,90	14,04	27,01	15,71	14,58
2012	9	23	102,03	38,29	41,76	9,17	14,09	27,45	16,46	15,07
2012	10	10	104,82	40,59	38,15	9,46	14,80	27,75	16,37	15,14
2012	11	15	106,33	37,53	40,39	8,94	14,33	26,91	15,90	14,69
2012	12									
2012	13	3	106,45	40,58	40,53	9,60	15,00	27,80	16,63	15,75
2012	13<	1	75,65	41,30	67,45	9,59	11,00	28,00	15,90	7,95

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1	76	22,75			0,93	2,04			
2013	2	143	56,02			2,36	7,29			
2013	3	123	73,48	34,23	28,90	4,01	9,67	21,73	12,83	11,83
2013	4	121	85,20	34,79	33,40	5,23	10,33	22,05	13,71	12,46
2013	5	63	90,78	34,60	31,80	6,58	11,65	23,02	14,46	13,24
2013	6	89	94,75	34,80	33,60	7,14	11,99	23,70	14,74	13,61
2013	7	70	99,63	36,28	35,11	7,85	12,87	24,28	15,04	13,92
2013	8	37	98,04	37,68	37,79	8,19	12,86	24,96	15,46	14,66
2013	9	16	104,08	36,68	38,15	9,08	14,38	25,34	15,94	14,59
2013	10	1	94,35	26,25	31,00	6,60	12,00	25,05	14,95	13,90
2013	11	20	105,37	36,13	33,26	9,01	12,35	26,13	16,38	15,04
2013	12	2	104,83	35,35	41,40	10,31	13,00	27,28	16,63	15,15
2013	13	3	114,55	26,53	30,35	9,61	14,33	27,62	16,43	15,53
2013	13<	2	67,40			4,28	8,50			
2014	1	63	22,49			0,95	2,06			
2014	2	140	60,26			2,48	7,58			
2014	3	104	73,49	34,00	37,05	3,83	9,38	23,55	13,55	11,45
2014	4	119	85,41	31,89	30,45	5,37	10,78	23,00	13,76	12,73
2014	5	52	92,90	33,36	33,09	6,56	12,25	23,76	14,17	12,95
2014	6	66	96,32	33,79	33,71	7,45	12,48	24,74	14,85	13,79
2014	7	56	96,85	35,03	33,78	7,64	12,64	24,85	15,11	14,01
2014	8	46	99,21	36,44	33,84	8,62	13,02	25,40	15,57	14,67
2014	9	26	102,14	36,86	35,45	8,37	12,81	25,74	15,43	14,19
2014	10	14	95,70	38,15	34,75	8,37	13,07	25,84	15,26	14,31
2014	11	20	104,06	36,57	40,43	9,53	13,50	27,96	16,37	14,95
2014	12	10	110,58	38,47	39,08	10,75	16,80	28,15	16,71	15,98
2014	13	1	102,40	40,75	36,25	7,54	13,00	25,40	14,55	13,85
2014	13<									

Gímszarvas érmesarány (%) 1998

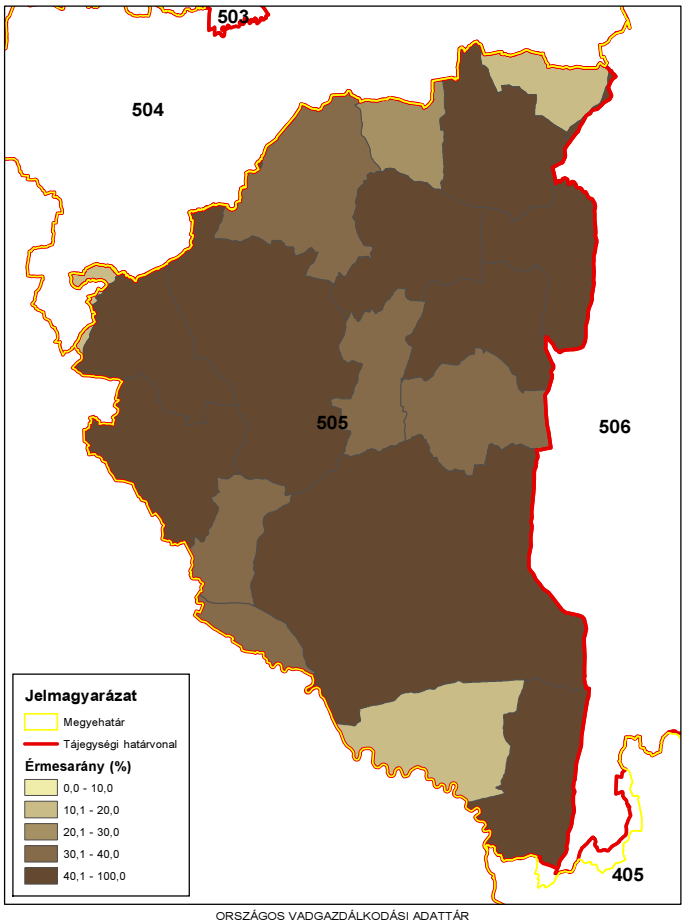

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas érmesarány (%) 2003

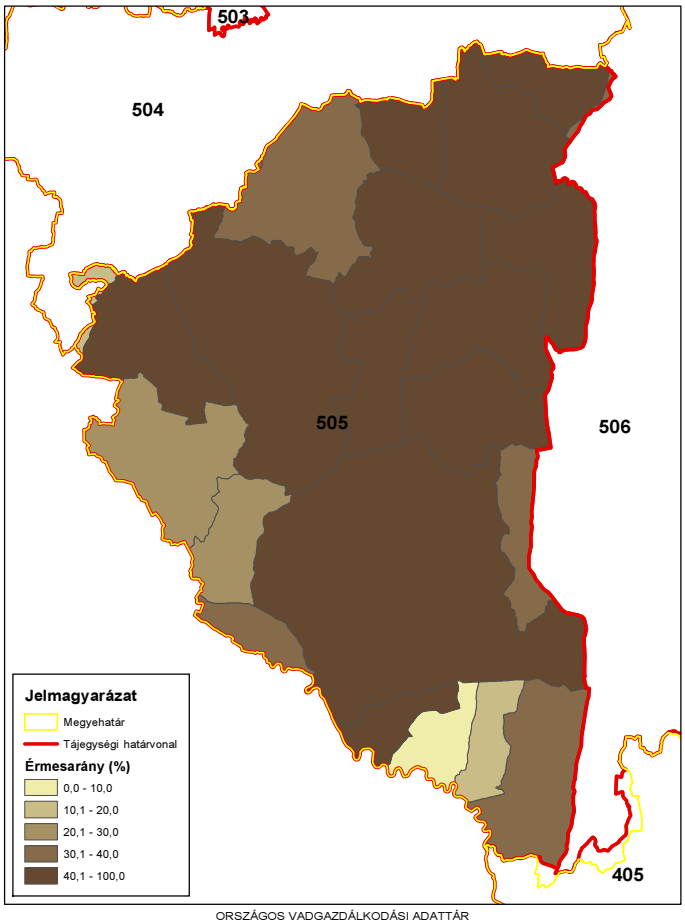

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas érmesarány (%) 2008

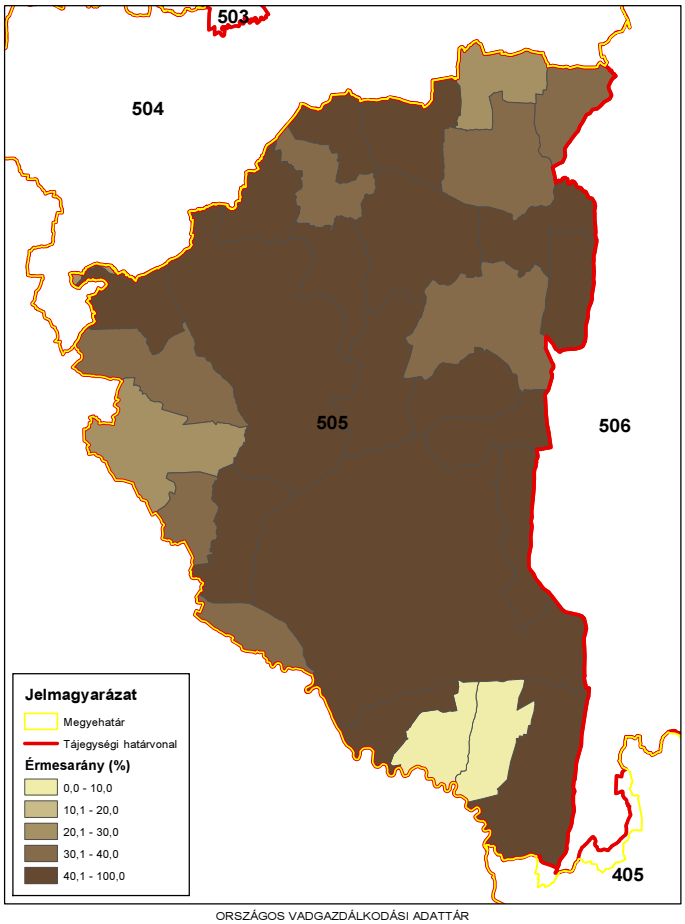

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas érmesarány (%) 2014

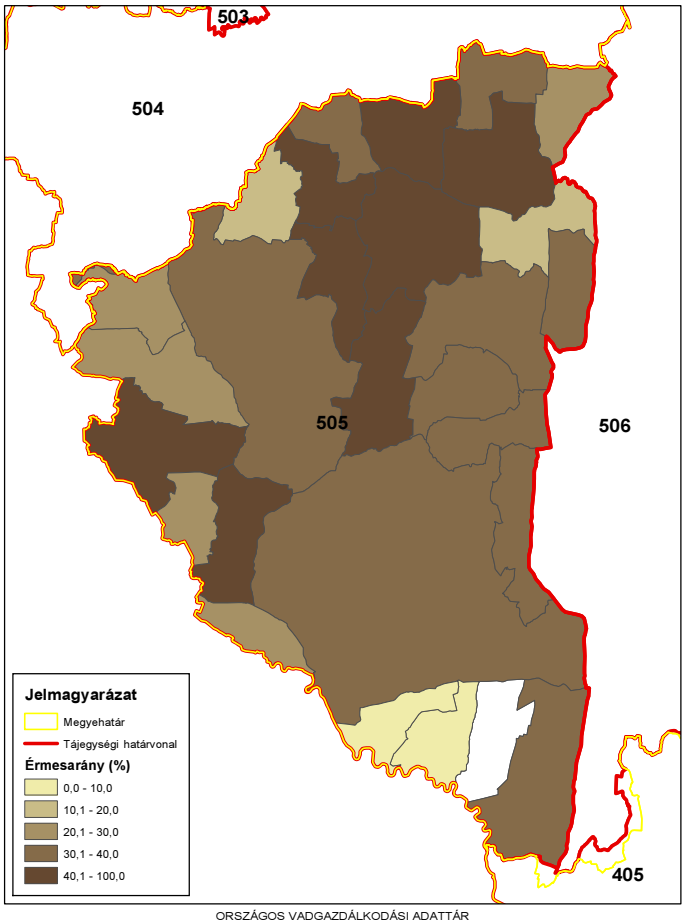

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A dámszarvas jelentett létszáma a **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység** területén erős kilengésekkel, de csökkent (69→50 pld; **-28%**). A szabad területi állomány a teljes állomány <⅓-a. A hasznosítás igen jelentősen emelkedett, majd lassan csökkent (13→60→17 pld; **+31%**).
- A dámszarvas a tájegységben 2-3 vadgazdálkodási egységben fordult elő. A területi elterjedés nem bővült, de a teríték sűrűségének növekedése jól érzékelhető a térképeken.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A hasznosítási arány lényegében folyamatosan magas volt (általában: >30%). Ami okozhatta a csökkenést.
- A teríték összetétele és a jelentett létszám csökkenése összhangban van, az állománycsökkentő kezelés arányait mutatja (erős tehén és borjú lelövés).
- A magas hasznosítási arány összhangban van az állomány-trenddel.

A dámszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A szabad területi dámszarvasnak a **Zalai-dombsági** vadgazdálkodási tájegységben nincs a vadgazdálkodási jelentősége.
- A gímszarvas, őz és vaddisznó igen nagy létszámban él a területen. A dámszarvas helyét a mező- és erdőgazdálkodási érdekek és tűrőképesség szempontjából is mérlegelni szükséges (>200 millió Ft/év térített mezőgazdasági kár).
- A tájegységben nem indokolt az eddigi szabad területi kezelés megváltoztatása. Sem a már jelentős nagyvad állományok, sem a tetemes mezőgazdasági vadkárok nem engedik a dámszarvas állomány fejlesztését. Alapvetően 2-3 vadgazdálkodási egységet érintő kérdés.

A dámszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- A bírált trófeák döntő része kerti származású és nem is cél a trófea-centrikus állománykezelés.
- A bemutatott agancsok száma és az érmes arány ingadozásokkal emelkedett. Semmilyen trend az érmesek esetében nem mutatható ki. Az átlagos szárhossz 6-8 éves kor körül éri el a csúcsát, a lapátsúly 7-9 év kor között. Ezeknek az értékeknek azonban túl nagy a szóródása, mivel kis mintaszámokról van szó. Az ennél magasabb korok értékeinek még nagyobb a szóródása, mivel kis mintaszámokról van szó.

A szabad területi dámszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	21	24	24	**69**	5	4	4	**13**	23,8%	16,7%	16,7%	**18,8%**
1999	18	34	69	**121**	4	8	10	**22**	22,2%	23,5%	14,5%	**18,2%**
2000	18	35	27	**80**	6	8	14	**28**	33,3%	22,9%	51,9%	**35,0%**
2001	17	30	34	**81**	6	7	14	**27**	35,3%	23,3%	41,2%	**33,3%**
2002	16	30	25	**71**	5	11	11	**27**	31,3%	36,7%	44,0%	**38,0%**
2003	10	24	20	**54**	7	31	9	**47**	70,0%	129,2%	45,0%	**87,0%**
2004	16	37	22	**75**	8	25	27	**60**	50,0%	67,6%	122,7%	**80,0%**
2005	16	35	34	**85**	4	21	6	**31**	25,0%	60,0%	17,6%	**36,5%**
2006	14	43	38	**95**	3	9	6	**18**	21,4%	20,9%	15,8%	**18,9%**
2007	12	23	23	**58**	6	17	18	**41**	50,0%	73,9%	78,3%	**70,7%**
2008	7	18	16	**41**	4	18	10	**32**	57,1%	100,0%	62,5%	**78,0%**
2009	20	40	40	**100**	5	16	8	**29**	25,0%	40,0%	20,0%	**29,0%**
2010	18	38	30	**86**	1	11	11	**23**	5,6%	28,9%	36,7%	**26,7%**
2011	13	28	24	**65**	3	11	10	**24**	23,1%	39,3%	41,7%	**36,9%**
2012	10	22	22	**54**	3	7	5	**15**	30,0%	31,8%	22,7%	**27,8%**
2013	9	20	20	**49**	2	8	6	**16**	22,2%	40,0%	30,0%	**32,7%**
2014	12	19	19	**50**	5	8	4	**17**	41,7%	42,1%	21,1%	**34,0%**
Változás	-42,9%	-20,8%	-20,8%	-27,5%	0,0%	100,0%	0,0%	30,8%	75,0%	152,6%	26,3%	80,5%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	1	1,14	1,14	***1,00***	1	0,80	0,80	***1,00***
1999	1	1,89	3,83	***2,03***	1	2,00	2,50	***1,25***
2000	1	1,94	1,50	***0,77***	1	1,33	2,33	***1,75***
2001	1	1,76	2,00	***1,13***	1	1,17	2,33	***2,00***
2002	1	1,88	1,56	***0,83***	1	2,20	2,20	***1,00***
2003	1	2,40	2,00	***0,83***	1	4,43	1,29	***0,29***
2004	1	2,31	1,38	***0,59***	1	3,13	3,38	***1,08***
2005	1	2,19	2,13	***0,97***	1	5,25	1,50	***0,29***
2006	1	3,07	2,71	***0,88***	1	3,00	2,00	***0,67***
2007	1	1,92	1,92	***1,00***	1	2,83	3,00	***1,06***
2008	1	2,57	2,29	***0,89***	1	4,50	2,50	***0,56***
2009	1	2,00	2,00	***1,00***	1	3,20	1,60	***0,50***
2010	1	2,11	1,67	***0,79***	1	11,00	11,00	***1,00***
2011	1	2,15	1,85	***0,86***	1	3,67	3,33	***0,91***
2012	1	2,20	2,20	***1,00***	1	2,33	1,67	***0,71***
2013	1	2,22	2,22	***1,00***	1	4,00	3,00	***0,75***
2014	1	1,58	1,58	***1,00***	1	1,60	0,80	***0,50***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	30,4%	34,8%	34,8%	100%	38,5%	30,8%	30,8%	100%
1999	14,9%	28,1%	57,0%	100%	18,2%	36,4%	45,5%	100%
2000	22,5%	43,8%	33,8%	100%	21,4%	28,6%	50,0%	100%
2001	21,0%	37,0%	42,0%	100%	22,2%	25,9%	51,9%	100%
2002	22,5%	42,3%	35,2%	100%	18,5%	40,7%	40,7%	100%
2003	18,5%	44,4%	37,0%	100%	14,9%	66,0%	19,1%	100%
2004	21,3%	49,3%	29,3%	100%	13,3%	41,7%	45,0%	100%
2005	18,8%	41,2%	40,0%	100%	12,9%	67,7%	19,4%	100%
2006	14,7%	45,3%	40,0%	100%	16,7%	50,0%	33,3%	100%
2007	20,7%	39,7%	39,7%	100%	14,6%	41,5%	43,9%	100%
2008	17,1%	43,9%	39,0%	100%	12,5%	56,3%	31,3%	100%
2009	20,0%	40,0%	40,0%	100%	17,2%	55,2%	27,6%	100%
2010	20,9%	44,2%	34,9%	100%	4,3%	47,8%	47,8%	100%
2011	20,0%	43,1%	36,9%	100%	12,5%	45,8%	41,7%	100%
2012	18,5%	40,7%	40,7%	100%	20,0%	46,7%	33,3%	100%
2013	18,4%	40,8%	40,8%	100%	12,5%	50,0%	37,5%	100%
2014	24,0%	38,0%	38,0%	100%	29,4%	47,1%	23,5%	100%

A dámszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **505**

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

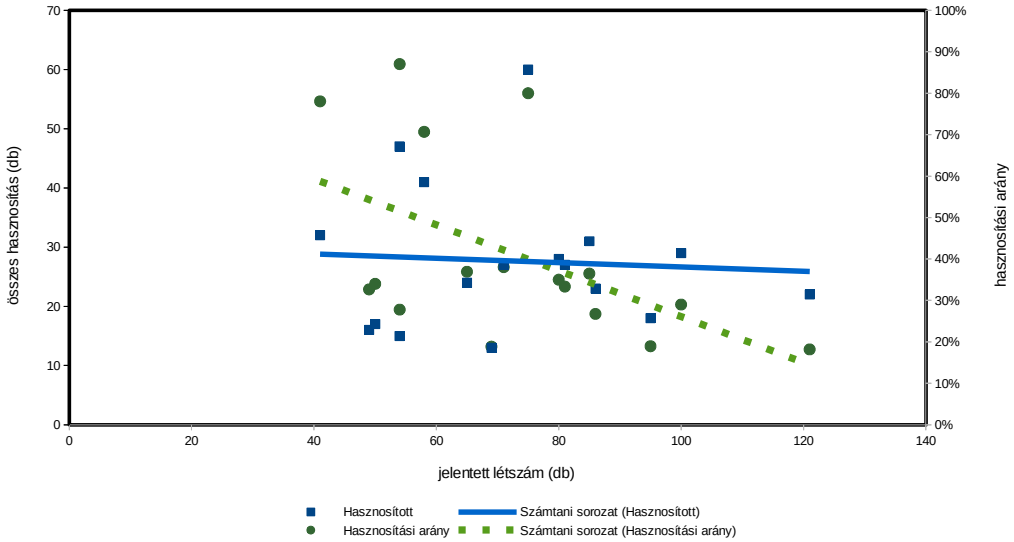

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

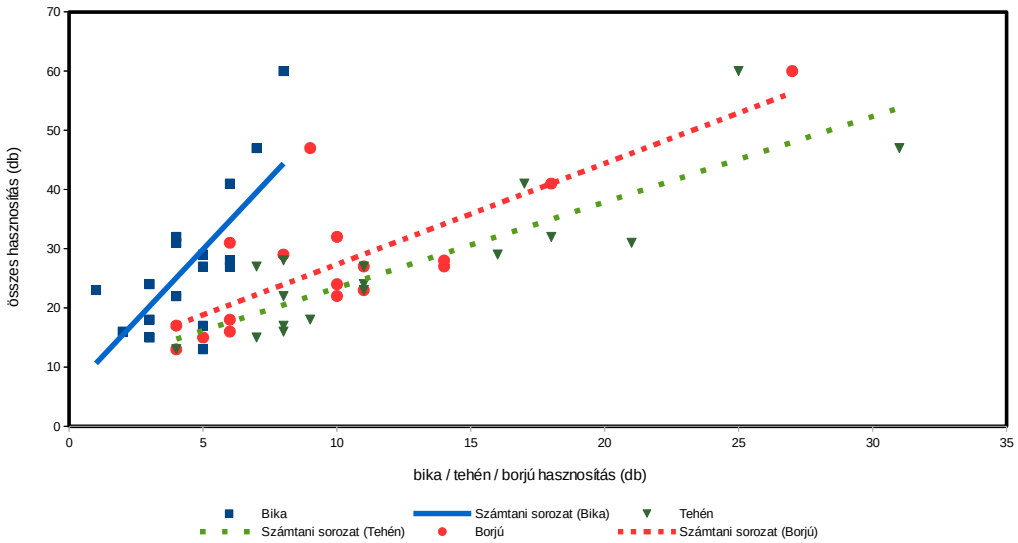

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

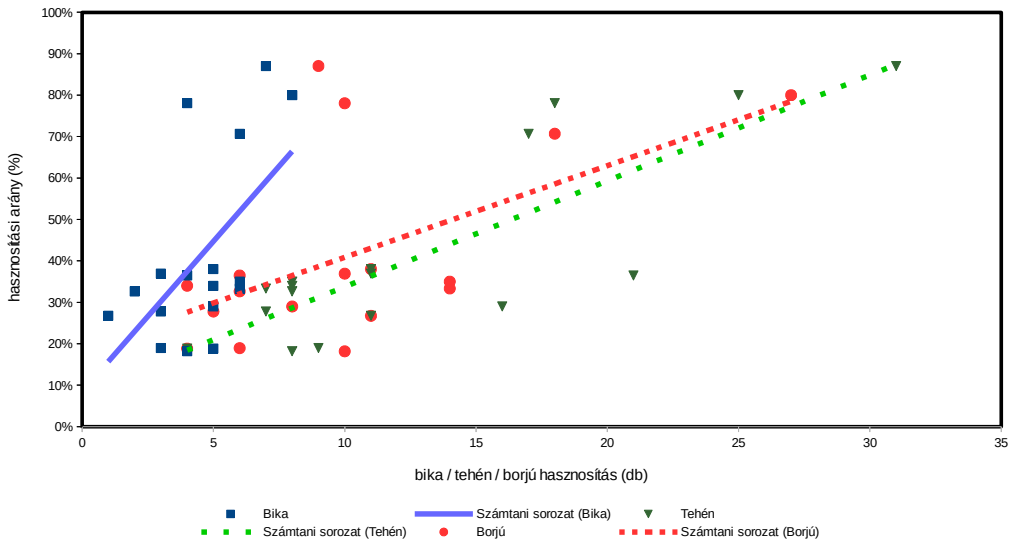

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2007

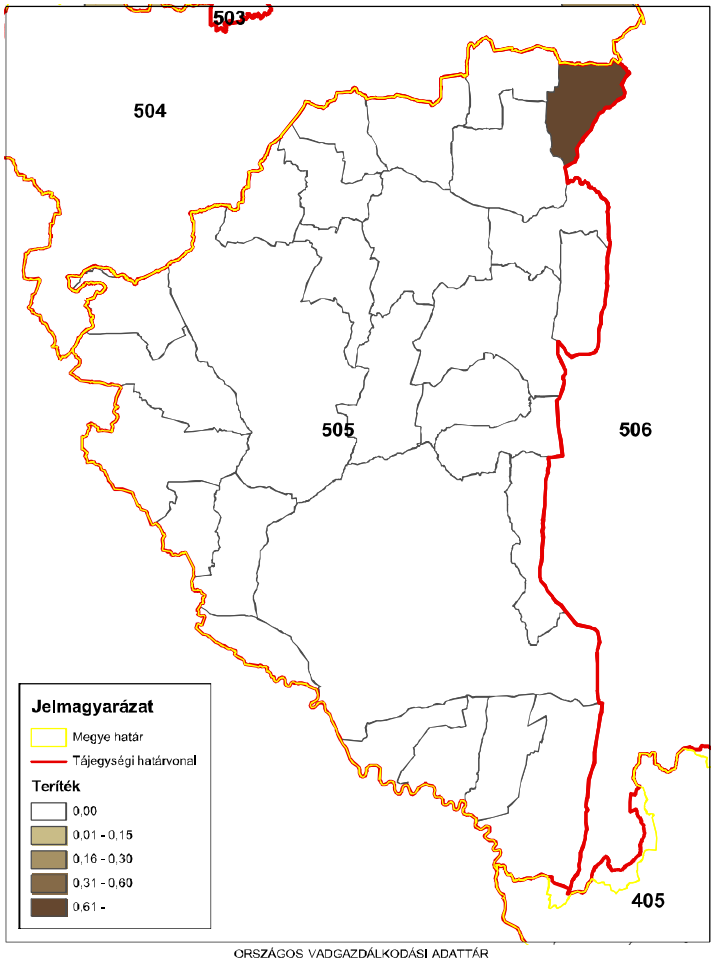

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2008

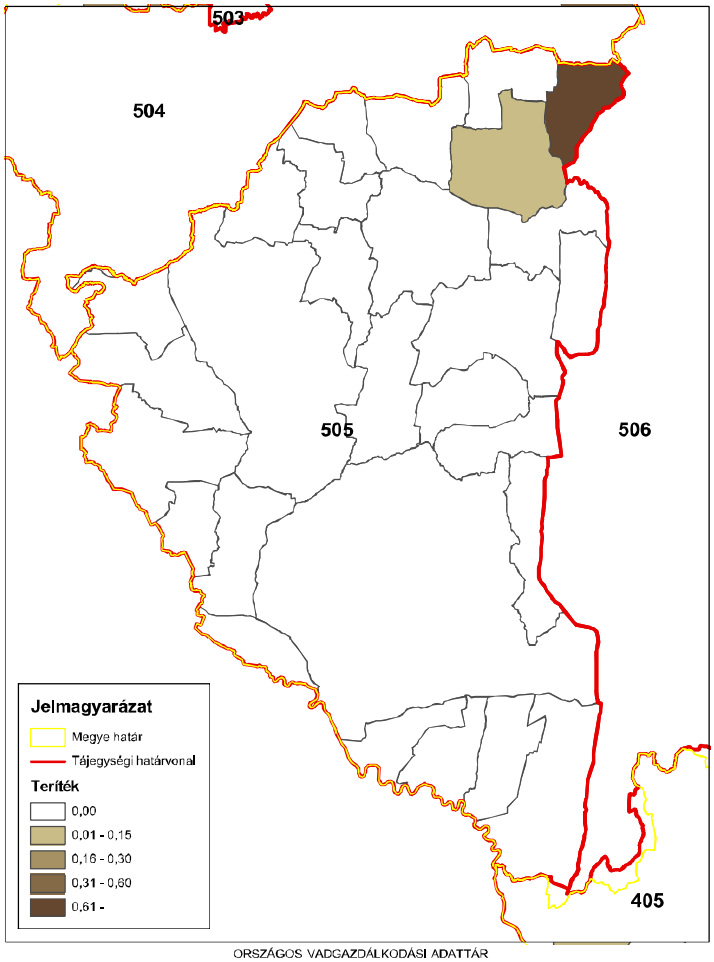

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2009

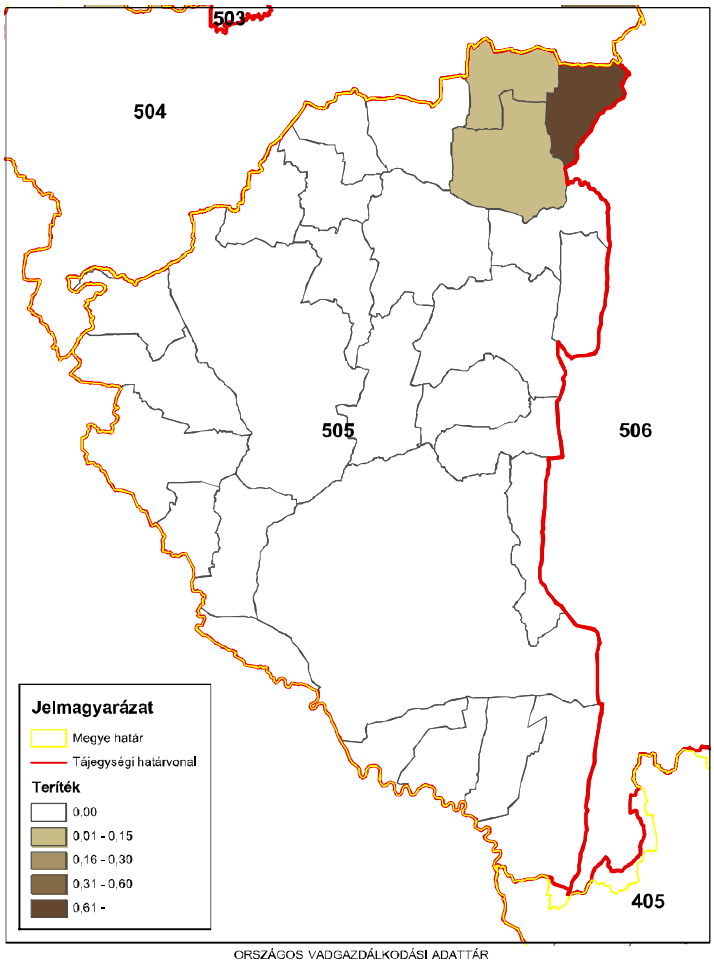

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2010

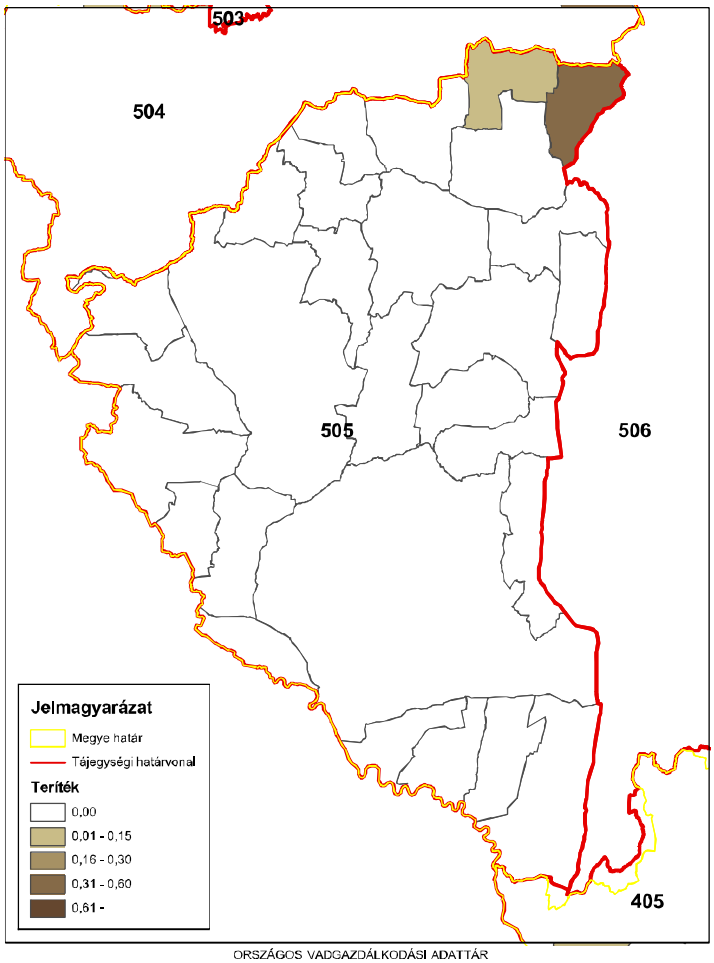

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (terítéк - db/km^2) 2011

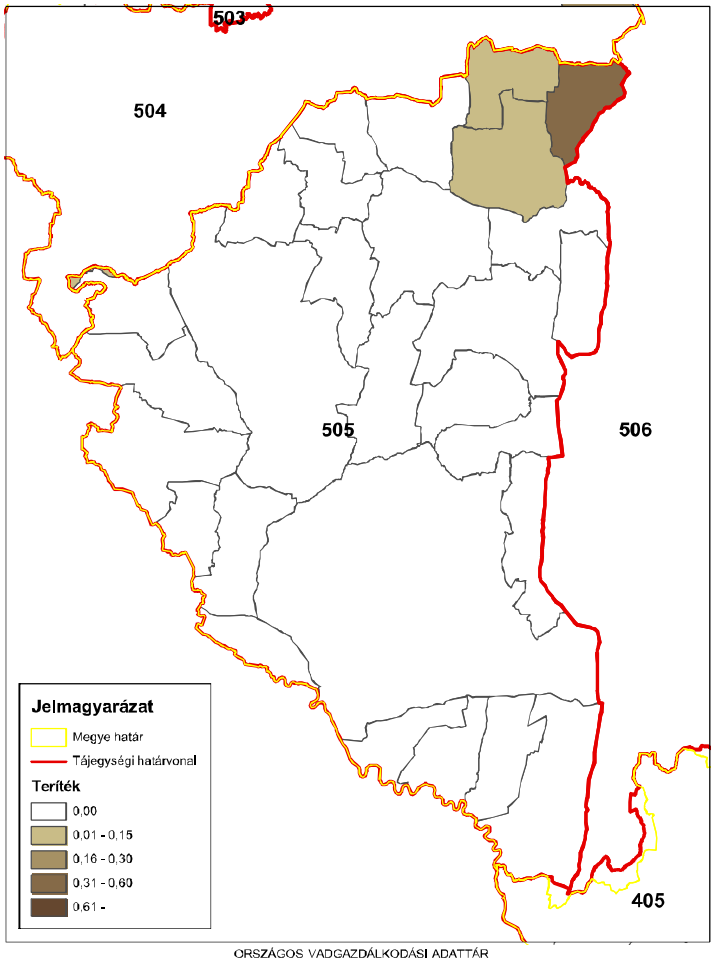

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (terítéк - db/km^2) 2012

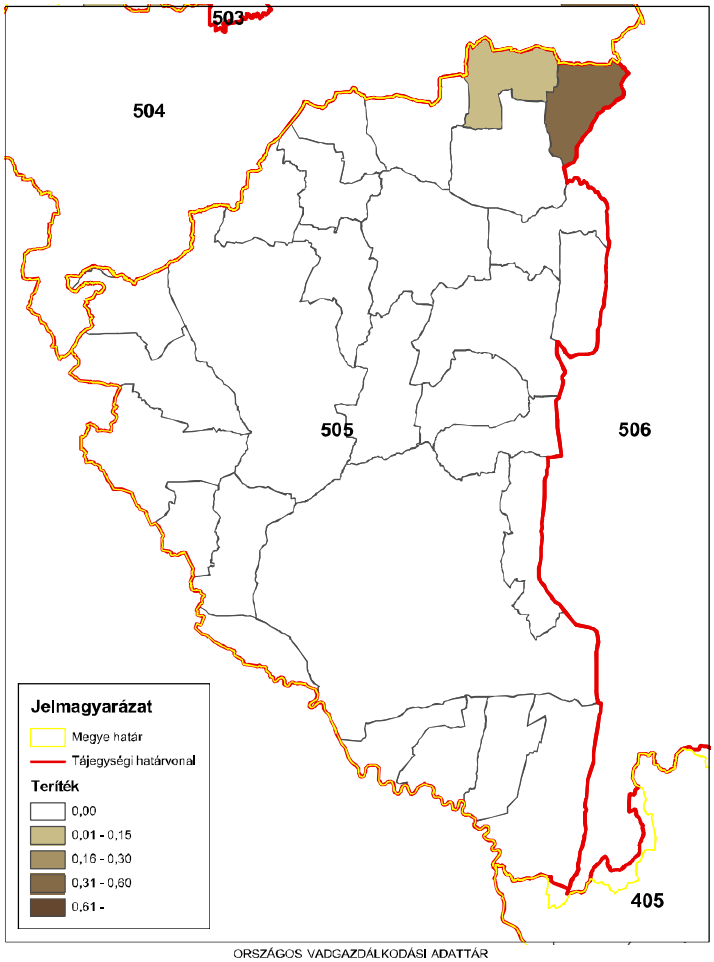

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (terítéк - db/km^2) 2013

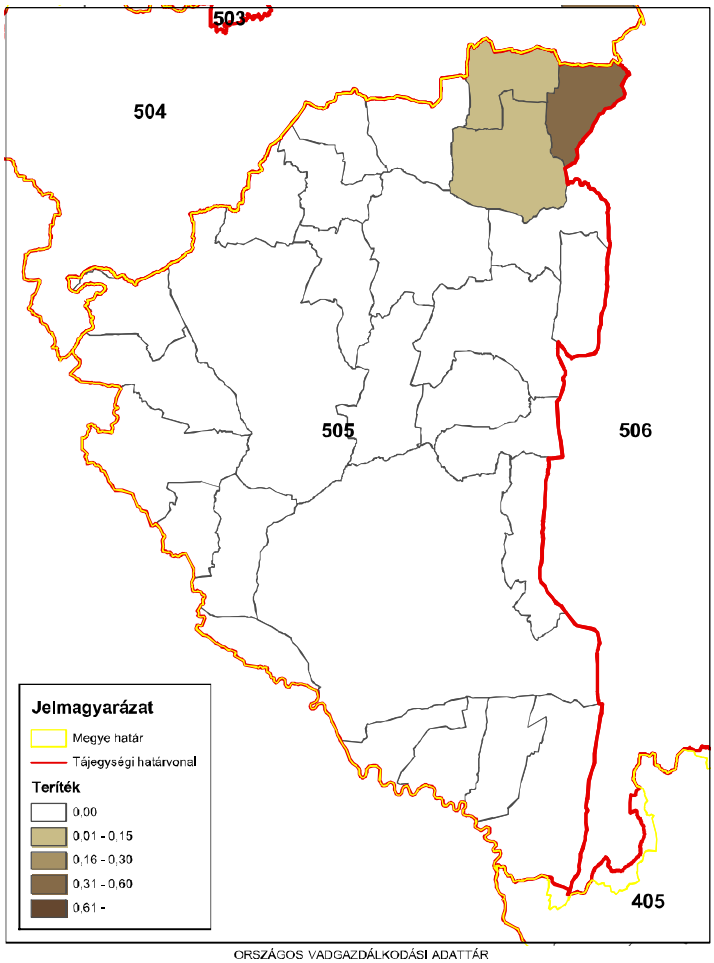

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (terítéк - db/km^2) 2014

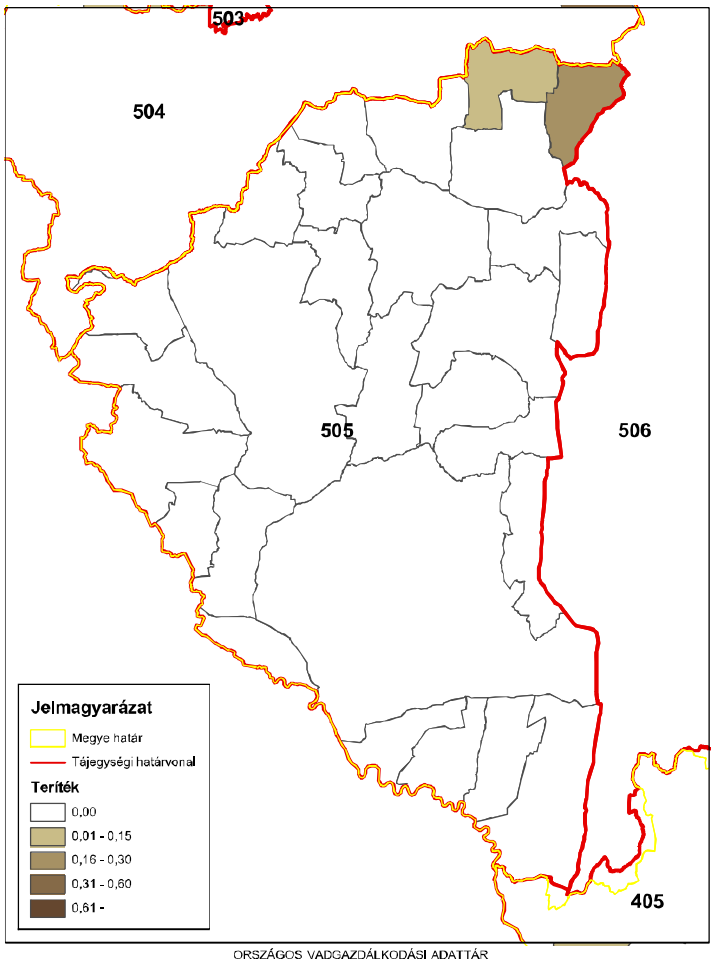

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	14	3	21,4%			3	0,0%	0,0%	100,0%
1999	11	2	18,2%	1		1	50,0%	0,0%	50,0%
2000	15	3	20,0%		1	2	0,0%	33,3%	66,7%
2001	13	7	53,8%		2	5	0,0%	28,6%	71,4%
2002	13	6	46,2%	3		3	50,0%	0,0%	50,0%
2003	18	6	33,3%	1	4	1	16,7%	66,7%	16,7%
2004	9	2	22,2%		2		0,0%	100,0%	0,0%
2005	20	9	45,0%	4	2	3	44,4%	22,2%	33,3%
2006	8	1	12,5%			1	0,0%	0,0%	100,0%
2007	14	2	14,3%			2	0,0%	0,0%	100,0%
2008	15	9	60,0%	5	2	2	55,6%	22,2%	22,2%
2009	17	9	52,9%	4	3	2	44,4%	33,3%	22,2%
2010	13	7	53,8%	1	2	4	14,3%	28,6%	57,1%
2011	21	10	47,6%	7	3		70,0%	30,0%	0,0%
2012	29	24	82,8%	13	8	3	54,2%	33,3%	12,5%
2013	21	15	71,4%	8	3	4	53,3%	20,0%	26,7%
2014	11	4	36,4%	2		2	50,0%	0,0%	50,0%

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

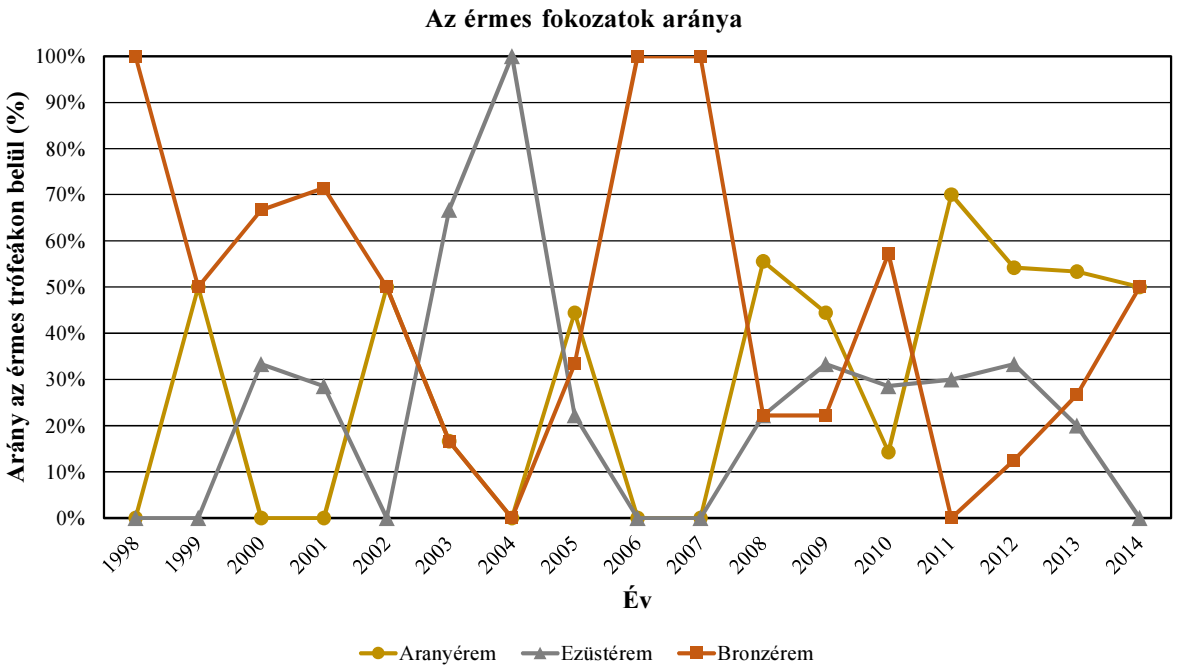

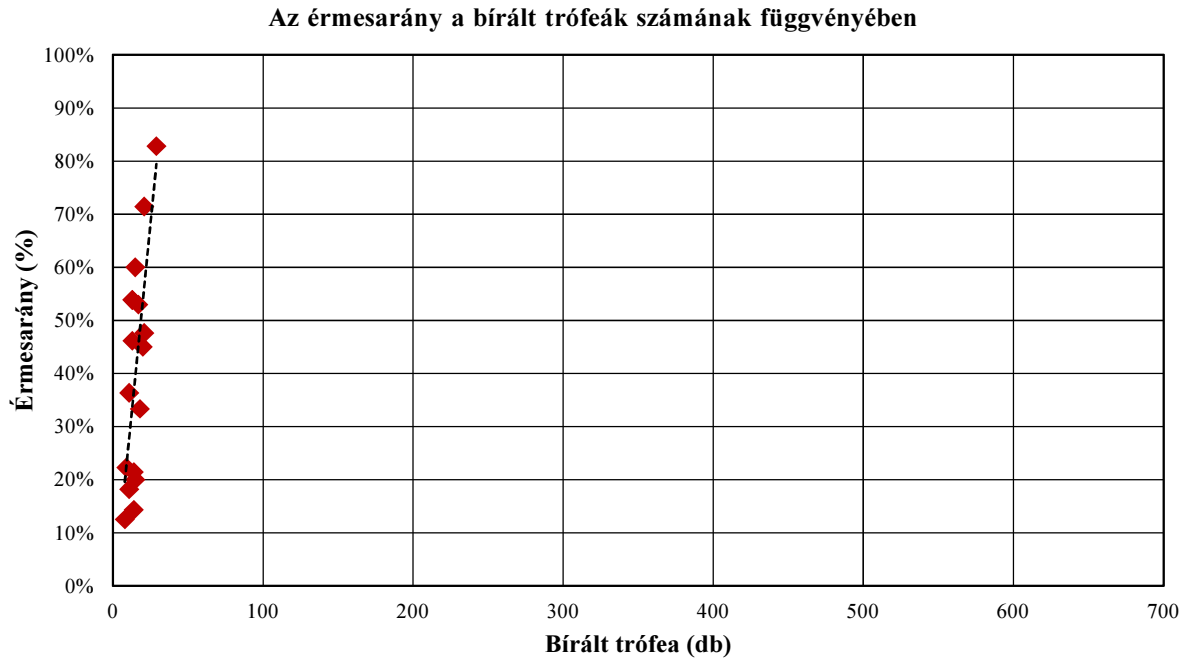

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	1		1			2	1			2	1	2	1		1		1
2	3		2	3			1		3	3	3	2		1		1	3
3	1	1	2	1	2	2	1	7	3	2	1	3	3	4	3	1	
4		3	1	3	1	3	4	3	1	1	2		3	3			2
5	1	1	4		1	3		1		3	1	1	1	2	1	3	
6	2	3	2	1	2	2		2		2	4	4	2		3	1	
7	2	1	1	2	3		1	5			2	3	2	1	6	2	1
8	2		1		2	3		1			1	1		5	5	2	1
9	2		1	2	2	1	1	1	1	1		1			3	3	
10		1				1								3	1	1	2
11				1									1		1	4	1
12		1				1								1	5	3	
13																	
13<														1			
Összesen	**14**	**11**	**15**	**13**	**13**	**18**	**9**	**20**	**8**	**14**	**15**	**17**	**13**	**21**	**29**	**21**	**11**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	7,1%		6,7%			11,1%	11,1%			14,3%	6,7%	11,8%	7,7%		3,4%		9,1%
2	21,4%		13,3%	23,1%			11,1%		37,5%	21,4%	20,0%	11,8%		4,8%		4,8%	27,3%
3	7,1%	9,1%	13,3%	7,7%	15,4%	11,1%	11,1%	35,0%	37,5%	14,3%	6,7%	17,6%	23,1%	19,0%	10,3%	4,8%	
4		27,3%	6,7%	23,1%	7,7%	16,7%	44,4%	15,0%	12,5%	7,1%	13,3%		23,1%	14,3%			18,2%
5	7,1%	9,1%	26,7%		7,7%	16,7%		5,0%		21,4%	6,7%	5,9%	7,7%	9,5%	3,4%	14,3%	
6	14,3%	27,3%	13,3%	7,7%	15,4%	11,1%		10,0%		14,3%	26,7%	23,5%	15,4%		10,3%	4,8%	
7	14,3%	9,1%	6,7%	15,4%	23,1%		11,1%	25,0%			13,3%	17,6%	15,4%	4,8%	20,7%	9,5%	9,1%
8	14,3%		6,7%		15,4%	16,7%		5,0%			6,7%	5,9%		23,8%	17,2%	9,5%	9,1%
9	14,3%		6,7%	15,4%	15,4%	5,6%	11,1%	5,0%	12,5%	7,1%		5,9%			10,3%	14,3%	
10		9,1%				5,6%								14,3%	3,4%	4,8%	18,2%
11				7,7%									7,7%		3,4%	19,0%	9,1%
12		9,1%				5,6%								4,8%	17,2%	14,3%	
13																	
13<														4,8%			
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

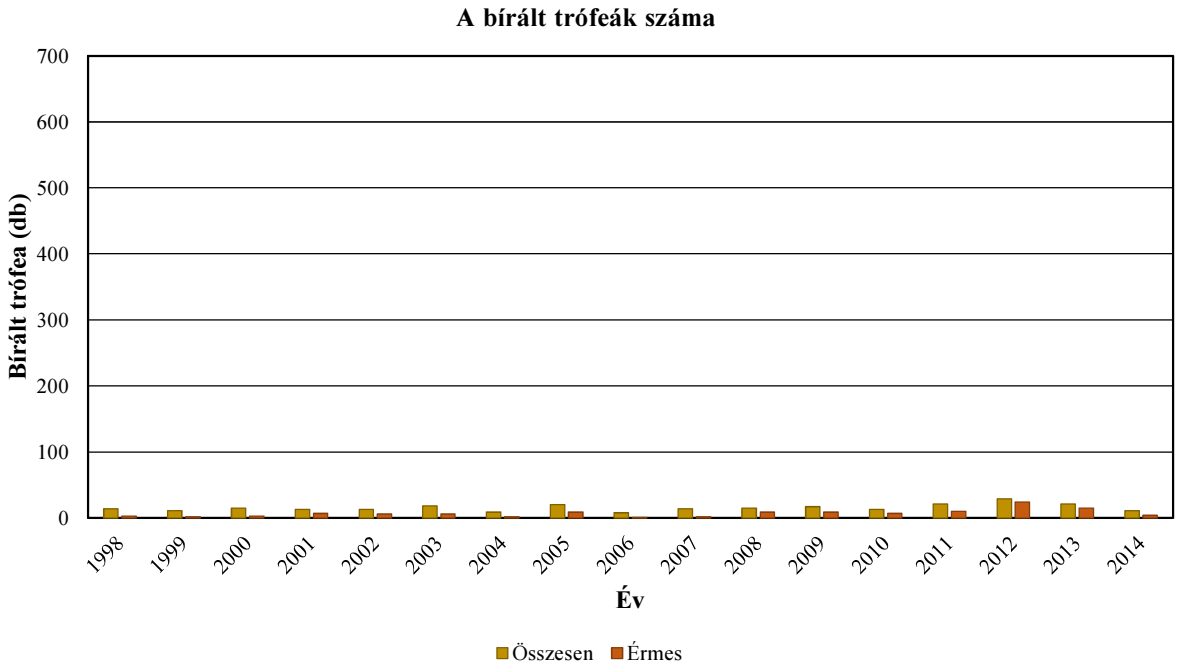

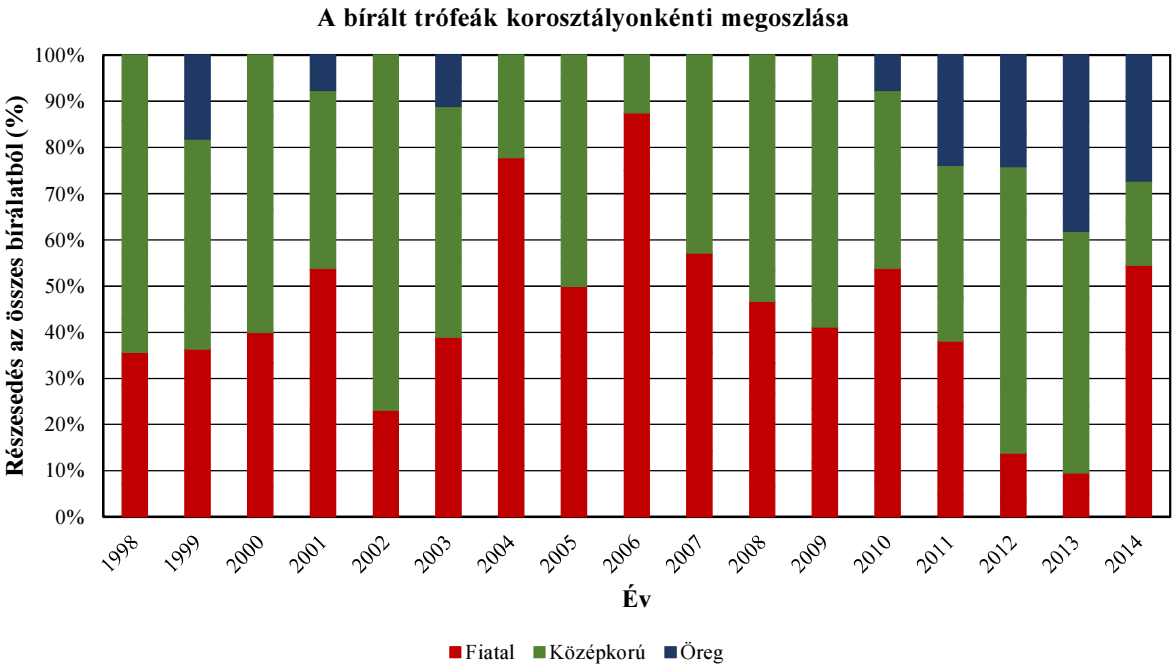

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	13	12,67				0,52			
2	25	38,44				1,37			
3	37	48,86	16,26	27,70	10,82	2,06	16,38	8,74	9,11
4	30	53,76	19,29	31,21	13,70	2,65	17,57	9,51	10,17
5	23	60,16	19,15	37,55	13,34	3,08	18,04	10,03	10,58
6	30	60,56	20,23	35,98	14,26	3,39	18,44	10,26	10,88
7	32	61,13	20,24	36,83	14,77	3,65	18,36	10,71	11,55
8	24	62,60	21,87	37,78	16,71	3,82	19,00	10,54	12,62
9	19	58,75	21,79	34,96	15,43	3,54	19,38	10,50	11,17
10	9	64,78	21,93	38,68	15,36	4,06	19,74	10,97	12,41
11	8	63,66	23,85	40,27	16,19	4,16	19,66	11,43	12,16
12	11	63,33	18,39	37,19	15,93	4,03	19,75	10,83	13,60
13									
13<	1	58,75	20,10	31,00	13,40	2,81	18,45	9,90	11,00

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	13	3,35				0,21			
2	25	19,70				0,93			
3	37	38,50	11,55	18,20	8,60	1,12	13,50	7,10	7,60
4	30	42,50	12,55	18,10	12,25	2,16	16,15	8,93	8,75
5	23	52,32	15,00	29,55	9,65	2,37	16,60	9,20	9,40
6	30	53,62	15,25	26,68	10,65	2,58	17,15	9,00	9,93
7	32	54,75	16,15	28,75	11,95	3,03	10,05	9,80	10,30
8	24	55,95	18,93	32,25	13,78	3,11	17,90	9,70	10,15
9	19	37,70	12,30	21,00	11,25	2,56	17,95	9,75	9,85
10	9	54,85	18,45	27,60	13,00	3,45	18,90	10,45	11,23
11	8	55,25	22,75	33,90	13,45	2,63	19,10	11,01	10,60
12	11	58,95	14,15	27,95	12,00	3,05	17,45	9,65	10,30
13									
13<	1	58,75	20,10	31,00	13,40	2,81	18,45	9,90	11,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	13	18,75				0,59			
2	25	49,90				1,94			
3	37	57,13	24,25	38,20	13,00	2,53	17,65	9,55	9,80
4	30	60,75	31,25	40,08	17,40	3,11	18,70	10,25	11,20
5	23	72,85	23,85	44,05	17,00	4,17	19,25	10,95	11,45
6	30	65,31	22,30	42,40	17,06	4,18	20,48	11,60	11,80
7	32	65,60	22,83	43,80	16,73	4,15	20,25	11,65	12,90
8	24	69,60	24,08	52,30	21,35	4,41	20,75	11,37	19,60
9	19	67,95	25,10	45,72	18,00	4,66	20,95	11,45	12,83
10	9	70,50	24,90	45,65	17,10	4,56	21,00	11,50	14,75
11	8	68,70	25,65	45,83	17,95	5,55	20,10	12,05	13,65
12	11	68,26	21,71	45,09	18,29	4,85	21,35	11,59	19,95
13									
13<	1	58,75	20,10	31,00	13,40	2,81	18,45	9,90	11,00

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	13	15,40				0,38			
2	25	30,20				1,01			
3	37	18,63	12,70	20,00	4,40	1,41	4,15	2,45	2,20
4	30	18,25	18,70	21,98	5,15	0,95	2,55	1,32	2,45
5	23	20,53	8,85	14,50	7,35	1,80	2,65	1,75	2,05
6	30	11,70	7,05	15,73	6,41	1,59	3,33	2,60	1,88
7	32	10,85	6,68	15,05	4,78	1,13	10,20	1,85	2,60
8	24	13,65	5,15	20,05	7,58	1,31	2,85	1,67	9,45
9	19	30,25	12,80	24,72	6,75	2,10	3,00	1,70	2,98
10	9	15,65	6,45	18,05	4,10	1,11	2,10	1,05	3,52
11	8	13,45	2,90	11,93	4,50	2,92	1,00	1,04	3,05
12	11	9,31	7,56	17,14	6,29	1,80	3,90	1,94	9,65
13									
13<	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	13	121,5%				73,6%			
2	25	78,6%				73,8%			
3	37	38,1%	78,1%	72,2%	40,7%	68,3%	25,3%	28,0%	24,1%
4	30	33,9%	96,9%	70,4%	37,6%	35,7%	14,5%	13,8%	24,1%
5	23	34,1%	46,2%	38,6%	55,1%	58,5%	14,7%	17,4%	19,4%
6	30	19,3%	34,9%	43,7%	45,0%	46,9%	18,0%	25,3%	17,2%
7	32	17,7%	33,0%	40,9%	32,4%	30,8%	55,6%	17,3%	22,5%
8	24	21,8%	23,5%	53,1%	45,3%	34,2%	15,0%	15,9%	74,9%
9	19	51,5%	58,7%	70,7%	43,7%	59,4%	15,5%	16,2%	26,7%
10	9	24,2%	29,4%	46,7%	26,7%	27,3%	10,6%	9,6%	28,3%
11	8	21,1%	12,2%	29,6%	27,8%	70,2%	5,1%	9,1%	25,1%
12	11	14,7%	41,1%	46,1%	39,5%	44,8%	19,7%	17,9%	70,9%
13									
13<	1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	13	3,35				0,21			
2	25	19,70				0,93			
3	37	38,50	11,55	18,20	8,60	1,12	13,50	7,10	7,60
4	30	42,50	12,55	18,10	12,25	2,16	16,15	8,93	8,75
5	23	52,32	15,00	29,55	9,65	2,37	16,60	9,20	9,40
6	30	53,62	15,25	26,68	10,65	2,58	17,15	9,00	9,93
7	32	54,75	16,15	28,75	11,95	3,03	10,05	9,80	10,30
8	24	55,95	18,93	32,25	13,78	3,11	17,90	9,70	10,15
9	19	37,70	12,30	21,00	11,25	2,56	17,95	9,75	9,85
10	9	54,85	18,45	27,60	13,00	3,45	18,90	10,45	11,23
11	8	55,25	22,75	33,90	13,45	2,63	19,10	11,01	10,60
12	11	58,95	14,15	27,95	12,00	3,05	17,45	9,65	10,30
13									
13<	1	58,75	20,10	31,00	13,40	2,81	18,45	9,90	11,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	13	1998				1998			
2	25	2013				2013			
3	37	1998	2002	2002	2003	2001	2003	2003	2003
4	30	2000	2006	2002	2003	2004	2006	2003	2006
5	23	2003	2003	2003	1999	1999	1999	2003	2003
6	30	1999	2001	1998	1998	1999	2000	2000	1998
7	32	2000	1999	2000	2002	1998	2014	1998	2000
8	24	2009	2013	2005	2013	1998	2008	1998	2000
9	19	2007	2005	2005	2005	2007	2001	1998	2005
10	9	2003	2012	2003	2013	2003	2003	2013	2011
11	8	2010	2001	2001	2014	2010	2012	2013	2001
12	11	2011	2003	1999	1999	1999	1999	1999	1999
13									
13<	1	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	13	18,75				0,59			
2	25	49,90				1,94			
3	37	57,13	24,25	38,20	13,00	2,53	17,65	9,55	9,80
4	30	60,75	31,25	40,08	17,40	3,11	18,70	10,25	11,20
5	23	72,85	23,85	44,05	17,00	4,17	19,25	10,95	11,45
6	30	65,31	22,30	42,40	17,06	4,18	20,48	11,60	11,80
7	32	65,60	22,83	43,80	16,73	4,15	20,25	11,65	12,90
8	24	69,60	24,08	52,30	21,35	4,41	20,75	11,37	19,60
9	19	67,95	25,10	45,72	18,00	4,66	20,95	11,45	12,83
10	9	70,50	24,90	45,65	17,10	4,56	21,00	11,50	14,75
11	8	68,70	25,65	45,83	17,95	5,55	20,10	12,05	13,65
12	11	68,26	21,71	45,09	18,29	4,85	21,35	11,59	19,95
13									
13<	1	58,75	20,10	31,00	13,40	2,81	18,45	9,90	11,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	13	2012				2008			
2	25	2011				2001			
3	37	2000	2010	2010	2006	2010	2006	2002	2002
4	30	2002	2002	2010	2008	2001	2008	2008	2001
5	23	2005	2005	2005	2011	2005	2008	2011	2011
6	30	2008	2010	2012	2009	2005	2007	2001	2001
7	32	2004	2002	2011	2009	2009	2004	2013	2013
8	24	2008	2002	2008	2009	2012	2009	2012	2008
9	19	2013	2003	2013	2012	2013	2000	2009	2013
10	9	2012	2013	2012	2012	2012	1999	1999	2012
11	8	2014	2014	2013	2001	2014	2014	2014	2014
12	11	2012	2012	2012	2012	2012	2003	2012	2011
13									
13<	1	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

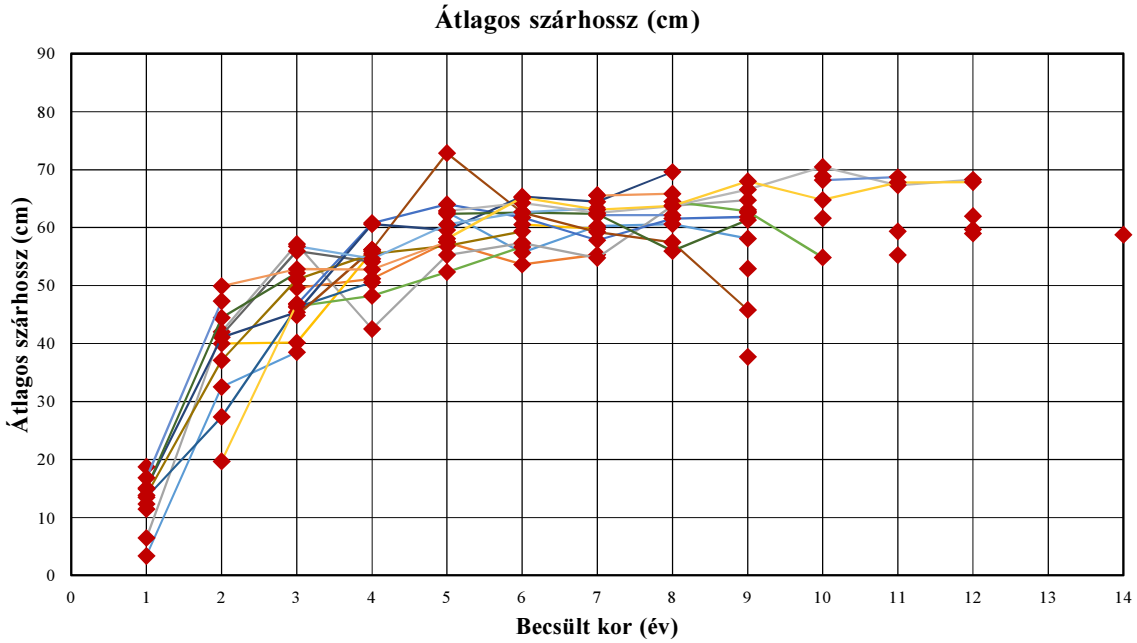

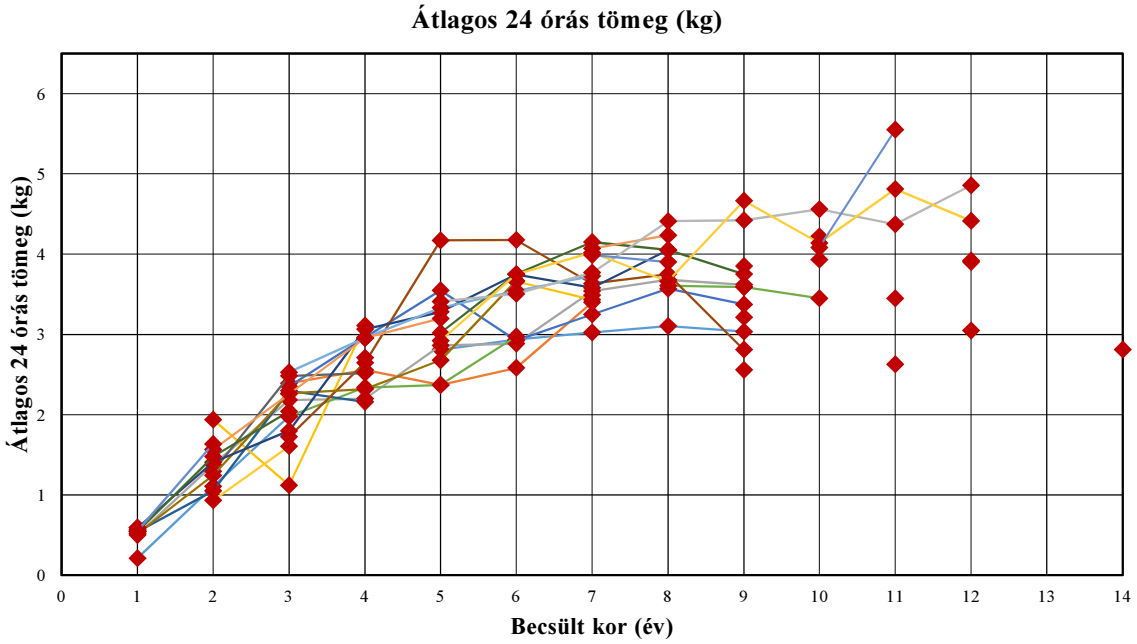

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Dámszarvas

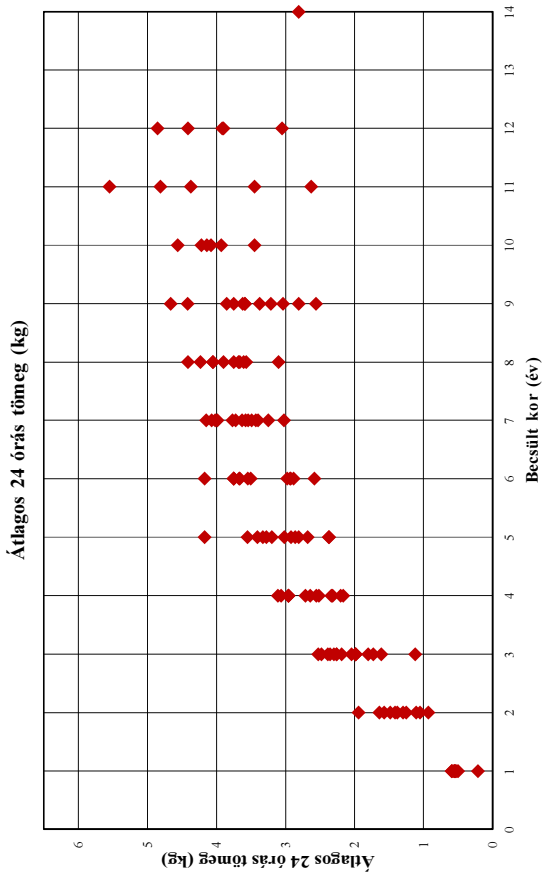

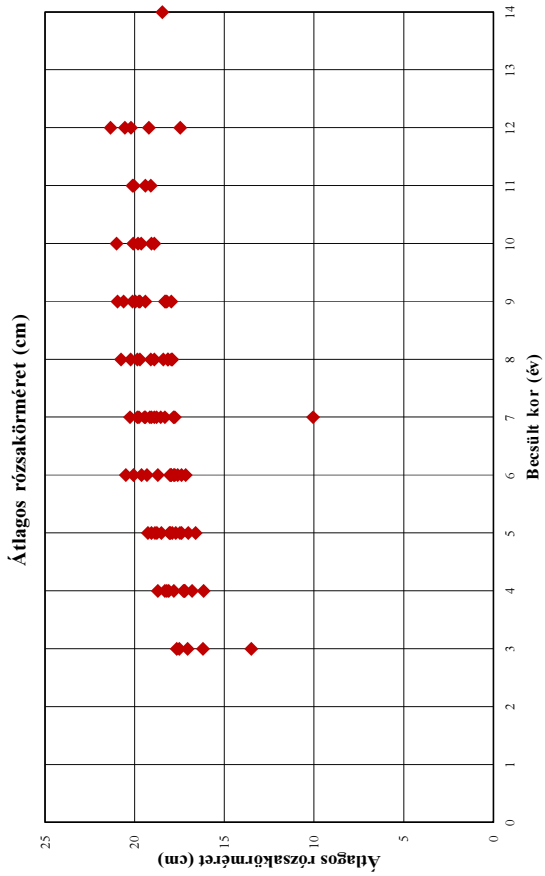

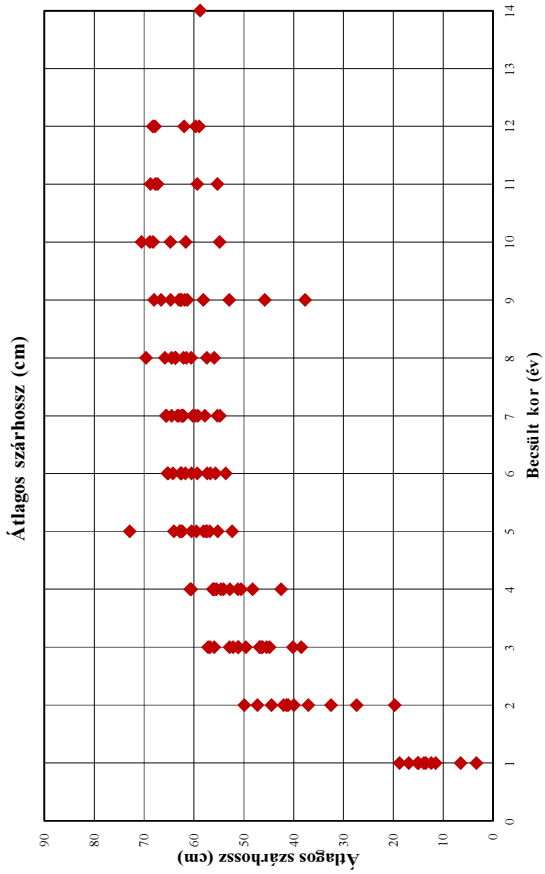

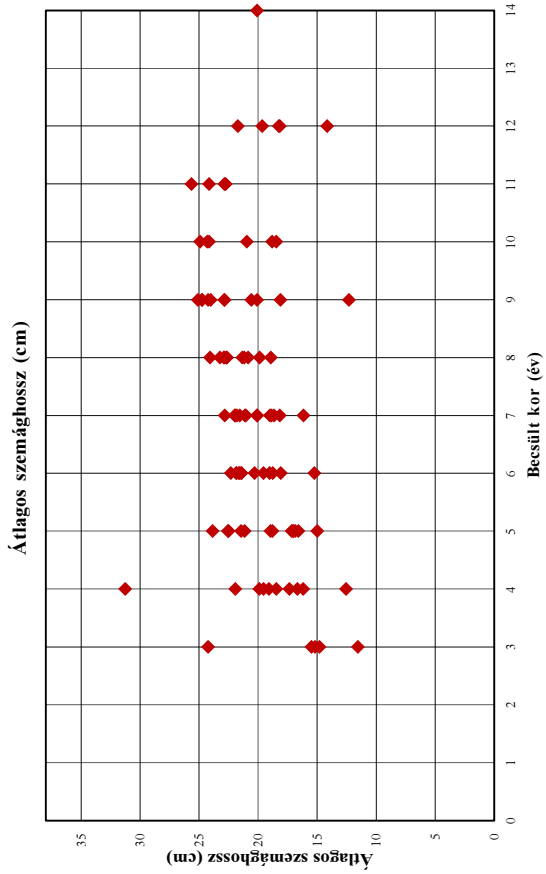

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Dámszarvas

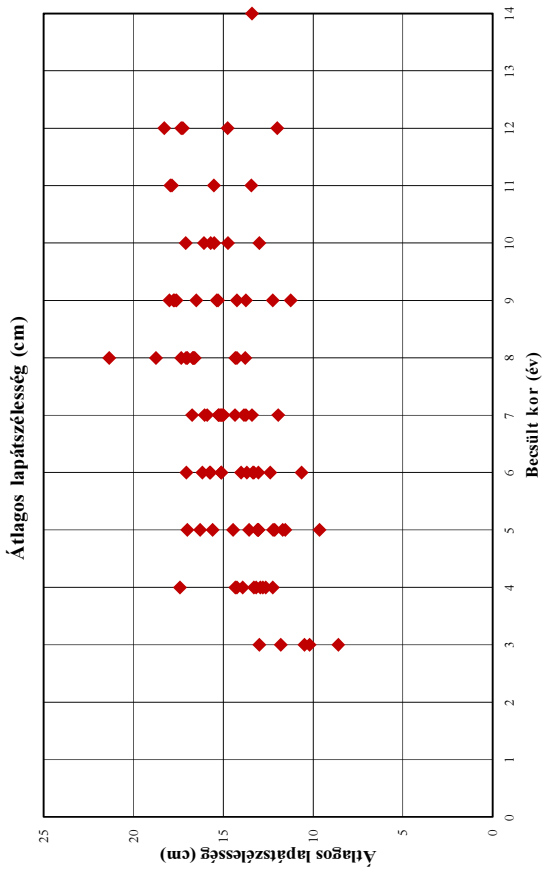

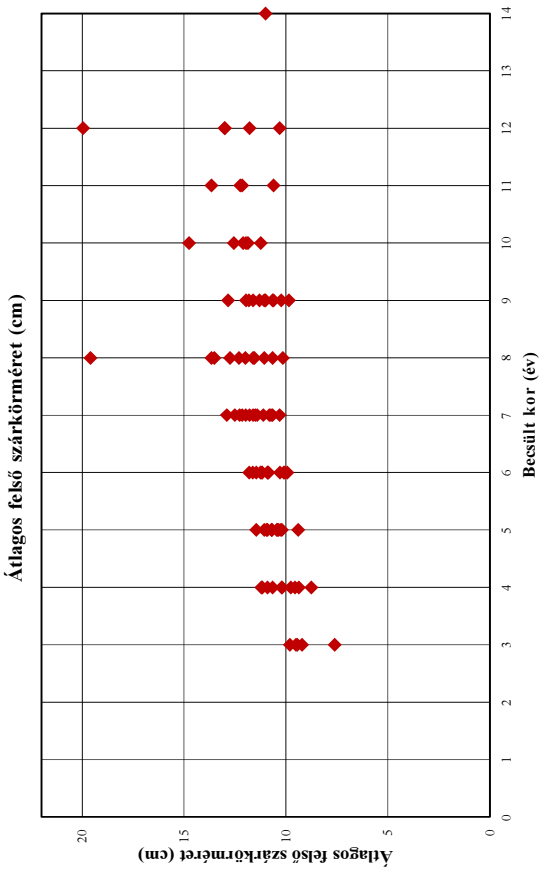

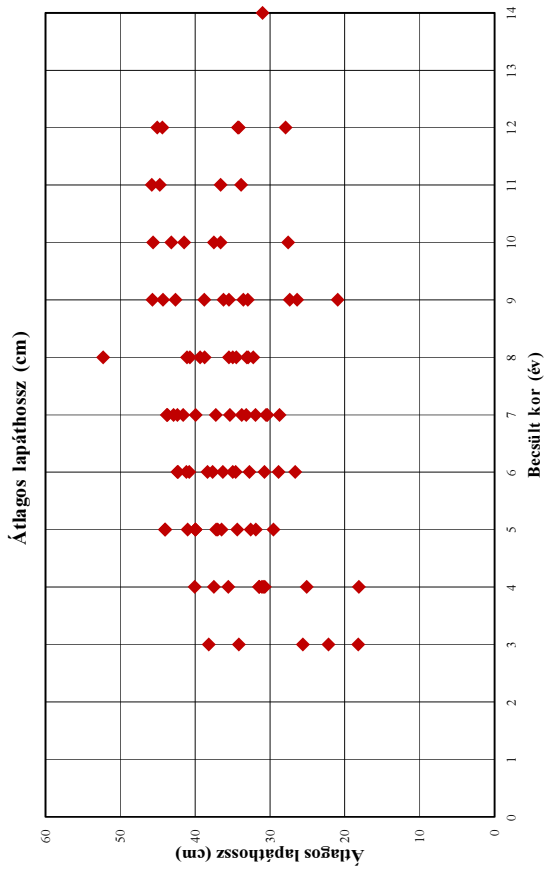

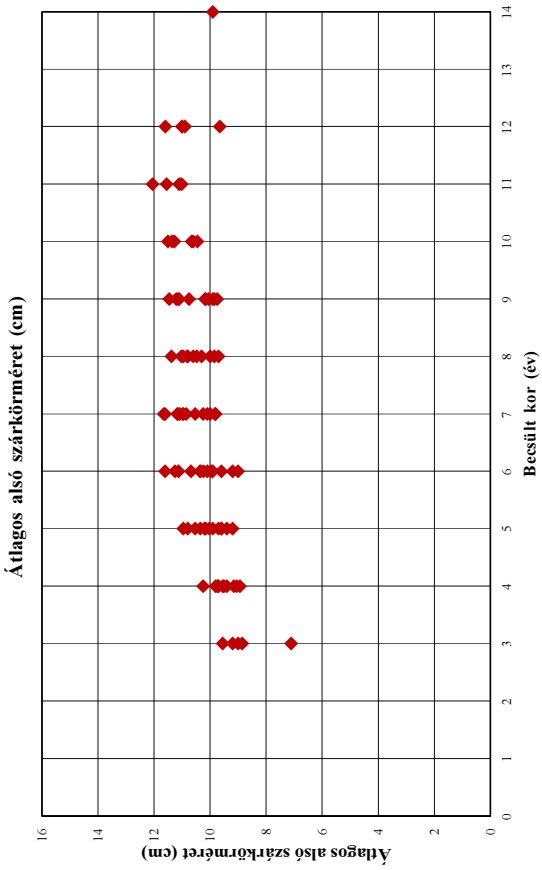

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1	1	3,35				0,21			
1998	2	3	32,53				1,11			
1998	3	1	38,50				1,98			
1998	4									
1998	5	1	62,65	17,00	36,50	12,15	2,81	18,05	10,20	10,40
1998	6	2	55,65	21,43	26,68	10,65	2,94	17,75	9,20	9,93
1998	7	2	60,23	21,05	31,98	15,03	3,03	17,83	9,80	10,73
1998	8	2	60,55	21,18	32,95	16,60	3,11	18,13	9,70	10,65
1998	9	2	58,08	20,58	26,40	12,25	3,04	18,20	9,75	10,60
1998	10									
1998	11									
1998	12									
1998	13									
1998	13<									
1999	1									
1999	2									
1999	3	1	49,60				2,39			
1999	4	3	51,17	19,55	30,73	13,18	2,56	17,28	9,05	9,55
1999	5	1	57,45	22,55	37,00	9,65	2,37	16,60	9,60	10,90
1999	6	3	53,62	18,08	32,77	13,35	2,58	17,38	9,60	10,28
1999	7	1	55,30	16,15	30,40	15,00	3,40	18,30	10,10	10,65
1999	8									
1999	9									
1999	10	1	68,80	20,95	41,50	14,75	4,22	21,00	11,50	12,10
1999	11									
1999	12	1	59,65	18,25	27,95	12,00	3,05	17,45	9,65	10,30
1999	13									
1999	13<									
2000	1	1	6,50				0,50			
2000	2	2	42,00				1,38			
2000	3	2	57,13				2,19			
2000	4	1	42,50				2,20			
2000	5	4	55,24	21,45	31,90	13,05	2,86	18,85	10,53	10,70
2000	6	2	57,33	18,75	30,75	15,75	2,89	17,15	9,00	10,05
2000	7	1	54,75	18,15	28,75	14,35	3,54	17,75	10,00	10,30
2000	8	1	63,75	22,85	35,50	14,25	3,68	17,95	10,00	10,15
2000	9	1	64,70	24,75	36,25	14,25	3,62	20,95	11,20	11,60
2000	10									
2000	11									
2000	12									
2000	13									
2000	13<									
2001	1									
2001	2	3	40,00				1,94			
2001	3	1	40,15				1,12			
2001	4	3	55,83	21,93	31,50	13,93	3,11	17,20	9,50	11,20
2001	5									
2001	6	1	60,50	15,25	35,00	14,00	3,66	17,80	11,60	11,80
2001	7	2	59,75	19,00	35,38	15,18	3,43	18,55	10,85	11,40
2001	8									
2001	9	2	63,00	20,10	33,58	15,30	3,22	17,95	10,18	10,65
2001	10									
2001	11	1	59,35	22,75	33,90	17,95	3,45	19,40	11,55	10,60
2001	12									
2001	13									
2001	13<									
2002	1									
2002	2									
2002	3	2	46,75	11,55	18,20	10,20	2,36	17,05	9,55	9,80
2002	4	1	60,75	31,25	18,10	12,65	2,96	18,10	9,55	10,65
2002	5	1	64,00	17,15	40,00	11,55	3,55	19,05	10,80	11,05
2002	6	2	61,73	21,43	34,63	12,40	2,93	17,60	9,90	10,85
2002	7	3	57,78	22,83	30,55	11,95	3,25	18,77	9,82	10,80
2002	8	2	61,53	24,08	34,53	14,33	3,57	19,10	10,48	11,55
2002	9	2	61,83	18,13	42,65	17,78	3,38	18,25	10,05	10,23
2002	10									
2002	11									
2002	12									
2002	13									
2002	13<									

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1	2	12,38				0,56			
2003	2									
2003	3	2	46,40	15,50	22,25	8,60	1,98	13,50	7,10	7,60
2003	4	3	48,20	16,68	25,12	12,25	2,34	18,30	8,93	9,37
2003	5	3	52,32	15,00	29,55	13,10	2,37	18,00	9,20	9,40
2003	6	2	56,68	21,83	28,88	13,05	2,98	18,70	9,98	10,10
2003	7									
2003	8	3	64,45	22,92	38,75	17,07	3,61	18,90	10,82	12,30
2003	9	1	62,75	25,10	38,80	17,60	3,59	19,40	9,90	11,30
2003	10	1	54,85	24,15	27,60	15,50	3,45	18,90	10,65	12,55
2003	11									
2003	12	1	61,95	14,15	34,30	17,25	3,90	21,35	11,00	13,00
2003	13									
2003	13<									
2004	1	1	13,50				0,54			
2004	2	1	27,35				1,05			
2004	3	1	46,25				2,30			
2004	4	4	50,56	17,35	31,45	12,80	2,16	17,20	9,80	10,20
2004	5									
2004	6									
2004	7	1	65,60	21,95	37,25	13,40	3,49	20,25	10,95	11,60
2004	8									
2004	9	1	62,50	24,75	33,00	16,50	3,85	19,75	10,75	11,00
2004	10									
2004	11									
2004	12									
2004	13									
2004	13<									
2005	1									
2005	2									
2005	3	7	44,83	15,20	25,65	10,48	1,73	16,18	8,85	9,20
2005	4	3	56,20	16,18	30,93	14,25	2,65	18,20	9,40	10,90
2005	5	1	72,85	23,85	44,05	15,60	4,17	17,70	9,70	10,95
2005	6	2	62,58	21,55	38,35	15,73	4,18	20,05	11,25	11,63
2005	7	5	59,22	21,13	33,78	15,24	3,63	19,85	10,97	12,15
2005	8	1	57,45	23,25	32,25	17,00	3,75	19,85	10,95	13,65
2005	9	1	45,80	12,30	21,00	11,25	2,81	18,30	9,85	9,85
2005	10									
2005	11									
2005	12									
2005	13									
2005	13<									
2006	1									
2006	2	3	41,47				1,30			
2006	3	3	55,93	14,80	34,20	13,00	2,48	17,65	9,20	9,45
2006	4	1	54,10	12,55	35,60	13,30	2,52	16,15	9,15	8,75
2006	5									
2006	6									
2006	7									
2006	8									
2006	9	1	52,90	24,25	27,40	17,70	3,59	20,60	10,15	11,05
2006	10									
2006	11									
2006	12									
2006	13									
2006	13<									
2007	1	2	13,85				0,52			
2007	2	3	37,10				1,25			
2007	3	2	51,03				2,27			
2007	4	1	55,45				2,32			
2007	5	3	56,82	21,15	32,63	12,23	2,68	17,48	9,40	10,68
2007	6	2	59,33	19,03	36,30	13,70	3,67	20,48	11,13	11,45
2007	7									
2007	8									
2007	9	1	37,70				2,56			
2007	10									
2007	11									
2007	12									
2007	13									
2007	13<									

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1	1	15,10				0,59			
2008	2	3	41,08				1,41			
2008	3	1	45,40				1,80			
2008	4	2	60,58	19,90	37,50	17,40	3,07	18,70	10,25	11,15
2008	5	1	59,55	17,05	34,40	14,45	3,28	19,25	10,35	10,70
2008	6	4	65,31	21,63	40,80	16,16	3,75	19,61	10,34	11,25
2008	7	2	64,43	18,65	42,40	16,05	3,58	19,15	10,53	11,98
2008	8	1	69,60	22,65	52,30	18,75	4,05	17,90	9,85	19,60
2008	9									
2008	10									
2008	11									
2008	12									
2008	13									
2008	13<									
2009	1	2	14,95				0,54			
2009	2	2	44,43				1,48			
2009	3	3	52,17				2,04			
2009	4									
2009	5	1	62,35	18,80	41,00	13,05	3,02	18,75	9,60	10,45
2009	6	4	62,56	20,30	37,68	17,06	3,75	18,03	10,36	11,16
2009	7	3	62,32	21,55	39,95	16,73	4,15	19,45	11,08	11,78
2009	8	1	55,95	21,35	33,10	21,35	4,05	20,75	10,60	13,50
2009	9	1	61,30	22,85	35,50	13,75	3,75	19,70	11,45	11,95
2009	10									
2009	11									
2009	12									
2009	13									
2009	13<									
2010	1	1	11,50				0,57			
2010	2									
2010	3	3	56,75	24,25	38,20	11,80	2,53	17,50	9,00	9,50
2010	4	3	54,60	19,10	40,08	14,33	2,96	16,80	9,75	9,75
2010	5	1	60,50	22,50	40,00	11,70	3,33	17,00	9,90	10,25
2010	6	2	62,65	22,30	42,33	15,13	3,55	17,95	10,68	11,18
2010	7	2	63,30	18,88	43,73	15,28	3,73	19,05	11,15	11,50
2010	8									
2010	9									
2010	10									
2010	11	1	55,25				2,63			
2010	12									
2010	13									
2010	13<									
2011	1									
2011	2	1	49,90				1,57			
2011	3	4	52,84				2,26			
2011	4	3	52,77				2,96			
2011	5	2	57,53	18,95	44,00	17,00	3,20	18,50	10,95	11,45
2011	6									
2011	7	1	65,50	22,00	43,80	15,90	4,07	19,75	11,60	12,50
2011	8	5	65,81	22,69	41,09	17,33	4,23	20,22	10,80	11,99
2011	9									
2011	10	3	61,60	24,32	36,63	16,08	3,93	20,07	10,60	11,23
2011	11									
2011	12	1	58,95	18,15	34,20	17,35	3,92	19,20	11,00	19,95
2011	13									
2011	13<	1	58,75	20,10	31,00	13,40	2,81	18,45	9,90	11,00
2012	1	1	18,75				0,59			
2012	2									
2012	3	3	51,17				1,98			
2012	4									
2012	5	1	62,85	16,60	37,20	16,30	3,41	17,90	10,15	10,35
2012	6	3	64,23	21,85	42,40	15,12	3,51	17,97	10,23	10,88
2012	7	6	62,49	21,80	42,91	15,09	3,77	19,40	11,17	12,27
2012	8	5	63,68	19,88	40,71	16,66	4,41	19,69	11,37	12,74
2012	9	3	66,55	22,87	44,32	18,00	4,42	20,10	11,10	11,82
2012	10	1	70,50	18,45	45,65	17,10	4,56	19,05	11,35	14,75
2012	11	1	67,25	22,85	44,75	17,85	4,37	19,10	11,10	12,15
2012	12	5	68,26	21,71	45,09	18,29	4,85	20,54	11,59	12,99
2012	13									
2012	13<									

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1									
2013	2	1	19,70				0,93			
2013	3	1	46,85				1,61			
2013	4									
2013	5	3	58,03	16,85	39,95	13,58	2,92	17,38	10,03	10,20
2013	6	1	65,15	19,55	41,20	13,30	3,75	19,30	10,10	10,90
2013	7	2	63,08	20,10	41,60	13,75	4,02	18,90	11,65	12,90
2013	8	2	63,70	18,93	39,38	13,78	3,66	18,40	11,03	11,60
2013	9	3	67,95	24,03	45,72	15,37	4,66	19,95	11,13	12,83
2013	10	1	64,75	24,90	37,50	13,00	4,14	19,80	10,45	11,95
2013	11	4	67,76	24,16	45,83	15,53	4,81	20,04	11,01	12,24
2013	12	3	67,83	19,67	44,42	14,77	4,41	20,20	10,90	11,78
2013	13									
2013	13<									
2014	1	1	16,85				0,55			
2014	2	3	47,28				1,64			
2014	3									
2014	4	2	56,13	18,45	31,10	12,95	2,71	17,80	9,70	10,20
2014	5									
2014	6									
2014	7	1	62,10	20,10	33,20	13,85	3,99	10,05	10,25	11,10
2014	8	1	62,10	20,85	35,00	16,70	3,90	18,15	10,30	11,05
2014	9									
2014	10	2	68,15	18,83	43,20	15,70	4,08	19,63	11,28	11,85
2014	11	1	68,70	25,65	36,60	13,45	5,55	20,10	12,05	13,65
2014	12									
2014	13									
2014	13<									

Dámszarvas érmesarány (%) 1998

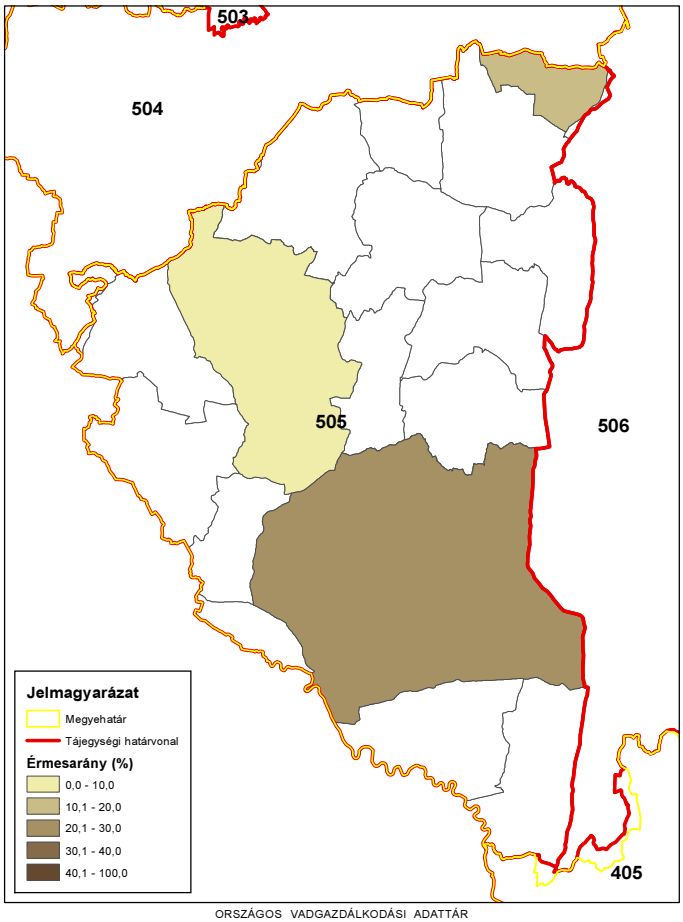

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas érmesarány (%) 2003

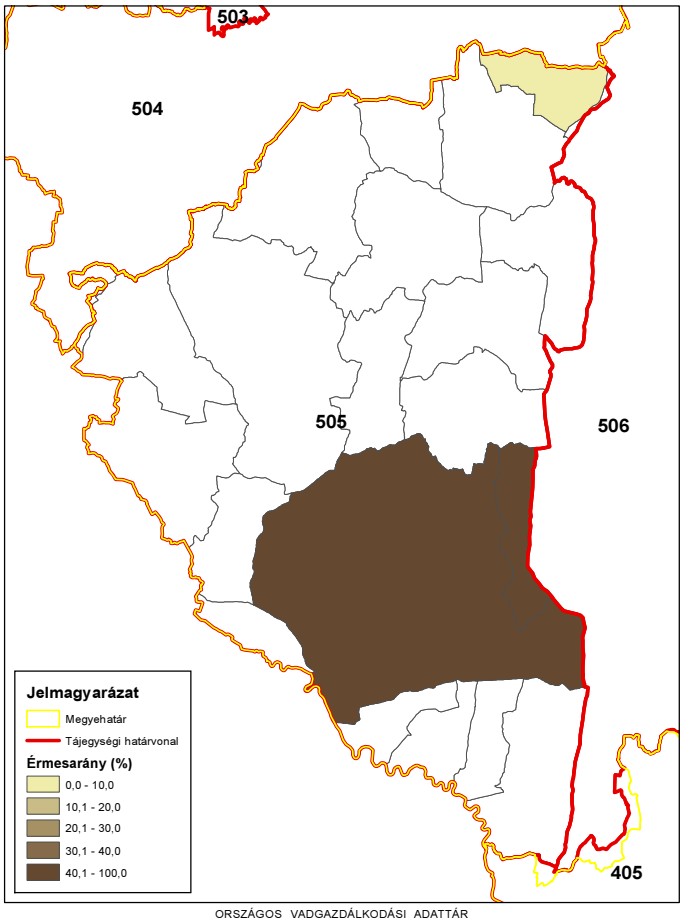

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas érmesarány (%) 2008

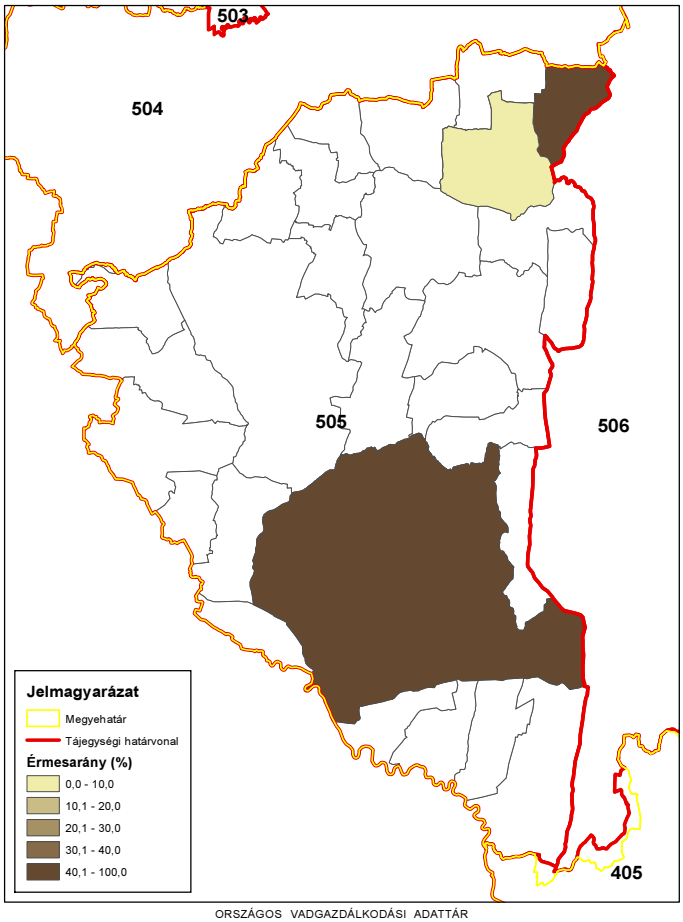

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas érmesarány (%) 2014

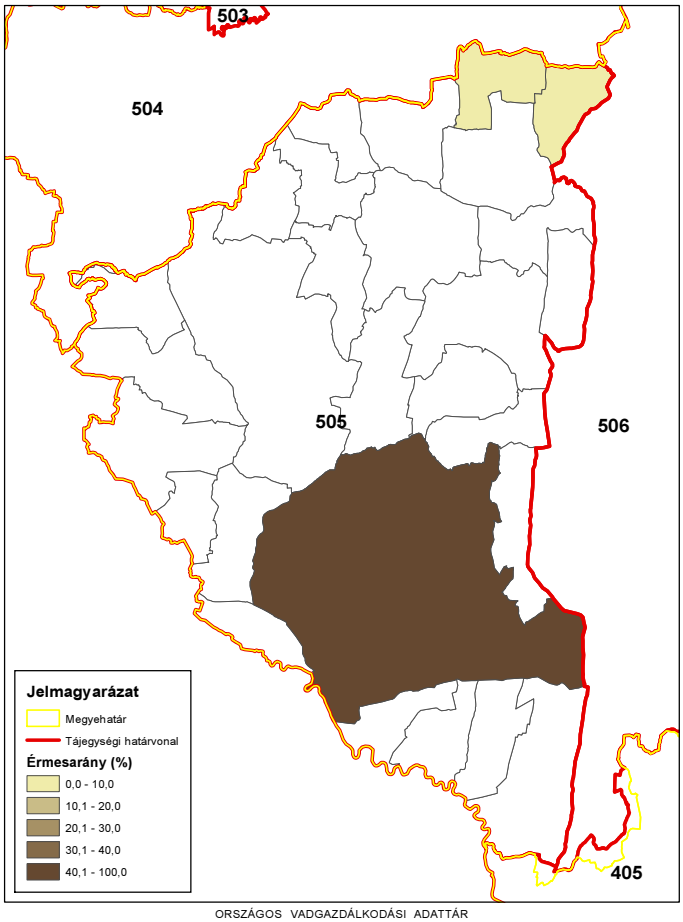

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az őz állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység** területén az őz jelentett létszáma 1998-2010 között lassan nőtt, majd 2014-ig kissé csökkent (5400 → 6500 → 6000); a jelentett létszám végül **+10% növekedést** mutatott). Az őz hasznosítása az előbbi mintázathoz hasonlóan alakult (885 → 2559 → 1842 → 2970 pld, **+229% növekedés**). • A vadgazdálkodási tájegység 2007-2014 közötti térképein a fokozatos teríték-növekedés követhető nyomon. A tájegységen belül jelentős területi elkülönülés nem azonosítható. • A vadgazdálkodási tájegységben a jelentett őzállomány növekedése a kiinduló helyzethez képes lényegesen nagyobb (>3X) lelövések mellett következett be. Az első szakasz igazolja, hogy az őzállomány kezdetben alul-hasznosított volt, a második szakasz pedig azt mutatja, hogy a tartósan magas lelövések fenntartása nem okozott összeomlást, hanem stabilizálódott az állomány. A teríték igen jelentős növekedése ellenére az állomány nem került veszélybe. A rendelkezésre álló adatok alapján a vadgazdálkodási tájegységben hosszú távon szintentartás esetén 3000 őz hasznosítása is fenntartható lehet.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• Az őz hasznosítási aránya hazai viszonylatban magas szintről indult (16-20%) és rohamosan 40% fölé emelkedett. Ez a 40-50% mérték okozhatta a jelentett létszám csökkenését, de a helyzet nagyon hasonló pl. a gímszarvasnál tapasztaltakhoz, amikor kisebb létszámokat jelentenek és egy virtuális túlhasznosítás alakul ki. A második tervezési időszakban a ≈50% hasznosítási arányt igen óvatosan kell értékelni. Figyelembe véve az őz biológiai képességeit és a helyi mutatókat, a 35-40% körüli hasznosítási szint biztonságosan tartható lehet, de az ≈50% hasznosítási arány és a növekvő létszám csak akkor lehetséges, ha az állomány valójában nagyobb, mint azt jelentik. • Az őz lelövések összetétele lényegében az egész időszakban az 1 : 1 : 1 aránytól eltérő volt. Jellemzően kicsit több sutát lőttek, mint bakot (1 : 1-1.2 bak:suta) és jóval kisebb arányban lőtték a gidákat is (1 : 0.6-0.9 bak:gida). A teríték jellemző összetétele: 35-40% bak, 30-40% suta és 25-30% gida. • A suta- és gidalelövés fontosságát az ábrák is alátámasztják: a számszerű hasznosítás és a hasznosítási arány növekedése is rendkívül szorosan függ a suta- és a gidalelövés növekedésétől. A bakok és a suták trendvonalai fedésben vannak, a gidáké kissé elkülönül tőlük. • A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a teríték fenntartása célszerű. Az őzállomány hasznosítása a vadgazdálkodási tájegységben a biológiai lehetőségekkel valószínűleg összhangban áll, de elképzelhető, hogy a tényleges létszám nagyobb.
Az őz jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• Az őz mellett a gímszarvas és a vaddisznó található meg a vadgazdálkodási

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

tájegységben nagyobb számban. A tájegységben emellett szabad területen kis számban a dámszarvas is előfordul. A külföldi bérlelövés és az őzteríték kapcsolata, belföldi bérlelövés és az őzteríték, illetve a lőtt vad értékesítés bevétele és az őzteríték kapcsolata pozitív, de a pontok szóródása nagy. Érdemi kapcsolata nem mutatható ki.

- A vadgazdálkodási tájegységben a térített mezőgazdasági (3X) és a térített erdei károk nőttek az értékelt időszakban. Ezek a károk a gímszarvashoz és a vaddisznóhoz köthetők, az őz helyi/eseti jelentőségű.

Az őz trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- A Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok aránya alapján a VGTE az alsó negyedben található, országosan az egyik leggyengébb (51/52). Az érmesek aránya 1-3% között ingadozott (4-29 db). A bakok lelövésének növekedése (400→1100) az érmesek arányát nem befolyásolta. A vadgazdálkodási tájegységben 0-5 db aranyérmes, 2-12 db ezüstérmes és 2-19 db bronzérmes bak esett évente. Összességében a trófeák minősége gyenge, érmes bakok szórványosan kerülnek lövésre.
- A tájegységen belül az érmesek arányának területi eloszlása az idő folyamán nem sokat változott, a 0-5% közötti érmes arány a jellemző.
- A vadgazdálkodási tájegységben a "fiatal" korcsoport részesedése nőtt: 30%→ 5%. Az „öreg" bakok aránya csökkent (40%→20%) és a „középkorú" bakok pedig 0-40%-ot tettek ki. Az Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben csökkent az idős bakok aránya, ami közelebb állhat az élő állomány természetes korösszetételéhez.
- A bírált agancsok legfontosabb jellemzőit nézve, az 1998-2014 közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 20.82 cm (7 év), a 24 órás agancssúly legnagyobb értéke 283.22 gramm (7 év). Az átlaghoz képest a legrosszabb év (1947 cm (7 év) / 259.32 gramm (6 év)) és a legjobb év (21.74 cm (8 év) / 328.33 gramm (7 év)). Az átlagok minden korosztályban erős szóródást mutatnak.
- Az egyes éveknek az agancsépítésre gyakorolt hatása a legnagyobb a legfiatalabb és a legidősebb korcsoportban, míg viszonylag kisebb a középkorú csoportokban. Ez a változékonyság tükröződik a szárhosszok és az átlagos agancssúlyok kor szerinti alakulását szemléltető diagramokon is.
- A Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben gyenge minőségű őzállomány él, amely országosan az alsó negyedbe tartozik. Az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) már 3-8 éves korban éri el a legnagyobb értékeket. Az átlagos 24 órás agancssúly 5-7 éves kor között legnagyobb; utána csökkenni és erősen szóródni kezdenek az átlagok. Az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsnövekedést az „átlagos" évek közepes értékei alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó" évek eredményei alapján lehet megítélni.

A szabad területi őzállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	1 672	2 009	1 681	**5 362**	406	269	210	**885**	24,3%	13,4%	12,5%	**16,5%**
1999	1 646	1 836	1 996	**5 478**	476	398	302	**1 176**	28,9%	21,7%	15,1%	**21,5%**
2000	1 330	1 429	1 254	**4 013**	564	431	339	**1 334**	42,4%	30,2%	27,0%	**33,2%**
2001	1 870	2 032	1 817	**5 719**	677	614	483	**1 774**	36,2%	30,2%	26,6%	**31,0%**
2002	1 824	2 018	1 712	**5 554**	730	741	685	**2 156**	40,0%	36,7%	40,0%	**38,8%**
2003	1 901	2 141	1 813	**5 855**	1 021	843	653	**2 517**	53,7%	39,4%	36,0%	**43,0%**
2004	1 852	2 055	1 770	**5 677**	922	927	710	**2 559**	49,8%	45,1%	40,1%	**45,1%**
2005	1 819	2 005	1 763	**5 587**	959	856	622	**2 437**	52,7%	42,7%	35,3%	**43,6%**
2006	1 929	2 092	1 815	**5 836**	865	588	389	**1 842**	44,8%	28,1%	21,4%	**31,6%**
2007	2 073	2 148	1 938	**6 159**	844	779	576	**2 199**	40,7%	36,3%	29,7%	**35,7%**
2008	2 214	2 268	2 019	**6 501**	938	908	800	**2 646**	42,4%	40,0%	39,6%	**40,7%**
2009	2 222	2 208	1 987	**6 417**	1 033	1 122	756	**2 911**	46,5%	50,8%	38,0%	**45,4%**
2010	2 247	2 295	1 976	**6 518**	976	1 142	720	**2 838**	43,4%	49,8%	36,4%	**43,5%**
2011	2 189	2 155	1 773	**6 117**	1 005	1 137	859	**3 001**	45,9%	52,8%	48,4%	**49,1%**
2012	2 040	2 105	1 636	**5 781**	982	1 143	845	**2 970**	48,1%	54,3%	51,7%	**51,4%**
2013	2 234	2 159	1 735	**6 128**	1 001	1 134	835	**2 970**	44,8%	52,5%	48,1%	**48,5%**
2014	2 091	2 130	1 674	**5 895**	1 004	1 041	863	**2 908**	48,0%	48,9%	51,6%	**49,3%**
Változás	25,1%	6,0%	-0,4%	9,9%	147,3%	287,0%	311,0%	228,6%	97,7%	265,0%	312,7%	198,9%

Ivararány (1 bakra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*
1998	1	1,20	1,01	***0,84***	1	0,66	0,52	***0,78***
1999	1	1,12	1,21	***1,09***	1	0,84	0,63	***0,76***
2000	1	1,07	0,94	***0,88***	1	0,76	0,60	***0,79***
2001	1	1,09	0,97	***0,89***	1	0,91	0,71	***0,79***
2002	1	1,11	0,94	***0,85***	1	1,02	0,94	***0,92***
2003	1	1,13	0,95	***0,85***	1	0,83	0,64	***0,77***
2004	1	1,11	0,96	***0,86***	1	1,01	0,77	***0,77***
2005	1	1,10	0,97	***0,88***	1	0,89	0,65	***0,73***
2006	1	1,08	0,94	***0,87***	1	0,68	0,45	***0,66***
2007	1	1,04	0,93	***0,90***	1	0,92	0,68	***0,74***
2008	1	1,02	0,91	***0,89***	1	0,97	0,85	***0,88***
2009	1	0,99	0,89	***0,90***	1	1,09	0,73	***0,67***
2010	1	1,02	0,88	***0,86***	1	1,17	0,74	***0,63***
2011	1	0,98	0,81	***0,82***	1	1,13	0,85	***0,76***
2012	1	1,03	0,80	***0,78***	1	1,16	0,86	***0,74***
2013	1	0,97	0,78	***0,80***	1	1,13	0,83	***0,74***
2014	1	1,02	0,80	***0,79***	1	1,04	0,86	***0,83***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	31,2%	37,5%	31,4%	100%	45,9%	30,4%	23,7%	100%
1999	30,0%	33,5%	36,4%	100%	40,5%	33,8%	25,7%	100%
2000	33,1%	35,6%	31,2%	100%	42,3%	32,3%	25,4%	100%
2001	32,7%	35,5%	31,8%	100%	38,2%	34,6%	27,2%	100%
2002	32,8%	36,3%	30,8%	100%	33,9%	34,4%	31,8%	100%
2003	32,5%	36,6%	31,0%	100%	40,6%	33,5%	25,9%	100%
2004	32,6%	36,2%	31,2%	100%	36,0%	36,2%	27,7%	100%
2005	32,6%	35,9%	31,6%	100%	39,4%	35,1%	25,5%	100%
2006	33,1%	35,8%	31,1%	100%	47,0%	31,9%	21,1%	100%
2007	33,7%	34,9%	31,5%	100%	38,4%	35,4%	26,2%	100%
2008	34,1%	34,9%	31,1%	100%	35,4%	34,3%	30,2%	100%
2009	34,6%	34,4%	31,0%	100%	35,5%	38,5%	26,0%	100%
2010	34,5%	35,2%	30,3%	100%	34,4%	40,2%	25,4%	100%
2011	35,8%	35,2%	29,0%	100%	33,5%	37,9%	28,6%	100%
2012	35,3%	36,4%	28,3%	100%	33,1%	38,5%	28,5%	100%
2013	36,5%	35,2%	28,3%	100%	33,7%	38,2%	28,1%	100%
2014	35,5%	36,1%	28,4%	100%	34,5%	35,8%	29,7%	100%

Az őz hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **505**

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései I.

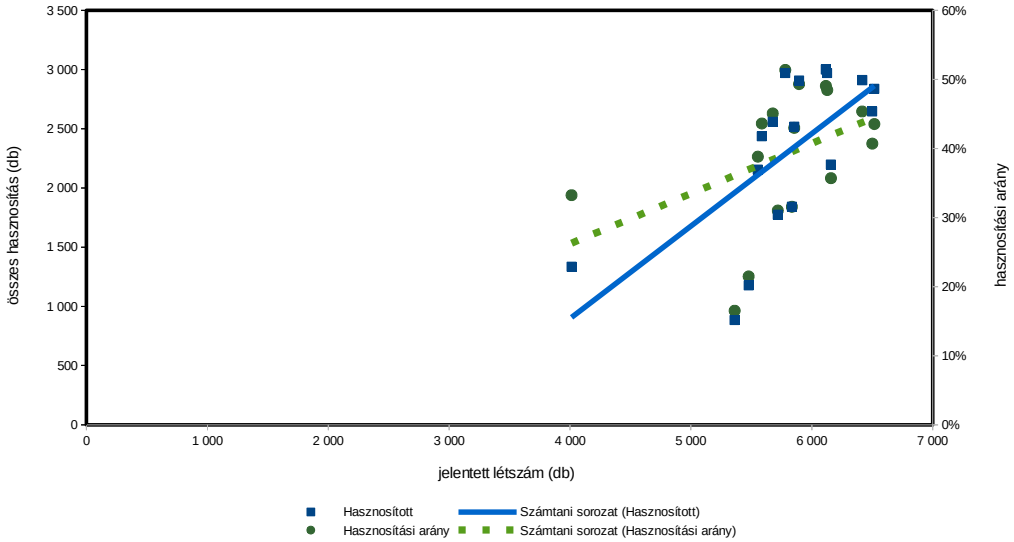

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései II.

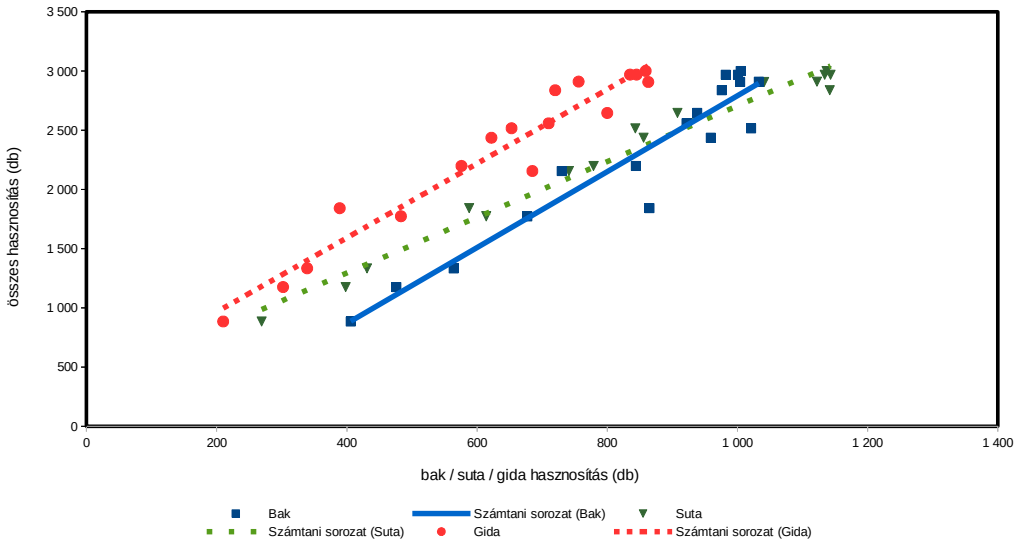

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései III.

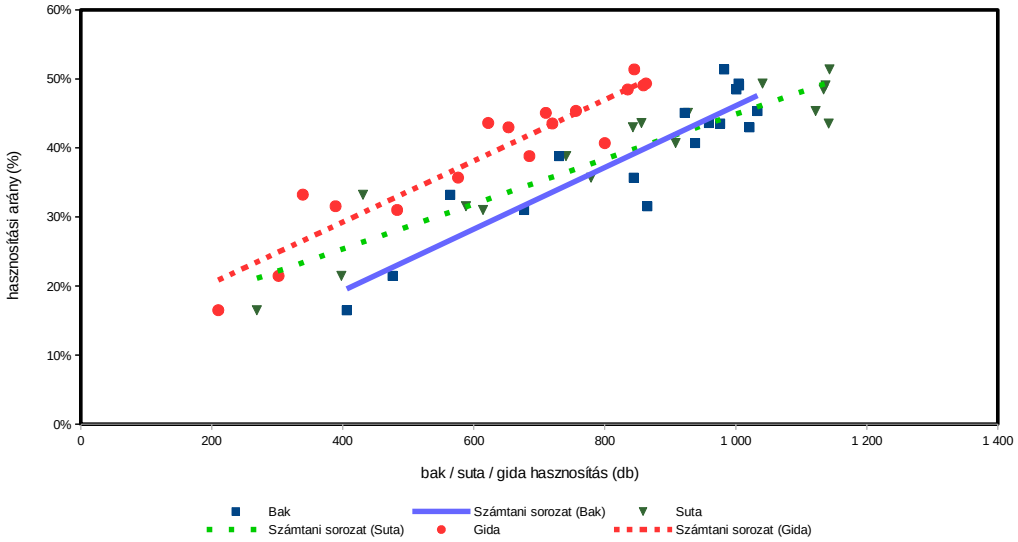

Őz (teríték - db/km^2) 2007

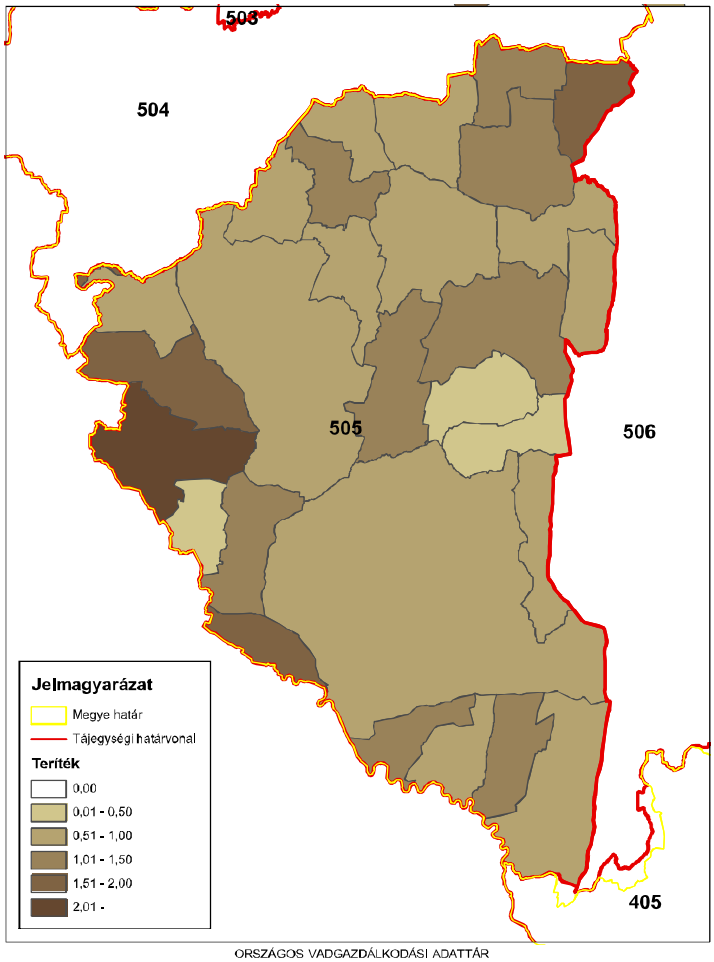

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2008

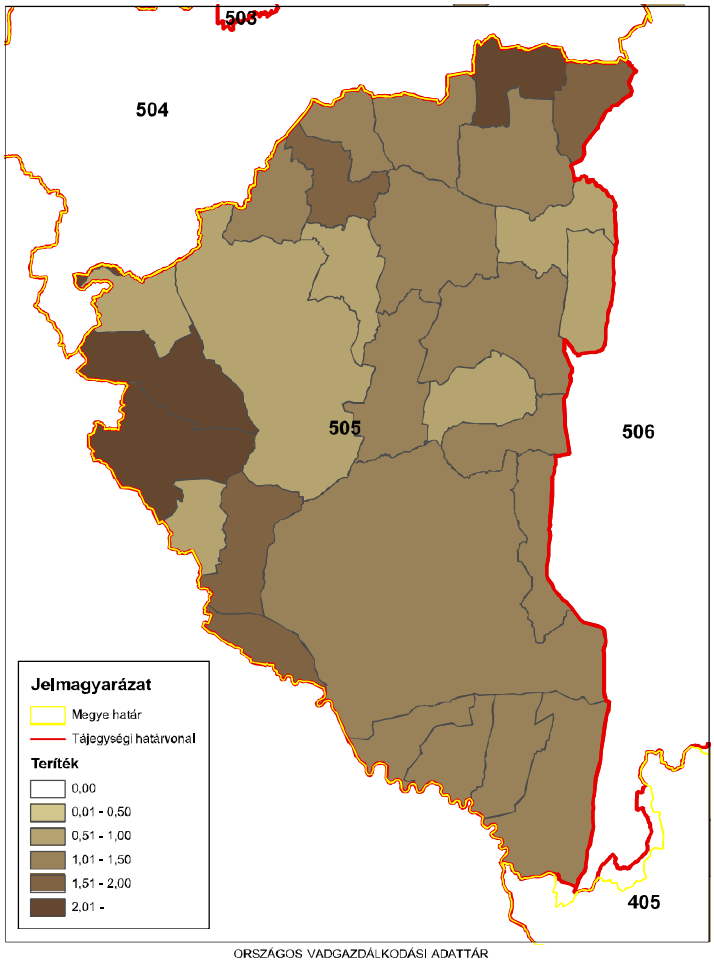

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2009

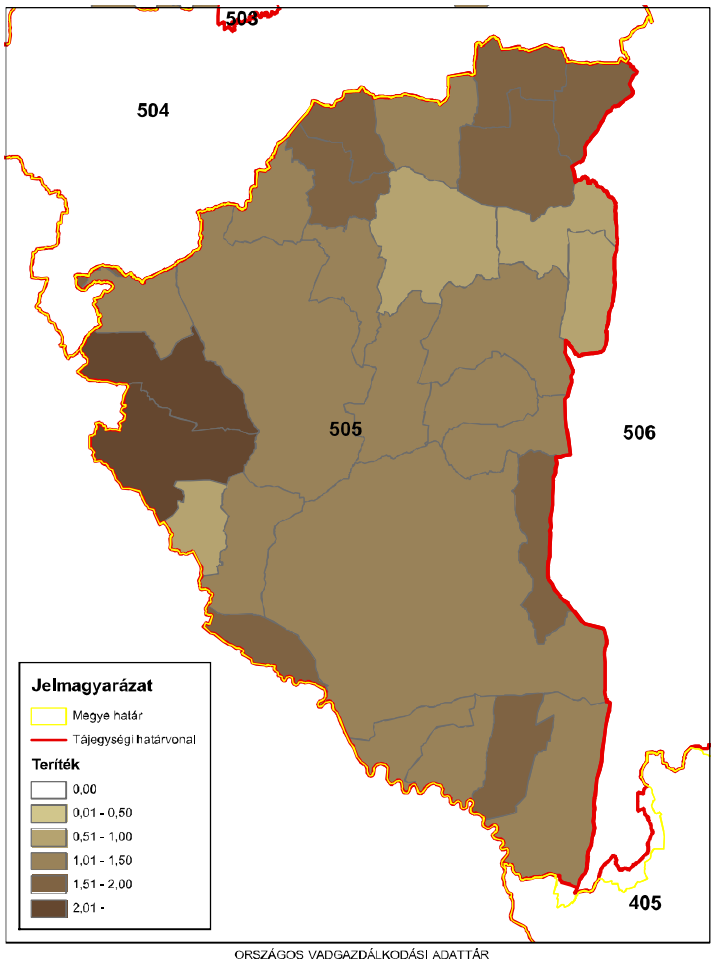

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2010

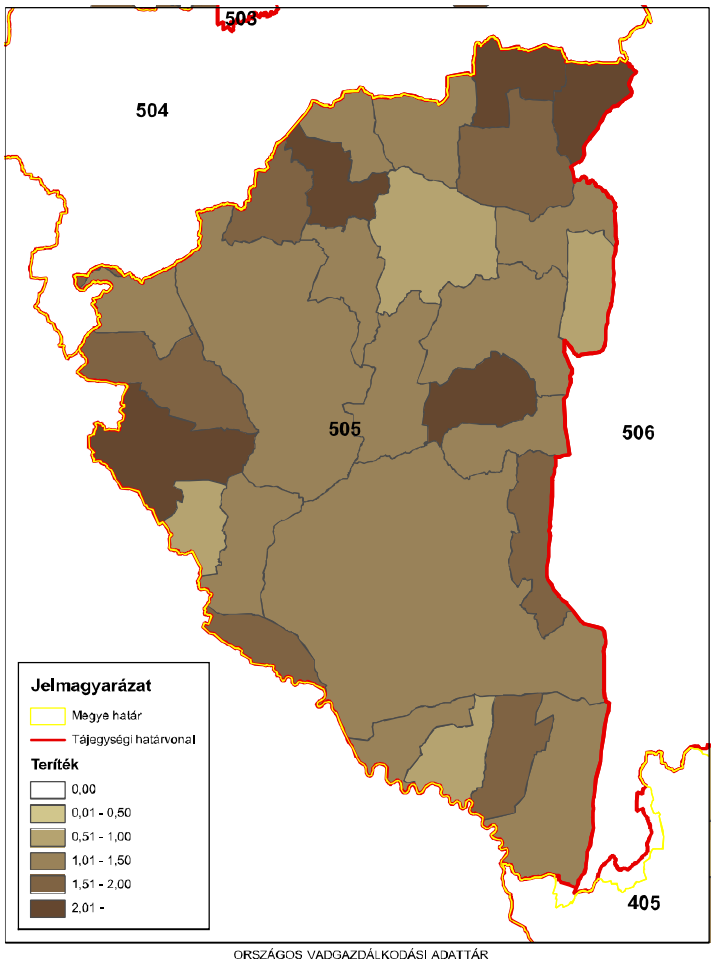

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2011

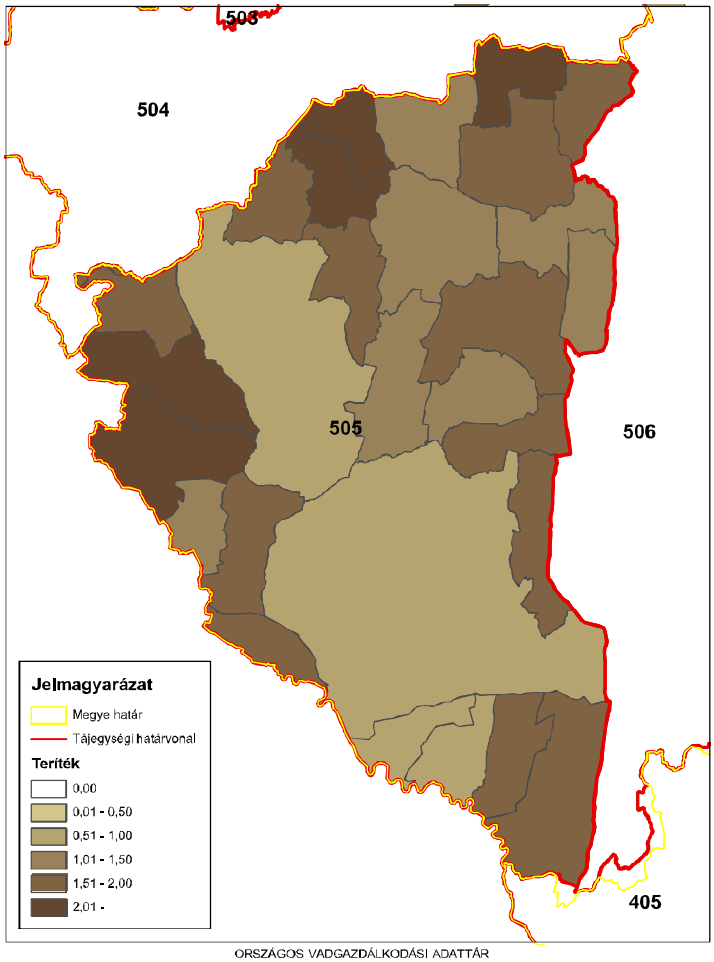

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2012

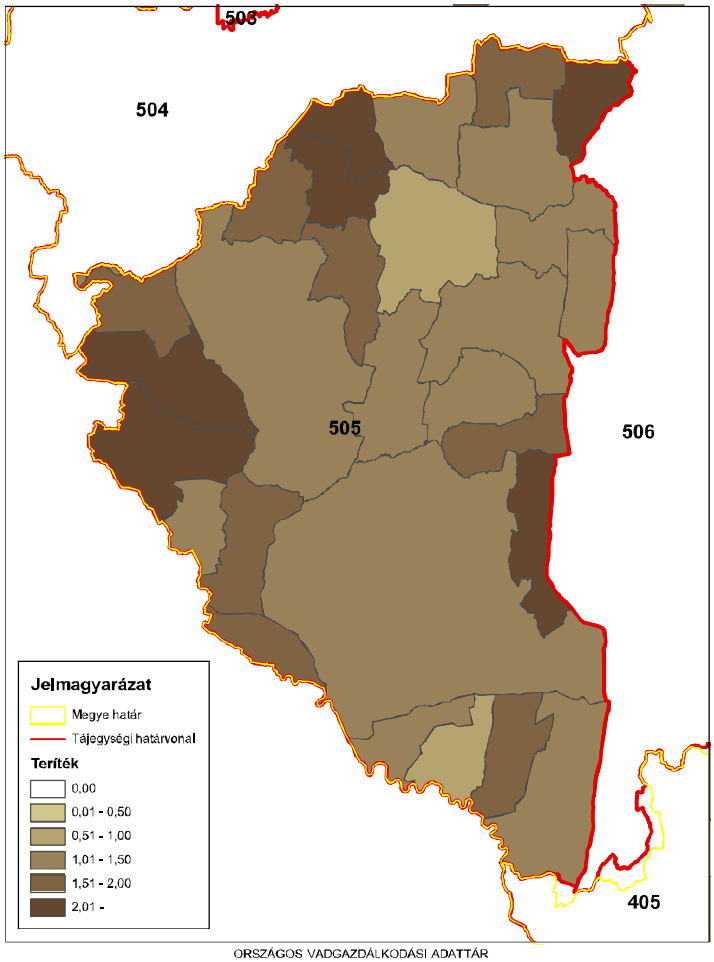

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2013

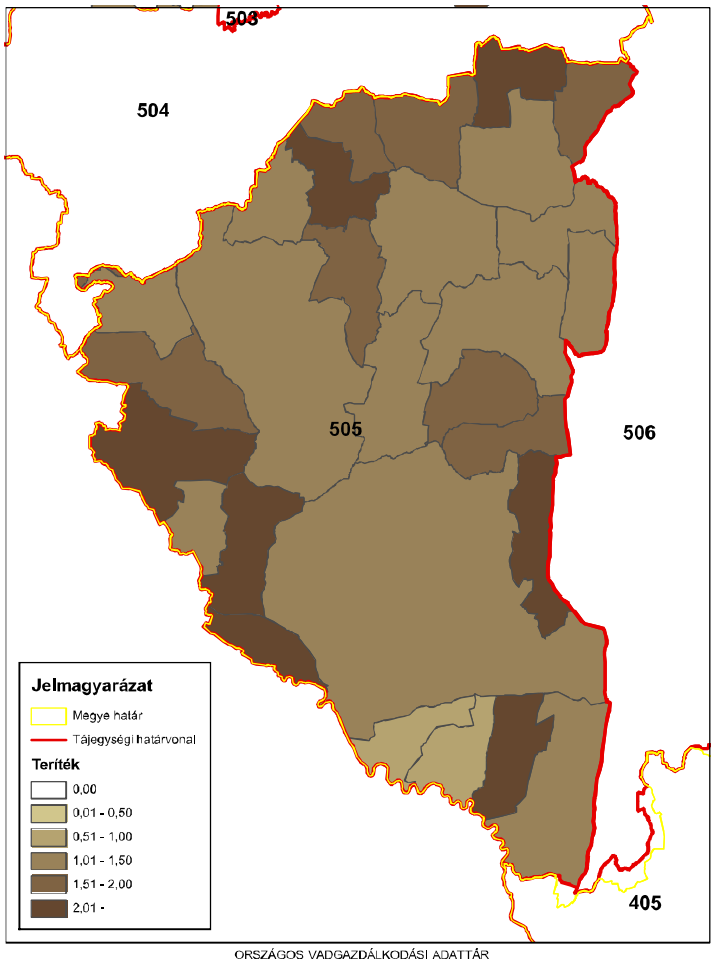

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2014

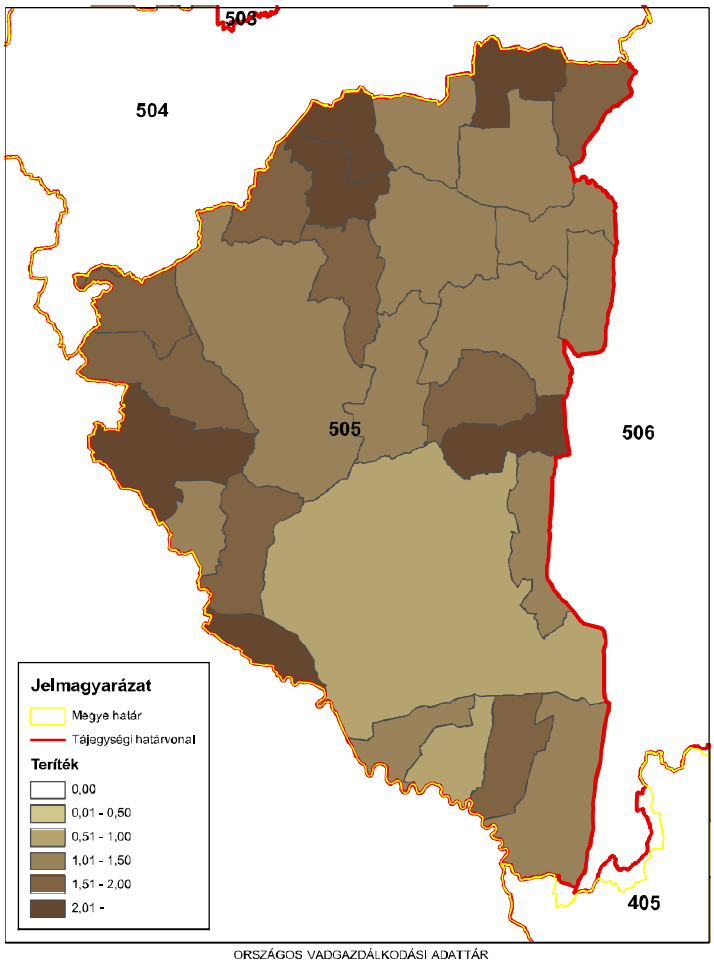

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	406	4	1,0%		2	2	0,0%	50,0%	50,0%
1999	476	12	2,5%	2	5	5	16,7%	41,7%	41,7%
2000	572	13	2,3%	3	4	6	23,1%	30,8%	46,2%
2001	681	10	1,5%	2	2	6	20,0%	20,0%	60,0%
2002	742	23	3,1%	2	2	19	8,7%	8,7%	82,6%
2003	872	11	1,3%		4	7	0,0%	36,4%	63,6%
2004	950	26	2,7%	5	10	11	19,2%	38,5%	42,3%
2005	983	17	1,7%	1	3	13	5,9%	17,6%	76,5%
2006	878	24	2,7%	1	12	11	4,2%	50,0%	45,8%
2007	847	11	1,3%	1	4	6	9,1%	36,4%	54,5%
2008	942	20	2,1%		6	14	0,0%	30,0%	70,0%
2009	1067	24	2,2%		6	18	0,0%	25,0%	75,0%
2010	992	23	2,3%	1	6	16	4,3%	26,1%	69,6%
2011	1045	19	1,8%	2	3	14	10,5%	15,8%	73,7%
2012	1034	29	2,8%	2	9	18	6,9%	31,0%	62,1%
2013	1031	21	2,0%	1	6	14	4,8%	28,6%	66,7%
2014	1014	18	1,8%		4	14	0,0%	22,2%	77,8%

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

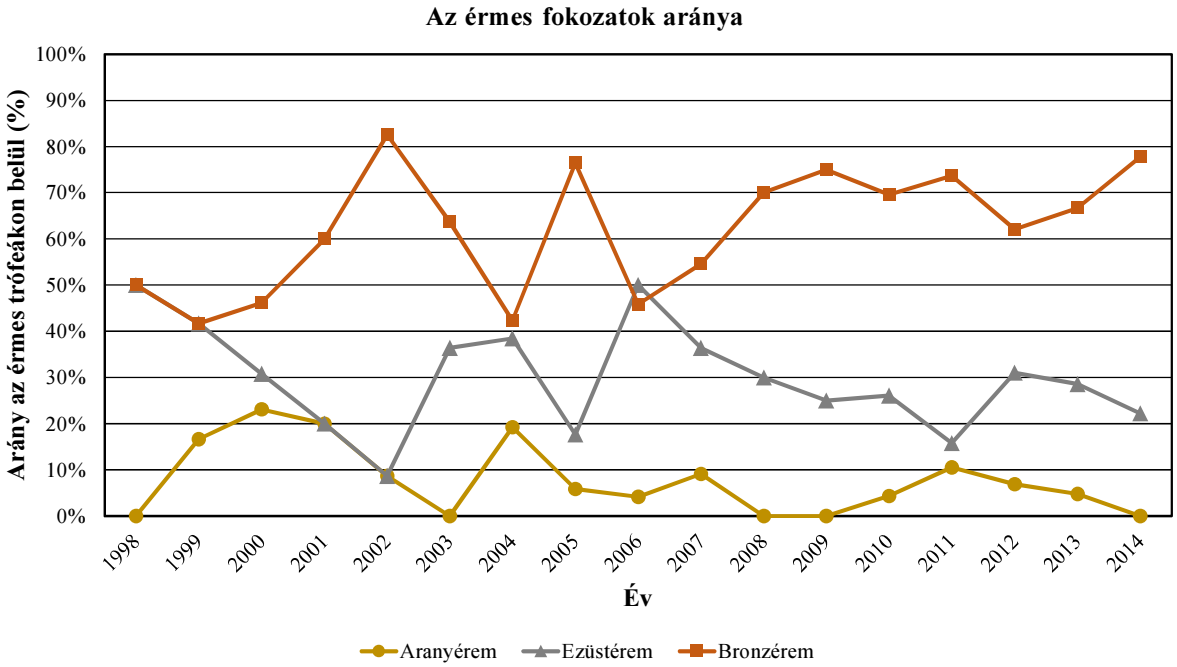

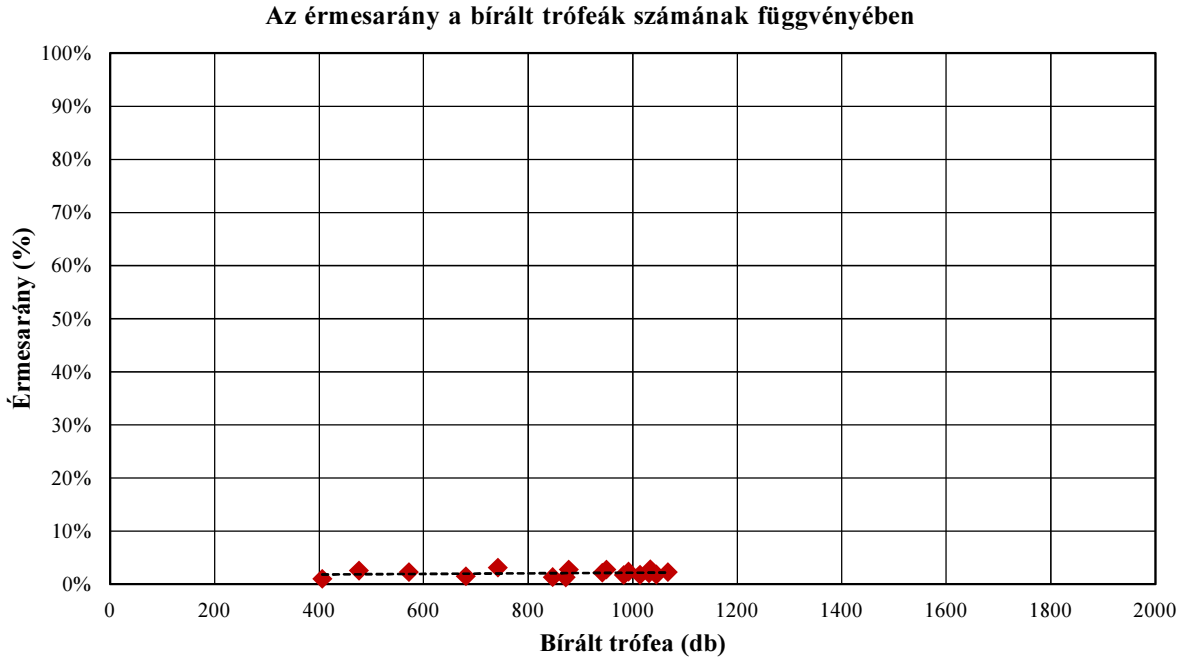

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	21	32	30	64	61	103	60	85	68	71	68	77	64	60	87	96	96
2	49	42	55	69	108	88	140	138	106	80	88	131	133	114	136	120	149
3	83	80	139	135	179	235	244	269	246	220	290	347	332	295	306	333	284
4	41	74	112	96	95	95	101	107	108	119	152	126	129	154	151	132	114
5	54	99	106	119	112	126	162	175	152	161	176	195	176	189	145	160	148
6	51	61	55	74	73	95	106	80	73	73	75	71	71	96	80	74	83
7	46	41	44	73	81	84	87	81	75	82	58	78	60	92	77	59	71
8	33	34	23	32	23	38	35	42	33	36	33	29	17	38	35	39	44
9	22	9	7	13	5	7	14	5	16	4	1	11	8	5	17	18	23
9<	6	4	1	6	5	1	1	1	1	1	1	2	2	2			2
Összesen	**406**	**476**	**572**	**681**	**742**	**872**	**950**	**983**	**878**	**847**	**942**	**1067**	**992**	**1045**	**1034**	**1031**	**1014**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	5,2%	6,7%	5,2%	9,4%	8,2%	11,8%	6,3%	8,6%	7,7%	8,4%	7,2%	7,2%	6,5%	5,7%	8,4%	9,3%	9,5%
2	12,1%	8,8%	9,6%	10,1%	14,6%	10,1%	14,7%	14,0%	12,1%	9,4%	9,3%	12,3%	13,4%	10,9%	13,2%	11,6%	14,7%
3	20,4%	16,8%	24,3%	19,8%	24,1%	26,9%	25,7%	27,4%	28,0%	26,0%	30,8%	32,5%	33,5%	28,2%	29,6%	32,3%	28,0%
4	10,1%	15,5%	19,6%	14,1%	12,8%	10,9%	10,6%	10,9%	12,3%	14,0%	16,1%	11,8%	13,0%	14,7%	14,6%	12,8%	11,2%
5	13,3%	20,8%	18,5%	17,5%	15,1%	14,4%	17,1%	17,8%	17,3%	19,0%	18,7%	18,3%	17,7%	18,1%	14,0%	15,5%	14,6%
6	12,6%	12,8%	9,6%	10,9%	9,8%	10,9%	11,2%	8,1%	8,3%	8,6%	8,0%	6,7%	7,2%	9,2%	7,7%	7,2%	8,2%
7	11,3%	8,6%	7,7%	10,7%	10,9%	9,6%	9,2%	8,2%	8,5%	9,7%	6,2%	7,3%	6,0%	8,8%	7,4%	5,7%	7,0%
8	8,1%	7,1%	4,0%	4,7%	3,1%	4,4%	3,7%	4,3%	3,8%	4,3%	3,5%	2,7%	1,7%	3,6%	3,4%	3,8%	4,3%
9	5,4%	1,9%	1,2%	1,9%	0,7%	0,8%	1,5%	0,5%	1,8%	0,5%	0,1%	1,0%	0,8%	0,5%	1,6%	1,7%	2,3%
9<	1,5%	0,8%	0,2%	0,9%	0,7%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%			0,2%
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

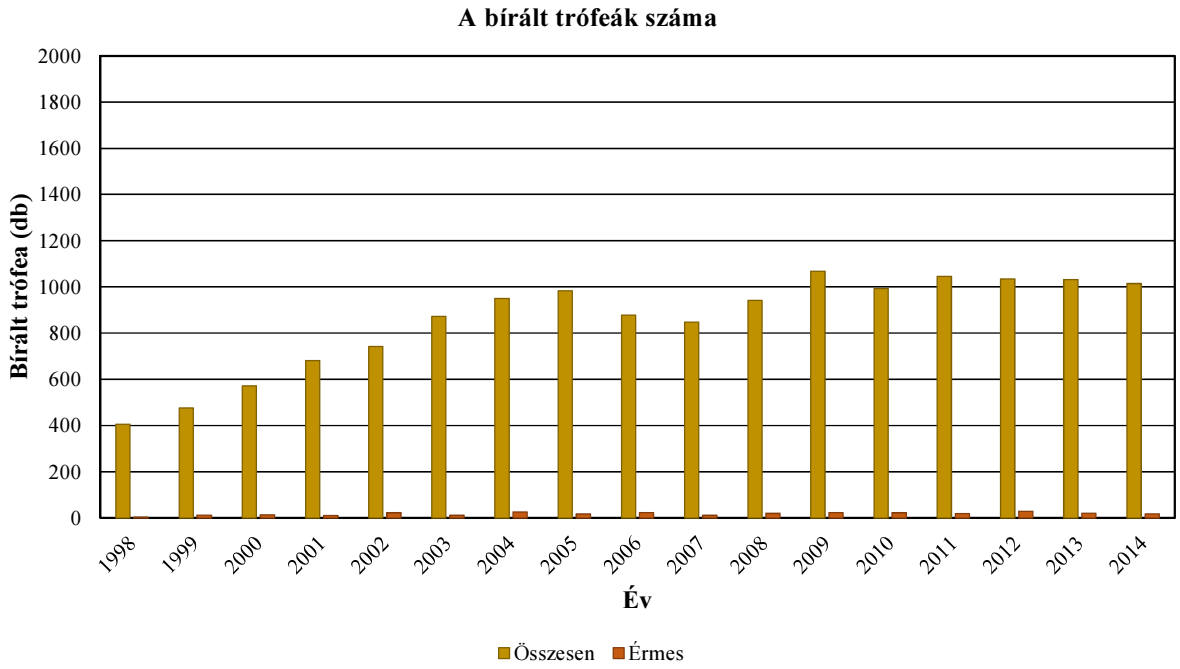

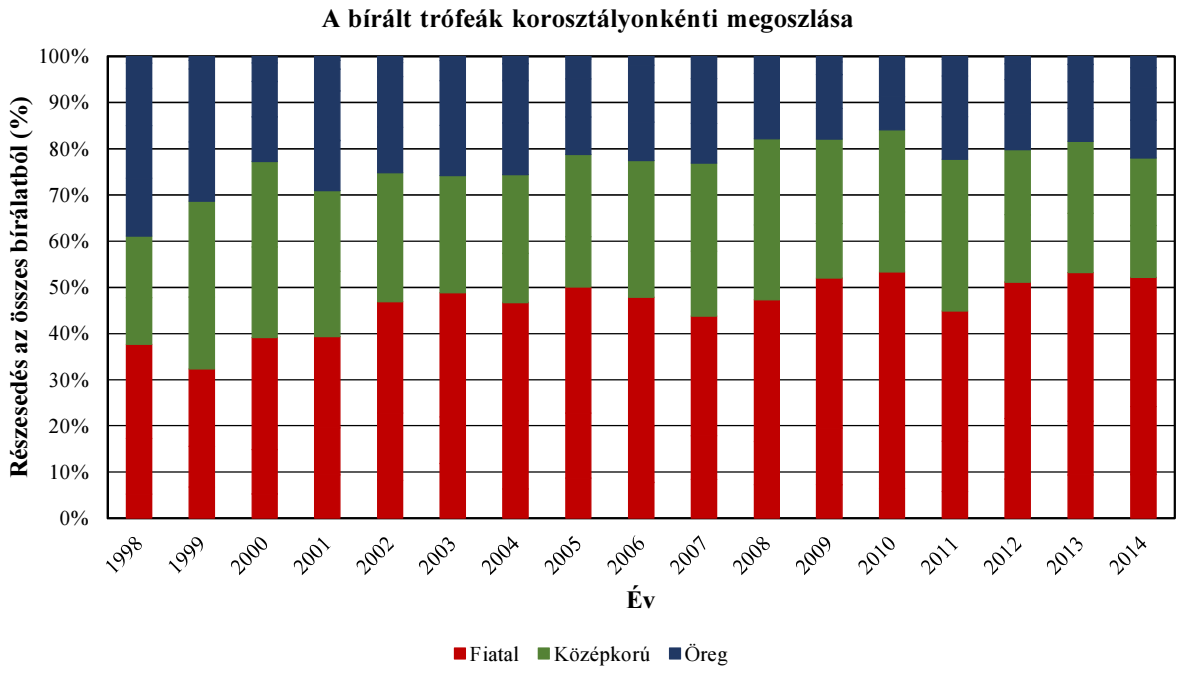

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1143	8,19	78,19
2	1746	15,75	154,74
3	4017	19,05	225,68
4	1906	20,03	254,24
5	2455	20,77	277,16
6	1291	20,77	280,47
7	1189	20,82	283,22
8	564	20,38	274,95
9	185	19,70	259,02
9<	36	17,45	243,08

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1143	6,63	57,02
2	1746	11,68	121,73
3	4017	18,28	203,35
4	1906	18,64	235,98
5	2455	19,41	248,94
6	1291	19,28	259,32
7	1189	19,47	257,92
8	564	18,94	240,64
9	185	18,36	227,44
9<	36	5,30	128,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1143	10,30	115,76
2	1746	17,32	180,35
3	4017	19,89	239,88
4	1906	20,84	275,87
5	2455	21,40	293,00
6	1291	21,58	295,58
7	1189	21,61	328,33
8	564	21,74	304,22
9	185	21,20	296,56
9<	36	23,05	312,50

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1143	6,63	57,02
2	1746	11,68	121,73
3	4017	18,28	203,35
4	1906	18,64	235,98
5	2455	19,41	248,94
6	1291	19,28	259,32
7	1189	19,47	257,92
8	564	18,94	240,64
9	185	18,36	227,44
9<	36	5,30	128,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1143	2003	2003
2	1746	2002	2002
3	4017	1998	1998
4	1906	1998	1998
5	2455	1998	1998
6	1291	2007	2013
7	1189	1998	2011
8	564	2008	2008
9	185	2000	2013
9<	36	2008	2008

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1143	10,30	115,76
2	1746	17,32	180,35
3	4017	19,89	239,88
4	1906	20,84	275,87
5	2455	21,40	293,00
6	1291	21,58	295,58
7	1189	21,61	328,33
8	564	21,74	304,22
9	185	21,20	296,56
9<	36	23,05	312,50

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1143	2012	1998
2	1746	2010	1998
3	4017	2005	2012
4	1906	2006	2012
5	2455	2012	2012
6	1291	2005	2000
7	1189	2002	2002
8	564	2010	2002
9	185	2008	1999
9<	36	2009	2009

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1143	3,67	58,74
2	1746	5,64	58,62
3	4017	1,60	36,53
4	1906	2,20	39,89
5	2455	1,99	44,06
6	1291	2,30	36,26
7	1189	2,15	70,41
8	564	2,80	63,58
9	185	2,84	69,11
9<	36	17,75	184,50

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1143	44,8%	75,1%
2	1746	35,8%	37,9%
3	4017	8,4%	16,2%
4	1906	11,0%	15,7%
5	2455	9,6%	15,9%
6	1291	11,1%	12,9%
7	1189	10,3%	24,9%
8	564	13,7%	23,1%
9	185	14,4%	26,7%
9<	36	101,7%	75,9%

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

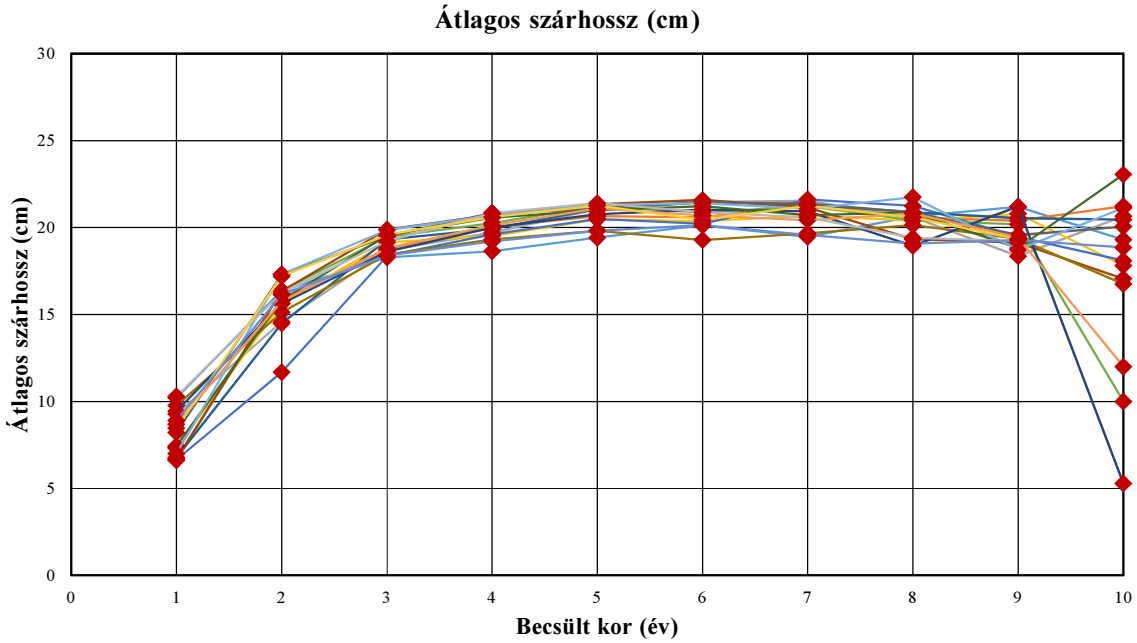

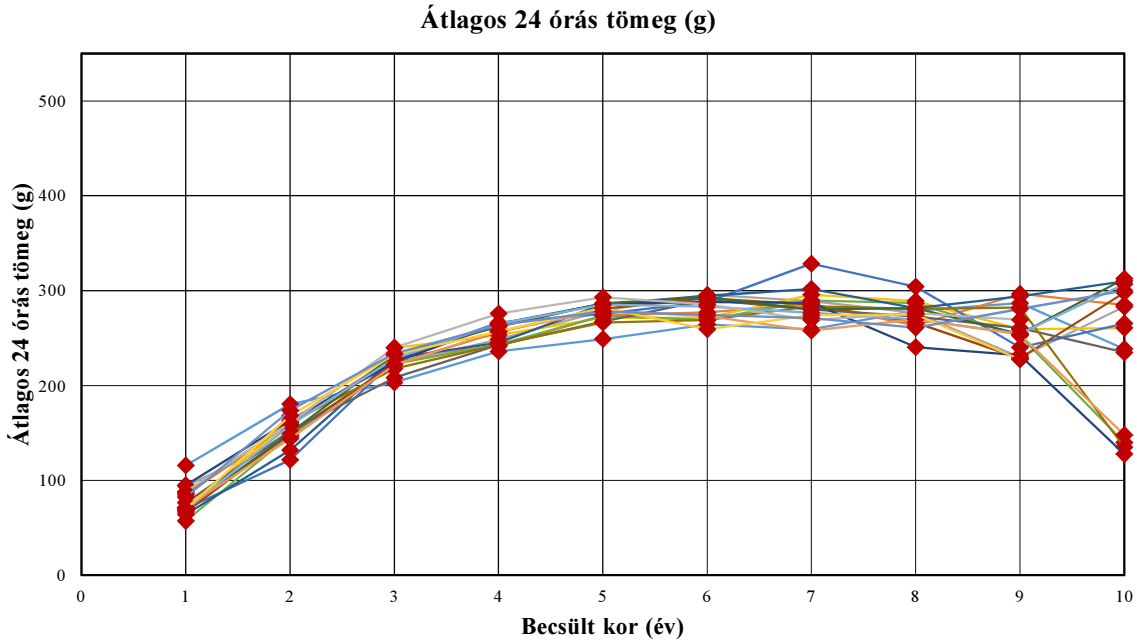

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

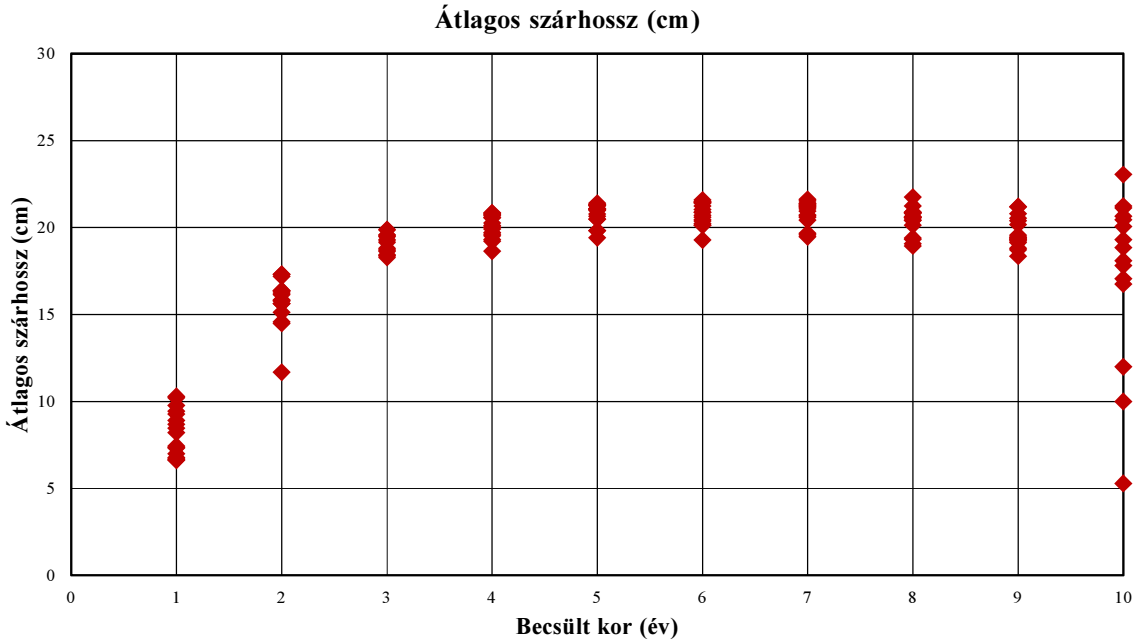

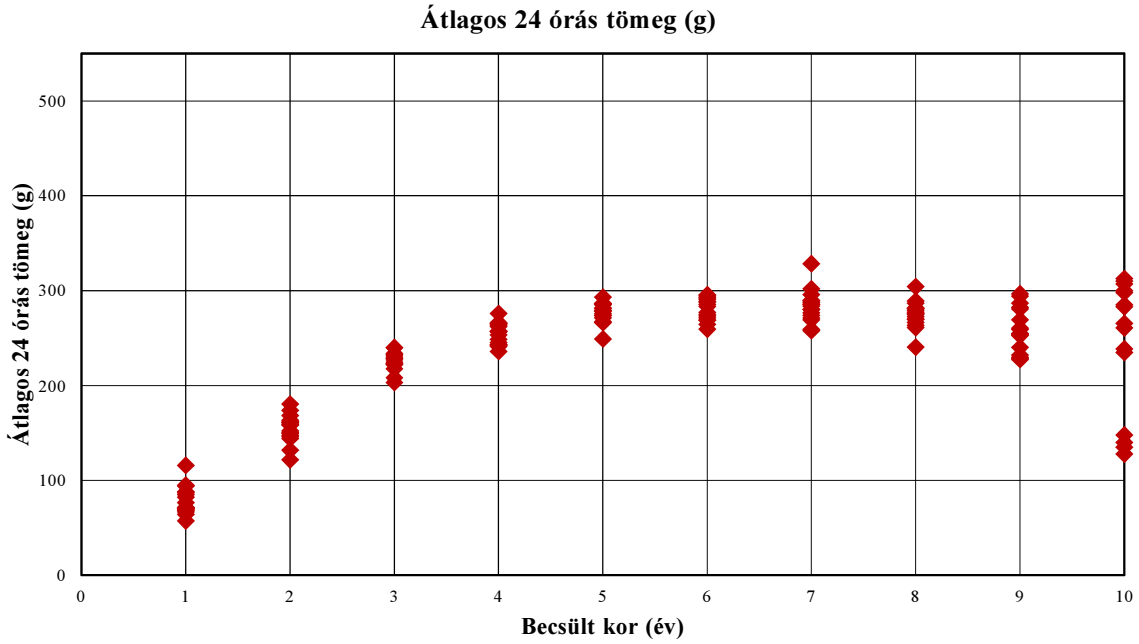

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1998	1	21	10,21	115,76
1998	2	49	16,36	180,35
1998	3	83	18,28	203,35
1998	4	41	18,64	235,98
1998	5	54	19,41	248,94
1998	6	51	20,12	264,41
1998	7	46	19,47	259,11
1998	8	33	20,63	278,73
1998	9	22	21,18	286,86
1998	9<	6	19,30	238,67
1999	1	32	7,33	84,72
1999	2	42	15,83	158,88
1999	3	80	18,76	229,95
1999	4	74	20,02	241,22
1999	5	99	20,65	273,81
1999	6	61	20,59	277,00
1999	7	41	21,41	285,66
1999	8	34	20,55	263,50
1999	9	9	20,39	296,56
1999	9<	4	21,23	285,00
2000	1	30	9,29	93,77
2000	2	55	14,58	146,24
2000	3	139	18,68	222,82
2000	4	112	19,71	248,58
2000	5	106	21,06	279,05
2000	6	55	21,47	295,58
2000	7	44	21,53	288,98
2000	8	23	20,59	276,65
2000	9	7	18,36	229,86
2000	9<	1	20,65	283,00
2001	1	64	7,37	71,03
2001	2	69	15,62	161,54
2001	3	135	19,14	239,73
2001	4	96	19,52	253,18
2001	5	119	20,47	271,24
2001	6	74	20,36	271,28
2001	7	73	20,67	295,67
2001	8	32	20,39	288,97
2001	9	13	20,78	259,15
2001	9<	6	17,81	260,67
2002	1	61	6,66	70,10
2002	2	108	11,68	121,73
2002	3	179	18,36	226,86
2002	4	95	19,61	266,35
2002	5	112	20,48	275,49
2002	6	73	20,22	288,22
2002	7	81	21,61	328,33
2002	8	23	21,23	304,22
2002	9	5	19,45	240,20
2002	9<	5	18,09	265,40

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2003	1	103	6,63	57,02
2003	2	88	16,39	147,57
2003	3	235	19,46	223,00
2003	4	95	20,25	243,09
2003	5	126	21,25	273,67
2003	6	95	20,86	268,93
2003	7	84	21,21	289,73
2003	8	38	20,41	286,76
2003	9	7	20,17	252,71
2003	9<	1	10,00	140,00
2004	1	60	6,79	63,90
2004	2	140	14,48	132,01
2004	3	244	19,31	228,73
2004	4	101	19,92	245,14
2004	5	162	21,06	285,54
2004	6	106	21,47	294,58
2004	7	87	21,31	301,90
2004	8	35	20,88	281,60
2004	9	14	20,53	294,21
2004	9<	1	20,45	310,00
2005	1	85	6,71	66,40
2005	2	138	16,34	149,41
2005	3	269	19,89	222,64
2005	4	107	20,73	256,70
2005	5	175	21,33	280,80
2005	6	80	21,58	292,11
2005	7	81	21,15	285,36
2005	8	42	19,33	266,50
2005	9	5	19,13	228,60
2005	9<	1	17,05	298,00
2006	1	68	8,22	76,19
2006	2	106	17,31	152,37
2006	3	246	19,49	208,18
2006	4	108	20,84	242,73
2006	5	152	21,05	267,32
2006	6	73	21,43	290,22
2006	7	75	21,36	280,27
2006	8	33	20,87	272,58
2006	9	16	19,56	260,44
2006	9<	1	20,05	235,00
2007	1	71	9,77	86,83
2007	2	80	15,13	160,96
2007	3	220	18,43	217,68
2007	4	119	19,30	243,13
2007	5	161	19,81	266,29
2007	6	73	19,28	268,92
2007	7	82	19,67	283,55
2007	8	36	20,13	280,78
2007	9	4	19,35	282,25
2007	9<	1	16,75	135,00

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2008	1	68	9,46	94,76
2008	2	88	15,63	163,48
2008	3	290	18,62	224,57
2008	4	152	20,00	264,95
2008	5	176	20,76	286,28
2008	6	75	21,03	288,07
2008	7	58	20,93	287,26
2008	8	33	18,94	240,64
2008	9	1	21,20	232,00
2008	9<	1	5,30	128,00
2009	1	77	7,44	69,70
2009	2	131	15,83	150,43
2009	3	347	19,56	232,08
2009	4	126	20,56	262,11
2009	5	195	20,99	286,49
2009	6	71	21,22	292,97
2009	7	78	20,72	280,21
2009	8	29	20,84	281,55
2009	9	11	18,82	254,36
2009	9<	2	23,05	312,50
2010	1	64	7,01	68,19
2010	2	133	17,32	158,23
2010	3	332	19,85	228,53
2010	4	129	20,69	265,20
2010	5	176	21,30	285,23
2010	6	71	21,40	283,13
2010	7	60	21,07	276,62
2010	8	17	21,74	269,71
2010	9	8	18,72	254,63
2010	9<	2	21,13	307,00
2011	1	60	8,70	71,20
2011	2	114	15,76	144,20
2011	3	295	18,81	221,83
2011	4	154	20,11	257,32
2011	5	189	21,09	278,84
2011	6	96	20,69	273,21
2011	7	92	20,42	257,92
2011	8	38	20,81	269,71
2011	9	5	19,42	254,00
2011	9<	2	12,00	148,00
2012	1	87	10,30	87,78
2012	2	136	16,24	160,80
2012	3	306	19,22	239,88
2012	4	151	20,82	275,87
2012	5	145	21,40	293,00
2012	6	80	20,88	285,44
2012	7	77	20,58	269,16
2012	8	35	19,40	276,11
2012	9	17	19,22	269,41
2012	9<	0	0,00	0,00

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2013	1	96	8,48	69,75
2013	2	120	17,19	168,47
2013	3	333	19,58	232,75
2013	4	132	20,59	256,80
2013	5	160	21,26	281,73
2013	6	74	20,44	259,32
2013	7	59	21,24	273,90
2013	8	39	20,57	275,00
2013	9	18	19,33	227,44
2013	9<	0	0,00	0,00
2014	1	96	8,92	82,06
2014	2	149	16,14	173,87
2014	3	284	18,38	233,90
2014	4	114	19,20	263,78
2014	5	148	19,81	277,93
2014	6	83	20,14	274,59
2014	7	71	19,57	271,08
2014	8	44	19,07	261,11
2014	9	23	19,28	280,61
2014	9<	2	18,85	300,00

Őz érmesarány (%) 1998

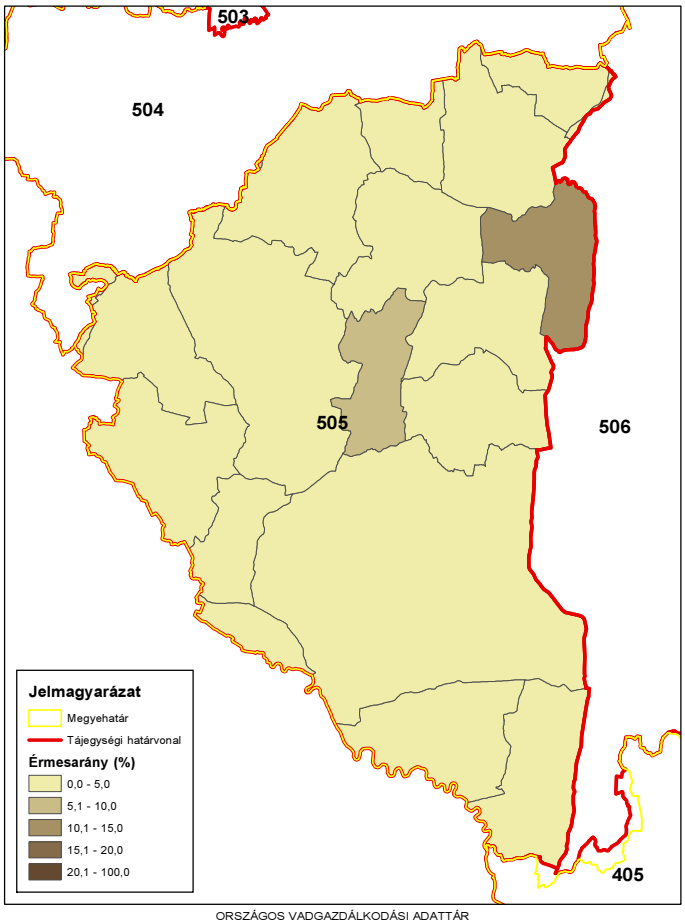

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz érmesarány (%) 2003

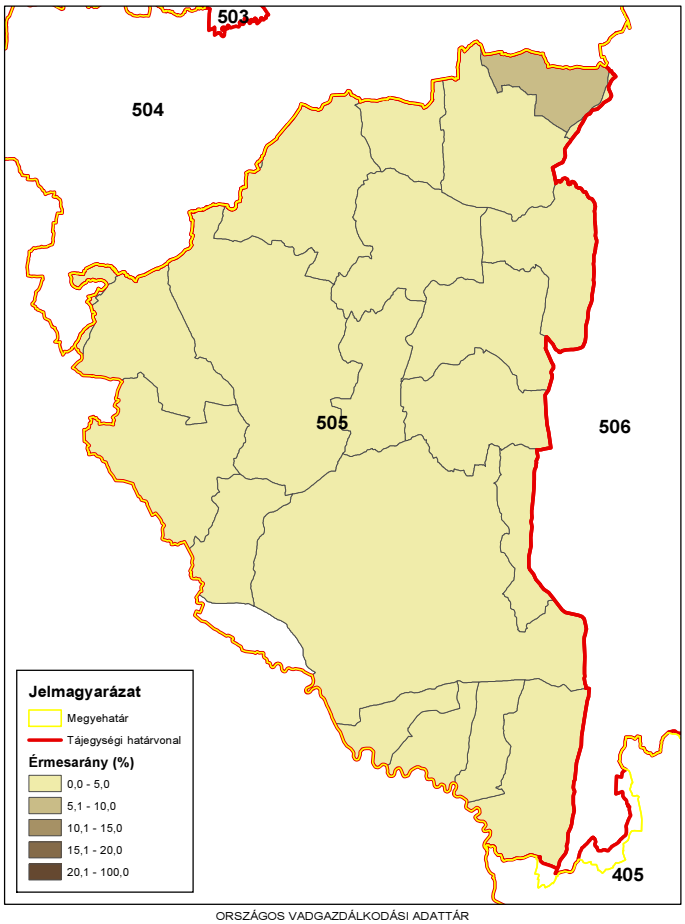

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz érmesarány (%) 2008

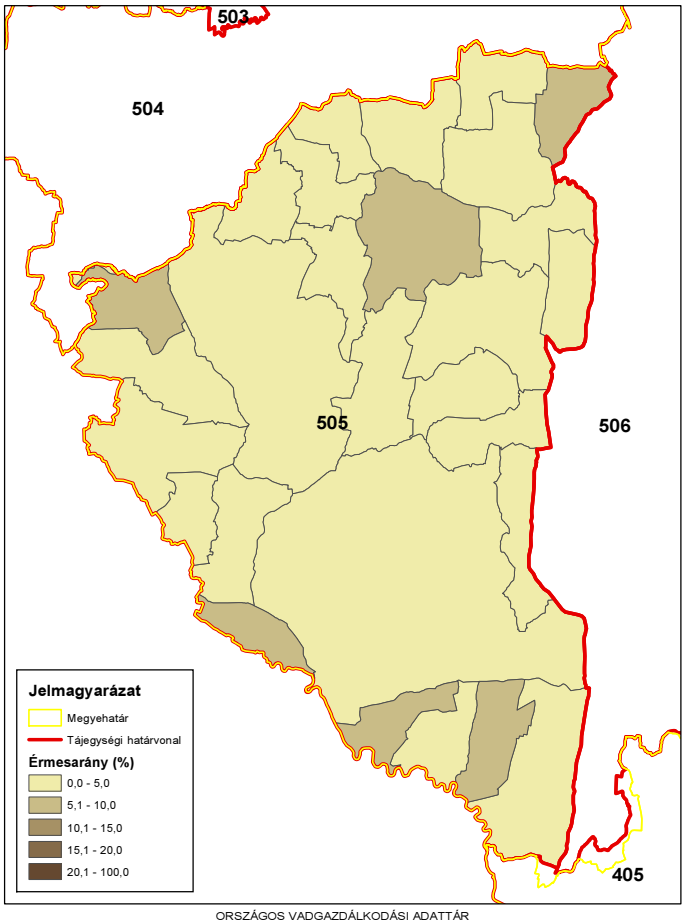

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz érmesarány (%) 2014

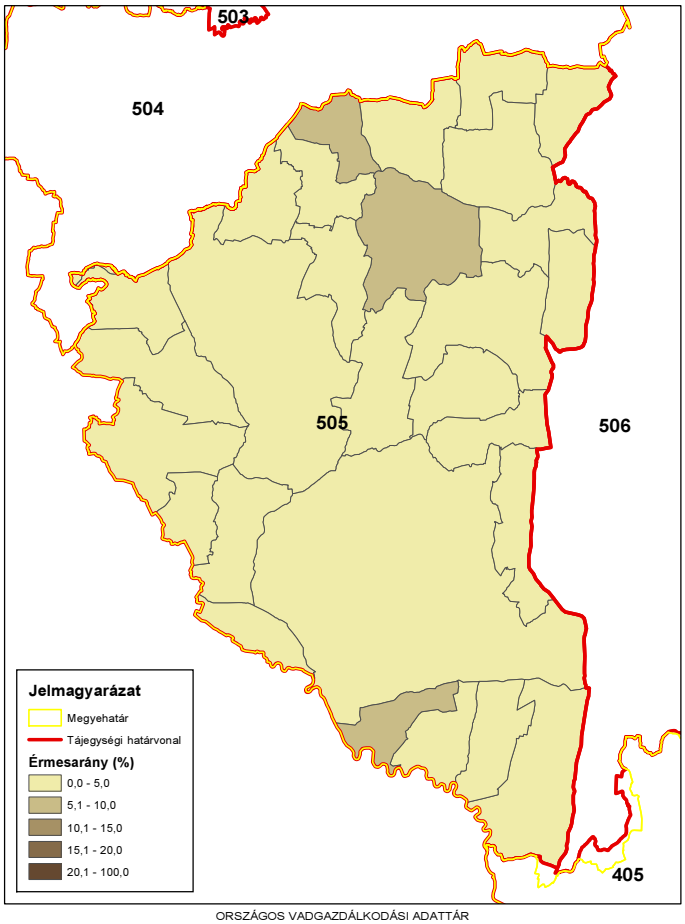

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A muflon állománya, hasznosítása és minősége

A muflon állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben** nem fordul elő.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.

A szabad területi muflonállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
1999	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2000	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2001	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2002	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2003	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2004	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2005	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2006	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2007	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2008	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2009	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2010	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2011	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2012	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2013	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2014	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
Változás	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ivararány (1 kosra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*
1998	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
1999	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2000	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2001	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2002	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2003	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2004	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2005	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2006	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2007	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2008	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2009	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2010	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2011	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2012	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2013	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2014	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	-	-	-	-	-	-	-	-
2000	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-	-	-	-
2011	-	-	-	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-	-

A muflon hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **505**

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései I.

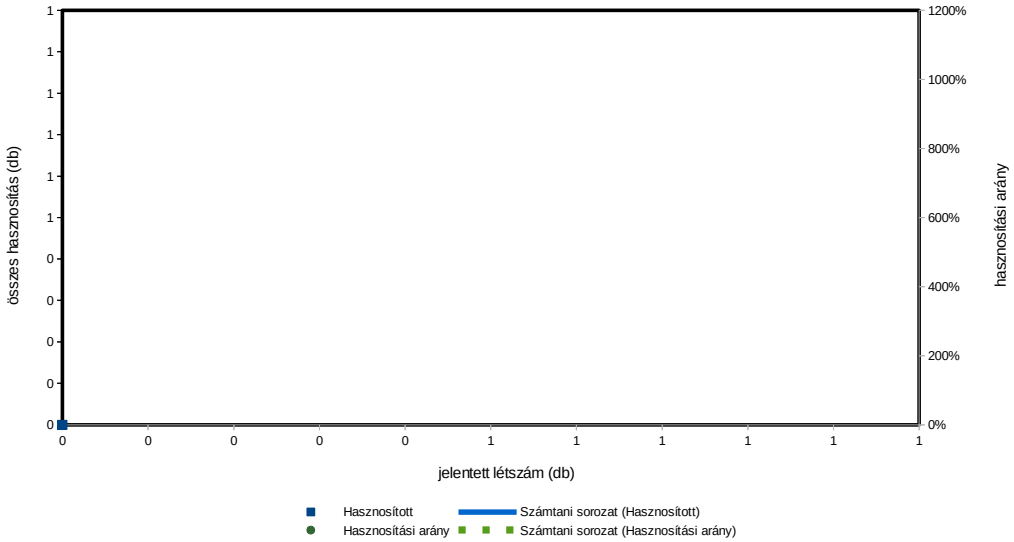

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései II.

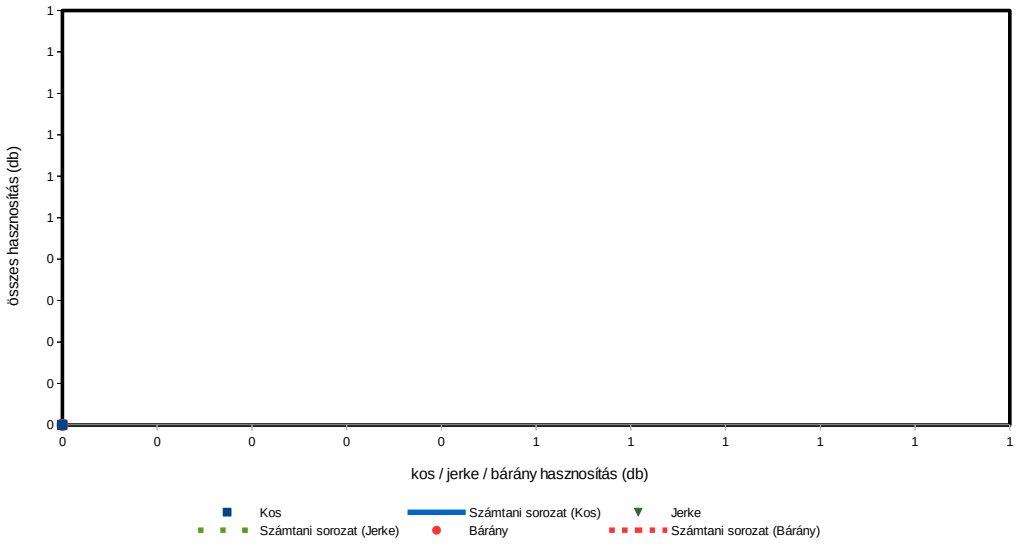

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései III.

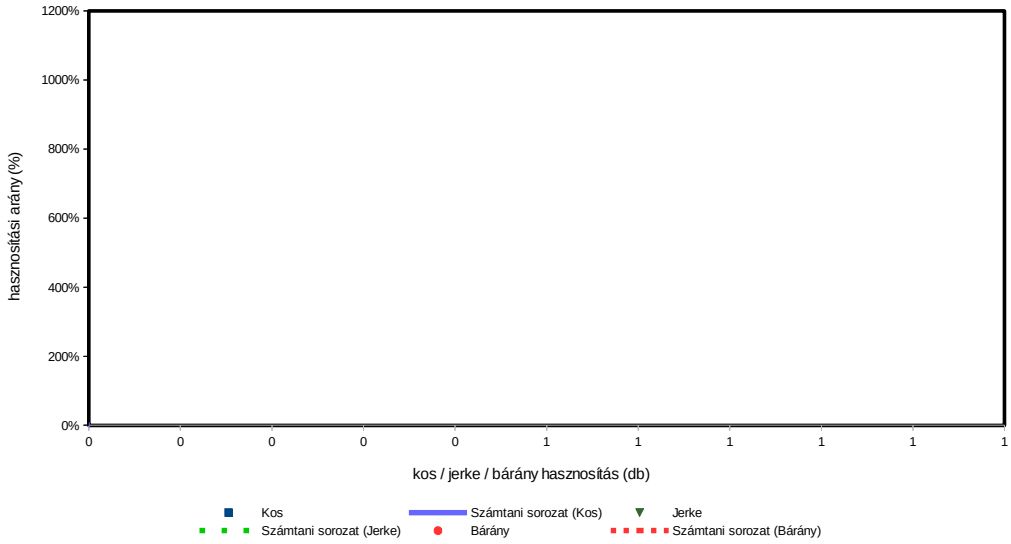

A vaddisznó állománya és hasznosítása

A vaddisznó állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszáma 1998-2014 között hullámzóan változott és végül emelkedést mutatott (2528→3371 pld; **+33%**). A teríték eközben jelentősen nőtt (2654→4579 pld; **+73%**). A jelentett létszám csúcsa a 2013-ban volt, míg a teríték 2012-ben volt a legmagasabb (7279 pld; +188%).
- A hasznosítási arány 3 évet kivéve meghaladta a 100%-os szintet, többségében 120-130% volt. Ez a szint elegendő a jelentett állomány növekedésének megállítására és csökkentéséhez (110-160%).
- A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység** 2007-2014 közötti térképein követhető a lelövések területi változása és vadgazdálkodási egységek szintjén bekövetkezett növekedése. A vadgazdálkodási tájegység jelentős részében a teríték elérte és meghaladta a 2-3 db/km^2, illetve a >3 db/km^2 sűrűséget. A legnagyobb lelövés évében (2012) csaknem az egész tájegységben >3 db/km^2 volt a hasznosítás.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Hasznosítási arány a kisebb visszaesésektől eltekintve folyamatosan magas volt, illetve nőtt. A grafikonok alapján a kan, koca és malac lelövések erősen elválnak a süldő lelövésektől és annál sokkal szűkebb sávban mozogtak.
- A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben a kanoknál (17-26%) kicsit nagyobb arányú kocát lőttek (22-27%) és a süldő és malac lelövés (49-58%) volt. Ebből a malacok 8-10%-ot tettek ki. Az adatok arra utalnak, hogy kocák és a szaporulat (malacok) lövését szükséges az állomány csökkentése érdekében emelni.
- Figyelembe véve a térített mezőgazdasági károk növekedését és nagyságrendjét (2.7X és 195-270 millió Ft/év) a vaddisznó létszámának növekedése kizárt lehetőség. Az eddigi kiugrón magas hasznosítás szinten-tartást eredményezhetett, ezért a vaddisznólétszám csökkentése érdekében a lelövéseket magas szinten kell tartani és a koca- és malackilövések magasabb arányát kell elérni.

A vaddisznó jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben** tartós feszültséget okoznak a mezőgazdasági károk és ezeknek a vaddisznóval (és a többi nagyvaddal) való kapcsolódása. A vaddisznó sűrűségének növekedése egyértelmű kapcsolatot mutat a lőtt vad értékesítés bevételével, valamint a térített mezőgazdasági károk összegével.
- A jelenlegi vadkárhelyzet veszélyes, de az állomány további csökkentésének elmaradása súlyos jövőbeni pénzügyi kockázatokat is jelent. A károk térítése előbb-utóbb ellehetetlenítheti az érintett vadgazdálkodókat.

A szabad területi vaddisznóállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Jelentett				Hasznosított					Hasznosítási arány			
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes	Kan	Koca	Süldő	Összes
1998	508	690	1 330	**2 528**	522	576	1 341	206	**2 645**	102,8%	83,5%	100,8%	**104,6%**
1999	783	960	1 334	**3 077**	662	698	1 318	225	**2 903**	84,5%	72,7%	98,8%	**94,3%**
2000	438	550	1 002	**1 990**	659	755	1 634	253	**3 301**	150,5%	137,3%	163,1%	**165,9%**
2001	701	806	1 634	**3 141**	712	779	1 476	272	**3 239**	101,6%	96,7%	90,3%	**103,1%**
2002	666	736	1 514	**2 916**	732	1 022	1 876	328	**3 958**	109,9%	138,9%	123,9%	**135,7%**
2003	582	722	1 515	**2 819**	530	693	1 264	271	**2 758**	91,1%	96,0%	83,4%	**97,8%**
2004	429	558	1 046	**2 033**	624	760	1 437	235	**3 056**	145,5%	136,2%	137,4%	**150,3%**
2005	440	566	992	**1 998**	604	706	1 410	256	**2 976**	137,3%	124,7%	142,1%	**148,9%**
2006	454	577	1 049	**2 080**	528	516	849	171	**2 064**	116,3%	89,4%	80,9%	**99,2%**
2007	567	755	1 288	**2 610**	729	803	1 710	364	**3 606**	128,6%	106,4%	132,8%	**138,2%**
2008	689	956	1 808	**3 453**	817	827	1 750	291	**3 685**	118,6%	86,5%	96,8%	**106,7%**
2009	667	940	1 961	**3 568**	1 067	1 125	2 298	468	**4 958**	160,0%	119,7%	117,2%	**139,0%**
2010	697	1 031	2 033	**3 761**	820	1 113	2 171	355	**4 459**	117,6%	108,0%	106,8%	**118,6%**
2011	685	1 000	1 830	**3 515**	1 145	1 582	2 795	337	**5 859**	167,2%	158,2%	152,7%	**166,7%**
2012	749	1 085	1 934	**3 768**	1 434	1 794	3 359	692	**7 279**	191,5%	165,3%	173,7%	**193,2%**
2013	868	1 310	2 424	**4 602**	896	1 359	2 581	386	**5 222**	103,2%	103,7%	106,5%	**113,5%**
2014	726	1 065	1 580	**3 371**	879	1 150	2 139	411	**4 579**	121,1%	108,0%	135,4%	**135,8%**
Változás	42,9%	54,3%	18,8%	33,3%	68,4%	99,7%	59,5%	99,5%	73,1%	17,8%	29,4%	34,3%	29,8%

Ivararány (1 kanra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított						
	Kan	Koca	Süldő	*Süldő/koca*	Kan	Koca	Süldő	Malac	*Süldő/koca*	*Malac/koca*	*(M+S)/koca*
1998	1	1,36	2,62	***1,93***	1	1,10	2,57	0,39	***2,33***	***0,36***	***2,69***
1999	1	1,23	1,70	***1,39***	1	1,05	1,99	0,34	***1,89***	***0,32***	***2,21***
2000	1	1,26	2,29	***1,82***	1	1,15	2,48	0,38	***2,16***	***0,34***	***2,50***
2001	1	1,15	2,33	***2,03***	1	1,09	2,07	0,38	***1,89***	***0,35***	***2,24***
2002	1	1,11	2,27	***2,06***	1	1,40	2,56	0,45	***1,84***	***0,32***	***2,16***
2003	1	1,24	2,60	***2,10***	1	1,31	2,38	0,51	***1,82***	***0,39***	***2,22***
2004	1	1,30	2,44	***1,87***	1	1,22	2,30	0,38	***1,89***	***0,31***	***2,20***
2005	1	1,29	2,25	***1,75***	1	1,17	2,33	0,42	***2,00***	***0,36***	***2,36***
2006	1	1,27	2,31	***1,82***	1	0,98	1,61	0,32	***1,65***	***0,33***	***1,98***
2007	1	1,33	2,27	***1,71***	1	1,10	2,35	0,50	***2,13***	***0,45***	***2,58***
2008	1	1,39	2,62	***1,89***	1	1,01	2,14	0,36	***2,12***	***0,35***	***2,47***
2009	1	1,41	2,94	***2,09***	1	1,05	2,15	0,44	***2,04***	***0,42***	***2,46***
2010	1	1,48	2,92	***1,97***	1	1,36	2,65	0,43	***1,95***	***0,32***	***2,27***
2011	1	1,46	2,67	***1,83***	1	1,38	2,44	0,29	***1,77***	***0,21***	***1,98***
2012	1	1,45	2,58	***1,78***	1	1,25	2,34	0,48	***1,87***	***0,39***	***2,26***
2013	1	1,51	2,79	***1,85***	1	1,52	2,88	0,43	***1,90***	***0,28***	***2,18***
2014	1	1,47	2,18	***1,48***	1	1,31	2,43	0,47	***1,86***	***0,36***	***2,22***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított					Kan / (kan+koca)	Süldő+malac
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes		
1998	20,1%	27,3%	52,6%	100%	19,7%	21,8%	50,7%	7,8%	100%	**47,5%**	**58,5%**
1999	25,4%	31,2%	43,4%	100%	22,8%	24,0%	45,4%	7,8%	100%	**48,7%**	**53,2%**
2000	22,0%	27,6%	50,4%	100%	20,0%	22,9%	49,5%	7,7%	100%	**46,6%**	**57,2%**
2001	22,3%	25,7%	52,0%	100%	22,0%	24,1%	45,6%	8,4%	100%	**47,8%**	**54,0%**
2002	22,8%	25,2%	51,9%	100%	18,5%	25,8%	47,4%	8,3%	100%	**41,7%**	**55,7%**
2003	20,6%	25,6%	53,7%	100%	19,2%	25,1%	45,8%	9,8%	100%	**43,3%**	**55,7%**
2004	21,1%	27,4%	51,5%	100%	20,4%	24,9%	47,0%	7,7%	100%	**45,1%**	**54,7%**
2005	22,0%	28,3%	49,6%	100%	20,3%	23,7%	47,4%	8,6%	100%	**46,1%**	**56,0%**
2006	21,8%	27,7%	50,4%	100%	25,6%	25,0%	41,1%	8,3%	100%	**50,6%**	**49,4%**
2007	21,7%	28,9%	49,3%	100%	20,2%	22,3%	47,4%	10,1%	100%	**47,6%**	**57,5%**
2008	20,0%	27,7%	52,4%	100%	22,2%	22,4%	47,5%	7,9%	100%	**49,7%**	**55,4%**
2009	18,7%	26,3%	55,0%	100%	21,5%	22,7%	46,3%	9,4%	100%	**48,7%**	**55,8%**
2010	18,5%	27,4%	54,1%	100%	18,4%	25,0%	48,7%	8,0%	100%	**42,4%**	**56,6%**
2011	19,5%	28,4%	52,1%	100%	19,5%	27,0%	47,7%	5,8%	100%	**42,0%**	**53,5%**
2012	19,9%	28,8%	51,3%	100%	19,7%	24,6%	46,1%	9,5%	100%	**44,4%**	**55,7%**
2013	18,9%	28,5%	52,7%	100%	17,2%	26,0%	49,4%	7,4%	100%	**39,7%**	**56,8%**
2014	21,5%	31,6%	46,9%	100%	19,2%	25,1%	46,7%	9,0%	100%	**43,3%**	**55,7%**

A vaddisznó hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **505**

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései I.

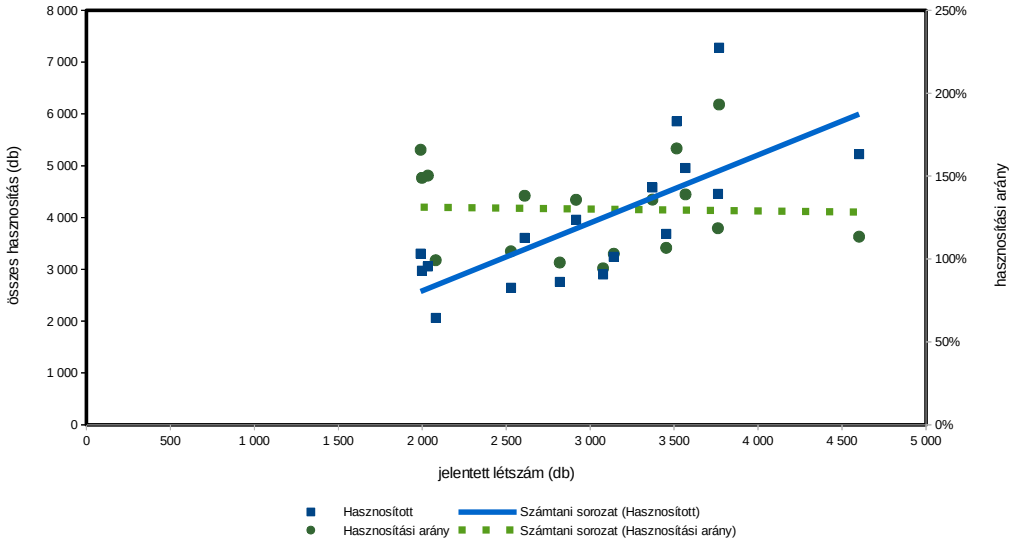

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései II.

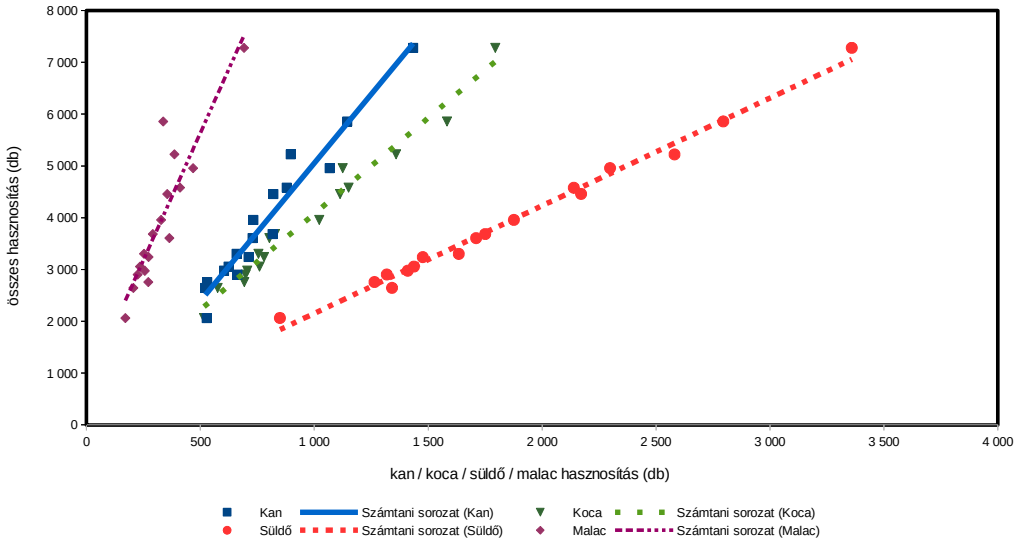

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései III.

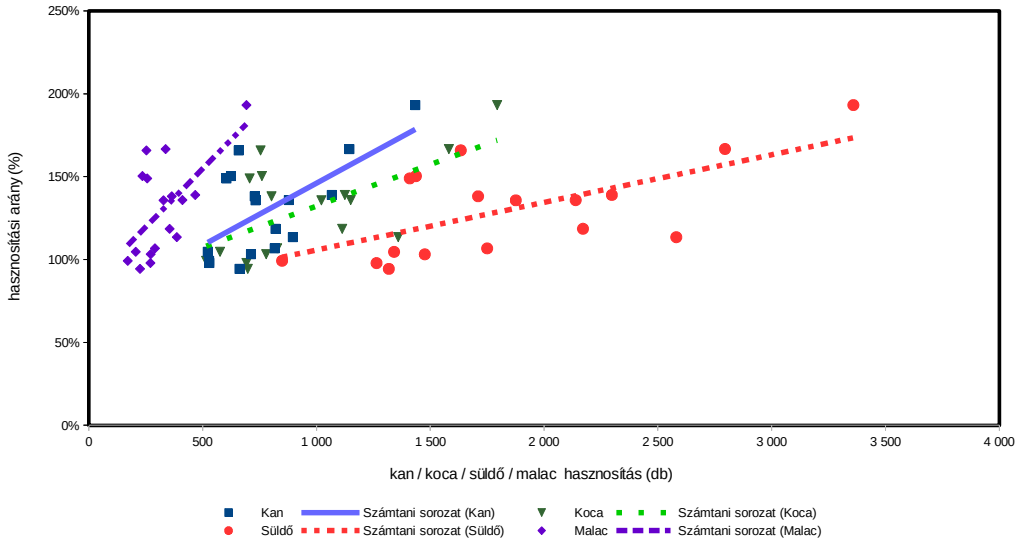

Vaddisznó (terítéк - db/km^2) 2007

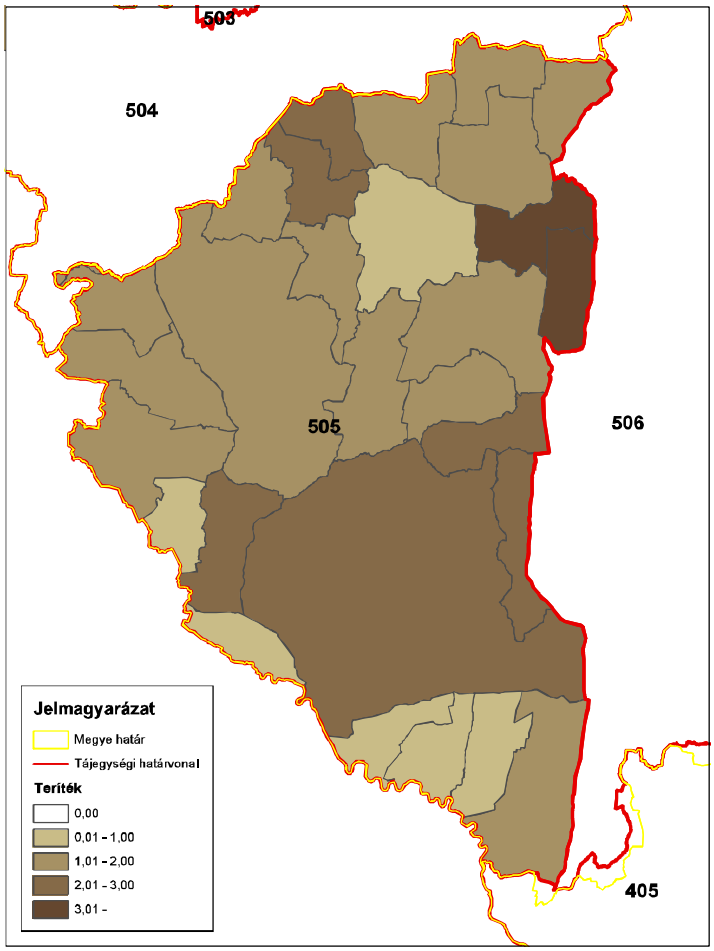

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (terítéк - db/km^2) 2008

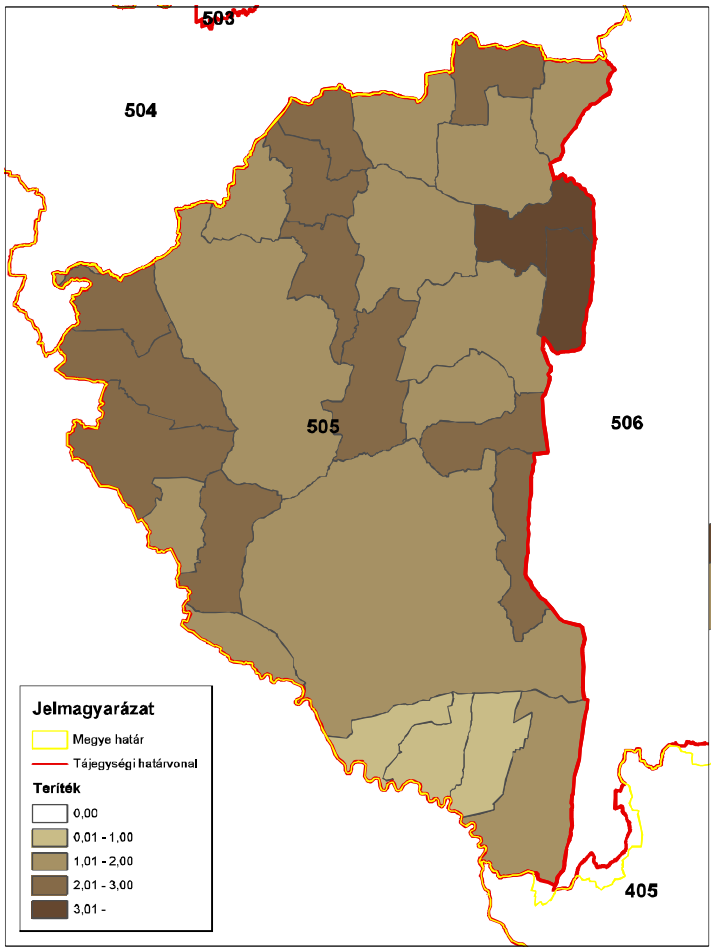

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (terítéк - db/km^2) 2009

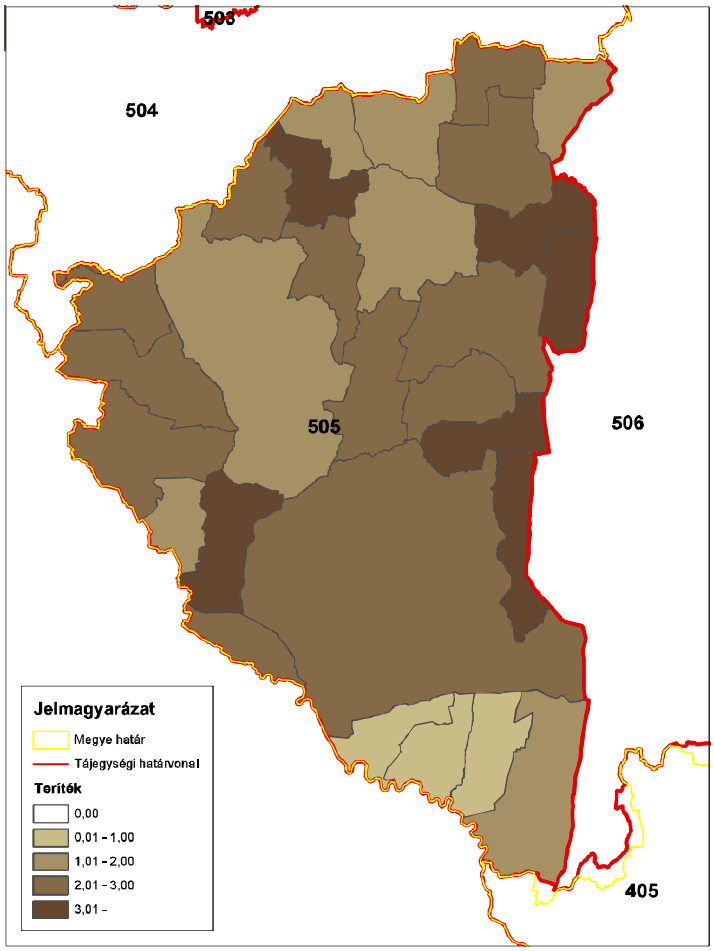

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (terítéк - db/km^2) 2010

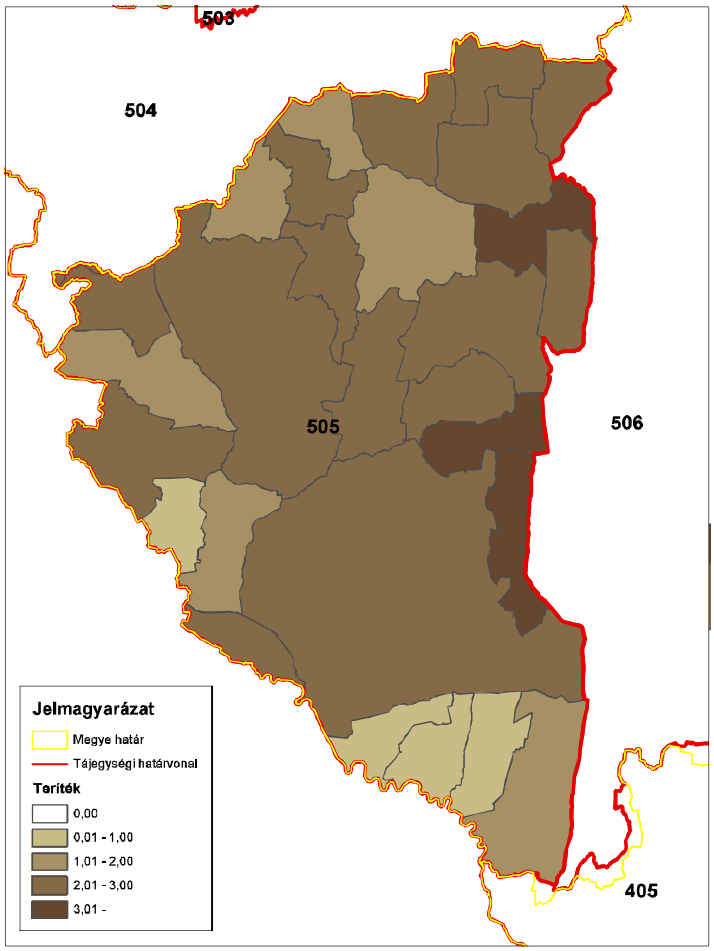

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (terítéк - db/km^2) 2011

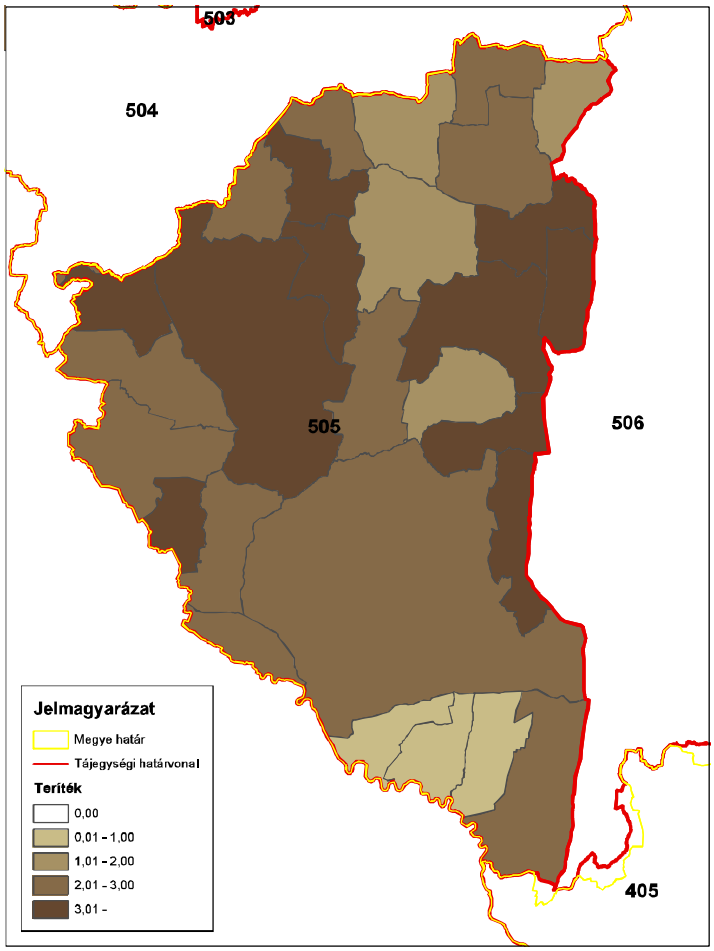

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (terítéк - db/km^2) 2012

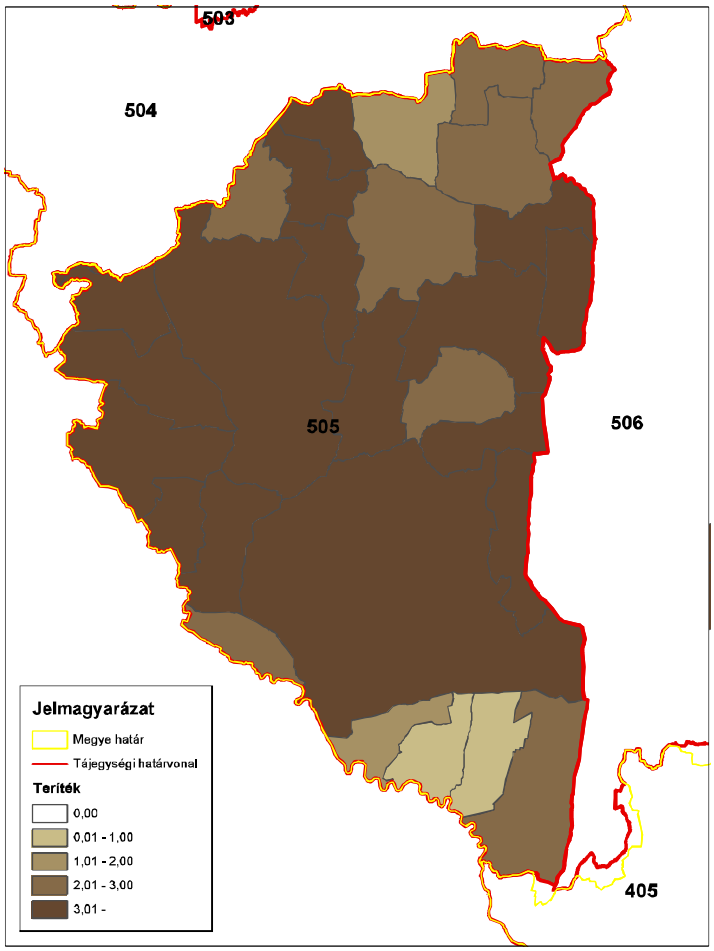

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (terítéк - db/km^2) 2013

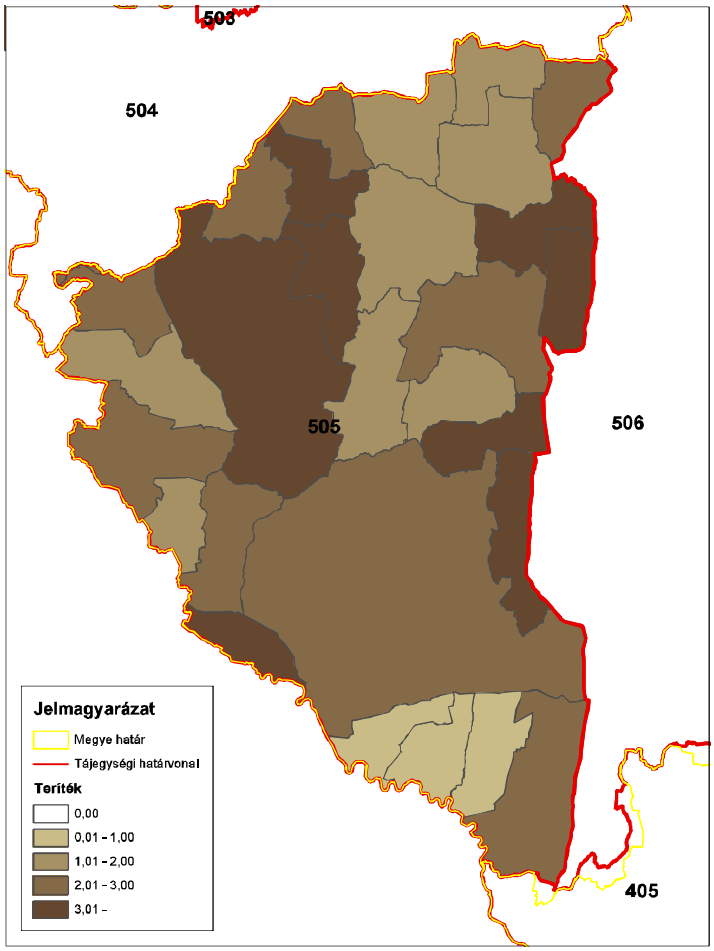

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (terítéк - db/km^2) 2014

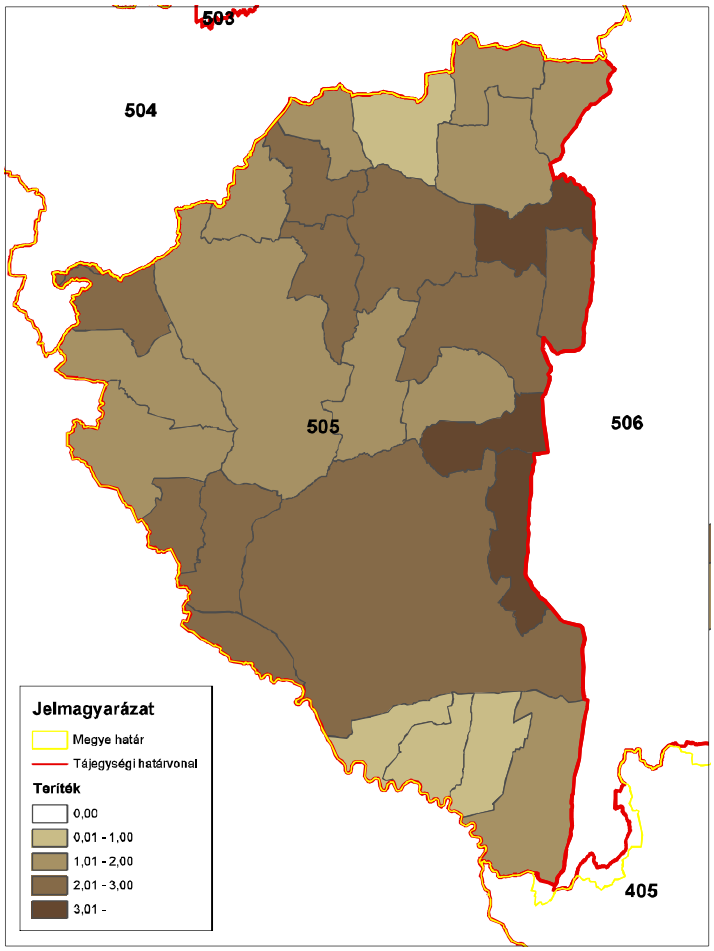

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	56	14	25,0%	2	6	6	14,3%	42,9%	42,9%
1999	67	19	28,4%	3	5	11	15,8%	26,3%	57,9%
2000	48	21	43,8%	2	9	10	9,5%	42,9%	47,6%
2001	76	19	25,0%		4	15	0,0%	21,1%	78,9%
2002	134	47	35,1%	4	12	31	8,5%	25,5%	66,0%
2003	135	44	32,6%	6	12	26	13,6%	27,3%	59,1%
2004	153	62	40,5%	9	11	42	14,5%	17,7%	67,7%
2005	154	62	40,3%	8	11	43	12,9%	17,7%	69,4%
2006	121	75	62,0%	10	21	44	13,3%	28,0%	58,7%
2007	155	84	54,2%	8	21	55	9,5%	25,0%	65,5%
2008	184	75	40,8%	9	19	47	12,0%	25,3%	62,7%
2009	184	75	40,8%	10	25	40	13,3%	33,3%	53,3%
2010	211	97	46,0%	17	19	61	17,5%	19,6%	62,9%
2011	141	79	56,0%	8	29	42	10,1%	36,7%	53,2%
2012	173	72	41,6%	7	21	44	9,7%	29,2%	61,1%
2013	106	68	64,2%	8	20	40	11,8%	29,4%	58,8%
2014	129	61	47,3%	5	14	42	8,2%	23,0%	68,9%

Az 505. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

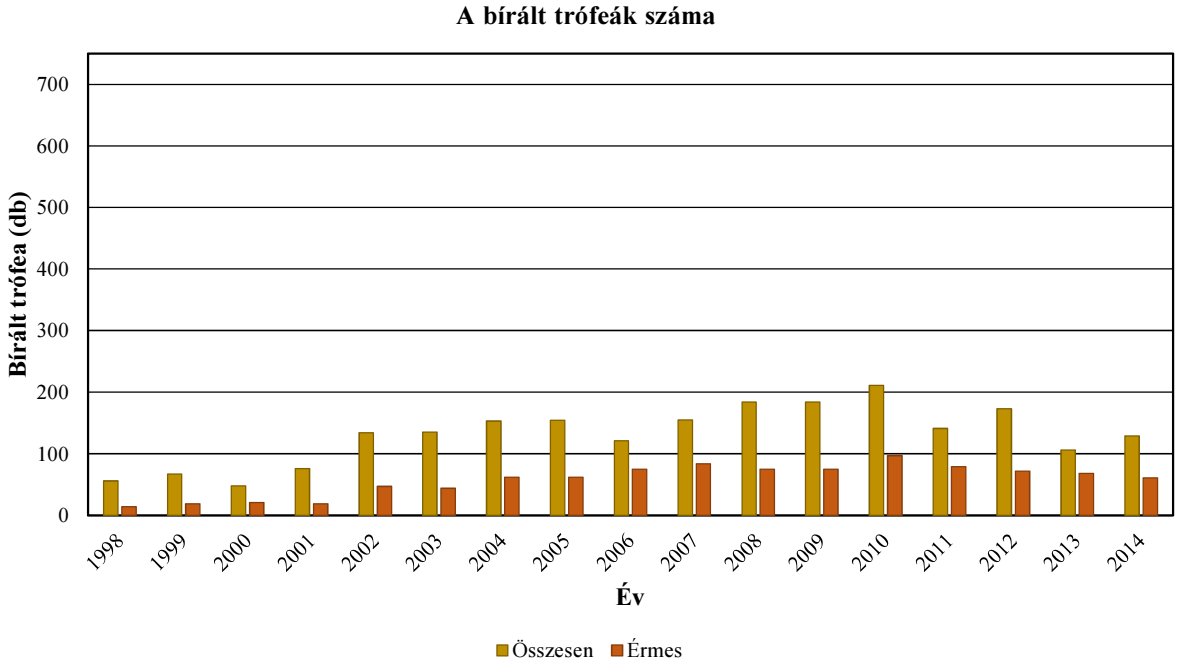

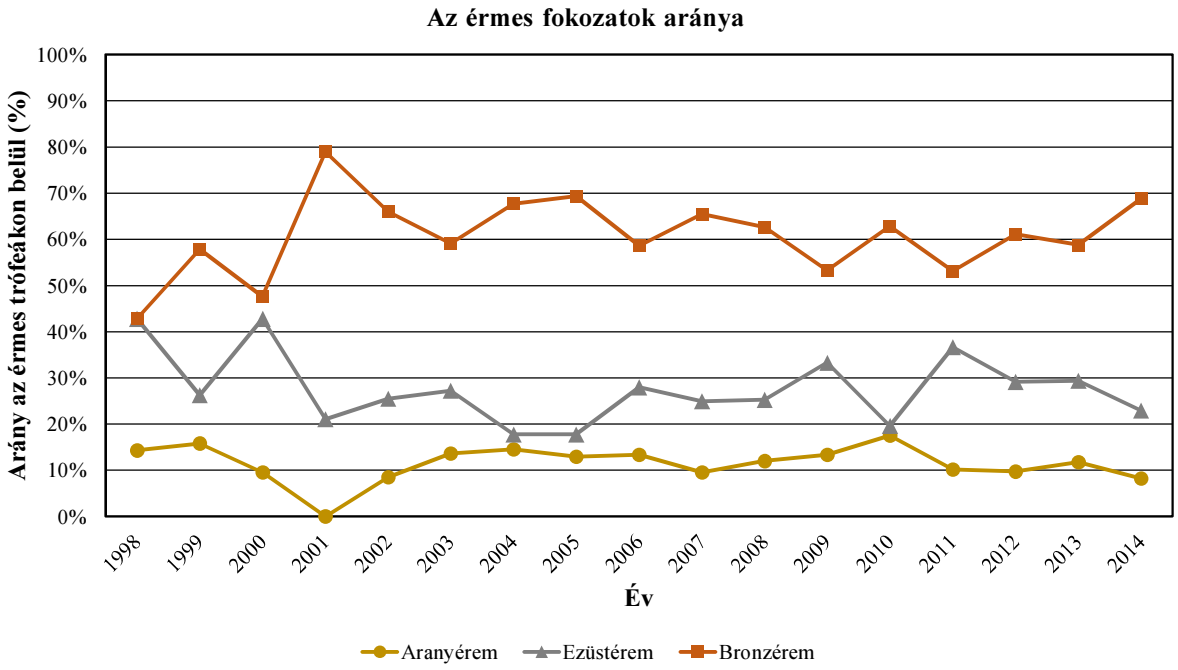

Vaddisznó érmesarány (%) 1998

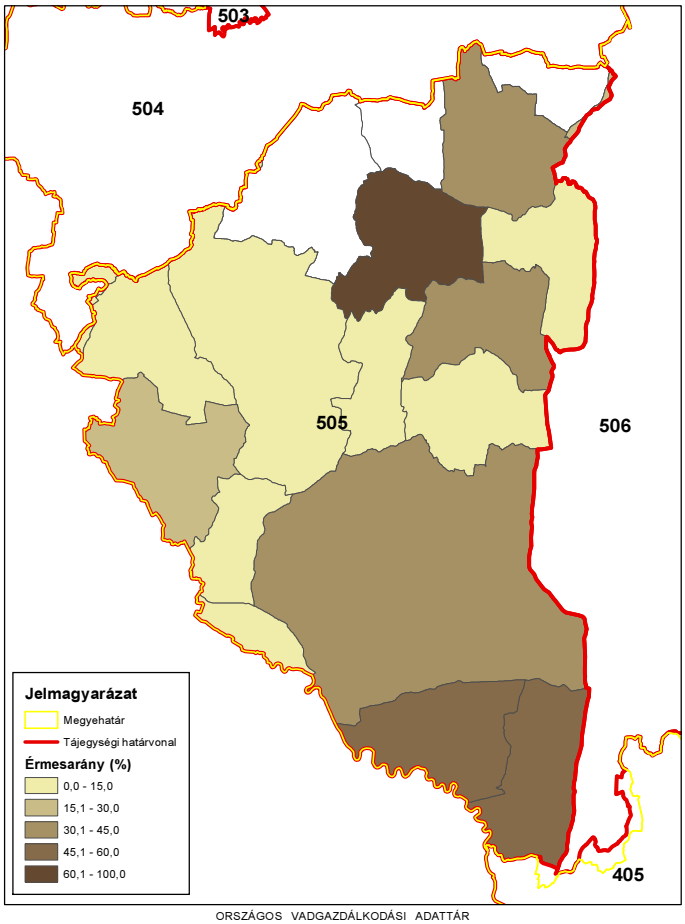

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó érmesarány (%) 2003

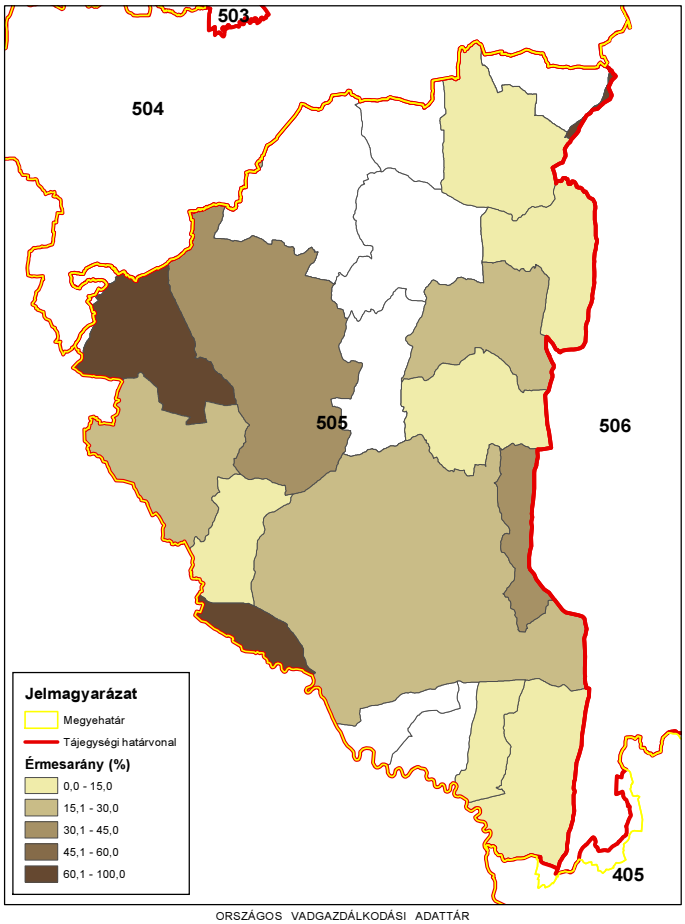

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó érmesarány (%) 2008

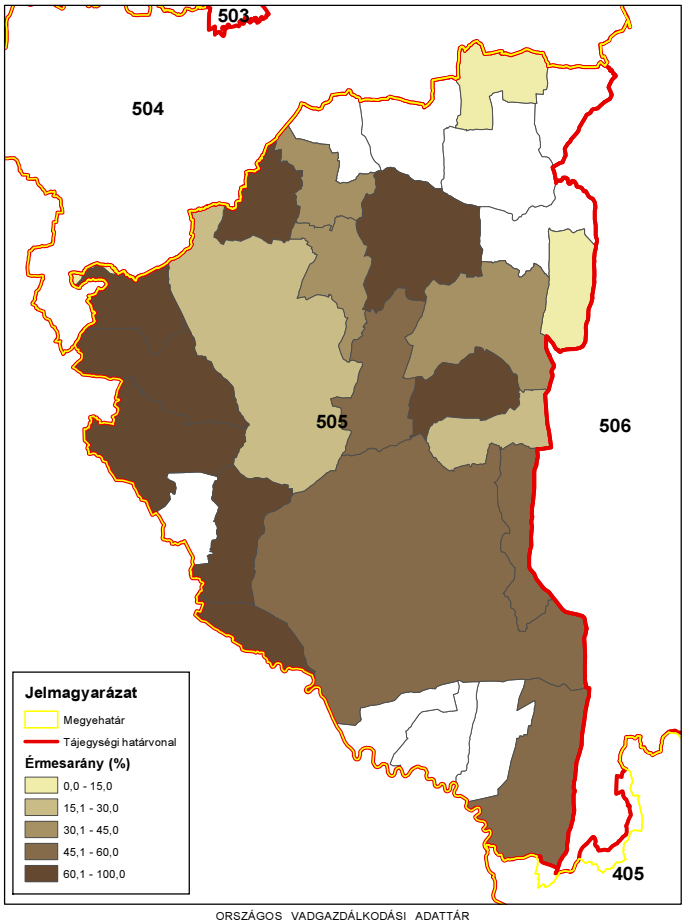

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó érmesarány (%) 2014

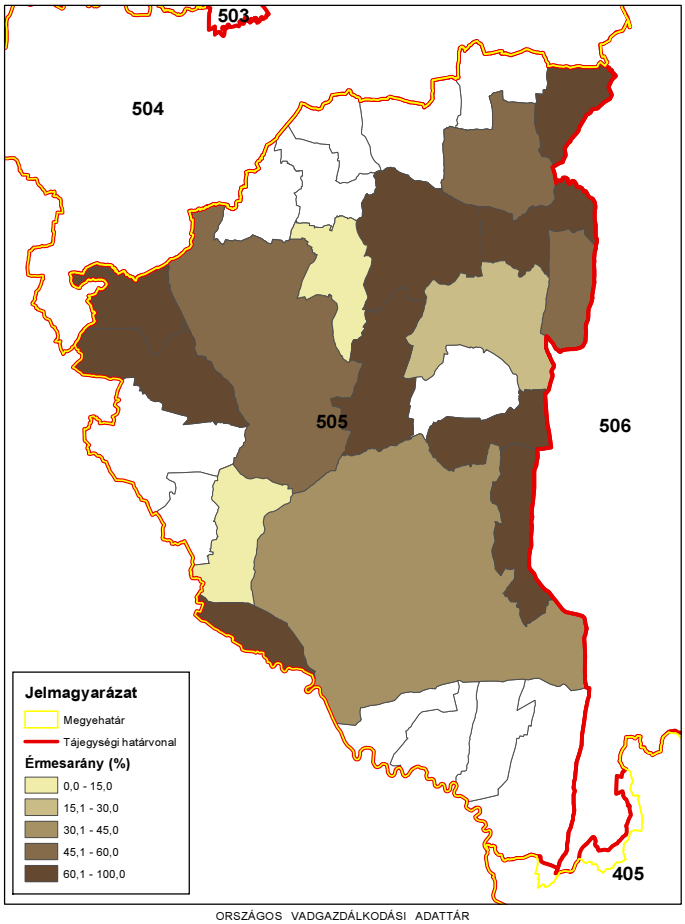

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Zala-dombsági vadgazdálkodási tájegység (505)** területén a mezei nyúl létszáma 1998-2014 között enyhén növekedett (1,2 → 1,8 ezer). Volt egy növekvő periódus 2008-ig (1,2 → 2,5 ezer pld), ami után enyhén csökkent a populációnagyság, de összességében így is növekedés következett be. A lelövések 2000-2002 között 0-ra csökkentek, majd növekedett 2009-ig (0 → 39 pld) és utána lecsökkent 24 pld-ra. Ez összességében 100%-os növekedést jelent 1998-hoz képest, de végig nagyon alacsony szinten van a hasznosítás (0 – 40 pld). Élő befogás nincs a tájegységben.
- Az adatok alapján a nyúl állomány jelentett létszáma és a hasznosítás között látható az összefüggés. A növekedés idején többet hasznosítottak, míg a jelenlegi csökkenő trend mellett kevesebbet. A hasznosítás nagyon alacsony szintű még most is, így nem veszélyezteti az állományt.
- A lelövések és a befogások egymáshoz viszonyított aránya jól alakult a tájegységben, hogy csak lelövéssel hasznosítják a mezei nyúl populációt. Ez kedvező lehetne a további állomány alakulás szempontjából.
- A nyugati, déli területrészeken hasznosították a nyúl állományt, de nagyon alacsony a hasznosítás, így a területi változások nem sokat jelentenek. A tájegység nagy részén egyáltalán nem ejtenek el nyulat.
- Összességében a nyúl hasznosításának változását és a jelentett állomány alakulását nem lehet megítélni, hogy mennyire voltak összhangban, mert nagyon alacsony szintű a hasznosítás. Inkább úgy tűnik, hogy véletlenszerű a hasznosítás alakulása, bár látszik valamiféle alkalmazkodás a hasznosításban.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A hasznosítási arány növekedett 2009-ig (0,9% → 1,8%), majd enyhén csökkent 1,3%-ra, de nagyon alacsony szintű a hasznosítás, inkább stagnálónak lehet tekinteni (0% - 2% között mozog).
- A hasznosítás összetételében látható a lelövések kizárólagossága, ami kedvező lehet. Azonban az alacsony hasznosítás ellenére sem növekszik erőteljesen a populáció. Nem a hasznosítás oldaláról lehetne segíteni a mezei nyúl állományt.

A mezei nyúl jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

- A Zala-dombsági vadgazdálkodási tájegység az ország gyenge mezei nyulas térségei közé tartozik a teríték nagysága alapján. A mezei nyúl nem fontos tényezője az eredményes vadgazdálkodásnak. A lőttvadból származó bevétel enyhe pozitív összefüggést mutat a nyúl hasznosítás mértékével, de a külföldi bérvadászatból származó bevétel negatívan kapcsolódik a nyúl terítékhez, azaz a nyúl nem járul hozzá lényegében a bevételekhez. A mezei nyúl állománya inkább stagnál, a hasznosításrais azt mondhatjuk, hogy stagnál, nagyon alacsony szinten van. A fácán hasznosítással pozitív kapcsolatot mutat a mezei nyúl teríték alakulása, ez viszont azt jelzi, hogy néhány vadgazdálkodó próbálja az apróvadat átgondoltan hasznosítani ebben a tájegységben. Az erdős területek magas aránya (42%), a nagyméretű és növekvő vaddisznó illetve a jelentős ragadozó állomány is okozhatja a mezei nyúl állomány utolsó 5 évben tapasztalt visszaesését. A nyúl gazdálkodás terén nem igazán éri meg befektetni, mivel ebből az állományból ilyen hasznosítás mellett nem térül meg, de néhány beavatkozás hasznos lehet a nagyvad és a mezei nyúl szempontjából is.

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Becslés	Hasznosított			Arányok		
		Lelövés	Befogás	Összes	Lelövés	Befogás	Hasznosítás
1998	1 227	11	0	**11**	100,0%	0,0%	**0,9%**
1999	1 070	7	0	**7**	100,0%	0,0%	**0,7%**
2000	686	0	0	**0**	-	-	**0,0%**
2001	1 412	0	0	**0**	-	-	**0,0%**
2002	1 532	0	0	**0**	-	-	**0,0%**
2003	1 792	4	0	**4**	100,0%	0,0%	**0,2%**
2004	2 188	17	0	**17**	100,0%	0,0%	**0,8%**
2005	2 401	17	0	**17**	100,0%	0,0%	**0,7%**
2006	2 390	17	0	**17**	100,0%	0,0%	**0,7%**
2007	2 202	26	0	**26**	100,0%	0,0%	**1,2%**
2008	2 480	15	0	**15**	100,0%	0,0%	**0,6%**
2009	2 183	39	0	**39**	100,0%	0,0%	**1,8%**
2010	2 141	26	0	**26**	100,0%	0,0%	**1,2%**
2011	1 818	22	0	**22**	100,0%	0,0%	**1,2%**
2012	1 768	29	0	**29**	100,0%	0,0%	**1,6%**
2013	1 827	28	0	**28**	100,0%	0,0%	**1,5%**
2014	1 826	24	0	**24**	100,0%	0,0%	**1,3%**
Változás	48,8%	118,2%	-	118,2%	0,0%	-	46,6%
Minimum	686	0	0	0	100,0%	0,0%	0,0%
Maximum	2 480	39	0	39	100,0%	0,0%	1,8%

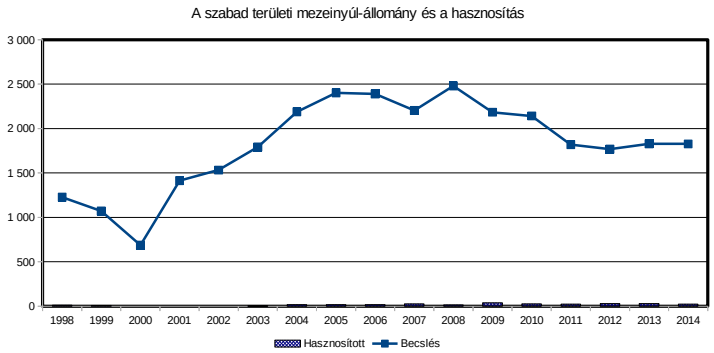

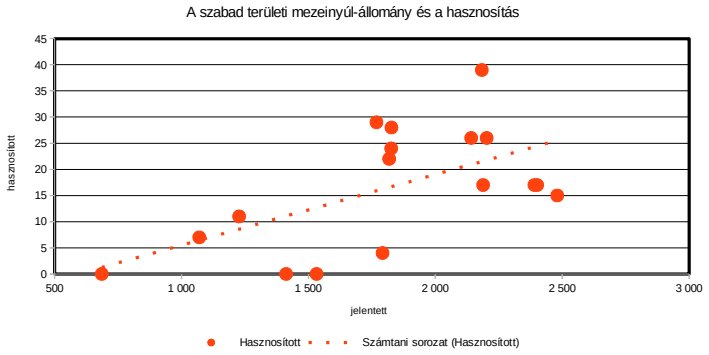

A mezei nyúl hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **505**

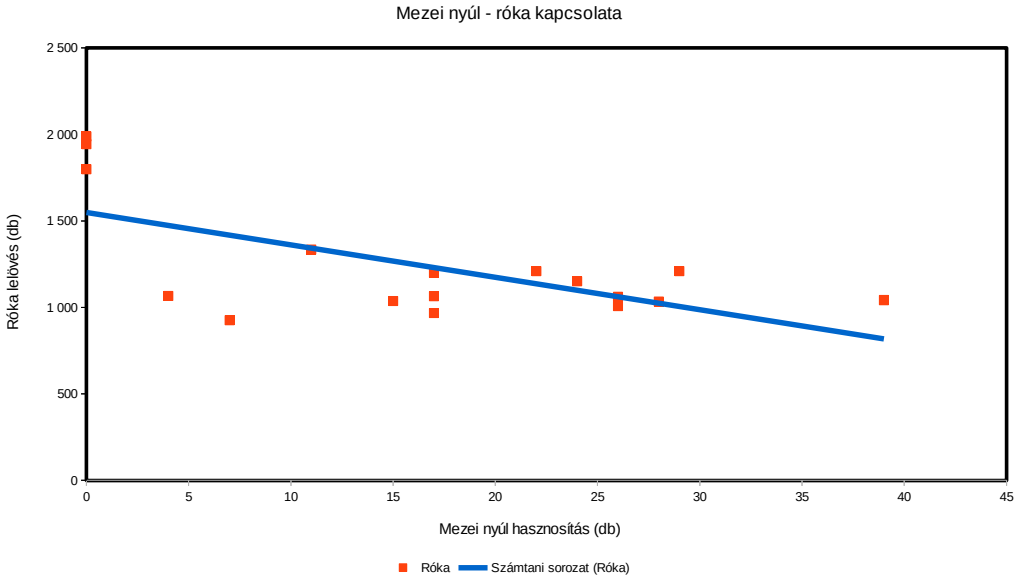

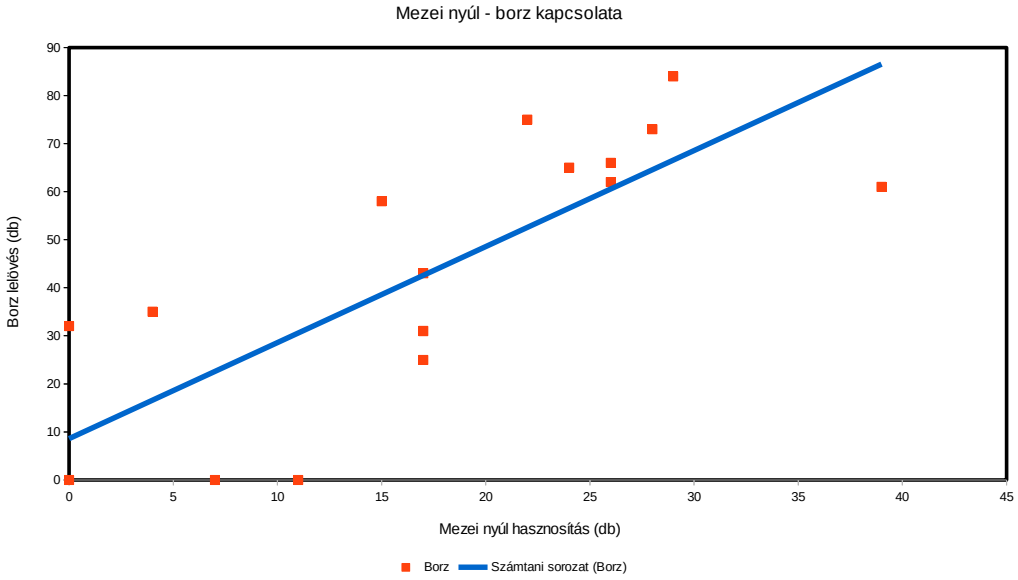

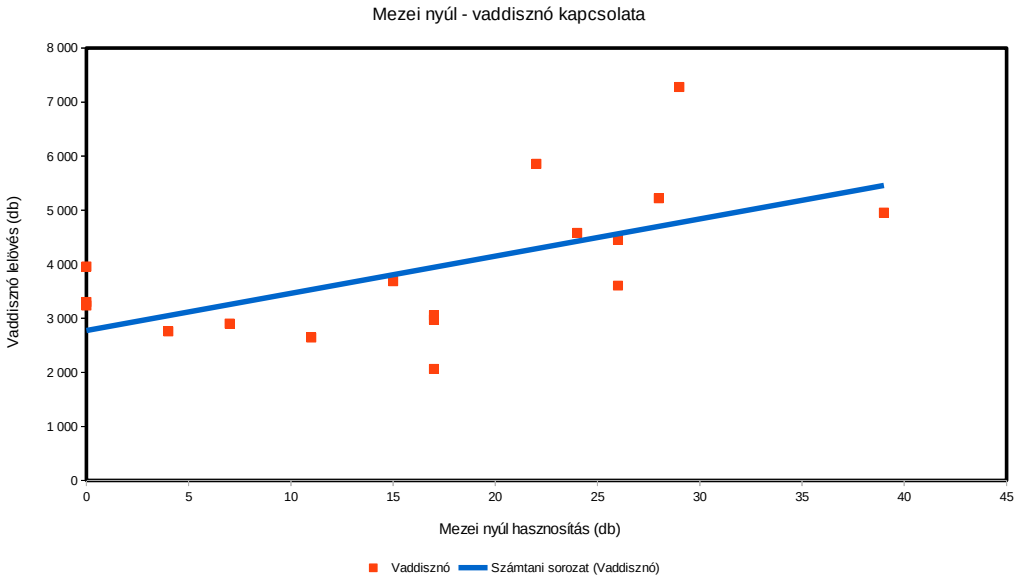

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2007

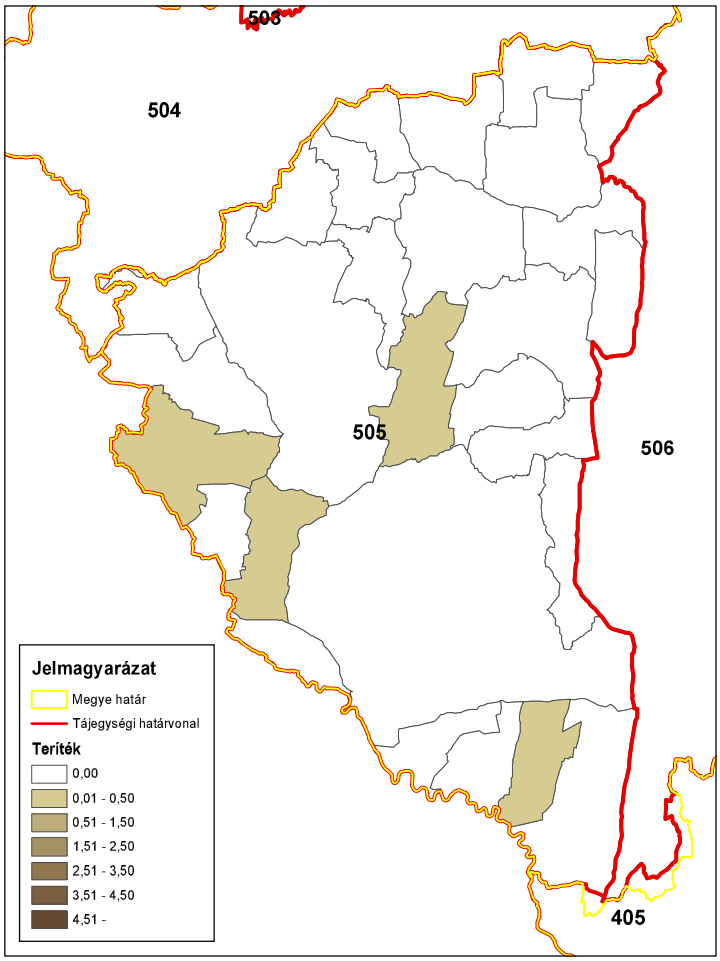

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2008

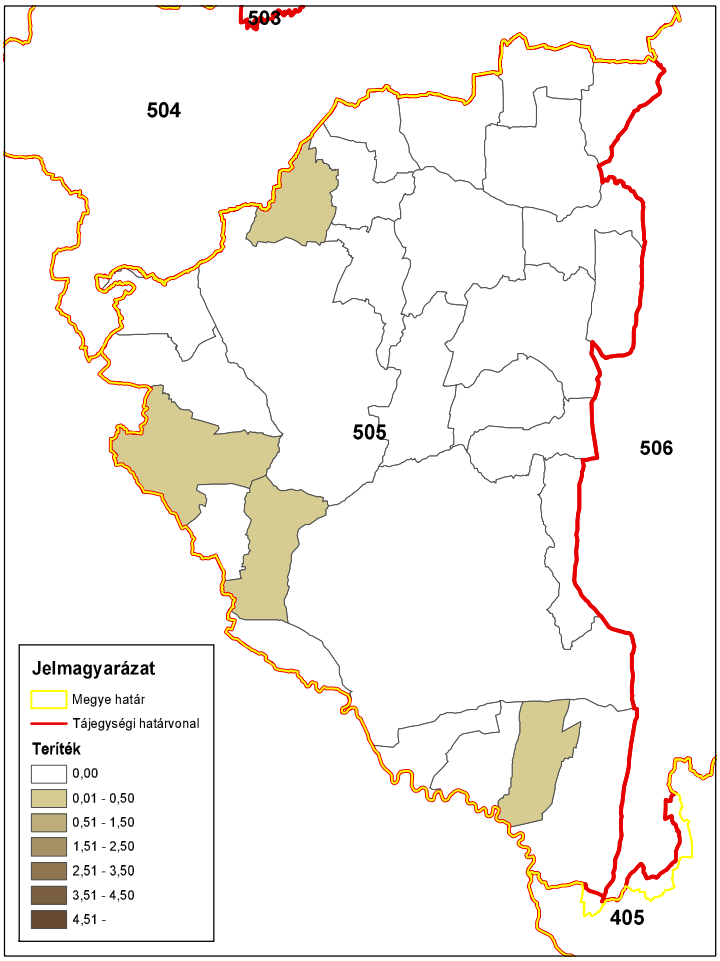

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2009

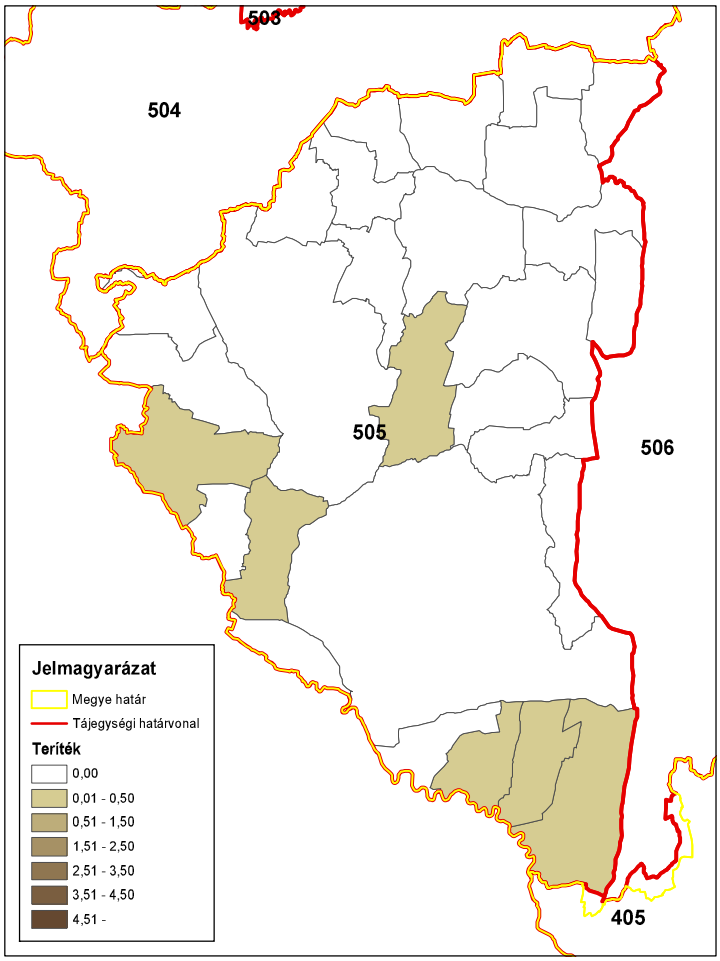

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2010

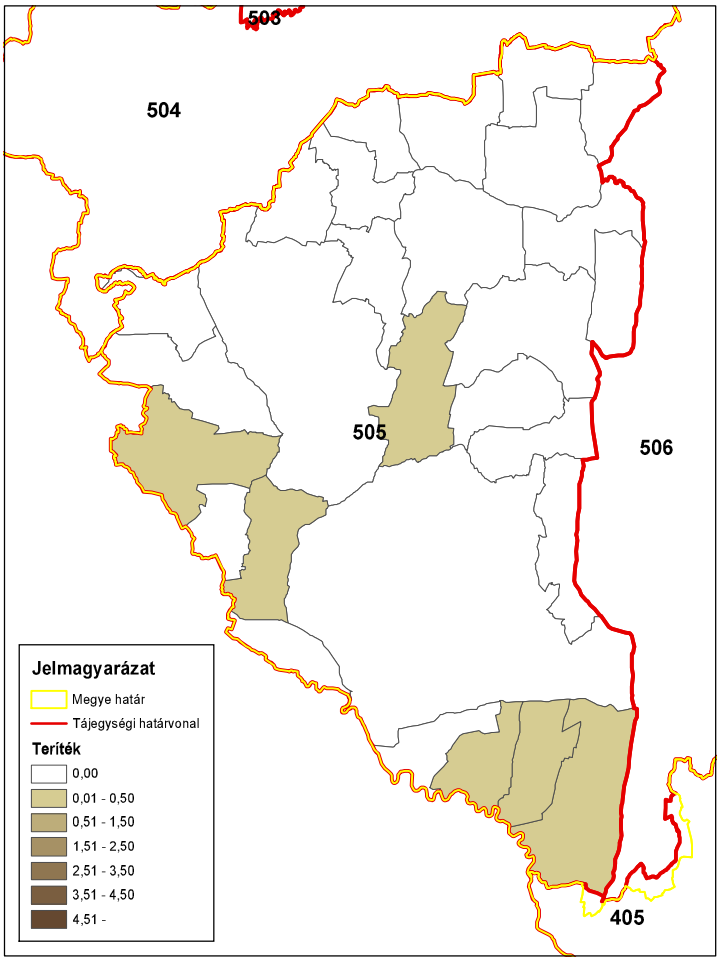

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2011

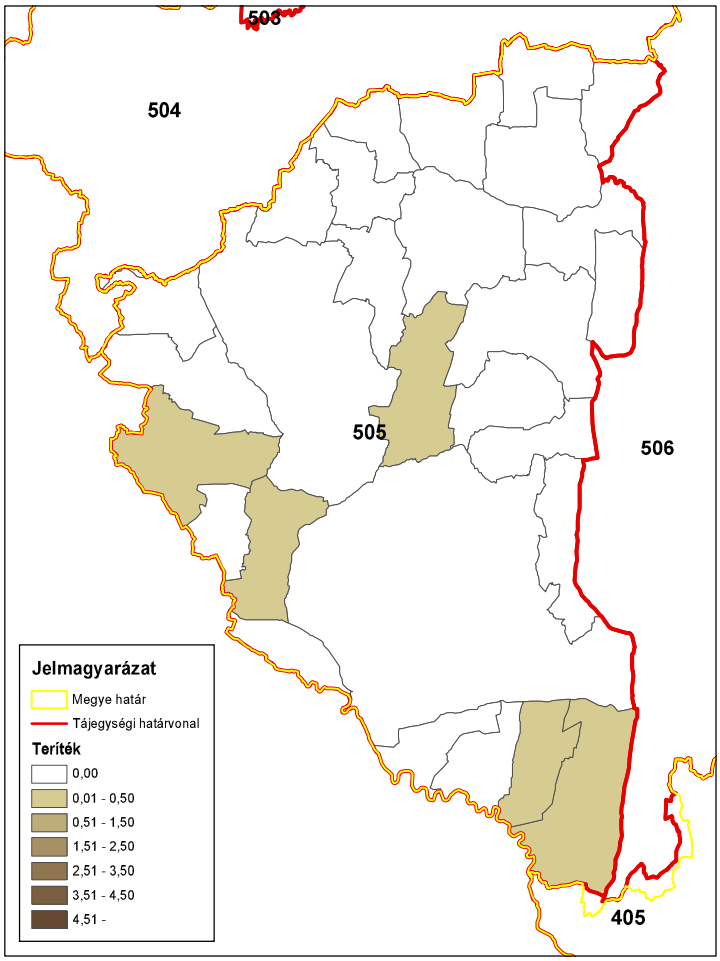

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2012

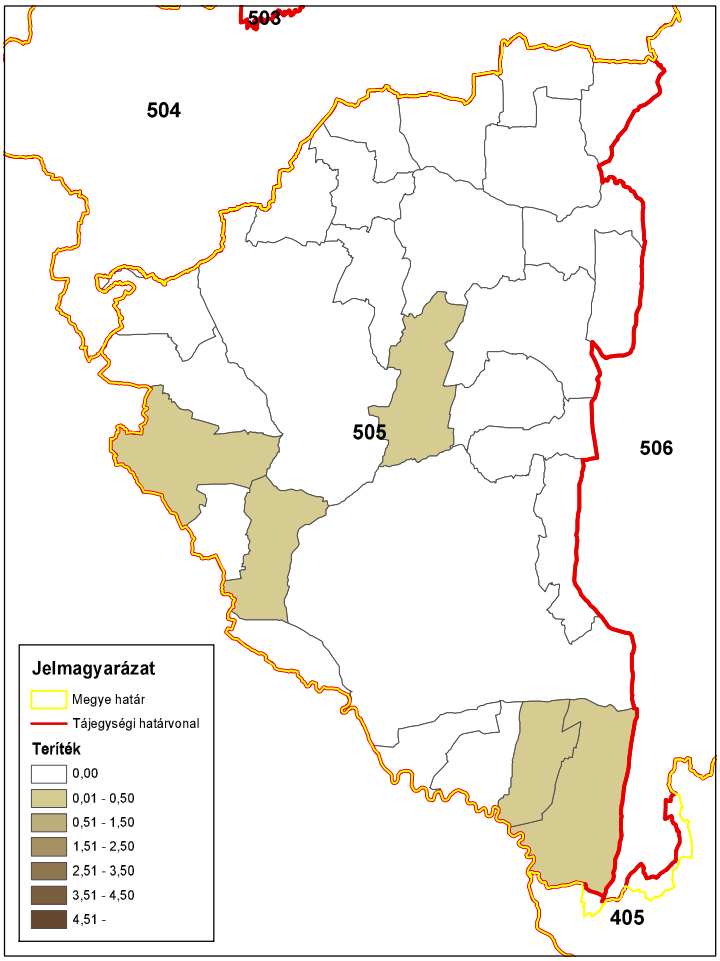

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2013

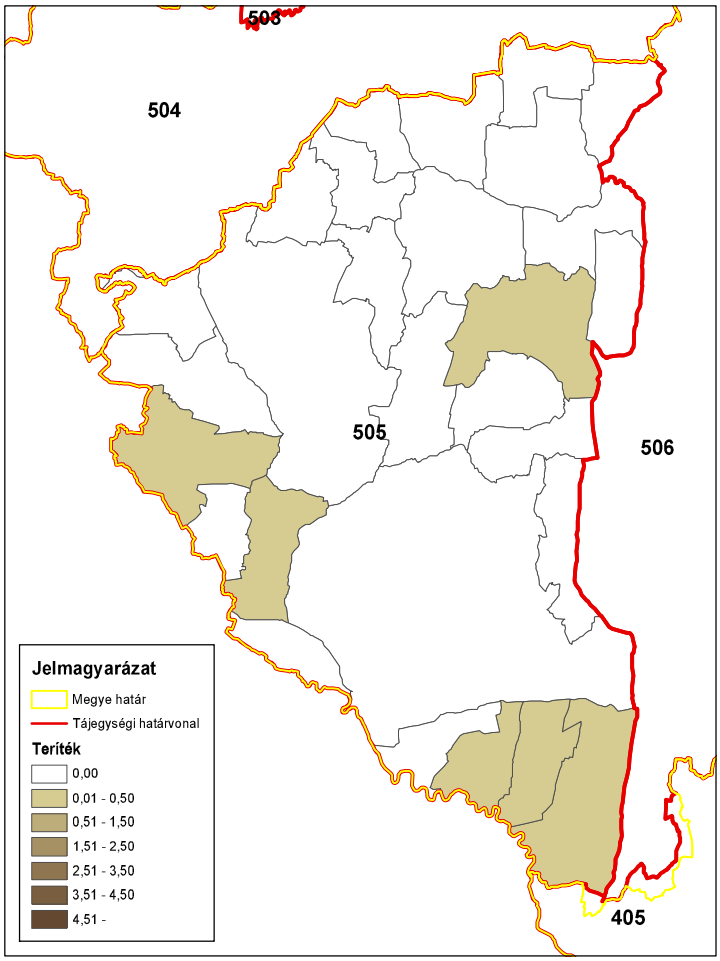

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2014

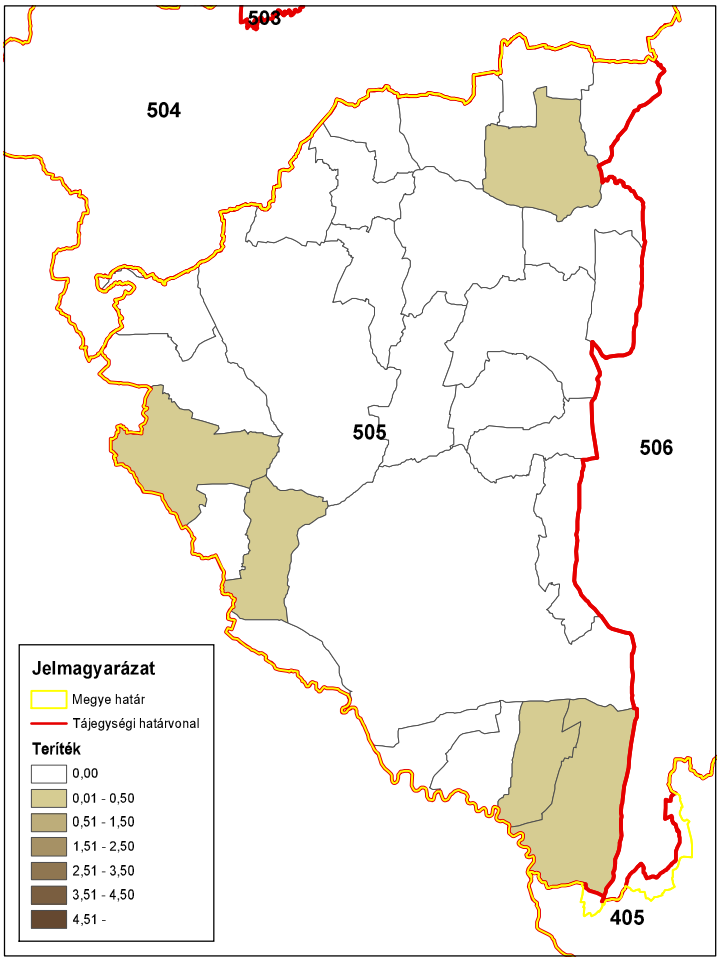

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A fácán állománya és hasznosítása

A fácán állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Zalai-dombsági** vadgazdálkodási tájegységben a fácán jelentett létszáma az 1998-2014 közötti időszakban az első ciklusban jelentősen nőtt, majd a másodikban csökkent (3.8 ezer - 14.2 ezer; a szélső évek alapján 22.7%-os növekedés).
- A vadgazdálkodási tájegységben a kibocsátott fácánok száma az első ciklus legelső évében mutatott magas értékről (12.5 ezer) a következő évre lenullázódott, majd ezután alacsonyabb tartományban ingadozott (0 - 3.1 ezer).
- A teríték alacsony szinten ingadozott (358 - 2.4 ezer).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken jól látható a terítéksűrűségek éves ingadozása a hasznosítást végző egységekben, de feltűnő a hasznosítást egyáltalán nem folytató egységek nagy aránya is.
- A **Zalai-dombsági** vadgazdálkodási tájegységben az elmúlt két tervezési időszak során a fácán állománya az első ciklusban még nőtt, de a másodikban már csökkent, a kibocsátás ingadozott, gyakran nem is történt, míg a teríték alacsony szinten ingadozott. Ezek alapján a fácán vadászati-vadgazdálkodási jelentősége visszaszorul.
- A VGTE területén a szabadterületi fácán állomány átlagos sűrűsége a korábban meghatározott küszöbérték (4 db/km^2) közelébe került, ami alatt a megelőző tervezési ciklusokban a fácán vadászatát a hatóság nem engedélyezte.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás egy szűk tartományban mozgott (4.4-9.3%), kivéve 3 évet (1998, 2012-2013), amikor magasabb értékeket vett fel (28.3-29.9% között). A kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás jelentősen ingadozott (14.2-543%).
- A kibocsátott fácánok 30%-os megtérülését feltételezve a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás a 17 év során stabilan alacsony szinten maradt (0-8.1%), kivéve 2012-2013-at, amikor 19.4-22.5%-ig emelkedett. A szabadterületi állomány túlhasznosításának veszélye valószínűleg nem állt fenn, de ennek igazolására tényleges megtérülési és felnevelt szaporulat adatok lennének szükségesek.

A fácán jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A VGTE a fácán szempontjából az 52 vadgazdálkodási tájegység rangsorának a jelentett létszám (37/52) szerint az átlag alatti negyedében, a teríték (47/52) szerint az alsó negyedében található. Az elmúlt két tervezési időszakban a fácán kibocsátás ingadozott, gyakran nem is történt, a teríték pedig alacsony szinten ingadozott. Mindeközben a fácán állománya az első ciklusban még nőtt, de a másodikban már csökkent. Ez a kibocsátás kedvezőtlen hatásaira és egyéb tényezők (élőhelyi, ragadozók) negatív befolyására utalhat. A jövőben a jelenlegi szint fennmaradása vagy a további lassú csökkenés jelezhető előre.

A fácánállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Becslés	Kibocsátás	Teríték	Hasznosítási mutatók		
				Teríték/Becslés	Teríték/kibocsátás	T-Hasznosítás
1998	6 110	12 500	1 774	29,0%	14,2%	**-32,3%**
1999	6 235	0	479	7,7%	-	**7,7%**
2000	3 837	500	358	9,3%	71,6%	**5,4%**
2001	6 932	600	448	6,5%	74,7%	**3,9%**
2002	8 755	300	574	6,6%	191,3%	**5,5%**
2003	11 850	0	919	7,8%	-	**7,8%**
2004	12 945	0	1 050	8,1%	-	**8,1%**
2005	14 175	0	988	7,0%	-	**7,0%**
2006	13 392	0	798	6,0%	-	**6,0%**
2007	13 345	0	1 029	7,7%	-	**7,7%**
2008	14 223	200	1 072	7,5%	536,0%	**7,1%**
2009	12 988	0	658	5,1%	-	**5,1%**
2010	12 305	100	543	4,4%	543,0%	**4,2%**
2011	10 674	3 100	526	4,9%	17,0%	**-3,8%**
2012	7 767	2 300	2 198	28,3%	95,6%	**19,4%**
2013	8 055	2 000	2 409	29,9%	120,5%	**22,5%**
2014	7 495	0	407	5,4%	-	**5,4%**
Változás	22,7%	-100,0%	-77,1%	-81,3%	-	-116,8%
Minimum	3 837	0	358	4,4%	14,2%	-32,3%
Maximum	14 223	12 500	2 409	29,9%	543,0%	22,5%

A fácánállomány és a hasznosítás

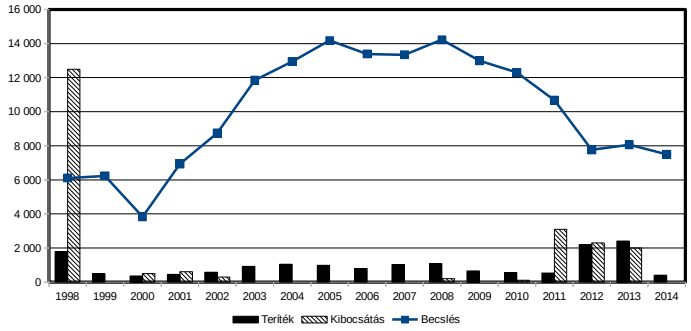

A fácánállomány és a hasznosítás

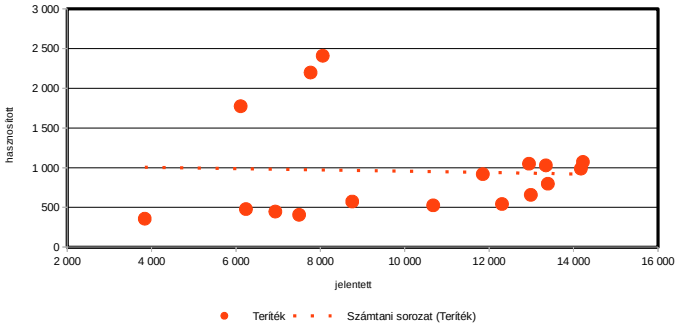

A fácán hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **505**

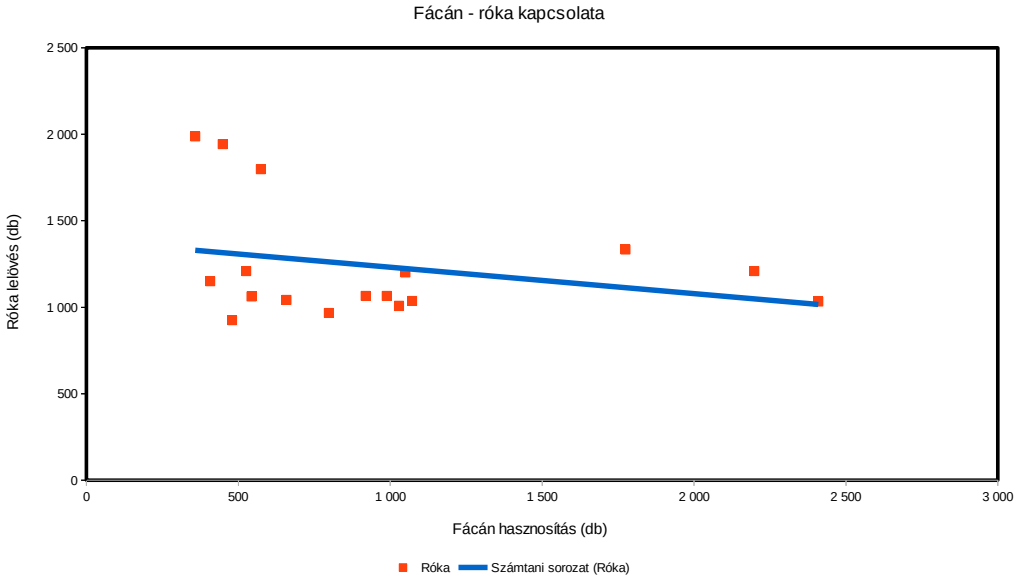

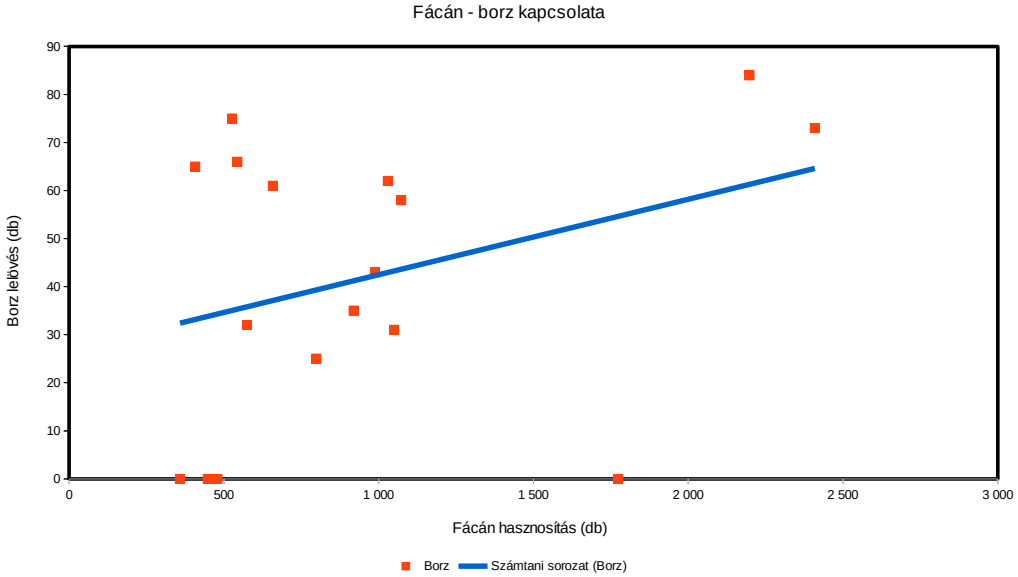

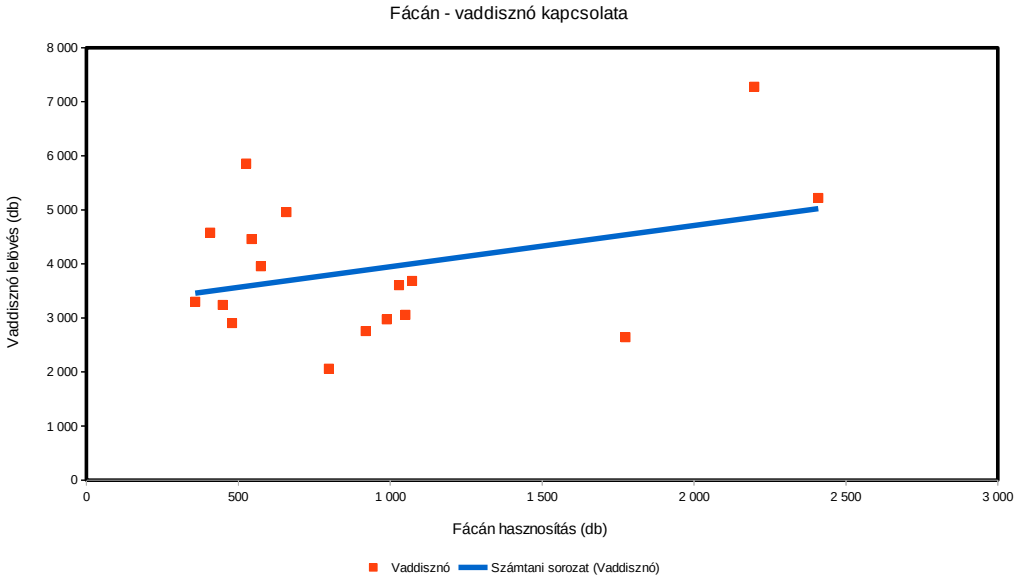

Fácán (teríték - db/km^2) 2007

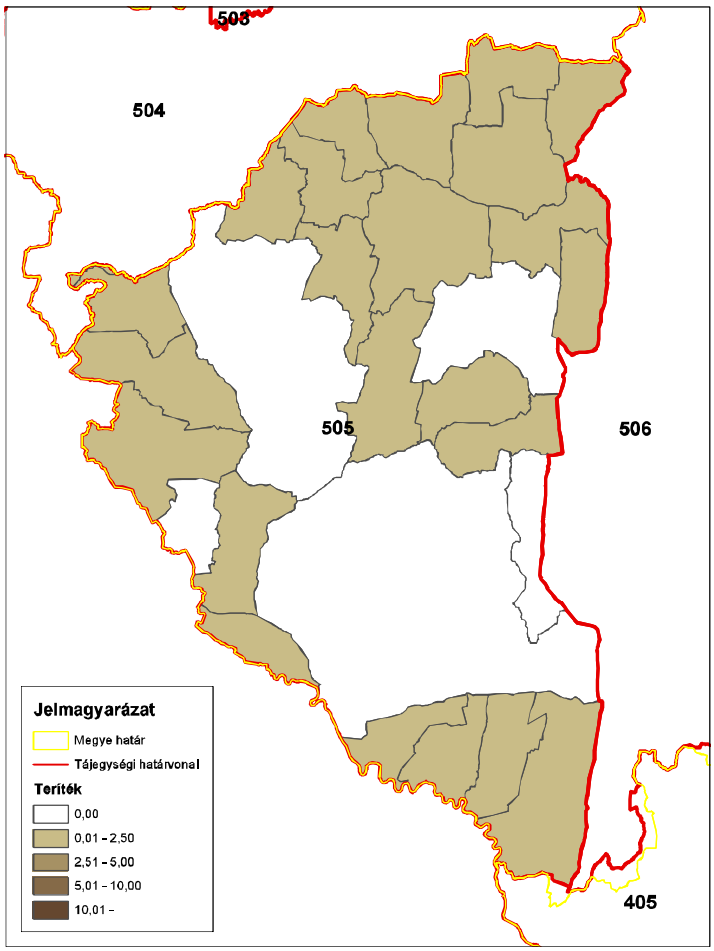

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2008

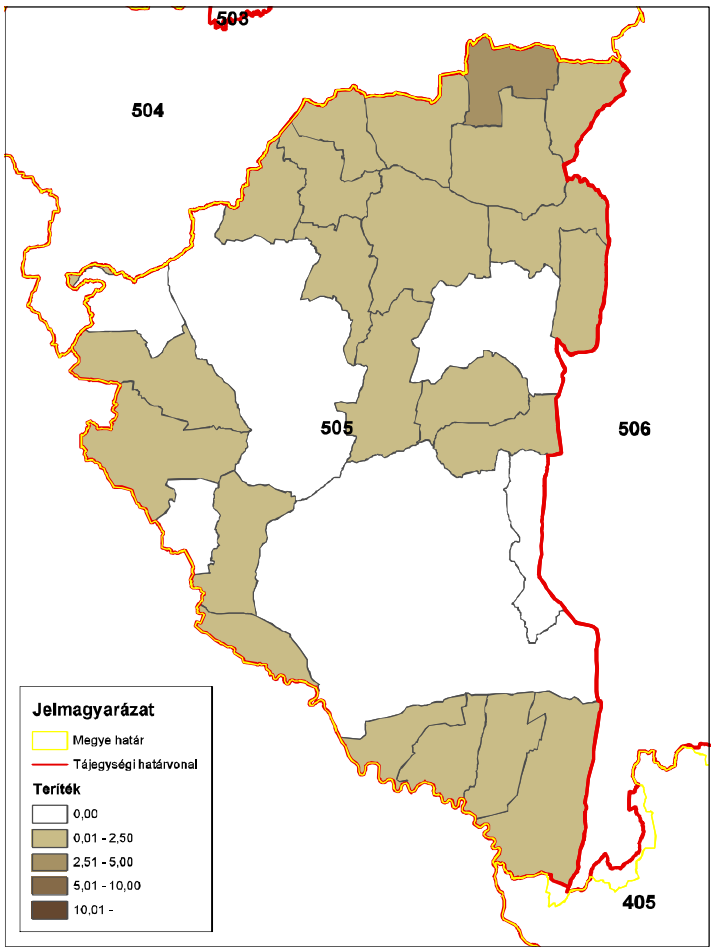

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2009

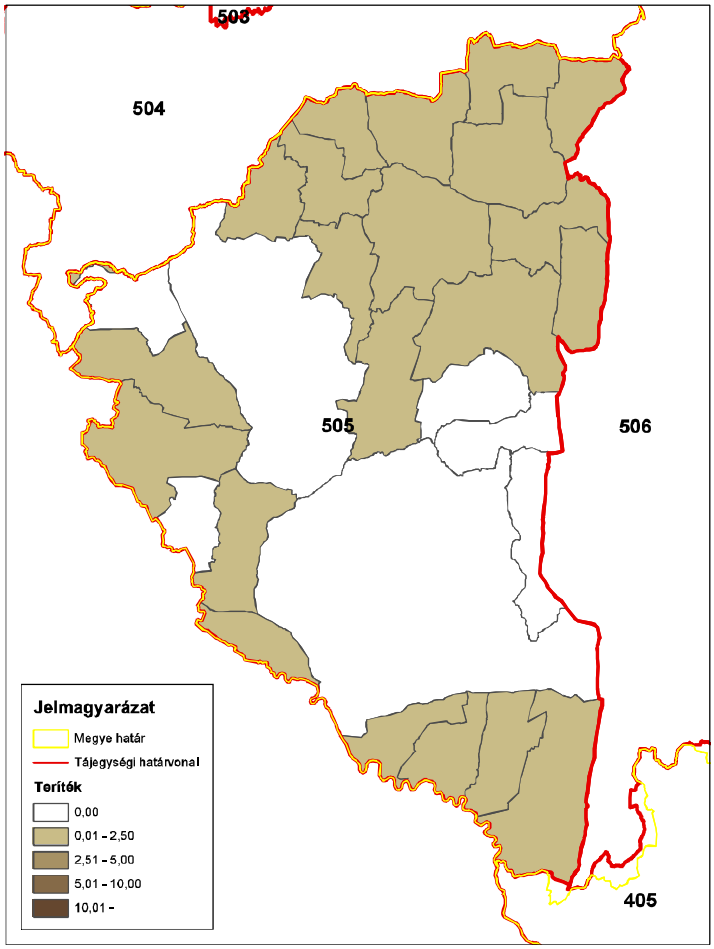

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2010

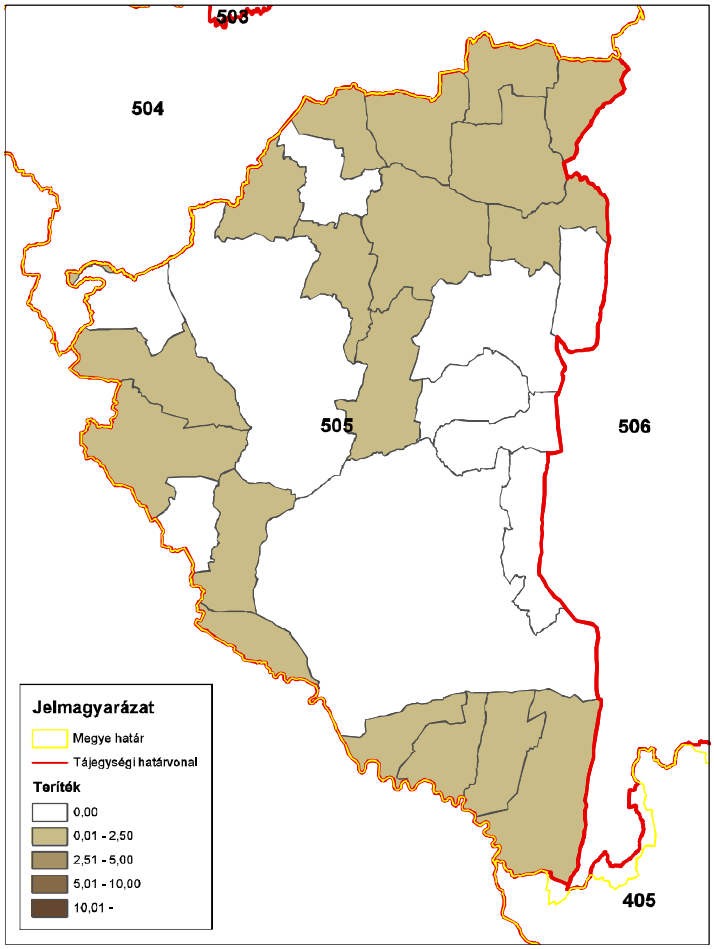

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2011

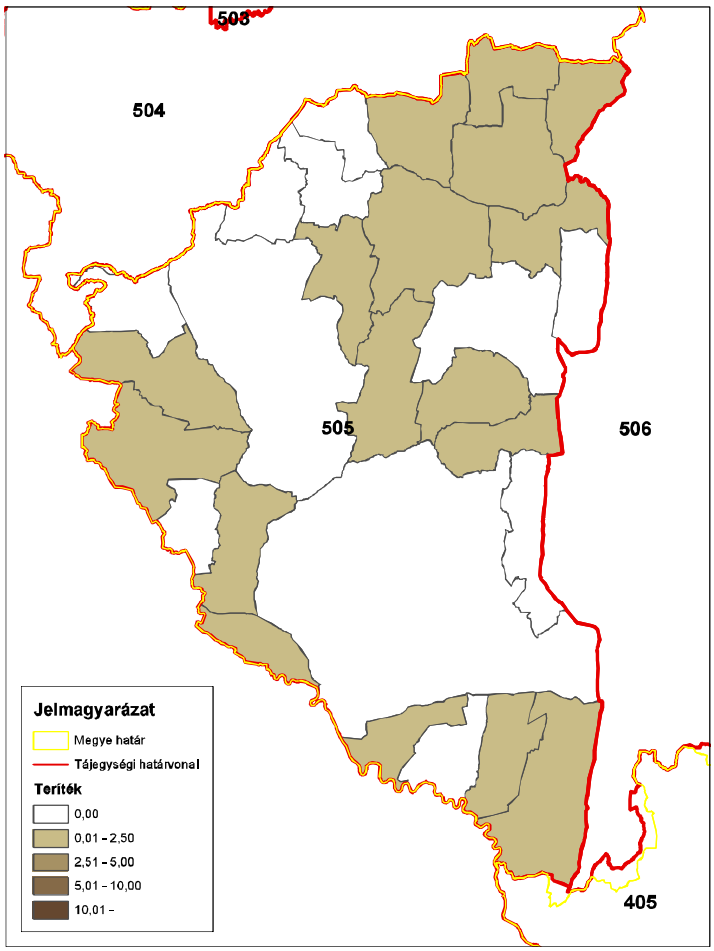

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2012

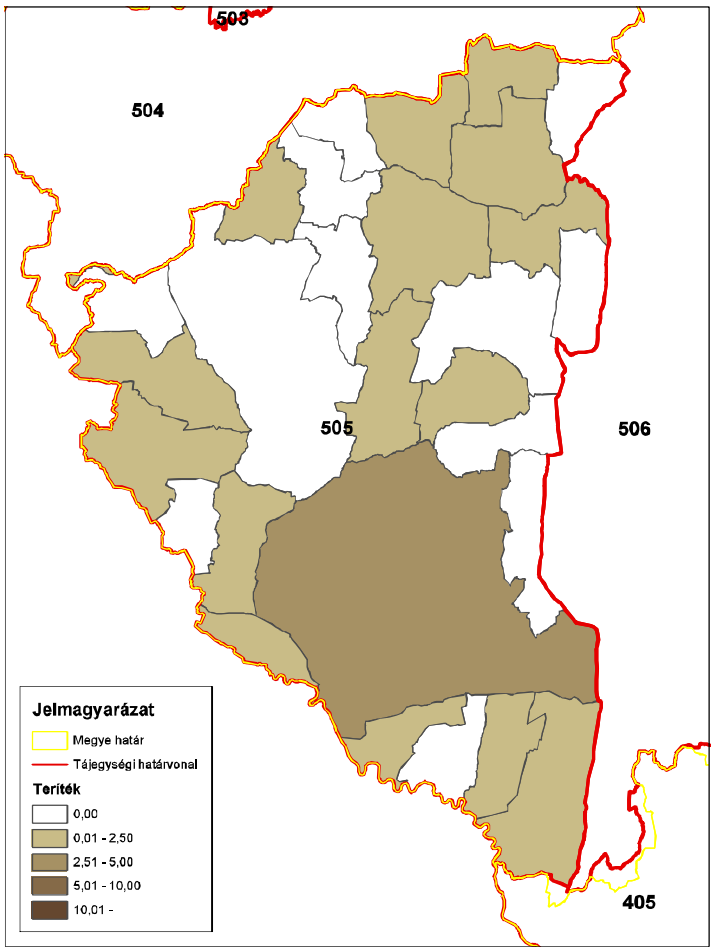

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2013

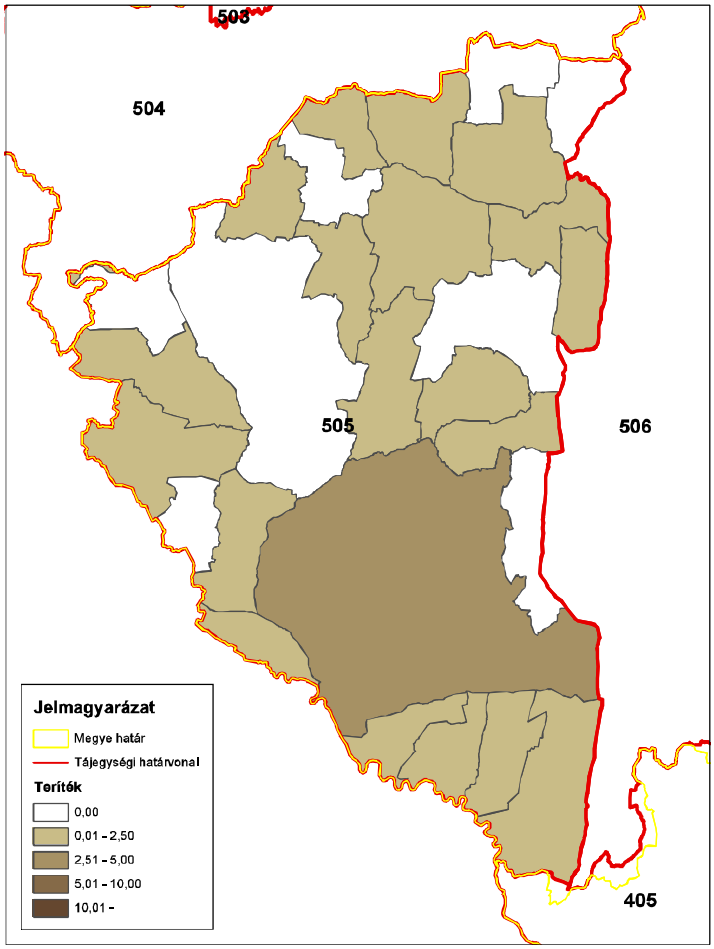

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2014

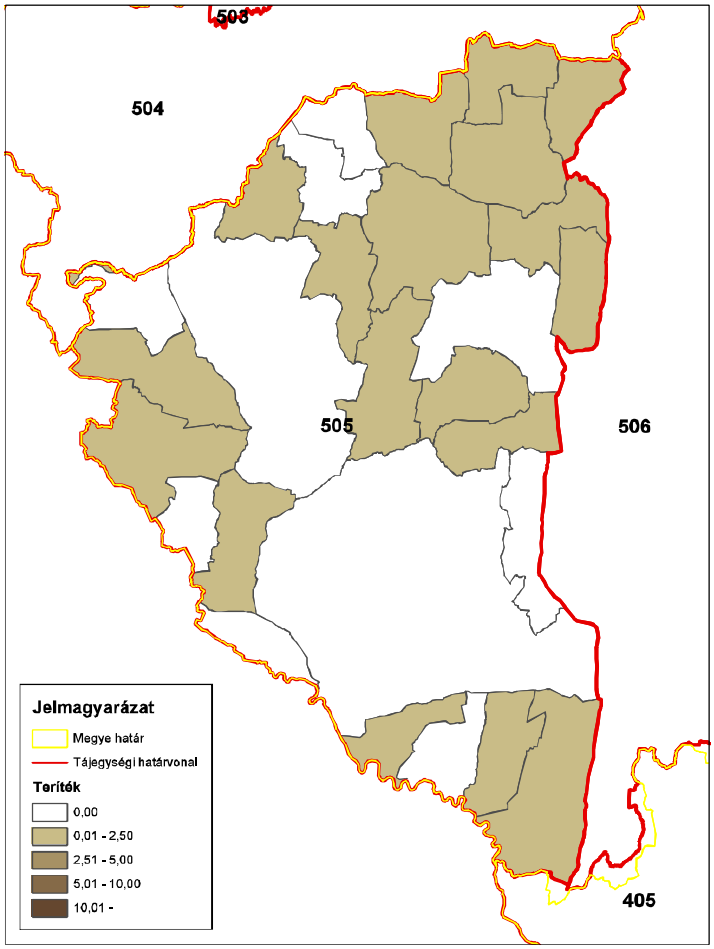

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A mezei nyúl és a fácán kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **505**

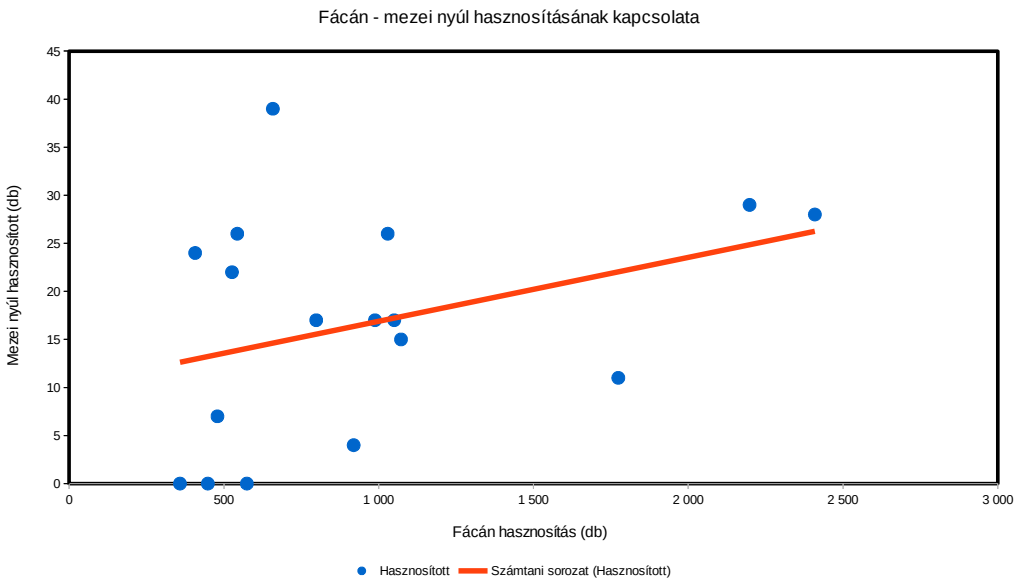

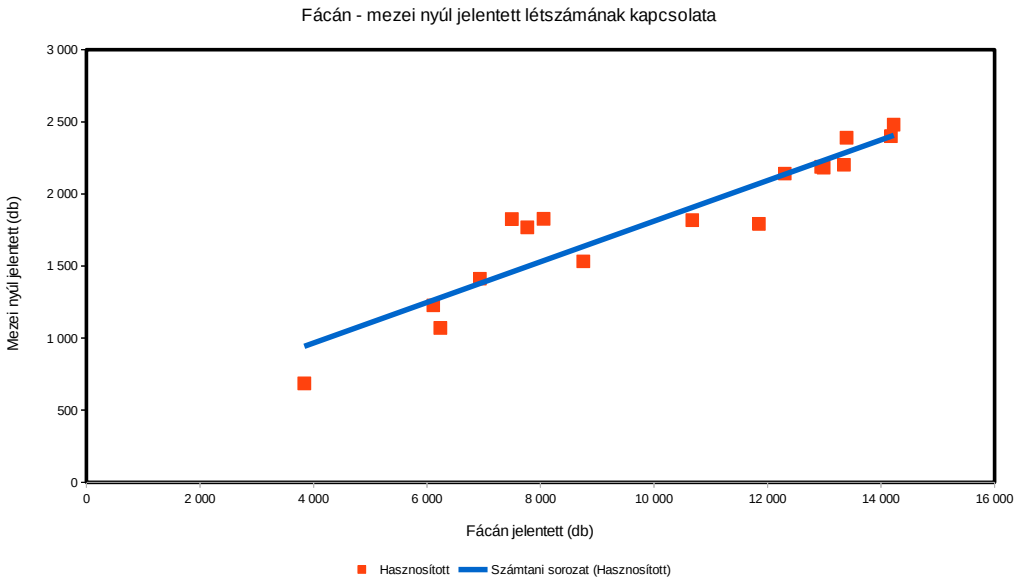

A hasznos apróvad hasznosítása

A hasznos apróvad hasznosítása
Az állomány létszámok és a terítékek a vadgazdálkodási tájegységben
• **Fogoly**: Az 1998-2014 közötti időszakban a fogoly létszáma 89.6%-al csökkent (288→30 pld.). • **Szalonka:** A szalonka teríték a tavaszi vadászidény megszűntetéséig ingadozó volt (212-464 pld.), a monitoring program keretében negyedére csökkent. • **Vetési lúd**: Terítéke 0-91 pld. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Nagy lilik**: 0-10 pld. között alakult az elejtés. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Tőkés réce**: 220-670 pld. közötti elejtéseket jelentettek. Az adatsor stabil képet mutat. A röptetett réce lelövés maximális értéke 2570 pld. volt. 2002-óta nem jelentettek elejtést a tájegységből. • **Szárcsa**: Lelövése 0-320 pld. között alakult. Vadászati jelentősége elhanyagolhatóvá vált. • **Balkáni gerle**: Terítéke 0-50 pld. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Örvös galamb**: Lelövés 4-37 pld. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
A hasznos apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben
• A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben (505)** gazdálkodási szempontból jelentős egyéb hasznos apróvadfaj nincsen. Vadászati szempontból a tőkés réce emelhető ki, melynek terítéke az elmúlt hat évben folyamatosan növekszik, de még a 400 pld-t sem érte el.

A hasznos apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Fogoly (becsült)	Fogoly (lőtt)	Szalonka	Vetési lúd	Nagy lilik	Tőkés réce	Röptetett réce	Böjti réce	Csörgő réce	Barátréce	Kerceréce	Szárcsa	Balkáni gerle	Örvös galamb
1998	288	22	331	31	0	380	2 570	10	36	8	0	320	0	23
1999	414	0	307	30	0	315	1 164	4	29	24	0	142	43	31
2000	403	0	287	19	0	295	0	0	17	0	0	34	6	19
2001	120	0	464	6	0	669	1 301	0	31	0	0	77	16	7
2002	96	0	305	91	0	602	0	0	4	33	0	110	0	6
2003	130	0	363	15	0	451	0	0	34	0	0	0	3	23
2004	112	0	323	13	0	346	0	0	13	39	0	3	0	25
2005	70	0	449	3	0	249	0	0	20	40	0	5	0	25
2006	50	0	317	2	0	256	0	0	10	0	47	0	0	12
2007	41	0	340	8	0	398	0	0	31	2	20	6	46	15
2008	40	0	212	3	0	376	0	0	16	0	0	0	32	37
2009	35	0	0	3	0	248	0	0	19	0	0	0	2	10
2010	12	0	61	13	10	248	0	0	46	0	0	0	15	13
2011	10	0	70	6	7	223	0	0	47	0	0	0	26	11
2012	0	0	65	5	9	292	0	0	0	0	0	0	5	4
2013	2	0	100	5	4	295	0	0	0	0	0	0	50	21
2014	30	0	106	0	0	347	0	0	0	0	0	0	24	4
Változás	-89,6%	-100,0%	-68,0%	-100,0%	-100,0%	-8,7%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-44,2%	-82,6%
Minimum	0	0	0	0	0	223	0	0	0	0	0	0	0	4
Maximum	414	22	464	91	10	669	2 570	10	47	40	47	320	50	37
Átlagos	109,0	1,3	241,2	14,9	1,8	352,4	296,2	0,8	20,8	8,6	3,9	41,0	15,8	16,8

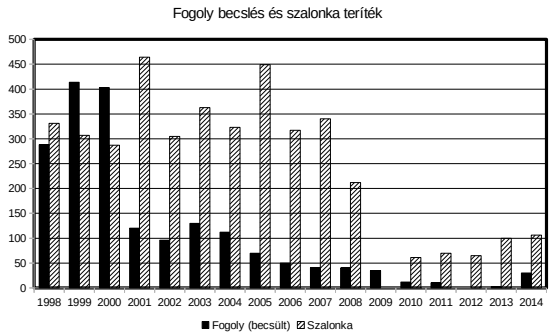

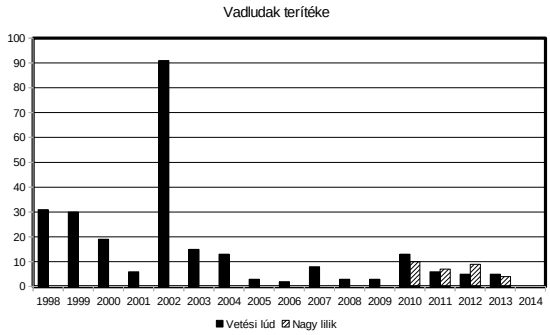

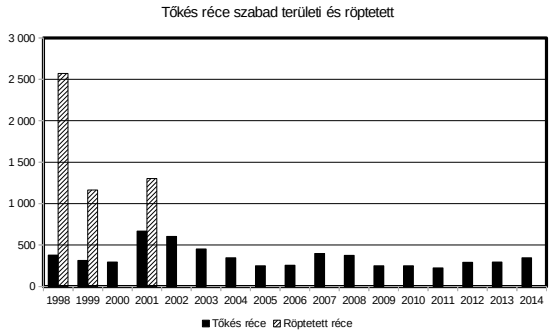

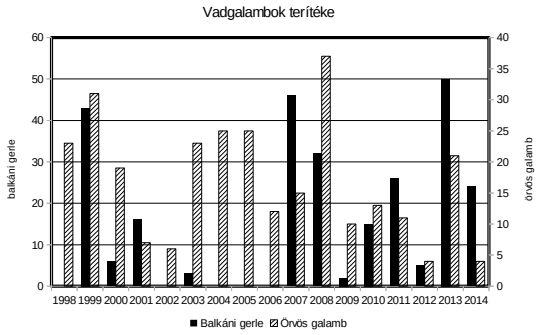

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2007

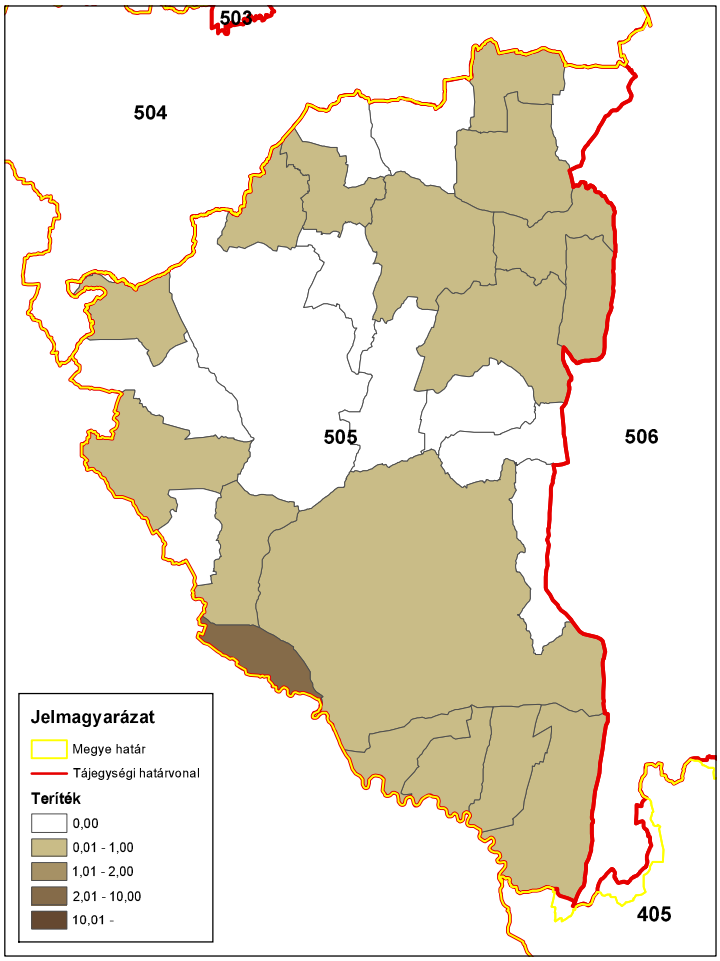

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2008

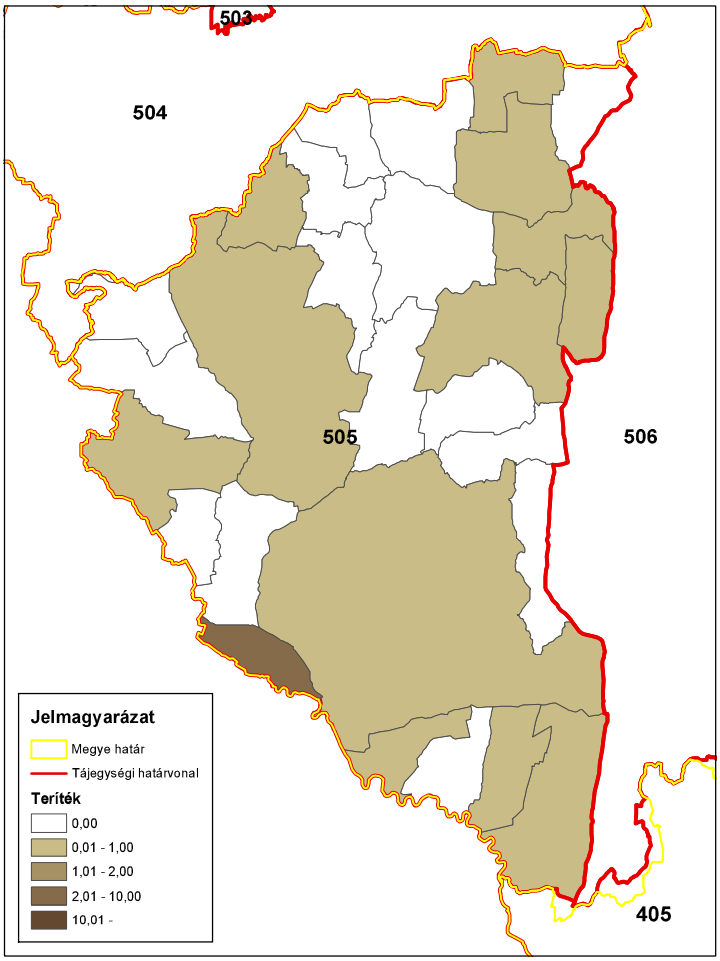

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2009

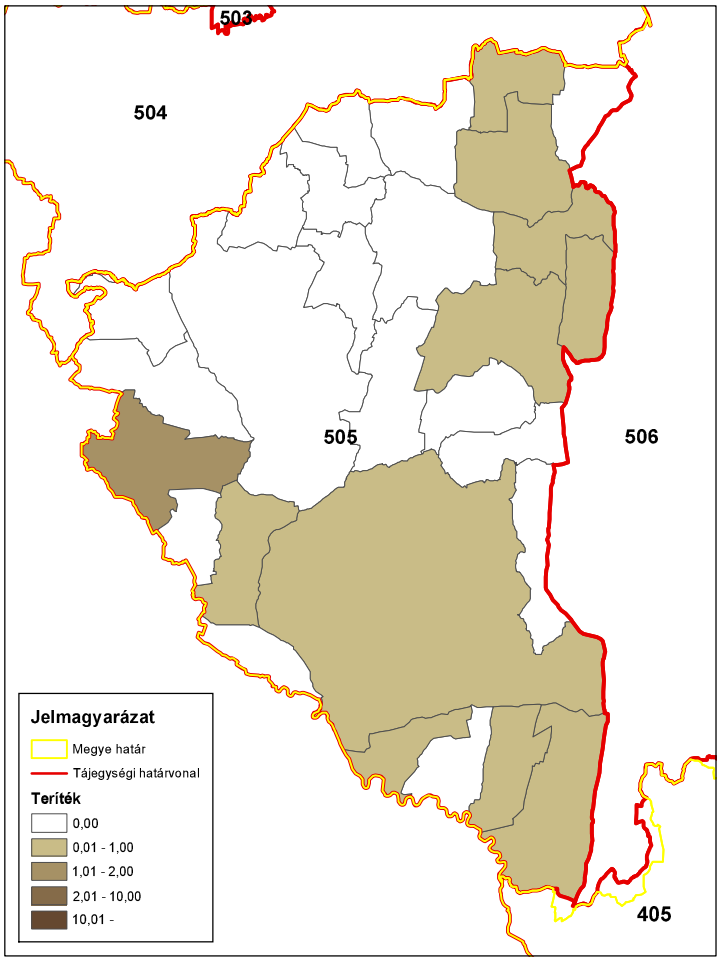

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2010

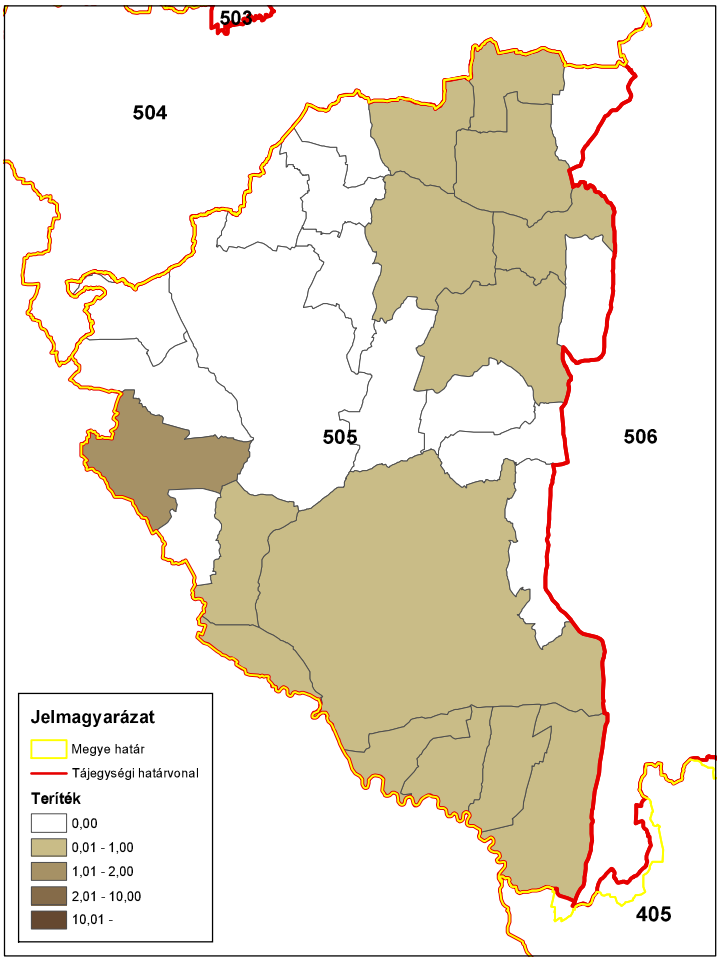

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2011

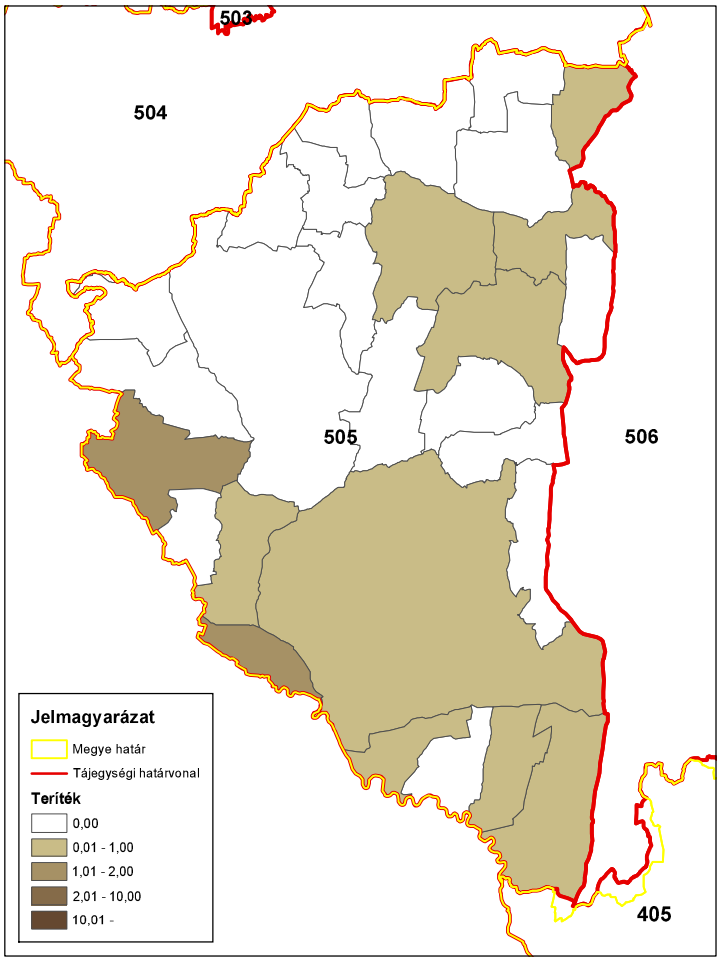

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2012

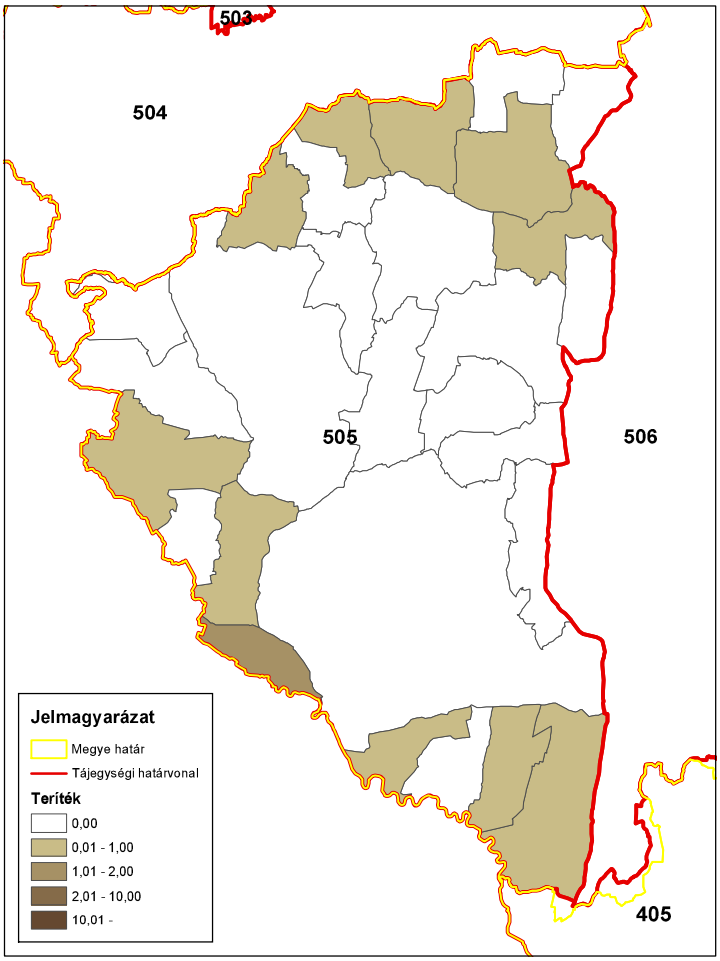

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2013

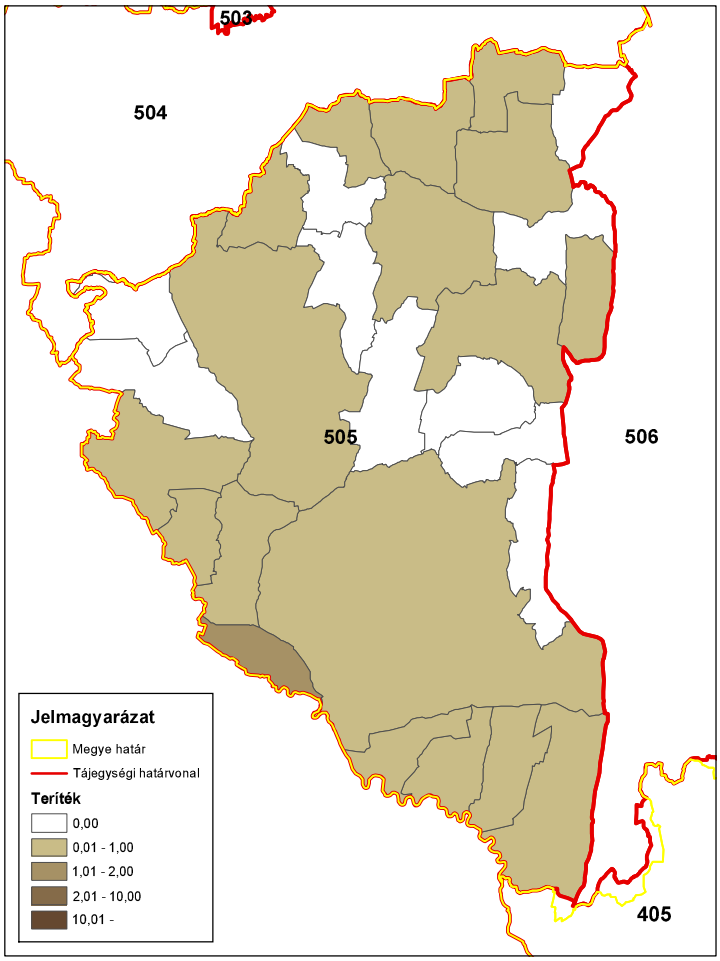

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2014

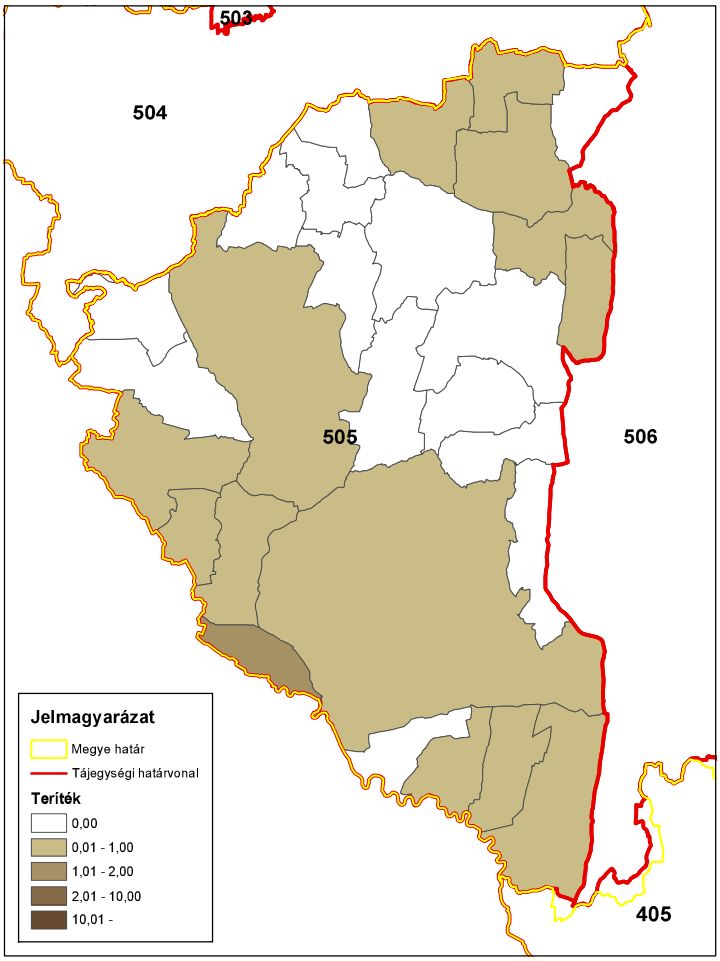

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- **Dolmányos varjú:** Terítéke jellemzően100 pld. alatt alakult.
- **Szarka:** A szarka lelövések száma a 2000-es évektől kezdve nem emelkedett 100 pld. fölé.
- **Szajkó:** A szajkó elejtések száma stabil képet mutatott (250-350 pld.).
- **Róka**: A róka terítéke a 2000-es években 1000-1200 pld. között stabilizálódott.
- **Borz**: Vadászhatóvá nyilvánítása óta lelövése emelkedett (32 → 84 pld.).
- **Kóbor kutya**: A lelövések száma a töredékére csökkent (-80%).
- **Kóbor macska:** A lelövések száma a felére csökkent.
- **Házi görény:** Utoljára 2003-ban ejtettek el 2 pld-t a tájegységben.
- **Nyest**: Terítéke jelentéktelen, 0 és 40 pld. között változik a tájegységben.
- **Üregi nyúl:** Nincs lelövése a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Pézsmapocok:** Utoljára 2000-ben volt elejtés, nincs jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Aranysakál**: 2002-óta vannak szórvány elejtések a vadgazdálkodási tájegységben, de csak 2012-óta van minden évben teríték, melynek maximuma 10 pld. (2014-ben).
- **Nyestkutya**: Nincs lelövése a vadgazdálkodási tájegységben. Esetleges elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.
- **Mosómedve**: Nincs lelövése a vadgazdálkodási tájegységben. Esetleges elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.

Az egyéb apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben (505)** legfontosabb vadfajaink közül a mezei nyúl és a fácán terítéke az alsó, míg az őzé, gímé, vaddisznóé a felső negyedbe tartoznak. A tájegységen belül a varjúfélék és kistestű menyétfélék gyérítésével szinte egyáltalán nem foglalkoztak. A ragadozó, vagy rabló életmódot folytató fajok közül csak a borz terítéke növekedett, az aranysakál megjelent a tájegységben, míg a többi faj terítéke kisszámú és stabil, vagy csökkenő trendet mutat. Számottevő terítéke csak a rókának van. Terítéke változatosan alakul a tájegységben, de olyan vadászterület ahol a terítéksűrűség meghaladja a 2 pld/km^2–t, csak egy-egy évben fordul elő. A ragadozó fajok gyérítésére a tájegységben a jelenleginél nagyobb figyelmet kell fordítani. A varjúfélék és a menyétfélék esetében ez elsősorban a tájegység azon területein igaz, ahol azt az apróvadállomány ezt még megköveteli. A róka gyérítése az őz szaporulatának védelme érdekében is fontos. A róka állományának csökkentéséhez legalább a 1.5-es gyérítési ráta elérése szükséges. Az aranysakál helyzetét folyamatosan nyomon kell követni, szükség esetén a vadászat intenzitását és hatékonyságát növelni kell. A kóbor kutya és kóbor macska kilövések száma nem a háziállatok tartásának javulása miatt csökken. A ragadozó, vagy rabló életmódú fajokra nemcsak az apróvad védelme érdekében kell a jövőben nagyobb nyomást gyakorolni a tájegységben, aminek lehetőségeit a gazdálkodási ajánlások rész ismerteti.

A káros apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **505**

Év	Dolmányos varjú	Szarka	Szajkó	Róka	Borz	Kóbor kutya	Kóbor macska	Házi görény	Nyest	Üregi nyúl	Pézsmapocok	Arany sakál	Nyestkutya	Mosómedve
1998	183	194	335	1 334	0	433	305	1	13	0	33	0	0	0
1999	114	169	324	926	0	454	336	0	15	0	10	0	0	0
2000	80	84	352	1 988	0	476	372	2	13	0	2	0	0	0
2001	47	90	308	1 944	0	413	382	0	10	0	0	0	0	0
2002	55	72	373	1 799	32	383	339	2	14	0	0	1	0	0
2003	34	58	366	1 066	35	436	309	2	1	0	0	0	0	0
2004	76	88	328	1 201	31	277	169	0	2	0	0	0	0	0
2005	46	54	250	1 065	43	332	227	0	40	0	0	0	0	0
2006	33	26	226	967	25	212	162	0	0	0	0	0	0	0
2007	37	53	226	1 008	62	244	212	0	4	0	0	1	0	0
2008	18	44	291	1 037	58	184	242	0	5	0	0	0	0	0
2009	26	48	216	1 042	61	142	117	0	8	0	0	1	0	0
2010	27	66	303	1 062	66	121	96	0	4	0	0	1	0	0
2011	24	52	321	1 209	75	127	135	0	3	0	0	0	0	0
2012	29	46	293	1 210	84	81	142	0	7	0	0	1	0	0
2013	42	85	289	1 034	73	92	116	0	10	0	0	6	0	0
2014	56	69	339	1 151	65	84	149	0	1	0	0	10	0	0
Változás	-69,4%	-64,4%	1,2%	-13,7%	103,1%	-80,6%	-51,1%	-100,0%	-92,3%	-	-100,0%	900,0%	-	-
Minimum	18	26	216	926	0	81	96	0	0	0	0	0	0	0
Maximum	183	194	373	1 988	84	476	382	2	40	0	33	10	0	0
Átlagos	54,5	76,4	302,4	1237,8	41,8	264,2	224,1	0,4	8,8	0,0	2,6	1,2	0,0	0,0

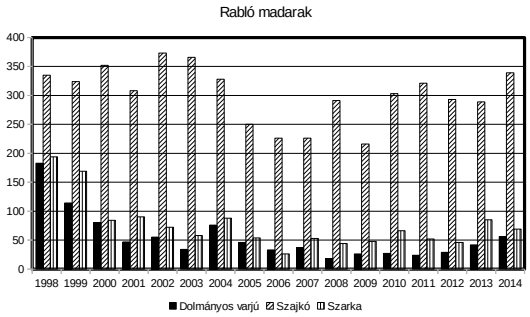

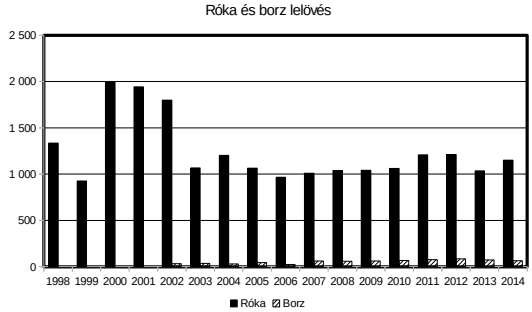

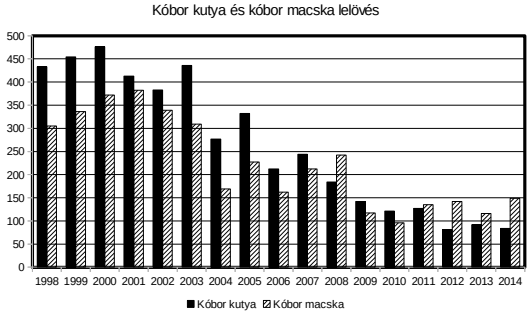

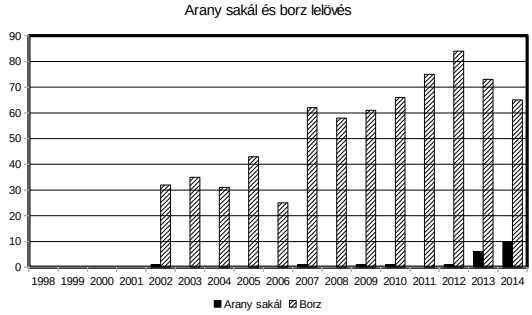

Róka (teríték - db/km^2) 2007

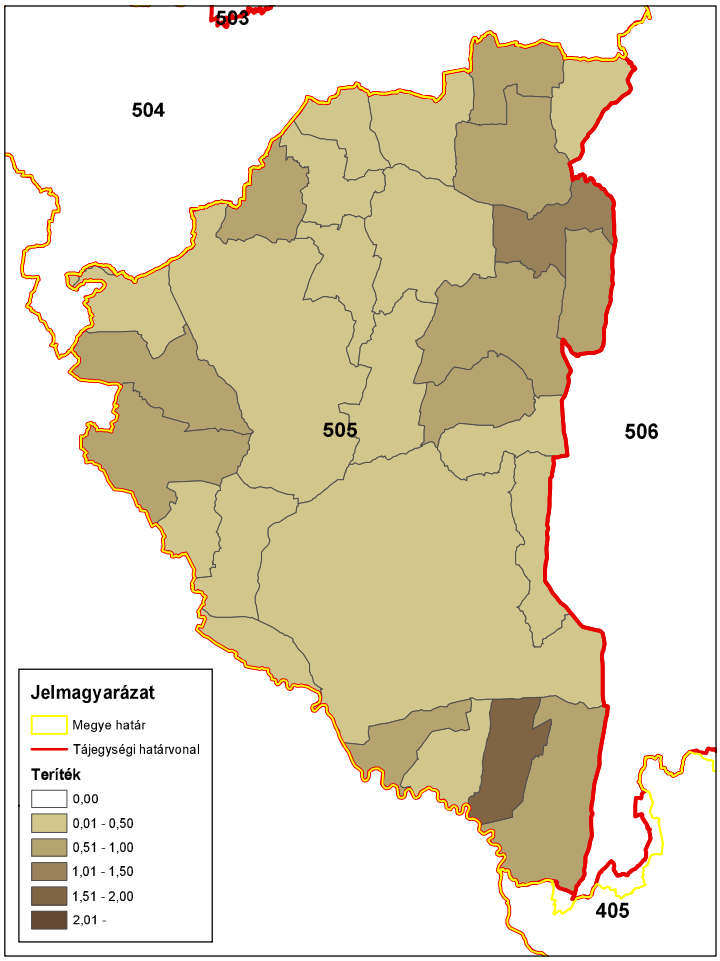

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2008

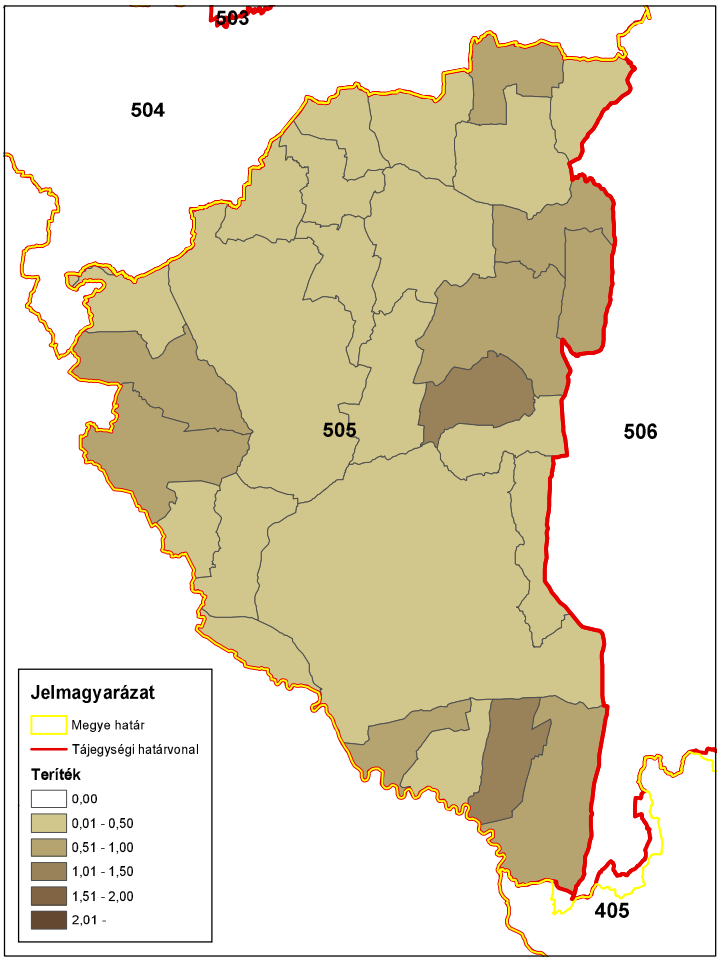

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2009

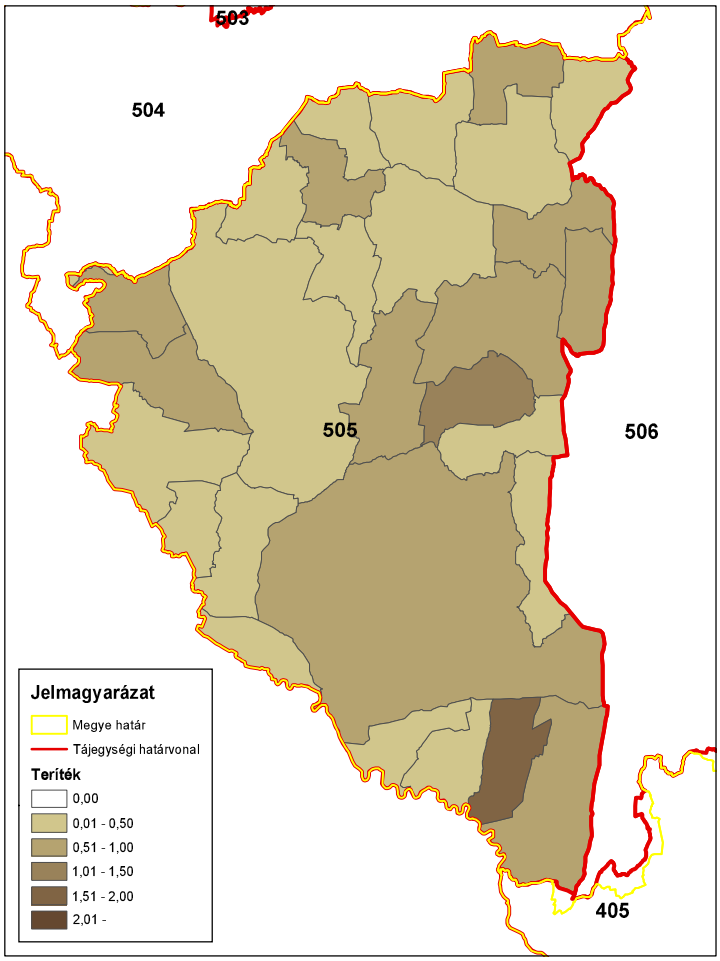

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2010

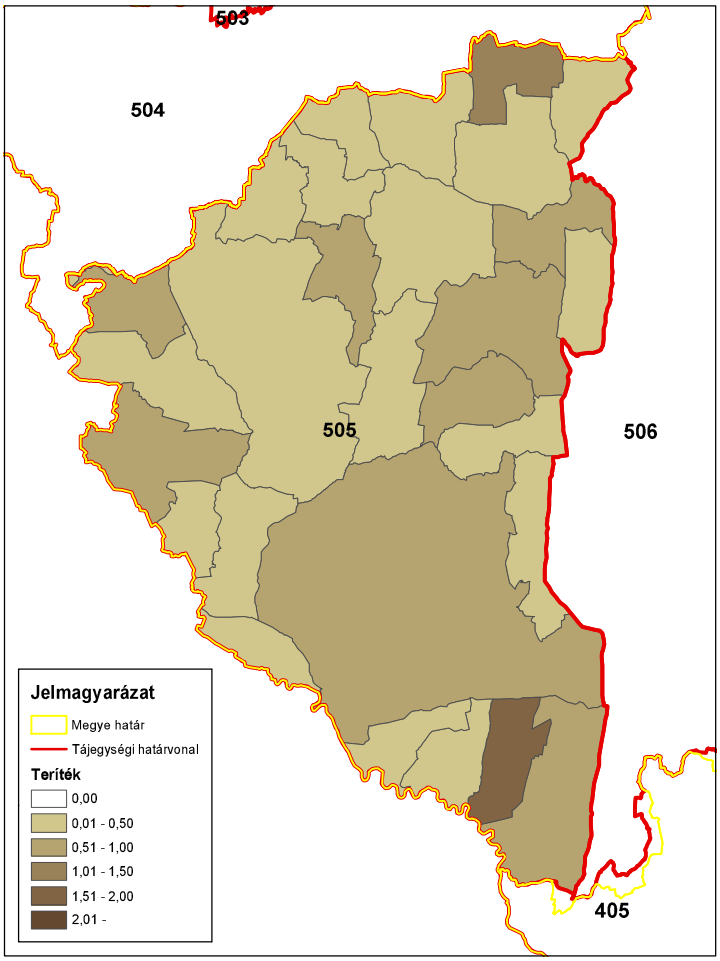

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2011

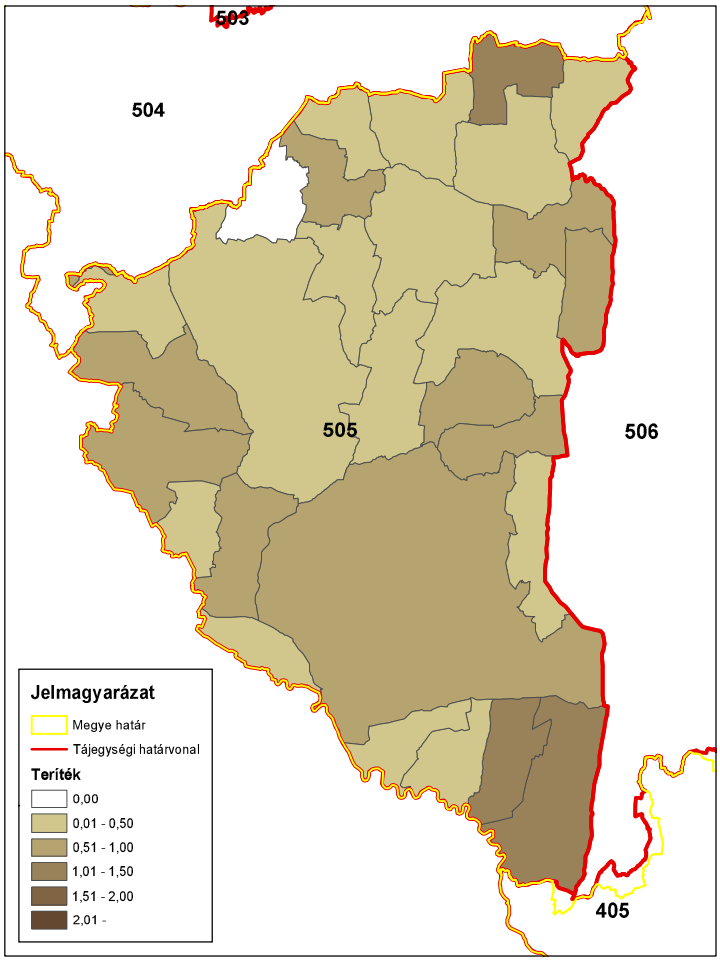

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2012

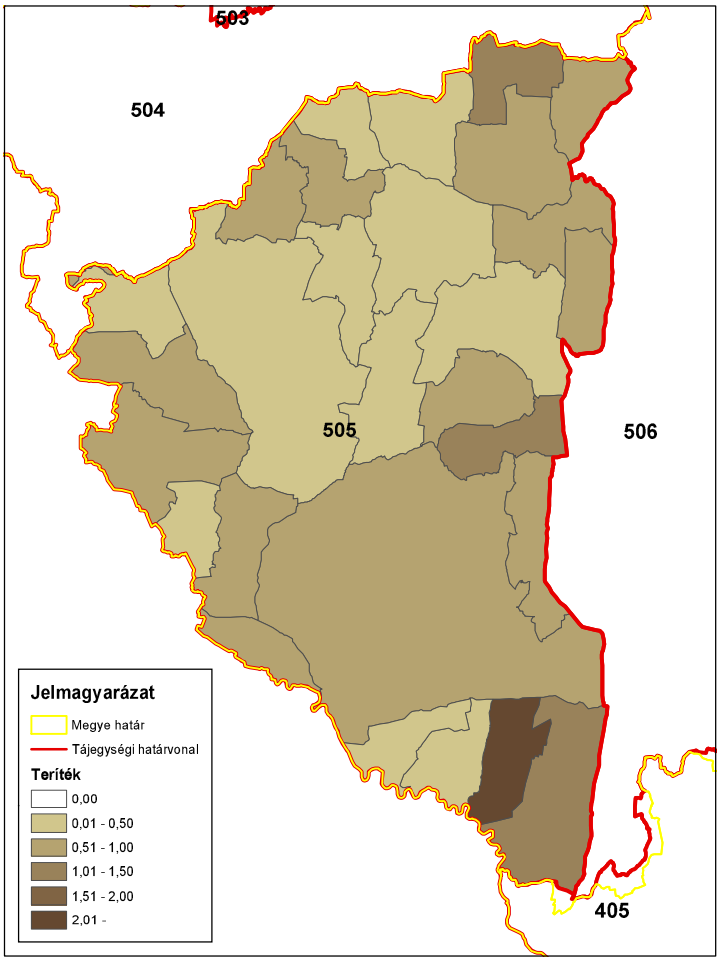

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2013

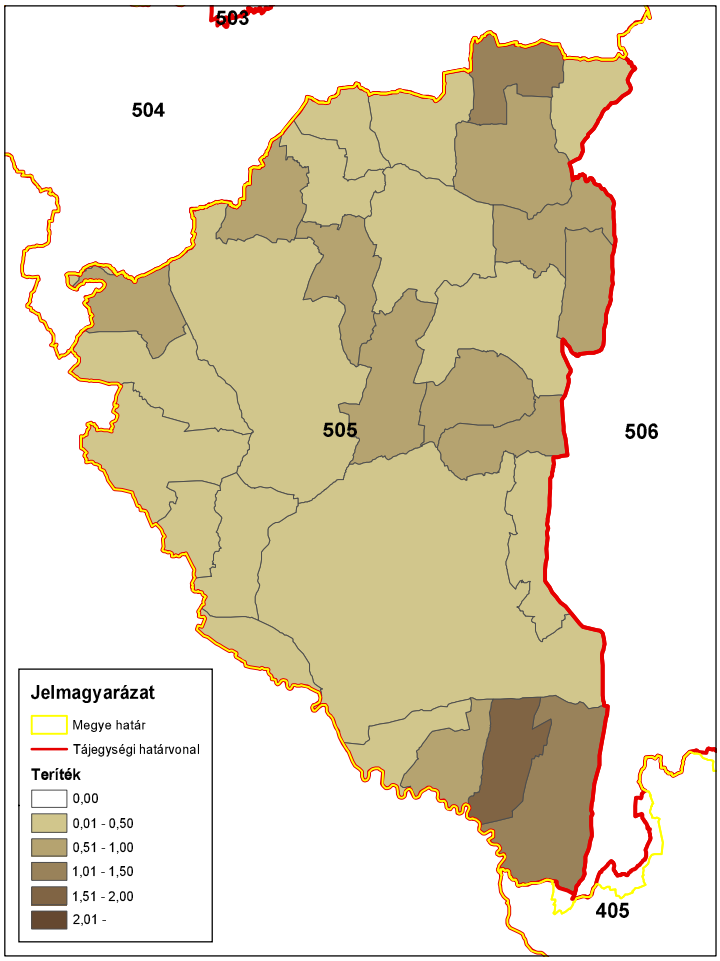

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2014

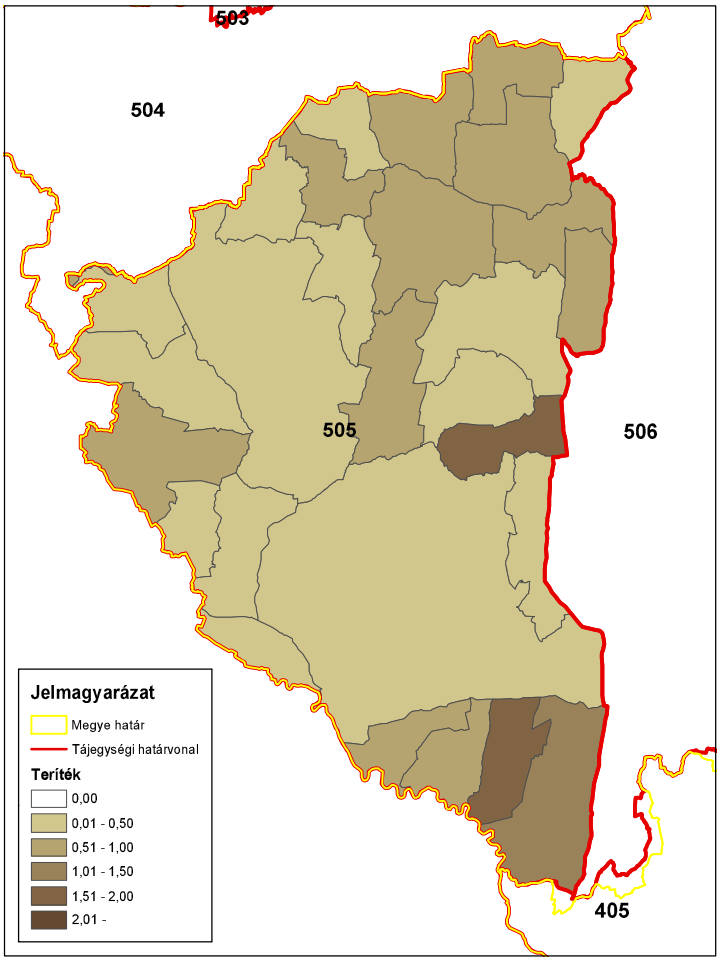

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Nagyvadgazdálkodás

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

- A Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben a gímszarvas állomány mennyiségét tekintve nagyon jelentős. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában a felső negyedben (11/52 és 7/52) helyezkedik el. A gímszarvas a tájegység teljes területén előfordul, szinte mindenhol magas sűrűségben. A tájegységben a magas erdősültség (42,4%) és az erdőtömbök térbeli elhelyezkedése ideális ahhoz, hogy a közöttük lévő mezőgazdasági élőhelyeket az év során időlegesen élettérként használhassa a szarvas. A tájegységben a gímszarvas magas állománysűrűségének azonban az erdőterületek jelentik a kedvező alapot.

Az állomány minőségének értékelése

- Az állomány a vadgazdálkodási tájegységek trófeabírálati rangsorolási táblázatában a felső harmadban (2/52) helyezkedik el. Az érmes trófeák aránya 1998 és 2014 közötti időszakban átlagosan 42,8% volt. Az állomány minősége országos viszonylatban kiemelkedő.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A tájegység területén a gímszarvas jelentett állománynagysága 1998-2014 között emelkedett (3533 → 4981 pld.; +41%), és ezzel párhuzamosan, azonban ezt jóval meghaladó arányban a hasznosítás is növekedett (1282 → 3278 pld.; +155,7%).
- A teljes időszak átlagában megfigyelhető nagyon magas 56,4%-os hasznosítási arány, az utolsó öt év átlagában már extrém mértékűre emelkedett (71,7%). A tehenek esetében a teljes időszakra vonatkozó átlag 57,8% (az utolsó öt év során már átlag 79,1%) nagyon világosan a gímszarvas állománycsökkentő kezelési stratégiájára utal, igaz ez teljesen eredménytelen. A 2007 óta növekedő pályán lévő létszám, és az ehhez viszonyított kiemelkedően nagymértékű hasznosítás kapcsán felveti a kérdést, hogy azok vajon mennyire jellemzik a valóságot. Valós adatok esetén ugyanis a tájegységből a gímszarvas szinte eltűnt volna az utóbbi évtizedben.
- A gímszarvas tájegységi szinten jelentős szerepet játszik a térített mezőgazdasági vadkár alakulásában.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 1800 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 3700 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- A tájegységben döntően állomány-csökkentő (30-40%), a további növekedést teljesen kizáró gazdálkodást célszerű folytatni.
- A nagyon magas hasznosítási arányok melletti eredménytelenség felveti, hogy az állomány jóval nagyobb lehet, mint ahogy azt a számok mutatják, azaz a magas

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai
hasznosítási arány csupán látszólagos. A jelentett létszámok alulbecsültek lehetnek és a teríték jelentett összetétele pedig eltérhet a ténylegestől. • A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés (a tényleges létszám (!) 35%-40%-áig) és a teríték összetételének – megbízhatóbb adatokra alapozott – kiegyensúlyozása révén elérhető egy olyan állapot, amikor az állomány hasznosítása a populáció-biológiai jellemzőkkel összhangban áll, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kisebb állomány fenntartását. • Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie. • Az állománybecslési módszerek közül a rendszeres, monitoringszerűen végrehajtott szinkronszámlás alkalmazása javasolt. Ez kiegészíthető az állományok testtömeg értékeinek és kondíciójára vonatkozó jellemzőinek (vesezsírindex) rendszeres vizsgálatával, valamint a felnevelt szaporulatra vonatkozó adatok gyűjtésével. Ezen információkból az állomány változásának trendje, általános állapota és szaporodási teljesítménye is megismerhető. • Az állomány kívánatos korösszetétele alapesetben: 25% idős, 35% középkorú, 40% fiatal. Az 1998-2014 közötti időszak bikahasznosítása alapján feltételezhető, hogy az állományon belül fokozatosan csökken az idősek aránya.
Élőhely-javítási javaslatok
• A tájegység vonatkozásában a gímszarvas szempontjából megfogalmazható általános élőhely-kezelési javaslat szerint, amennyiben van rá lehetőség, úgy az erdőállományok kezelésének módját és időbeli ütemezését úgy válasszák ki, ami a természetes táplálékkínálatot fokozza a gímszarvas életterében. Amennyiben a vadászatra jogosultaknak hatása van rá, a faállomány-nevelési munkák és a cserje/bozótirtások során a nagytestű növényevők fő táplálékbázisát nyújtó elegyfajok (pl. kőrisek, juharok, hársak) és cserjefajok (pl. somok, fagyal, bodza, ill. a szeder) eltávolítását lehetőség szerint kerülni kell. • A kiegészítő takarmányozást a gímszarvas sajátosságainak figyelembe vételével szükséges alkalmazni, kerülni kell az ad hoc megoldásokat. • Sózók létesítése és fenntartása az ásványi anyag ellátás javítása érdekében nagy sűrűségben szükséges. • Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vadfajok sajátos igényeihez igazodjanak (elsősorban pillangósok, évelő gyepkeverékek).
A génmegőrzési kezelésű területek
• A tájegység területén belül vannak gímszarvas génmegőrzési rendeltetésű vadászterületek (Mellékletekben csatolt táblázat).

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

- A dámszarvas jelentett létszáma a **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység (505)** területén erős kilengésekkel, de csökkent (**-28%**). A hasznosítás igen jelentősen emelkedett, majd lassan csökkent (**+31%**) A magas hasznosítási arány összhangban van az állomány-trenddel.
- A dámszarvas a tájegységben 2-3 vadgazdálkodási egységben fordult elő. A szabad területi állomány a teljes állomány <⅓-a.
- A hasznosítási arány lényegében folyamatosan magas volt (általában: >30%). Ami okozhatta a csökkenést. A teríték összetétele és a jelentett létszám csökkenése összhangban van, az állománycsökkentő kezelés arányait mutatja (erős tehén és borjú lelövés).
- Az állomány a létszám alapján **(32/52)** az **átlag alatti negyedbe,** a terítékalapján **(27/52)** az **átlag alatti negyedbe** tartozik a tájegységek rangsorában. A trófeák tájegységi rangsorolásához nem áll rendelkezésre elég adat.
- A dámszarvasnak a vadgazdálkodási tájegység területén "**kis jelentősége**" van.

Az állomány minőségének értékelése

- A bírált trófeák döntő része kerti származású.
- A bemutatott agancsok száma és az érmes arány, ingadozásokkal emelkedett. Semmilyen trend az érmesek esetében nem mutatható ki.
- Az átlagos szárhossz 6-8 éves kor körül éri el a csúcsát, a lapátsúly 7-9 év kor között.
- „**Gyenge**" minőségű állomány található a szabad területen.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A szabad területi dámszarvasnak a **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben** nincs a vadgazdálkodási jelentősége.
- A gímszarvas, őz és vaddisznó igen nagy létszámban él a területen. A dámszarvas helyét a mező- és erdőgazdálkodási érdekek és tűrőképesség szempontjából is mérlegelni szükséges (>200 millió Ft/év térített mezőgazdasági kár).
- A tájegységben nem indokolt az eddigi szabad területi kezelés megváltoztatása. Sem a már jelentős nagyvad állományok, sem a tetemes mezőgazdasági vadkárok nem engedik a dámszarvas állomány fejlesztését. Alapvetően 2-3 vadgazdálkodási egységet érintő kérdés.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 100 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- Döntően állomány-csökkentő és mennyiségi gazdálkodásra szükséges törekedni, a további növekedés és terjeszkedés meggátlása érdekében.
- Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai
való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie. • Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése is elég, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak (pl. összehangolt szinkronszámlálások).
Élőhely-javítási javaslatok
• A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben** a dámszarvas számára külön élőhelyi fejlesztés nem indokolt. • A vadetetésnek csak a károsított területektől való elterelés lehet a célja vagy a vadászati sikeresség növelése; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia. Az állomány növelését célzó etetés kerülendő. • Az erdők felújítása, a mezőgazdasági területek védelme vagy a magas természeti értékű élőhelytípusok megőrzése érdekében vadkizáró kerítések csak a legszükségesebb esetben létesítendők. Lehetőség szerint a mobil kerítések használata ajánlott. A bekerítés után a kedvezőbb állapotok kialakulását monitorozni szükséges, majd a kerítést a lehető leghamarabb megszüntetni. • A vad számára jelentős természetes táplálékot biztosító szegélyterületek, árok- és csatornapartok, fasorok, bokrosok, gyepek megőrzése alapvető, mert ez csökkentheti a kultúrnövényekre nehezedő vadnyomást. • A megfelelő mennyiségű és minőségű (kiegészítő) vízellátásról a nagyvadfajok sajátos igényeire tekintettel célszerű dönteni. • A sózók létesítése és fenntartása az ásványi anyag ellátás javítása érdekében szükséges. • Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vadfajok sajátos, természetes igényeihez igazodjanak. A vadföldművelés tényleges céljának elérését (hasznosítás növelése, trófeaminőség javítása, vadkár csökkentése) és a befektetett költségek megtérülését elemezni szükséges.
Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása
• A **Mellékletekben** található jegyzék tartalmazza.

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

- A dámszarvas jelentett létszáma a **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység (505)** területén erős kilengésekkel, de csökkent (**-28%**). A hasznosítás igen jelentősen emelkedett, majd lassan csökkent (**+31%**) A magas hasznosítási arány összhangban van az állomány-trenddel.
- A dámszarvas a tájegységben 2-3 vadgazdálkodási egységben fordult elő. A szabad területi állomány a teljes állomány <⅓-a.
- A hasznosítási arány lényegében folyamatosan magas volt (általában: >30%). Ami okozhatta a csökkenést. A teríték összetétele és a jelentett létszám csökkenése összhangban van, az állománycsökkentő kezelés arányait mutatja (erős tehén és borjú lelövés).
- Az állomány a létszám alapján **(32/52)** az **átlag alatti negyedbe,** a terítékalapján **(27/52)** az **átlag alatti negyedbe** tartozik a tájegységek rangsorában. A trófeák tájegységi rangsorolásához nem áll rendelkezésre elég adat.
- A dámszarvasnak a vadgazdálkodási tájegység területén "**kis jelentősége**" van.

Az állomány minőségének értékelése

- A bírált trófeák döntő része kerti származású.
- A bemutatott agancsok száma és az érmes arány, ingadozásokkal emelkedett. Semmilyen trend az érmesek esetében nem mutatható ki.
- Az átlagos szárhossz 6-8 éves kor körül éri el a csúcsát, a lapátsúly 7-9 év kor között.
- „**Gyenge**" minőségű állomány található a szabad területen.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A szabad területi dámszarvasnak a **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben** nincs a vadgazdálkodási jelentősége.
- A gímszarvas, őz és vaddisznó igen nagy létszámban él a területen. A dámszarvas helyét a mező- és erdőgazdálkodási érdekek és tűrőképesség szempontjából is mérlegelni szükséges (>200 millió Ft/év térített mezőgazdasági kár).
- A tájegységben nem indokolt az eddigi szabad területi kezelés megváltoztatása. Sem a már jelentős nagyvad állományok, sem a tetemes mezőgazdasági vadkárok nem engedik a dámszarvas állomány fejlesztését. Alapvetően 2-3 vadgazdálkodási egységet érintő kérdés.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 100 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- Döntően állomány-csökkentő és mennyiségi gazdálkodásra szükséges törekedni, a további növekedés és terjeszkedés meggátlása érdekében.
- Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai
való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie. • Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése is elég, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak (pl. összehangolt szinkronszámlálások).
Élőhely-javítási javaslatok
• A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben** a dámszarvas számára külön élőhelyi fejlesztés nem indokolt. • A vadetetésnek csak a károsított területektől való elterelés lehet a célja vagy a vadászati sikeresség növelése; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia. Az állomány növelését célzó etetés kerülendő. • Az erdők felújítása, a mezőgazdasági területek védelme vagy a magas természeti értékű élőhelytípusok megőrzése érdekében vadkizáró kerítések csak a legszükségesebb esetben létesítendők. Lehetőség szerint a mobil kerítések használata ajánlott. A bekerítés után a kedvezőbb állapotok kialakulását monitorozni szükséges, majd a kerítést a lehető leghamarabb megszüntetni. • A vad számára jelentős természetes táplálékot biztosító szegélyterületek, árok- és csatornapartok, fasorok, bokrosok, gyepek megőrzése alapvető, mert ez csökkentheti a kultúrnövényekre nehezedő vadnyomást. • A megfelelő mennyiségű és minőségű (kiegészítő) vízellátásról a nagyvadfajok sajátos igényeire tekintettel célszerű dönteni. • A sózók létesítése és fenntartása az ásványi anyag ellátás javítása érdekében szükséges. • Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vadfajok sajátos, természetes igényeihez igazodjanak. A vadföldművelés tényleges céljának elérését (hasznosítás növelése, trófeaminőség javítása, vadkár csökkentése) és a befektetett költségek megtérülését elemezni szükséges.
Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása
• A **Mellékletekben** található jegyzék tartalmazza.

Az őzgazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Zalai-dombsági** vadgazdálkodási tájegységben a mennyiségi jellemzőket nézve az őz jelentősége "**közepes**". A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatban a jelentett létszám alapján az alsó negyedben (**45/52**), és a terítéket (**9/52**) tekintve pedig a felső negyedben található. Gazdálkodási szempontból (teríték, bevételek, minőség) szerepét meghatározza, hogy rajta kívül még a növekvő számban hasznosított gímszarvas és vaddisznó él a tájegységben.

Az állomány minőségének értékelése

Az agancsok minősége az **Zalai-dombsági** vadgazdálkodási tájegységben "**gyenge**". A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolásában az alsó negyedben, az utolsó előtti helyen helyezkedik el (**51/52**), az agancsok érmes aránya rendszerint alacsony, gyenge az állomány.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység területén az őz jelentett létszáma 1998-2010 között lassan nőtt, majd 2014-ig kissé csökkent (végül +**10%** növekedés). Az őz hasznosítása az előbbi mintázathoz hasonlóan alakult (**+229%** növekedés). Jellegzetes „mennyiségi gazdálkodás" alakult ki.
- A vadgazdálkodási tájegységben a jelentett őzállomány növekedése a kiinduló helyzethez képes lényegesen nagyobb (>3X) lelövések mellett következett be. Az első szakasz igazolja, hogy az őzállomány kezdetben alul-hasznosított volt, a második szakasz pedig azt mutatja, hogy a tartósan magas lelövések fenntartása nem okozott összeomlást, hanem stabilizálódott az állomány. A teríték igen jelentős növekedése ellenére az állomány nem került veszélybe. A rendelkezésre álló adatok alapján a vadgazdálkodási tájegységben hosszú távon szinten-tartás esetén 3000 őz hasznosítása is fenntartható lehet.
- Az őz hasznosítási aránya hazai viszonylatban magas szintről indult (16-20%) és rohamosan 40% fölé emelkedett. A 40-50% mérték okozhatta a jelentett létszám csökkenését, de a helyzet nagyon hasonló pl. a gímszarvasnál tapasztaltakhoz, amikor kisebb létszámokat jelentenek és egy virtuális túlhasznosítás alakul ki. A második tervezési időszakban a ≈50% hasznosítási arányt igen óvatosan kell értékelni. Figyelembe véve az őz biológiai képességeit és a helyi mutatókat, a 35-40% körüli hasznosítási szint biztonságosan tartható lehet, de az ≈50% hasznosítási arány és a növekvő létszám csak akkor lehetséges, ha az állomány valójában nagyobb, mint azt jelentik.
- Jellemzően kicsivel több sutát lőttek, mint bakot, és a teríték jellemző összetétele: 35-40% bak, 30-40% suta és 25-30% gida. A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a teríték fenntartása célszerű. Az őzállomány hasznosítása a vadgazdálkodási tájegységben a biológiai lehetőségekkel valószínűleg összhangban áll, de elképzelhető, hogy a tényleges létszám nagyobb. Az állomány minősége alapján a mennyiségi gazdálkodás megalapozott.
- Az őz mellett a gímszarvas és a vaddisznó található meg a vadgazdálkodási tájegységben nagy számban. Emellett szabad területen kevés dámszarvas is előfordul. A külföldi bérlelövés és az őzteríték kapcsolata, belföldi bérlelövés és az őzteríték, illetve a lőtt vad értékesítés bevétele és az őzteríték kapcsolata pozitív, de a pontok szóródása nagy. A vadgazdálkodási tájegységben a térített mezőgazdasági és a térített erdei károk nőttek az értékelt időszakban. Ezek a károk a gímszarvashoz és a vaddisznóhoz köthetők, az őz helyi/eseti jelentőségű lehet.
- A Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok aránya alapján a VGTE az egyik leggyengébb (51/52). Az érmesek aránya 1-3% között ingadozott (4-29 db). Összességében a trófeák minősége gyenge, érmes bakok szórványosan kerülnek lövésre.

Az őzgazdálkodás alapvonalai

- A vadgazdálkodási tájegységben a "fiatal" korcsoport részesedése nőtt: 30%→5%. Az „öreg" bakok aránya csökkent (40%→20%) és a „középkorú" bakok pedig 0-40%-ot tettek ki. Az Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben csökkent az idős bakok aránya, ami közelebb állhat az élő állomány természetes korösszetételéhez.
- A Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben gyenge minőségű őzállomány él. A bakok agancsainak szárhossza (átlagosan) már 3-8 éves korban éri el a legnagyobb értékeket. Az átlagos 24 órás agancssúly 5-7 éves kor között legnagyobb; utána csökkenni és erősen szóródni kezdenek az átlagok.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 4000 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 5900 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- Az őzgazdálkodás céljait 4 fő szempont értékelése alapján célszerű meghatározni:
  1. Megfelel-e az állomány mennyiségi hozama az elvárásoknak? (vadászati lehetőség és bevétel, vadhús árbevétele)
  2. Megfelel-e az agancsok minősége a várakozásoknak? (agancsok nagysága, érmesek száma/aránya)
  3. Kell-e a vadkárral foglalkozni? (mezőgazdasági, erdei kár, vadbalesetek)
  4. A célokkal kapcsolatos biológiai és gazdálkodási korlátok (pl. a környezet tűrőképessége)
- Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: Az őzállományok létszámának pontos felmérésére nincs módszer. A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése a cél, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak. Ezek a felmérések adatokat szolgáltatnak az ivararánya és a felnevelt szaporulatra vonatkozóan is, amiből meghatározható az állomány realizált szaporodóképessége. A realizált szaporulatot összehasonlítva a kiinduló szaporodási mutatókkal (sárgatestek száma, magzatszám) megbecsülhető a felnevelési veszteség, a ragadozók hatása és a gidalövés hatása is. Az állomány trendje alapján megítélhető a hasznosítás és a természetes folyamatok kölcsönhatása, amik alapján növelhető/csökkenthető a lelövések száma. Az elmúlt 2 évtized országosan és helyileg is bizonyította, hogy a lelövések fokozatos növelése (itt: **+229%**) nem vezet az őzállományok összeomlásához.
- Az őzállomány állapotának legfontosabb jellemzői: a lőtt őzek testtömege és a testtömeg megoszlásának változása, az agancsok súlyának és súly szerinti eloszlásának változásai, valamint a szaporulat számának és megoszlásának változásai (magzatszám, felnevelt szaporulat).
- Az őzállományokban bakok territorialitása miatt erős a nyomás az 1:1-től erősen eltérő ivararány kialakulására (1:2-3 bak:suta). Ez növeli az állomány számszerű szaporodóképességét, ami „elfiatalodó" koreloszláshoz vezethet. Ez a suták és a gidák megfelelően erős hasznosítása nélkül nem akadályozható meg. Ennek elmaradása miatt a sűrűségfüggő szabályozás néhány év alatt lecsökkenti az őzek súlyát és szaporulatát.
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés (30-35%-ig) és a teríték összetételének kiegyensúlyozása (1:1:1) révén el lehet érni olyan egyensúlyt, amikor az őzállomány hasznosítása a biológiai jellemzőkkel összhangban áll, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kedvező létszám/teríték fenntartását.

Az őzgazdálkodás alapvonalai

- A szabályos korösszetételű (élő) állomány eloszlását figyelembe véve a bakteríték javasolt összetétele 60±15% fiatal, 20±5% középkorú és 10±5% öreg. A populációdinamika összefüggéseit figyelembe véve, ettől lényegesen eltérő korösszetétel torzulások nélkül tartósan nem vehető ki egy állományból sem.
- Az előbbiek miatt az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.
- A Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben gyenge minőségű őzállomány él. A bakok agancsainak szárhossza (átlagosan) már 3-8 éves korban éri el a legnagyobb értékeket. Az átlagos 24 órás agancssúly 5-7 éves kor között legnagyobb; utána csökkenni és erősen szóródni kezdenek az átlagok. Az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsok válogatással való javítására kicsi az esély és a mennyiségi gazdálkodás megalapozottabb cél a vadgazdálkodási tájegységben.

Élőhely-javítási javaslatok

- Az őz koncentrátum válogató kérődző, amely a magas táplálóanyag-tartalmú, nyersfehérjében gazdag, alacsony rosttartalmú növényeket keresi. A nagy táblás mezőgazdasági környezetben ezeket a főleg kétszikűekből álló táplálékokat nem, vagy térben és időben korlátozva találja meg. Ezért fontos az őznek is a szegélyek, sövények, fasorok fenntartása, illetve az ezekben végzett élőhely-javítás. A mezei nyúl és a fácán számára végzett élőhelyi beavatkozások az őz számára is hasznosak.
- Az értéktelenebb egyszikű növényzettel, vagy részben gyomfajokkal borított kisebb foltszerű, vagy sávosan jelenlévő élőhelyek (árokpartok, tisztások, egyéb kieső területek) pillangós növényekkel (pl.: herefélék, szarvaskerep, csillagfürt) való felülvetése javasolt.
- Az őz számára a szegélyek és vonalas élőhelyi elemek a territóriumok kijelölése és fenntartása szempontjából is fontosak.
- Az őz kiegészítő takarmányozása szélsőséges körülmények között lehet indokolt, de a rossz minőségű vagy igényeinek nem megfelelő takarmányok kihelyezése káros.
- Az ásványi anyagellátás kiegészítésére sózók fenntartása/létesítése szükséges.

Ragadozók kezelése

- A vadászható ragadozókkal való gazdálkodás az őz szempontjából is fontos. Főleg az ellés után a gidák veszteségeit okozhatja a róka, a kóbor kutya, az aranysakál és a vaddisznó is.
- A róka korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (>1,5 gyérítési rátára van szükség) kell kivenni a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia.
- Az aranysakál esetében a hatékonyabb utódnevelés miatt, a rókáét meghaladó vadászati hatékonyságra van szükség.
- A kóbor kutyák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani.

A génmegőrzési rendeltetésű területek

200610-2-4-4 - génállomány megőrzési rendeltetésű - Zalaerdő Zrt. (Lenti-Zalabaksa)

200510-2-4-4 - génállomány megőrzési rendeltetésű - Zalaerdő Zrt. (Nagykanizsa-Bánokszentgyörgy-Leteny)

200220 -2-3-4 - génállomány megőrzési rendeltetésű - Földtulajdonosok Vadászati Közössége (Letenye-Gosztola)

A muflongazdálkodás alapvonalai
Az állomány mennyiségének értékelése
A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység** területén a muflon szabad területen nem fordul elő. Vadgazdálkodási és vadászati jelentősége **nincs**.
Az állomány minőségének értékelése
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő.
Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő.
Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám
• Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed • Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 0 egyed
Állománykezelési elvek/modellek
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő. Esetleges természetes megtelepedése vagy szándékos betelepítése sem támogatható. A tájegység természeti és vadgazdálkodási adottságai folytán a muflon megtelepedésének elősegítése nem kívánatos.
Élőhely-javítási javaslatok
Nem alkalmazható szempont.
A génmegőrzési kezelésű területek
Nem alkalmazható szempont.
Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása
Muflon zárt kertben sem található a vadgazdálkodási tájegységben.

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szerepe "**jelentős**". A tájegységek rangsorában a jelentett létszám (**18/52**) alapján az **átlag feletti negyedben,** és a teríték (**13/52**) alapján is az **átlag feletti negyed**ben helyezkedik el. A vaddisznó a mezőgazdasági vadkárok és a bevételek szempontjából is fontos tényezője a tájegységnek.

Az állomány minőségének értékelése

A vaddisznó trófeák minőségét nem értékeljük, mert:

- szelektált minta (>16 cm méretű agyarakat kell bíráltatni)
- a vadaskerti és a szabad területi agyarak nincsenek elkülönítve
- egy túlszaporodott, jelentős problémákat okozó vad esetében a minőség védelmének jelenleg nincs különleges indokoltsága

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszáma 1998-2014 között emelkedett (**+33%**). A teríték eközben jelentősen nőtt (**+73%**). A teríték 2012-ben volt a legmagasabb (7279 pld.; +**188%**).
- A hasznosítási arány 3 évet kivéve meghaladta a 100%-os szintet, többségében 120-130% volt. Ez a szint elegendő lehet a jelentett állomány növekedésének megállítására és csökkentéséhez (110-160%). A tájegység jelentős részében a teríték elérte és meghaladta a 2-3 db/km^2, illetve a >3 db/km^2 sűrűséget.
- Hasznosítási arány a kisebb visszaesésektől eltekintve folyamatosan magas volt, illetve nőtt. A kan, koca és malac lelövések erősen elválnak a süldő lelövésektől és annál sokkal szűkebb sávban mozogtak. A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben a kanoknál (17-26%) kicsit nagyobb arányú kocát lőttek (22-27%). A süldő és malac lelövés (49-58%) volt, amiből a malacokra 8-10% esett.
- Figyelembe véve a térített mezőgazdasági károk növekedését és nagyságrendjét (2.7X és **195-270 millió Ft/év**) a vaddisznó létszámának csökkentése szükséges.
- **Az eddigi kiugrón magas hasznosítás szinten-tartást eredményezhetett, ezért a vaddisznólétszám csökkentése érdekében a lelövéseket magas szinten kell tartani és a koca- és malackilövések magasabb arányát kell elérni.**

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 1000 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 2500 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi állományát a következő évtizedben felére (45-55%) kellene csökkenteni, amihez a következők szükségesek:

- **Az évente meghatározott lelövési tervek teljesítése, a nőivar és a szaporulat indokolatlan védelmének megszüntetése**;
- A biológiailag megkérdőjelezhető értékek korrekciója (virtuális túlhasznosítás, ivar- és korcsoportok adatainak ellenőrizhető hitelessége). Ennek érdekében a táj-

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

egység szintjén egységes vadállomány-felmérési (monitorozási) és tervezési módszertan kidolgozása és bevezetése (pl. szinkronizált számlálási rendszer, összehangolt testtömeg és szaporodási adatgyűjtési és értékelési rendszer kialakítása a vadgazdálkodási tájegységben).

- **Az éves tervben a meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva szükséges meghatározni.**
- A vadgazdálkodási egységek között a vadászati nyomás összehangolt ellenőrzése, hogy **a vaddisznót gyengébben hasznosító területek ne legyenek a visszatöltődés forrásai.**
- A **felülről nyitott** lelövési tervszámok alkalmazása, azaz a nőivar és a szaporulat lelövését nem szükséges felülről korlátozni.
- A rendelkezésre álló adatok alapján a 100-150% hasznosítási arány jó esetben a szinten tartáshoz elegendő. A 2017-től kezdődő 3-5 évben az érzékelhető **állománycsökkentéshez tartósan >150% hasznosítási arányt szükséges tartani.**
- A teríték összetételét az állomány csökkentése érdekében úgy célszerű meghatározni, hogy **a kifejlett kocák lelövése határozottan nagyobb legyen a kanokénál (1.5-2 koca : 1 kan) és az összes lelövés >75%-a malac+süldő legyen.** A malac+süldő lelövésből **>25% malac** legyen (<50% süldő).
- A mezőgazdasági károk növekedése esetén a lelövési tervszámok nem csökkenthetők.

Élőhely-javítási javaslatok

- A vaddisznó etetésének csak a vadászat megkönnyítése (szórók), illetve a károsított területektől való elterelés lehet a célja; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia. Az állomány növelését célzó etetés kerülendő. A szórók és etetők helyét úgy kell megválasztani, hogy a takarmányozás a természeti vagy gazdasági értékekben a károkozás veszélyét ne növelje.
- Szükséges a vadhatás-monitoring rendszeres alkalmazása. A károsítás és a túrás mértékének és mintázatának rendszeres felmérésével a hasznosítás mennyiségének és tér-időbeli eloszlásának tervezése és megvalósítása az élőhelyen mérhető paraméterekhez igazítható. Így a tervezett élőhely- és vadállomány-kezelési javaslatok teljesülése és sikerességük is nyomon követhető és értékelhető.
- A megfelelő mennyiségű és minőségű (kiegészítő) vízellátásról a vaddisznó jellemző igényeire is tekintettel célszerű dönteni.
- Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vad sajátos igényeihez igazodjanak. A vadföldművelés tényleges céljának elérését (hasznosítás növelése, vadkár csökkentése) és a befektetett költségek megtérülését elemezni szükséges.

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Apróvadgazdálkodás

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben** a mezei nyúl "**kis jelentőségű**" vadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatban a jelentett létszám (47/52) és a teríték (52/52) alapján is az alsó negyedben helyezkedik el, szórványos előfordulása és terítéke miatt nincs vadászati jelentősége.

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány (1227-ről 1826-ra) növekszik.
- A hasznosítás (11 - 24) és a hasznosítási arány (0.9% -1.3%) állandósult, nagyon alacsony szintű.
- Nincs befogás, a lelövés nőtt, csak fegyveres vadászat útján hasznosítják a mezei nyúl populációt.

Állománykezelési elvek/modellek

- A mezei nyúl gazdálkodásban az alacsony hasznosítási ráta miatt nem veszélyeztetik a gazdálkodók a nyúl állományt. A magasabb populációsűrűségű területeken, ahol jelentősebb mezőgazdasági területrész található a vadgazdálkodási egység területén javasolt egy elfogadott létszámbecslési módszer (éjszakai reflektoros létszámbecslés) használata tavasszal és ősszel, a vadászatok megkezdése előtt. Ezek alapján meg lehet tervezni a hasznosítandó mennyiséget egy hasznosítási modell segítségével: a Kovács-Heltay modell vagy a SZIE VMI modellje alkalmazható. Az éjszakai reflektorozás az őz állomány becslése szempontjából, vagy a vaddisznók mozgásának felmérésére is alkalmas.
- Ezeken a vadgazdálkodási egységeken a tervezett mennyiség nagyobb részét október-november hónapokban kellene elejteni. Az élő nyúl befogásának nincs alapja, ezért továbbra is csak fegyveres vadászat folytatható.
- A mezei nyúl szempontjából a róka lehet jelentős ebben a tájegységben, akkor lőttek több nyulat, amikor kevesebb róka volt a területen (alacsonyabb volt a lelövések száma). A vaddisznó állománya magas és folyamatosan nő a térségben, amit a jelentős és növekvő mezőgazdasági vadkár is mutat. Az erdősült területek magas aránya miatt ez valószínűleg nem is fog lecsökkenni. A vaddisznó állományának csökkentése azonban szükséges ott, ahol még jelentősebb mezei nyúl populáció van, hogy ez a negatív hatás is csökkenjen, ezzel is segítve a nyúl állományának növekedését (amikor több vaddisznót ejtettek el, akkor több volt a mezei nyúl teríték is).

Élőhely-javítási javaslatok

- Az élőhelyi beavatkozások jellemzően a nagyvadfajok érdekében történhetnek. Kifejezetten a mezei nyúl számára élőhely-fejlesztés nem várható, de a nagyvadfajok érdekében végzett beavatkozások a nyúl számára is lehetnek hasznosak.
- A szántóterületek aránya (43%) nem túl nagy. Az erdős részeken a vadföld gazdálkodással a nyúlnak is kedvezhetnek, amennyiben pillangós legelő keverékeket alkalmaznak, ami a gímszarvasnak és az őznek is kedvező. A gyepek is (8%) alkalmasak élőhelyként, ha fenntartjuk ezeket és nem legeltetjük túl. Ugyanakkor mivel a KAP Zöldítés mindenhol kötelező, ezért ezeket ki lehet

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
használni a mezei nyúl érdekében. • Az agrárkörnyezet-gazdálkodási programok zöldugar kezelésére vonatkozó szabályok a mezei nyúl élőhely kezelése során is alkalmazhatók, ahogy a kaszálás szabályai a vadlegelőkön és egyéb füves élőhelyeken is alkalmazhatók. • Ha az élőhelyfejlesztés nem lehetséges, akkor a kiegészítő takarmányozás során a vadgazdálkodási egységek területén nyáron a mezei nyúl érdekében is ki kellene rakni lédús takarmányt az aratást megelőzően, majd utána is. Ezek a takarmányrépa, tarlórépa, cukorrépa, sárgarépa, káposztafélék, kukorica szilázs. A lédús takarmányokon túl a jó minőségű lucerna- és réti széna kijuttatásáról is lehetne gondoskodni. Mivel ezt a nagyvad takarmányozása érdekében úgyis megteszik a vadgazdálkodók, kirakhatnak ebben az időszakban úgy, hogy azt a nyúl is fel tudja venni. Az etetőhelyeket egymástól 100-150 méter távolságban érdemes kialakítani a szegélyvegetációkban.
Ragadozók állománykezelése
• A róka állomány korlátozás a legfontosabb a mezei nyúl szempontjából itt is, legalábbis azokon a vadgazdálkodási egységeken, ahol még jelentősebb nyúl állomány van, mert ott még megtérülhet a befektetés, bár a róka gyérítése vadegészségügyi szempontból mindenhol fontos lenne, még a nagyvadas területeken is. Legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. • A kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani, hiszen a kóbor kutyák a nagyvadra is veszélyt jelenthetnek, a macskák pedig szintén vadegészségügyi okokból is gyérítendők. Lásd a ragadozókra vonatkozó részt.

A fácángazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Zalai-dombsági** vadgazdálkodási tájegységben a fácán "**kis jelentőségű**" apróvadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában a jelentett létszám (37/52) szerint az átlag alatti negyedben, a teríték (47/52) szerint az alsó negyedben helyezkedik el, szórványos előfordulása és terítéke miatt nincs vadászati jelentősége.
A vadászatra jogosultnak kell eldönteni, hogy a fácán jelentőségét vadászati-vadgazdálkodási szempontból akarja-e növelni. Ehhez ugyanis elengedhetetlen a fácán kibocsátás kedvezőtlen hatásainak csökkentése, a fácán élőhelyének fejlesztése érdekében a földtulajdonosokkal való egyezkedés a zöldítés lehetőségeiről, ill. a ragadozók és a vaddisznó állományainak megfelelő mértékű szabályozása.

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány az első tervezési időszakban jelentősen nőtt, majd a másodikban csökkent (3.8 ezer - 14.2 ezer).
- A hasznosítás mértéke ingadozó (358 - 2.4 ezer), a jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás stagnált (4.4-9.3%), kivéve 3 évet (1998, 2012-2013), amikor magasabb értékeket vett fel (28.3-29.9% között), a kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás jelentősen ingadozó (14.2-543%).
- A kibocsátott fácánok száma ingadozó (0 - 3.1 ezer), de az első ciklus legelső évében ettől kiugró magas értéket mutatott (12.5 ezer); a kibocsátás mértéke a jelentett állomány méretének a 0-30%-a (de 1998-ban a 200%-a); a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás alacsony szinten stagnált (0-22.5%), valószínűleg nem történt túlhasznosítás.

Állománykezelési elvek/modellek

- A fácángazdálkodás tervezéséhez a következő változókról szükséges helyi, vagy egyéb vizsgálatokból felhasználható információ: a költő felnőtt madarak (törzsállomány) márciusi száma; a felnevelt szaporulat száma a felnevelés végéig; a populáció szeptemberi száma; elejtett egyedek száma (tyúk, kakas külön). Amennyiben kibocsátás történik, akkor a kibocsátott fácánok megtérülési aránya a kibocsátáskor jelölt fácánok alapján.
- A hasznosítási tervet a felnevelt szaporulatra (szabadterületi állomány) és a kibocsátott fácánok várható megtérülése (korábbi évek adatai) alapján elkülönítve célszerű megtervezni. A kibocsátott fácánok és a vad származású fácánok nem egyenértékűek.
- A szabadterületi vad állományra gyakorolt vadászati nyomás maradjon 25-40% alatt. Az őszi populációból a kakasok akár 75%-os, míg a tyúkok max. 20%-os hasznosítása biztosíthatja a fenntartható hozamot, de vegyes kibocsátások esetén a tyúkok hasznosítása ilyen mértékben sem ajánlott. A tojók hasznosítását célszerűbb kerülni, mivel a fácánállomány legértékesebb részét a szaporulatot biztosító életképes tyúkok alkotják.
- Javasolt, hogy alapvetően csak kakasok kerüljenek kibocsátásra, amivel a vad tyúkokra a visszavadászás során gyakorolt járulékos vadászati nyomás csökkenthető, ill. a jobb szaporodási teljesítményt nyújtó vad tyúkpopulációt sem

A fácángazdálkodás alapvonalai
hígítják fel a kibocsátott tyúkok. A ragadozók csoportosulási válaszának elkerülése érdekében a kiscsoportos kihelyezést kellene előtérbe helyezni. • A kibocsátott egyedeket szükséges megjelölni (megfelelő minőségű lábgyűrű, szárnyjelölő), hogy a visszavadászási arány és a vad fácánokra gyakorolt vadászati nyomás mérhető legyen.
Élőhely-javítási javaslatok
• Javasolt – lehetőség szerint – minél nagyobb arányban olyan területek kialakítása, ahol a fészkelési időszakban nem, vagy alig folyik olyan tevékenység, amely a fészkelést akadályozná. Ilyenek: őszi búza és árpa, tritikále, rozs, vadföld és ugar. Kedvezőnek tekinthető még: repce, borsó, vörös here, bíborhere, mézontófű. • Fontos a fás, cserjés vegetációk megfelelő területaránya is. Javasolható a bodza, a kökény, gyepűrózsa jelenléte, illetve az ilyen növényzetű foltok, sávok megőrzése. • Alapvető a fészkelőhelyek védelme vagy kialakítása, elsősorban füves élőhelyek és pillangós zöldtakarmánynövények tábláinak biztosításával. • Természetbarát kaszálási módszereket kell alkalmazni a fészkelőhelyeken (fészkelési időt elkerülő munkálatok, alternáló kasza és vadriasztó lánc használata, bentről kifelé és lassú haladás, max. 3 m munkaszélesség, búvósáv-rendszer meghagyása). • Gyom- és rovartáplálék biztosítása szükséges a szegélyvegetáció védelmével. • Téli túlélést vadföldekkel (1-3 ha/100 ha; kelkáposzta, lenmag, gabonafélék, köles, repce, esetleg kukorica és cirok), gabonafélék önetetőből történő etetésével (1 db/ha) segíteni kell.
Ragadozók állománykezelése
• A róka állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről az év első felére koncentrálva. • A fácán fészkelőterületein a borz állományának csökkentéséhez 0.7-es gyérítési rátát kell elérni. • Az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdázás javasolt. • A fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is fontos a fácán szaporodási időszakában, így szükséges lehet engedélyt kérni az idényen kívüli vadászatukhoz és csapdázásukhoz. • A kóbor kutyák és macskák jelenlétét is minimálisra kell szorítani a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával. Az apróvad szempontjából a macskák hatását általában alulértékelik. • A növekvő vaddisznó állomány szabályozása is alapvető lehetséges fészekpredációjuk csökkentése miatt.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai

Az állomány számszerű hasznosításának és területi megoszlásának értékelése

- **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység (505):**
- **Üregi nyúl**: Vadászati jelentősége nincs a tájegységben.
- **Fogoly**: Vadászati jelentősége nincs a tájegységben.
- **Tőkés réce**: Terítéke a felsorolt vadfajokhoz képest magasabb jelentőséggel bír.
- **Nyári lúd**: A rendelkezésre álló adatok alapján helyzete még nem megítélhető.
- **Vetési lúd**: Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nagy lilik**: Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Kanadai lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nílusi lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Szárcsa**: Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Örvös galamb**: Terítéke elhanyagolható.
- **Balkáni gerle**: Terítéke elhanyagolható.

Állománykezelési elvek/modellek

- Jogszabályban meghatározott korlátozások (2016. júniusi állapot szerint):
  - Fogoly a vadászati idényben azokon a vadászterületeken vadászható, ahol az adott vadászati évben legalább 500 példány fogoly kibocsátása történt, a vadászati hatóság által a vad zárttéri tartásáról és kibocsátásáról adott engedélyben foglaltak szerint. Az engedélyben meg kell határozni a kibocsátás feltételeit, a hasznosítás mértékét, mely legfeljebb negyven százalék lehet, továbbá a vadászat kibocsátóhelytől mért körzetét.
  - Tőkés récére augusztus 15-től augusztus 31-ig kizárólag húzáson és a vízparttól – azaz a vízzel borított terület és a szárazföld találkozásától – számított 50 méteren kívül szabad vadászni. Tőkés récéből és szárcsából naponta, személyenként összesen legfeljebb nyolc darab ejthető el. Tenyésztett tőkés réce tilalmi időben is napi terítékkorlátozás nélkül lőhető.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
• Nyári lúdból, vetési lúdból és nagy lilikből naponta, személyenként összesen legfeljebb hat darab ejthető el, melyből a nyári ludak száma nem lehet több kettőnél. • Az elejtett kanadai lúdról és nílusi lúdról fotódokumentációt kell készíteni, melyet meg kell küldeni a Nyugat-Magyarországi Egyetemnek. Az elejtett példányt a fotódokumentáció elküldését követő két munkanapig meg kell őrizni. • Az egyéb hasznos apróvadfajok védelme érdekében a ragadozó fajokkal kapcsolatos vadgazdálkodási tevékenységeket a tájegységi terv *"A ragadozógazdálkodás alapvonalai"* c. részében leírtak alapján javasolt végrehajtani. • A fogoly és/vagy a tőkésréce kibocsátása esetén a kibocsátott egyedek jelölése javasolt.
Élőhely-javítási javaslatok
A Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegységben az egyéb hasznos apróvadfajok közül egyedül a tőkés récének van valamennyi vadászati jelentősége. A gabona és pillangós növényekből álló vadföldek kialakítása a vízivad fajok számára is megfelelő. Tőkés réce kibocsátása esetén a kibocsátó helyek közelében is megfontolásra javasolt létesítésük. Egyebekben a fácán és a mezei nyúl gazdálkodás során leírt élőhely- és vadföldgazdálkodási javaslatok az egyéb hasznos apróvadfajok számára is kedvezőbb élőhelyi környezetet teremtenek. Későbbi esetleges fogoly kibocsátás esetén fontos, hogy az érintett területeken megfelelő (felülről takaró, oldalra kilátást biztosító) és a tél folyamán is védelmet adó búvóhelyek kerüljenek kialakításra.

A ragadozógazdálkodás alapvonalai
Az állományok számszerű csökkentésének és a területi megoszlás értékelése
• **Róka:** A **Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység (505)** legfontosabb ragadozója. Állománya csak akkor befolyásolható, ha a tájegység egészében egységes szemlélettel és megfelelő intenzitással gyérítik. Megfelelő célkitűzés lehet a 2 pld./km^2 terítéksűrűséget meghaladó érték elérése a vadgazdálkodási egységekben. • **Borz:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Aranysakál:** Állományváltozását tájegységi szinten nyomon kell követni. Állományának jelentős növekedése esetén a gyérítést és a szükséges élőhelyi kezeléseket tájegységi szinten kell elvégezni. • **Nyest:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Házi görény:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Pézsmapocok:** Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Nyestkutya:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos. • **Mosómedve:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos. • **Kóbor kutya:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani. • **Kóbor macska:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani. • **Dolmányos varjú:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Szarka:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Szajkó:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
Állománykezelési elvek/modellek
• A tájegységben a mezei nyúl, és a fácán terítéke az alsó negyedbe, az őzé, a gímé és

A ragadozógazdálkodás alapvonalai

a vaddisznóé felső negyedbe tartozik. A tájegység ragadozó fajaival való gazdálkodást ennek megfelelően kell tervezni és végrehajtani.

- A Zalai-dombsági vadgazdálkodási tájegység legfontosabb ragadozó faja a róka. Állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1,5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia. Lehetőleg meg kell akadályozni, hogy a szukák lefialjanak. Az ennek ellenére keletkezett fialó kotorékokat kiásással kell megszüntetni. A süldő rókák már nem hagyhatják el a kotorékot - a gabona tarlókon való vadászat a süldő rókákra, már nem csökkenti feltételezhető a kártételét. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdák alkalmazása egyaránt javasolt.
- A borz állományának stabilizálásához (a további növekedés megakadályozásához) 0,5, állományának csökkentéséhez 0,7-es gyérítési rátát kell elérni. Állománycsökkentése elsősorban a fácán fészkelő területein indokolt. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett, a kotorékhoz kötött vadászati módok és a csapdázás javasolt. Nagyvadas vadászterületeken a borz állománycsökkentése nem kell, hogy gazdálkodási cél legyen.
- A fészkelő helyek környezetében a kistestű menyétfélék (nyest, görény) csapdázása és szükség esetén a vándorpatkány csapdázása javasolt. Ugyanezeken a területeken fontos a fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is.
- A vadászterületeken a kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani. Az élvefogó csapdák alkalmazása e fajok esetében kifejezetten hatékony és egyben a felesleges konfliktus lehetőségeket is csökkenti.
- A tájegységben megjelent és szaporodik az aranysakál. Állományának változását folyamatos ellenőrzés alatt kell tartani, szükség esetén a vadászat intenzitását növelni kell. Állományának csökkentéséhez legalább a 2-es gyérítési ráta elérése javasolt. Vadászati módjai a csapdázás és az egyéni fegyveres vadászat.

4. Mellékletek

- **A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe**
- **A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke**
- **A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján**
- **A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei**
- **Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai**

Az 505 számú vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási egységei

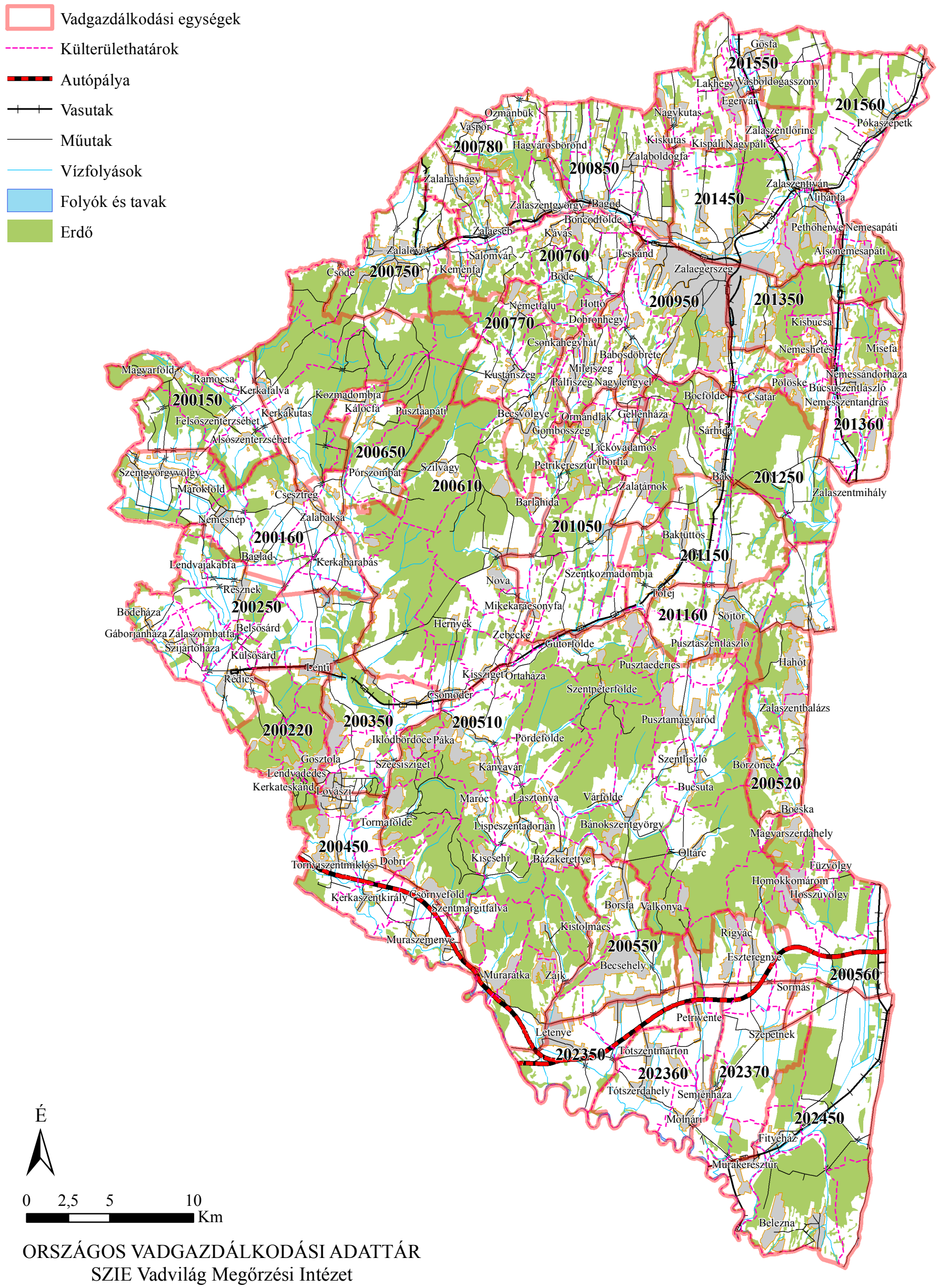

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2018

Készült: 2018.08.24.
A vadgazdálkodási egységek határvonalainak pontosítása még folyamatban van.

A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke

VGTE	Megye	Kód	Név	Telephely	Város	Közterület	Isz.
505	20	200150	Felsoszenterzsébeti Vadásztársaság	Felsőszenterzsébet	Nagykanizsa	Lazsnak u. 10/4	8800
505	20	200160	Parasza-Kerkamente Vadásztársaság	Csesztreg	Lenti	Boglárka u. 26.	8960
505	20	200220	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Múzeum tér 6.	8800
505	20	200250	Lenti Szabadság Vadásztársaság	Lenti	Lenti	Táncsics u. 19.	8960
505	20	200350	Lovászi Olajbányász Vadásztársaság	Lovászi	Tormafölde	Petőfi u. 81.	8876
505	20	200450	Vörcsök Vadásztársaság	Muraszemenye	Muraszemenye	Rákóczi u. 5.	8873
505	20	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Múzeum tér 6.	8800
505	20	200520	Kürtösmenti Vadászklub	Zalaszentbalázs	Nagykanizsa	Pf. 98.	8801
505	20	200550	Bekcsény Vadásztársaság	Tótszerdahely	Tótszerdahely	Petőfi u. 10.	8864
505	20	200560	RIVA Földtulajdonosi Vadásztársaság	Rigyác	Rigyác	kültelek 0125/12. hrsz.	8883
505	20	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Múzeum tér 6.	8800
505	20	200650	BT-ALPHA GREEN Kft.	Pórszombat	Pórszombat	Kossuth Lajos u. 52/A.	8986
505	20	200750	Zalalövői Borostyán Vadásztársaság	Zalalövő	Zalalövő	Kossuth u. 17.	8999
505	20	200760	Zalai Szafari Klub Vadásztársaság	Zalaegerszeg	Zalaegerszeg	Zrínyi út 17.	8900
505	20	200770	Nadler-Jagd Vadásztársaság	Somogyapáti	Somogyapáti	Halászház u. 1.	7922
505	20	200780	Zéli Vadászegyesület	Zalaegerszeg	Zalaegerszeg	Platán sor 18. fsz.2.	8900
505	20	200850	Bagodi Vadásztársaság	Bagod	Bagod	Deák Ferenc u. 9.	8992
505	20	200950	Nimród Vadásztársaság	Zalaegerszeg	Zalaegerszeg	Ady E. u. 13.	8900
505	20	201050	Tölgyfalevél Turisztikai Öko Vadásztársaság	Zalaegerszeg	Zalaegerszeg	Alkotmány u. 4. II/11.	8900
505	20	201150	Válickavölgye Vadászklub	Bak	Bak	Válicka u. 8.	8945
505	20	201160	Válickavölgye Vadásztársaság	Bak	Pusztaszentlászló	Söjtöri u. 7/A.	8896
505	20	201250	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Múzeum tér 6.	8800
505	20	201350	Zrínyi Miklós Vadásztársaság	Búcsúszentlászló	Búcsúszentlászló	Petőfi u. 77.	8925
505	20	201360	Szévíz Völgyi Vadásztársaság	Misefa	Misefa	Akácfa u. 2.	8935
505	20	201450	Zalavölgye Vadásztársaság	Egervár	Zalaegerszeg	Pf. 336.	8901
505	20	201550	Sárvíz-menti Vadászati Egyesület	Egervár	Egervár	Pf. 4.	8913
505	20	201560	Zalagrár Mezőgazdasági Termelő Kft.	Pókaszepetk	Pókaszepetk	Tasziló-major 01088/1 hrsz.	8933
505	20	202350	Venatus Vadásztársaság	Letenye	Letenye	Fenyő u. 8.	8868
505	20	202360	Kisberkes Földtulajdonosi Vadásztársaság	Tótszerdahely	Tótszerdahely	Petőfi u. 10.	8864
505	20	202370	Hunor-2000 Vadásztársaság	Szepetnek	Zalaegerszeg	Andráshida u. 4/A.	8904
505	20	202450	Erdőgazdasági Dolgozók Vadásztársasága	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Múzeum tér 6.	8800

A gímszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	46.8	49	AN	45.0	50	AN			
102	Maros-csongrádi	42.0	41	AN	41.0	40	AN			
103	Békési	40.0	39	ÁAN	40.0	39	ÁAN			
104	Szarvasi	42.8	44	AN	43.3	45	AN			
105	Körös-berettyói	33.0	33	ÁAN	33.0	33	ÁAN	31.7	34	AH
106	Nagykunsági	46.5	48	AN	45.0	49	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	37.0	37	ÁAN	37.8	37	ÁAN	13.0	12	FH
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	42.5	43	AN	43.8	46	AN			
109	Nyírségi	34.0	34	ÁAN	33.8	34	ÁAN	37.0	37	AH
110	Felső-tiszavidéki	28.3	28	ÁAN	31.5	32	ÁAN	18.3	18	KH
111	Tiszamenti	44.0	45	AN	43.0	44	AN			
112	Sárrét-bihari	44.5	47	AN	44.0	47	AN			
201	Börzsöny-gödöllői	13.0	15	ÁFN	13.3	14	ÁFN	27.5	31	AH
202	Nógrád-cserháti	19.5	19	ÁFN	18.3	17	ÁFN	26.0	28	AH
203	Bükki	16.0	16	ÁFN	18.5	18	ÁFN	32.0	35	AH
204	Cserehát-aggteleki	21.5	21	ÁFN	25.3	25	ÁFN	22.3	24	KH
205	Bükkalja-taktaközi	39.5	38	ÁAN	37.8	38	ÁAN	36.0	36	AH
206	Zemplén-bodrogközi	24.5	25	ÁFN	25.8	27	ÁAN	19.3	20	KH
301	Pesti-síksági	31.5	31	ÁAN	30.8	31	ÁAN	14.3	14	KH
302	Észak-bácskiskuni	35.0	35	ÁAN	35.3	35	ÁAN	38.0	38	AH
303	Illancs-bugaci	16.3	17	ÁFN	20.3	21	ÁFN	15.8	15	KH
304	Közép-bács-kiskuni	29.3	30	ÁAN	30.8	30	ÁAN	26.0	29	AH
305	Alsó-tiszamenti	36.8	36	ÁAN	36.3	36	ÁAN	30.0	33	AH
306	Kiskunsági	42.0	42	AN	42.0	42	AN			
307	Közép-pesti	41.3	40	AN	42.8	43	AN			
308	Tápió-vidéki	47.3	51	AN	45.0	52	AN			
309	Jászsági	47.0	50	AN	45.0	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.3	46	AN	41.0	41	AN			
311	Tisza-tói	47.3	52	AN	44.0	48	AN			
401	Mezőföldi	32.3	32	ÁAN	30.0	29	ÁAN	16.0	16	KH
402	Külső-somogyi	11.8	13	FN	12.3	12	FN	7.0	6	FH
403	Kapos-tolnai	25.3	26	ÁFN	22.5	22	ÁFN	26.3	30	AH
404	Zselic-közép-somogyi	19.8	20	ÁFN	19.0	20	ÁFN	9.5	8	FH
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	3.3	2	FN	4.5	3	FH
406	Mecseki	7.3	5	FN	7.0	6	FN	8.3	7	FH
407	Dél-baranyai ártéri	9.3	8	FN	13.5	15	ÁFN	2.8	1	FH
408	Tolnai-hegyháti	2.0	2	FN	3.3	3	FN	6.0	5	FH
409	Gemenci	28.8	29	ÁAN	26.8	28	ÁAN	12.3	11	FH
410	Dél-balatoni	8.3	7	FN	5.0	5	FN	9.5	9	FH
501	Hanság-mosoni	24.0	23	ÁFN	22.8	23	ÁFN	21.3	23	KH
502	Vas-soproni-síksági	12.3	14	ÁFN	9.8	9	FN	24.5	27	AH
503	Alpokaljai	16.5	18	ÁFN	9.8	10	FN	19.5	21	KH
504	Rába-menti-kemenesháti	6.3	4	FN	3.3	4	FN	18.8	19	KH
505	Zalai-dombsági	10.5	11	FN	7.8	7	FN	3.0	2	FH
506	Zala-kisbalatoni	10.3	10	FN	10.3	11	FN	5.5	4	FH
507	Bakonyi	2.8	3	FN	3.0	1	FN	13.3	13	FH
508	Marcal-medencei	9.5	9	FN	9.8	8	FN	10.3	10	FH
509	Bakonyalja-komáromi	24.3	24	ÁFN	25.0	24	ÁFN	28.0	32	AH
510	Vértes-hegységi	7.3	6	FN	13.3	13	FN	24.3	26	KH
511	Velencei	26.3	27	ÁAN	25.5	26	ÁFN	23.0	25	KH
512	Dunazugi	11.5	12	FN	13.8	16	ÁFN	17.5	17	KH
513	Balaton-felvidéki	21.5	22	ÁFN	18.5	19	ÁFN	20.0	22	KH

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | felső harmad **FH** | középső harmad **KH**

átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN** | alsó harmad **AH**

A dámszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéк	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	43.0	45	AN	40.8	43	AN			
102	Maros-csongrádi	42.3	44	AN	41.0	45	AN			
103	Békési	14.0	10	FN	11.8	10	FN	11.5	10	AF
104	Szarvasi	31.8	31	ÁAN	33.0	34	ÁAN			
105	Körös-berettyói	3.5	3	FN	3.8	4	FN	5.0	3	FF
106	Nagykunsági	44.5	49	AN	41.5	50	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	14.5	12	FN	8.5	8	FN	6.0	4	FF
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobág	35.8	37	ÁAN	35.3	36	ÁAN			
109	Nyírségi	27.3	28	ÁAN	32.3	32	ÁAN		NÉ	NÉ
110	Felső-tiszavidéki	19.0	18	ÁFN	20.5	20	ÁFN	9.7	9	AF
111	Tiszamenti	18.3	17	ÁFN	19.0	19	ÁFN		NÉ	NÉ
112	Sárrét-bihari	39.8	42	AN	35.8	38	ÁAN			
201	Börzsöny-gödöllői	30.5	29	ÁAN	28.8	29	ÁAN		NÉ	NÉ
202	Nógrád-cserháti	20.8	23	ÁFN	15.3	14	ÁFN		NÉ	NÉ
203	Bükki	33.8	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN			
204	Cserehát-aggteleki	45.0	51	AN	40.8	44	AN			
205	Bükkalja-taktaközi	35.0	36	ÁAN	35.8	37	ÁAN			
206	Zemplén-bodrogközi	39.3	41	AN	41.3	46	AN			
301	Pesti-síksági	31.5	30	ÁAN	32.8	33	ÁAN			
302	Észak-bácskiskuni	24.3	26	ÁFN	28.3	28	ÁAN		NÉ	NÉ
303	Illancs-bugaci	38.5	39	ÁAN	40.3	42	AN			
304	Közép-bács-kiskuni	7.5	6	FN	9.0	9	FN	7.3	6	FF
305	Alsó-tiszamenti	20.3	21	ÁFN	25.5	25	ÁFN		NÉ	NÉ
306	Kiskunsági	43.5	46	AN	41.3	47	AN			
307	Közép-pesti	4.3	5	FN	6.5	6	FN	16.0	13	AF
308	Tápió-vidéki	37.3	38	ÁAN	39.3	41	AN			
309	Jászsági	44.8	50	AN	41.5	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	45.0	52	AN	41.5	52	AN			
311	Tisza-tói	43.8	47	AN	41.5	48	AN			
401	Mezőföldi	41.0	43	AN	35.8	39	ÁAN			
402	Külső-somogyi	9.3	8	FN	8.3	7	FN	9.0	8	AF
403	Kapos-tolnai	4.0	4	FN	3.5	3	FN	6.3	5	FF
404	Zselic-közép-somogyi	16.0	14	ÁFN	12.8	12	FN	16.7	14	AF
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	2.0	1	FN	12.8	11	AF
406	Mecseki	18.0	16	ÁFN	17.8	17	ÁFN		NÉ	NÉ
407	Dél-baranyai ártéri	24.5	27	ÁAN	23.8	24	ÁFN		NÉ	NÉ
408	Tolnai-hegyháti	1.8	2	FN	2.0	2	FN	7.5	7	FF
409	Gemenci	39.0	40	AN	38.5	40	AN			
410	Dél-balatoni	20.0	20	ÁFN	22.5	23	ÁFN			
501	Hanság-mosoni	44.0	48	AN	41.5	49	AN			
502	Vas-soproni-síksági	14.0	11	FN	22.0	22	ÁFN			
503	Alpokaljai	19.8	19	ÁFN	14.5	13	FN			
504	Rába-menti-kemenesháti	22.8	25	ÁFN	26.0	26	ÁFN			
505	Zalai-dombsági	32.0	32	ÁAN	26.0	27	ÁAN			
506	Zala-kisbalatoni	33.5	33	ÁAN	34.8	35	ÁAN			
507	Bakonyi	15.3	13	FN	15.5	15	ÁFN	14.3	12	AF
508	Marcal-medencei	16.0	15	ÁFN	15.8	16	ÁFN		NÉ	NÉ
509	Bakonyalja-komáromi	21.5	24	ÁFN	21.0	21	ÁFN		NÉ	NÉ
510	Vértes-hegységi	10.0	9	FN	12.3	11	FN		NÉ	NÉ
511	Velencei	8.3	7	FN	4.8	5	FN	3.3	2	FF
512	Dunazugi	20.3	22	ÁFN	18.3	18	ÁFN	2.0	1	FF
513	Balaton-felvidéki	34.5	35	ÁAN	31.0	30	ÁAN			

felső negyed **FN**

átlag feletti negyed **ÁFN**

FF felső fél **FF**

AF alsó fél **KH**

NÉ Nem értékelhető **NÉ** >30 bemutatott trófea

átlag alatti negyed **ÁAN**

alsó negyed **AN**

Az őz állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéк	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	8.8	6	FN	14.5	10	FN	5.3	4	FN
102	Maros-csongrádi	10.5	10	FN	13.5	8	FN	12.3	12	FN
103	Békési	10.3	9	FN	25.3	24	ÁFN	6.0	5	FN
104	Szarvasi	12.5	12	FN	22.8	18	ÁFN	4.5	3	FN
105	Körös-berettyói	4.5	1	FN	10.5	6	FN	8.8	8	FN
106	Nagykunsági	23.5	25	ÁFN	28.0	27	ÁAN	7.0	6	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	16.0	15	ÁFN	36.3	39	ÁAN	11.0	10	FN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	28.0	28	ÁAN	46.8	51	AN	1.8	1	FN
109	Nyírségi	11.0	11	FN	28.5	28	ÁAN	10.8	9	FN
110	Felső-tiszavidéki	16.5	18	ÁFN	30.0	34	ÁAN	15.8	17	ÁFN
111	Tiszamenti	16.3	16	ÁFN	31.0	35	ÁAN	13.0	14	ÁFN
112	Sárrét-bihari	37.5	38	ÁAN	47.3	52	AN	3.3	2	FN
201	Börzsöny-gödöllői	47.3	50	AN	29.3	31	ÁAN	34.5	34	ÁAN
202	Nógrád-cserháti	51.8	52	AN	36.8	42	AN	37.3	37	ÁAN
203	Bükki	42.8	43	AN	36.3	40	AN	38.5	40	AN
204	Cserehát-aggteleki	46.8	48	AN	46.3	50	AN	27.8	26	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	43.0	44	AN	45.8	49	AN	25.5	25	ÁFN
206	Zemplén-bodrogközi	41.3	41	AN	37.0	43	AN	29.3	29	ÁAN
301	Pesti-síksági	45.0	47	AN	44.5	48	AN	37.5	38	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.0	31	ÁAN	32.8	37	ÁAN	28.5	28	ÁAN
303	Illancs-bugaci	17.3	19	ÁFN	22.5	17	ÁFN	24.5	23	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	21.3	20	ÁFN	23.8	19	ÁFN	37.5	39	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	13.8	13	FN	5.8	4	FN	15.3	15	ÁFN
306	Kiskunsági	23.5	26	ÁFN	20.3	15	ÁFN	22.0	21	ÁFN
307	Közép-pesti	28.0	29	ÁAN	14.8	11	FN	35.3	35	ÁAN
308	Tápió-vidéki	36.0	37	ÁAN	28.5	29	ÁAN	20.8	18	ÁFN
309	Jászsági	22.3	23	ÁFN	24.3	23	ÁFN	7.5	7	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	22.8	24	ÁFN	20.3	14	ÁFN	12.8	13	ÁFN
311	Tisza-tói	21.3	21	ÁFN	36.8	41	AN	11.8	11	FN
401	Mezőföldi	31.8	32	ÁAN	43.8	47	AN	22.3	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	35.8	35	ÁAN	29.5	32	ÁAN	43.5	45	AN
403	Kapos-tolnai	8.5	5	FN	30.0	33	ÁAN	35.3	36	ÁAN
404	Zselic-közép-somogyi	30.8	30	ÁAN	29.3	30	ÁAN	39.5	41	AN
405	Belső-somogyi	35.8	36	ÁAN	27.5	26	ÁFN	47.8	50	AN
406	Mecseki	32.0	34	ÁAN	23.8	20	ÁFN	41.5	42	AN
407	Dél-baranyai ártéri	21.8	22	ÁFN	37.5	44	AN	20.8	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	7.5	3	FN	20.8	16	ÁFN	43.0	44	AN
409	Gemenci	6.3	2	FN	24.0	21	ÁFN	28.3	27	ÁAN
410	Dél-balatoni	38.0	39	ÁAN	35.3	38	ÁAN	44.3	46	AN
501	Hanság-mosoni	8.3	4	FN	3.0	2	FN	30.8	30	ÁAN
502	Vas-soproni-síksági	9.5	8	FN	2.0	1	FN	32.3	33	ÁAN
503	Alpokaljai	31.8	33	ÁAN	8.0	5	FN	45.0	48	AN
504	Rába-menti-kemenesháti	39.0	40	AN	10.5	7	FN	51.5	52	AN
505	Zalai-dombsági	43.3	45	AN	13.5	9	FN	49.5	51	AN
506	Zala-kisbalatoni	43.3	46	AN	24.0	22	ÁFN	44.5	47	AN
507	Bakonyi	41.3	42	AN	14.8	12	FN	47.3	49	AN
508	Marcal-medencei	16.3	17	ÁFN	3.5	3	FN	20.8	20	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	13.8	14	ÁFN	15.0	13	FN	24.5	24	ÁFN
510	Vértes-hegységi	9.0	7	FN	26.0	25	ÁFN	31.0	31	ÁAN
511	Velencei	26.8	27	ÁAN	32.3	36	ÁAN	15.5	16	ÁFN
512	Dunazugi	46.8	49	AN	42.5	46	AN	31.5	32	ÁAN
513	Balaton-felvidéki	51.3	51	AN	42.3	45	AN	42.5	43	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A muflon állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás							
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang
101	Tiszazugi								
102	Maros-csongrádi								
103	Békési								
104	Szarvasi								
105	Körös-berettyói								
106	Nagykunsági								
107	Hajdúsági Erdőspuszták								
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy								
109	Nyírségi	20.0	21	AF	14.0	16	AF		
110	Felső-tiszavidéki								
111	Tiszamenti								
112	Sárrét-bihari								
201	Börzsöny-gödöllői	7.8	8	FF	7.0	7	FF	7.5	2
202	Nógrád-cserháti	5.8	6	FF	4.0	4	FF	5.0	5
203	Bükki	2.5	2	FF	3.0	3	FF	2.5	6
204	Cserehát-aggteleki	15.0	17	AF	15.3	15	AF		
205	Bükkalja-taktaközi								
206	Zemplén-bodrogközi	3.0	3	FF	2.5	1	FF	2.8	7
301	Pesti-síksági	13.5	12	AF	12.0	11	FF		
302	Észak-bácskiskuni								
303	Illancs-bugaci								
304	Közép-bács-kiskuni								
305	Alsó-tiszamenti								
306	Kiskunsági								
307	Közép-pesti								
308	Tápió-vidéki								
309	Jászsági								
310	Mátra-alja-dél-hevesi	12.5	11	FF	16.0	19	AF		
311	Tisza-tói	18.5	20	AF	19.0	22	AF		
401	Mezőföldi								
402	Külső-somogyi	14.5	16	AF	14.0	14	AF		
403	Kapos-tolnai								
404	Zselic-közép-somogyi	13.5	13	AF	16.3	18	AF		
405	Belső-somogyi	18.0	19	AF	18.0	20	AF		
406	Mecseki	20.5	22	AF	20.0	21	AF		
407	Dél-baranyai ártéri								
408	Tolnai-hegyháti								
409	Gemenci								
410	Dél-balatoni								
501	Hanság-mosoni								
502	Vas-soproni-síksági	14.3	15	AF	16.0	17	AF		
503	Alpokaljai	10.8	10	FF	10.5	10	FF		
504	Rába-menti-kemenesháti								
505	Zalai-dombsági								
506	Zala-kisbalatoni	8.5	9	FF	8.8	8	FF		
507	Bakonyi	3.0	4	FF	4.3	5	FF	4.1	3
508	Marcal-medencei	13.8	14	AF	12.3	12	AF		
509	Bakonyalja-komáromi	16.3	18	AF	13.5	13	AF		
510	Vértes-hegységi	4.8	5	FF	5.0	6	FF	5.0	4
511	Velencei	7.5	7	FF	9.5	9	FF		
512	Dunazugi	2.3	1	FF	2.8	2	FF	1.9	1
513	Balaton-felvidéki								

felső fél
FF

alsó fél
AF

>30 bemutatott trófea

A vaddisznó állományának és terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Átlag rangpont / rang / besorolás					
		Jelentett	Rang		Teríték	Rang	
101	Tiszazugi	49.3	49	AN	47.5	46	AN
102	Maros-csongrádi	48.8	47	AN	48.5	49	AN
103	Békési	48.8	48	AN	48.3	48	AN
104	Szarvasi	49.3	50	AN	48.5	50	AN
105	Körös-berettyói	38.0	38	ÁAN	40.3	40	AN
106	Nagykunsági	42.8	43	AN	40.0	39	ÁAN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	31.0	30	ÁAN	31.3	30	ÁAN
108	Hajdúsági Lőszhát-Hortobágy	38.5	39	ÁAN	40.5	41	AN
109	Nyírségi	34.5	35	ÁAN	33.5	34	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	27.0	28	ÁAN	28.3	28	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	41	AN	41.8	42	AN
112	Sárrét-bihari	50.8	52	AN	50.0	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	6.0	6	FN	7.3	7	FN
202	Nógrád-cserháti	13.0	13	FN	5.0	1	FN
203	Bükki	11.3	10	FN	11.0	11	FN
204	Cserehát-aggteleki	12.0	11	FN	8.0	8	FN
205	Bükkalja-taktaközi	37.8	37	ÁAN	32.3	32	ÁAN
206	Zemplén-bodrogközi	23.8	24	ÁFN	20.3	21	ÁFN
301	Pesti-síksági	33.0	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.8	32	ÁAN	37.0	37	ÁAN
303	Illancs-bugaci	25.5	25	ÁFN	29.8	29	ÁAN
304	Közép-bács-kiskuni	31.8	33	ÁAN	37.3	38	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	42.3	42	AN	43.0	43	AN
306	Kiskunsági	43.3	44	AN	44.3	44	AN
307	Közép-pesti	30.8	29	ÁAN	32.8	33	ÁAN
308	Tápió-vidéki	46.3	46	AN	49.5	51	AN
309	Jászsági	49.3	51	AN	46.3	45	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.8	45	AN	47.8	47	AN
311	Tisza-tói	39.8	40	AN	35.8	36	ÁAN
401	Mezőföldi	35.3	36	ÁAN	33.8	35	ÁAN
402	Külső-somogyi	5.0	5	FN	11.8	12	FN
403	Kapos-tolnai	25.8	27	ÁAN	25.0	25	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	18.0	19	ÁFN	22.5	23	ÁFN
405	Belső-somogyi	2.8	1	FN	5.5	4	FN
406	Mecseki	6.3	7	FN	6.3	6	FN
407	Dél-baranyai ártéri	15.5	16	ÁFN	17.5	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	6.3	8	FN	13.5	15	ÁFN
409	Gemenci	31.0	31	ÁAN	25.5	26	ÁFN
410	Dél-balatoni	11.0	9	FN	12.8	14	ÁFN
501	Hanság-mosoni	21.0	20	ÁFN	22.0	22	ÁFN
502	Vas-soproni-síksági	12.3	12	FN	9.5	9	FN
503	Alpokaljai	22.3	22	ÁFN	10.0	10	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	14.3	14	ÁFN	5.3	3	FN
505	Zalai-dombsági	16.5	18	ÁFN	12.0	13	FN
506	Zala-kisbalatoni	14.5	15	ÁFN	15.3	16	ÁFN
507	Bakonyi	3.8	2	FN	5.3	2	FN
508	Marcal-medencei	16.0	17	ÁFN	16.5	18	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	25.5	26	ÁFN	26.5	27	ÁAN
510	Vértes-hegységi	4.0	3	FN	15.8	17	ÁFN
511	Velencei	23.5	23	ÁFN	24.5	24	ÁFN
512	Dunazugi	4.8	4	FN	6.3	5	FN
513	Balaton-felvidéki	21.5	21	ÁFN	18.8	20	ÁFN

felső negyed
FN

átlag feletti negyed
ÁFN

átlag alatti negyed
ÁAN

alsó negyed
AN

A mezei nyúl és a fácán állományának és terítékének, valamint a róka terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Mezei nyúl: átlag rangpont / rang						Fácán: átlag rangpont / rang						Róka: átlag rangpont / rang		
		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Terítéken	Rang	
101	Tiszazugi	2.8	3	FN	2.8	1	FN	7.5	7	FN	9.5	8	FN	17.0	14	ÁFN
102	Maros-csongrádi	6.3	5	FN	5.0	3	FN	11.5	11	FN	10.5	9	FN	9.3	4	FN
103	Békési	2.5	2	FN	9.0	7	FN	1.0	1	FN	4.3	3	FN	14.0	6	FN
104	Szarvasi	1.3	1	FN	4.8	2	FN	3.0	3	FN	1.8	1	FN	10.0	5	FN
105	Körös-berettyói	9.0	10	FN	15.3	15	ÁFN	2.5	2	FN	8.5	7	FN	17.8	16	ÁFN
106	Nagykunsági	8.3	7	FN	12.8	13	FN	11.0	9	FN	7.0	5	FN	14.8	8	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	25.0	25	ÁFN	25.8	26	ÁFN	19.8	18	ÁFN	22.0	20	ÁFN	32.0	34	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	19.0	19	ÁFN	26.3	27	ÁAN	24.3	24	ÁFN	29.0	31	ÁAN	17.8	17	ÁFN
109	Nyírségi	15.8	14	ÁFN	16.3	16	ÁFN	11.3	10	FN	21.8	19	ÁFN	27.3	31	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	20.5	20	ÁFN	21.3	22	ÁFN	9.0	8	FN	25.3	24	ÁFN	33.8	36	ÁAN
111	Tiszamenti	13.8	13	FN	17.0	18	ÁFN	14.5	14	ÁFN	16.5	17	ÁFN	32.0	35	ÁAN
112	Sárrét-bihari	10.5	11	FN	14.0	14	ÁFN	14.5	15	ÁFN	22.5	23	ÁFN	23.8	25	ÁFN
201	Börzsöny-gödöllői	36.0	36	ÁAN	33.5	33	ÁAN	41.8	41	AN	35.3	36	ÁAN	44.8	47	AN
202	Nógrád-cserháti	39.5	39	ÁAN	40.0	40	AN	41.0	40	AN	13.3	12	FN	46.3	48	AN
203	Bükki	31.8	33	ÁAN	27.3	28	ÁAN	33.5	33	ÁAN	26.8	27	ÁAN	41.3	42	AN
204	Cserehát-aggteleki	45.3	45	AN	43.3	43	AN	48.5	48	AN	48.8	51	AN	51.5	52	AN
205	Bükkalja-taktaközi	29.5	28	ÁAN	24.3	25	ÁFN	31.5	31	ÁAN	30.3	32	ÁAN	42.5	45	AN
206	Zemplén-bodrogközi	30.8	31	ÁAN	31.3	30	ÁAN	33.5	34	ÁAN	35.3	35	ÁAN	46.8	49	AN
301	Pesti-síksági	23.5	23	ÁFN	10.5	11	FN	27.8	29	ÁAN	22.3	21	ÁFN	23.3	24	ÁFN
302	Észak-bácskiskuni	17.8	18	ÁFN	21.5	23	ÁFN	18.8	17	ÁFN	33.8	34	ÁAN	26.8	30	ÁAN
303	Illancs-bugaci	16.0	15	ÁFN	18.8	20	ÁFN	14.0	12	FN	28.8	29	ÁAN	16.8	13	FN
304	Közép-bács-kiskuni	17.3	17	ÁFN	19.8	21	ÁFN	20.8	20	ÁFN	28.8	30	ÁAN	26.5	29	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	10.8	12	FN	5.3	4	FN	5.8	5	FN	14.3	15	ÁFN	18.3	19	ÁFN
306	Kiskunsági	8.3	8	FN	10.0	9	FN	4.0	4	FN	14.0	14	ÁFN	24.3	27	ÁAN
307	Közép-pesti	25.8	26	ÁFN	18.5	19	ÁFN	25.8	27	ÁAN	14.3	16	ÁFN	18.5	21	ÁFN
308	Tápió-vidéki	21.3	22	ÁFN	12.0	12	FN	26.5	28	ÁAN	25.8	26	ÁFN	17.3	15	ÁFN
309	Jászsági	8.8	9	FN	10.0	10	FN	14.3	13	FN	5.5	4	FN	7.3	3	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	5.3	4	FN	6.0	5	FN	6.0	6	FN	10.8	10	FN	16.0	12	FN
311	Tisza-tói	7.8	6	FN	9.5	8	FN	16.8	16	ÁFN	3.3	2	FN	3.3	1	FN
401	Mezőföldi	29.5	29	ÁAN	31.8	31	ÁAN	21.8	21	ÁFN	7.3	6	FN	21.0	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	45.3	46	AN	40.0	41	AN	42.3	42	AN	41.0	42	AN	31.8	33	ÁAN
403	Kapos-tolnai	32.3	34	ÁAN	35.0	35	ÁAN	25.5	26	ÁFN	39.0	39	ÁAN	15.8	10	FN
404	Zselic-közép-somogyi	48.5	49	AN	45.8	45	AN	43.0	44	AN	37.8	37	ÁAN	41.3	43	AN
405	Belső-somogyi	50.5	52	AN	49.5	50	AN	50.8	52	AN	51.5	52	AN	48.3	50	AN
406	Mecseki	44.0	44	AN	47.5	49	AN	44.5	47	AN	48.3	50	AN	24.0	26	ÁFN
407	Dél-baranyai ártéri	42.3	41	AN	46.0	46	AN	36.3	38	ÁAN	42.5	43	AN	26.3	28	ÁAN
408	Tolnai-hegyháti	32.3	35	ÁAN	38.8	39	ÁAN	33.8	35	ÁAN	43.8	45	AN	18.3	20	ÁFN
409	Gemenci	20.5	21	ÁFN	22.8	24	ÁFN	20.3	19	ÁFN	25.8	25	ÁFN	15.8	11	FN
410	Dél-balatoni	50.0	51	AN	47.3	48	AN	39.0	39	ÁAN	27.8	28	ÁAN	34.3	39	ÁAN
501	Hanság-mosoni	16.0	16	ÁFN	6.5	6	FN	24.3	25	ÁFN	11.0	11	FN	6.5	2	FN
502	Vas-soproni-síksági	24.3	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	35.3	36	ÁAN	32.8	33	ÁAN	15.0	9	FN
503	Alpokaljai	37.8	38	ÁAN	36.0	36	ÁAN	43.5	45	AN	37.8	38	ÁAN	29.3	32	ÁAN
504	Rába-menti-kemenesháti	48.3	48	AN	45.8	44	AN	49.8	50	AN	44.8	46	AN	41.3	44	AN
505	Zalai-dombsági	45.8	47	AN	50.8	52	AN	35.3	37	ÁAN	45.3	47	AN	34.5	40	AN
506	Zala-kisbalatoni	48.8	50	AN	50.3	51	AN	32.5	32	ÁAN	39.3	40	AN	34.0	37	ÁAN
507	Bakonyi	43.0	42	AN	47.0	47	AN	50.0	51	AN	47.5	49	AN	44.0	46	AN
508	Marcal-medencei	30.3	30	ÁAN	34.0	34	ÁAN	22.8	22	ÁFN	19.3	18	ÁFN	21.8	23	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	28.8	27	ÁAN	27.8	29	ÁAN	30.0	30	ÁAN	22.3	22	ÁFN	18.0	18	ÁFN
510	Vértes-hegységi	36.0	37	ÁAN	37.3	38	ÁAN	42.3	43	AN	40.3	41	AN	34.0	38	ÁAN
511	Velencei	31.0	32	ÁAN	32.5	32	ÁAN	22.8	23	ÁFN	13.8	13	FN	14.5	7	FN
512	Dunazugi	43.3	43	AN	36.3	37	ÁAN	48.8	49	AN	47.3	48	AN	40.0	41	AN
513	Balaton-felvidéki	40.5	40	AN	41.5	42	AN	44.3	46	AN	43.3	44	AN	48.5	51	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A fontosabb bevételi és kiadás tételek rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben (1000 Ft/km² alapján)

VGTE	Név	Külföldi bérlelövés bevétele			Belföldi bérlelövés bevétele			Élővad értékesítés			Lőtt vad értékesítés			Térített erdei kár			Térített mezőgazdasági kár		
		Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás
101	Tiszazugi	28.3	26	ÁFN	27.3	26	ÁFN	7.5	7	FN	39.5	37	ÁAN	38.3	45	AN	38.8	39	ÁAN
102	Maros-csongrádi	30.0	28	ÁAN	35.8	39	ÁAN	2.5	2	FN	35.0	33	ÁAN	38.0	43	AN	36.5	32	ÁAN
103	Békési	35.5	38	ÁAN	44.8	48	AN	2.0	1	FN	38.5	36	ÁAN	38.0	44	AN	37.8	35	ÁAN
104	Szarvasi	24.0	25	ÁFN	31.0	32	ÁAN	3.5	3	FN	33.3	31	ÁAN	40.3	50	AN	37.0	33	ÁAN
105	Körös-berettyói	20.8	19	ÁFN	26.8	25	ÁFN	7.5	8	FN	31.0	29	ÁAN	32.0	35	ÁAN	38.0	36	ÁAN
106	Nagykunsági	33.0	33	ÁAN	31.5	33	ÁAN	4.0	4	FN	41.0	43	AN	34.0	38	ÁAN	41.5	44	AN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	30.0	29	ÁAN	22.8	20	ÁFN	22.8	16	ÁFN	40.0	39	ÁAN	29.3	26	ÁFN	27.8	28	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	38.3	42	AN	36.5	41	AN	27.3	25	ÁFN	39.5	38	ÁAN	40.0	48	AN	49.0	51	AN
109	Nyírségi	30.0	30	ÁAN	43.0	47	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN	29.3	27	ÁAN	39.3	40	AN
110	Felső-tiszavidéki	35.3	37	ÁAN	26.0	22	ÁFN	30.5	32	ÁAN	40.8	42	AN	30.5	31	ÁAN	27.5	27	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	43	AN	38.0	42	AN	19.3	13	FN	42.8	46	AN	40.5	51	AN	45.3	48	AN
112	Sárrét-bihari	43.3	45	AN	45.5	49	AN	11.5	9	FN	45.0	48	AN	36.5	40	AN	49.8	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	36.3	39	ÁAN	15.8	13	FN	23.5	18	ÁFN	14.0	15	ÁFN	14.5	12	FN	18.0	16	ÁFN
202	Nógrád-cserháti	20.8	20	ÁFN	5.5	3	FN	36.0	41	AN	9.0	9	FN	10.0	8	FN	20.5	20	ÁFN
203	Bükki	45.8	47	AN	12.5	9	FN	29.3	29	ÁAN	20.0	20	ÁFN	15.5	16	ÁFN	28.3	29	ÁAN
204	Cserehát-aggteleki	49.5	51	AN	22.5	19	ÁFN	36.5	42	AN	28.8	28	ÁAN	19.3	20	ÁFN	18.8	18	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	50.8	52	AN	41.5	46	AN	22.8	17	ÁFN	50.8	52	AN	32.5	37	ÁAN	40.5	42	AN
206	Zemplén-bodrogközi	44.8	46	AN	21.8	18	ÁFN	26.5	23	ÁFN	32.5	30	ÁAN	25.0	23	ÁFN	25.0	25	ÁFN
301	Pesti-síksági	42.3	44	AN	27.8	27	ÁAN	31.0	34	ÁAN	40.3	40	AN	28.0	25	ÁFN	32.0	31	ÁAN
302	Észak-bács-kiskuni	46.0	48	AN	35.0	38	ÁAN	32.0	36	ÁAN	40.3	41	AN	36.8	41	AN	37.5	34	ÁAN
303	Illancs-bugaci	33.5	36	ÁAN	29.3	30	ÁAN	20.5	14	ÁFN	25.5	25	ÁFN	34.8	39	ÁAN	23.5	24	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	32.8	31	ÁAN	5.3	2	FN	24.5	21	ÁFN	21.3	22	ÁFN	39.3	47	AN	38.3	37	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	29.8	27	ÁAN	30.8	31	ÁAN	13.0	10	FN	33.8	32	ÁAN	30.8	32	ÁAN	39.8	41	AN
306	Kiskunsági	37.0	41	AN	49.3	51	AN	28.0	26	ÁFN	42.0	45	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN
307	Közép-pesti	46.0	49	AN	31.8	35	ÁAN	27.0	24	ÁFN	37.8	34	ÁAN	29.8	29	ÁAN	42.3	45	AN
308	Tápió-vidéki	46.0	50	AN	47.3	50	AN	32.5	37	ÁAN	45.3	49	AN	40.5	52	AN	47.8	49	AN
309	Jászsági	33.3	35	ÁAN	39.8	43	AN	7.0	6	FN	47.5	51	AN	30.8	33	ÁAN	44.3	46	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	36.5	40	AN	41.3	45	AN	15.5	11	FN	45.5	50	AN	37.3	42	AN	47.8	50	AN
311	Tisza-tói	21.8	22	ÁFN	26.5	23	ÁFN	5.3	5	FN	38.0	35	ÁAN	40.0	49	AN	40.8	43	AN
401	Mezőföldi	21.3	21	ÁFN	16.3	14	ÁFN	23.8	19	ÁFN	41.3	44	AN	32.0	36	ÁAN	38.5	38	ÁAN
402	Külső-somogyi	17.3	16	ÁFN	17.3	16	ÁFN	29.3	30	ÁAN	16.0	16	ÁFN	5.8	4	FN	4.3	3	FN
403	Kapos-tolnai	21.8	23	ÁFN	26.5	24	ÁFN	35.3	40	AN	21.5	23	ÁFN	31.3	34	ÁAN	18.3	17	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	8.8	8	FN	17.5	17	ÁFN	37.3	45	AN	9.5	10	FN	15.0	14	ÁFN	10.0	8	FN
405	Belső-somogyi	5.3	3	FN	8.8	6	FN	28.3	27	ÁAN	3.5	2	FN	14.8	13	FN	1.8	1	FN
406	Mecseki	17.0	15	ÁFN	11.3	8	FN	37.0	43	AN	7.0	6	FN	14.3	11	FN	11.5	13	FN
407	Dél-baranyai ártéri	22.8	24	ÁFN	36.0	40	AN	31.8	35	ÁAN	17.8	18	ÁFN	22.0	22	ÁFN	12.0	14	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	3.3	1	FN	12.8	10	FN	34.3	39	ÁAN	4.5	3	FN	7.5	6	FN	7.0	7	FN
409	Gemenci	33.0	34	ÁAN	31.5	34	ÁAN	16.8	12	FN	27.0	26	ÁFN	30.0	30	ÁAN	30.0	30	ÁAN
410	Dél-balatoni	14.5	12	FN	14.8	12	FN	22.5	15	ÁFN	7.8	7	FN	4.3	1	FN	4.3	4	FN
501	Hanság-mosoni	14.8	13	FN	14.5	11	FN	25.0	22	ÁFN	21.0	21	ÁFN	17.0	18	ÁFN	26.0	26	ÁFN
502	Vas-soproni-síkságí	12.5	10	FN	23.3	21	ÁFN	37.5	48	AN	6.5	5	FN	27.0	24	ÁFN	14.5	15	ÁFN
503	Alpokaljai	7.0	4	FN	49.8	52	AN	40.8	50	AN	13.0	14	ÁFN	11.5	9	FN	10.0	9	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	3.8	2	FN	34.0	37	ÁAN	42.0	51	AN	6.3	4	FN	5.3	3	FN	4.3	5	FN
505	Zalai-dombsági	7.3	5	FN	28.3	28	ÁAN	42.8	52	AN	9.8	11	FN	8.5	7	FN	3.5	2	FN
506	Zala-kisbalatoni	10.3	9	FN	16.3	15	ÁFN	37.3	46	AN	12.8	13	FN	12.5	10	FN	5.8	6	FN
507	Bakonyi	8.5	7	FN	9.5	7	FN	29.3	31	ÁAN	2.8	1	FN	5.0	2	FN	10.5	10	FN
508	Marcal-medencei	7.3	6	FN	40.0	44	AN	39.5	49	AN	8.5	8	FN	17.5	19	ÁFN	10.5	11	FN
509	Bakonyalja-komáromi	20.3	18	ÁFN	32.5	36	ÁAN	24.3	20	ÁFN	28.5	27	ÁAN	19.3	21	ÁFN	22.3	23	ÁFN
510	Vértes-hegységi	15.5	14	ÁFN	8.5	5	FN	37.0	44	AN	16.0	17	ÁFN	5.8	5	FN	19.3	19	ÁFN
511	Velencei	13.8	11	FN	5.5	4	FN	30.5	33	ÁAN	18.8	19	ÁFN	39.0	46	AN	21.0	21	ÁFN
512	Dunazugi	18.0	17	ÁFN	2.5	1	FN	33.3	38	ÁAN	10.5	12	FN	15.3	15	ÁFN	11.0	12	FN
513	Balaton-felvidéki	32.8	32	ÁAN	29.0	29	ÁAN	37.3	47	AN	24.8	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	21.8	22	ÁFN

felső negyed FN | átlag feletti negyed ÁFN | átlag alatti negyed ÁAN | alsó negyed AN

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

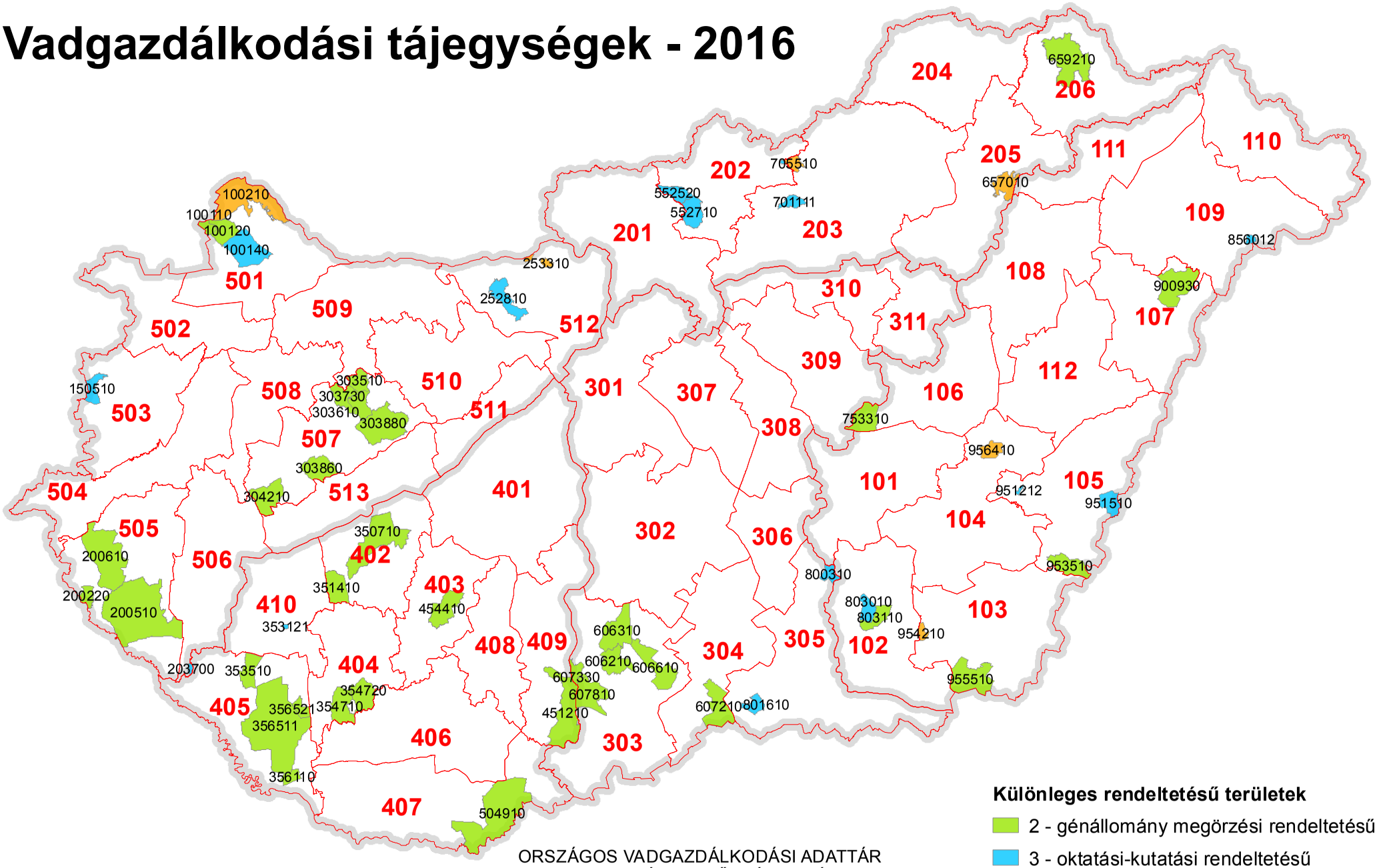

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.08.02.

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
102	803110	CSON	2 - génállomány megőrzési	DALERD ZRT.-Tompahát	Szeged
102	803010	CSON	3 - oktatási-kutatási	Derekmező ZRT.	Derekegyház
102	803650	CSON	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	955510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.	Mezőhegyes
103	954260	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	954860	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
104	956450	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
105	953510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	DALERD Zrt. Gyulai Erd. Gyulai Vter.	Szeged, Zsótér u. 4/B.
105	951212	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Ladány-erdei Vadászter.	Szeged
105	951510	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Biharugrai Vadászter.	Szeged
106	753310	SZOL	2 - génállomány megőrzési	Hofi Géza Vadásztársaság Egyesület	Tiszapüspöki
106	755750	SZOL	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
108	901750	HAJD	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
109	856012	SZAB	3 - oktatási-kutatási	Bátortrade KFT.	Nyírbátor
202	550110	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Bárna-Vad Kft.	Bárna
202	552520	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Nyugat-Cserhát Vadásztársaság	Cserhátsurány
202	552710	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Sasbérc Vadásztársaság Egyesület	Buják
202	552010	NOGR	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
203	701111	HEVE	3 - oktatási-kutatási	Baláta Vadásztársaság	Bodony
203	705510	HEVE	4 - természetvédelmi	Istenmezeje Vadásztársaság	Istenmezeje
204	651700	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
205	653300	BORS	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
205	657010	BORS	4 - természetvédelmi	657010 FTVK	Kesznyéten, Szamárhát
206	659210	BORS	2 - génállomány megőrzési	Északerdő ZRt.	Pálháza
206	658901	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
303	606210	BACS	2 - génállomány megőrzési	Hajósi Földtulajdonosok Vadászó Közössége	Hajós
303	606310	BACS	2 - génállomány megőrzési	Homokmégyi Dózsa Vt.	Kalocsa
303	606610	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt Kecskemét	Kecskemét
303	607330	BACS	2 - génállomány megőrzési	Gemenc ZRt. Lenes- Karasz	Baja
303	607810	BACS	2 - génállomány megőrzési	Kékhegyi Vt.	Sükösd
304	607210	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt.	Kelebia
305	800310	CSON	3 - oktatási-kutatási	Bársony I. Mg. Szakközépiskola	Csongrád
401	403950	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
401	403650	FEJE	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
402	350710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG ZRt. Szántód	Szántód

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
402	351410	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Tuskósi Vadászegyesület	Somogybabod
404	354710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Nyugat-Zselici Vadászterület	Bőszénfa
404	354720	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Kelet-Zselici Vadászterület	Kaposvár
405	353510	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Sefag Zrt. Segesd	Segesd
405	356110	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Barcs	Barcs
405	356511	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt Lábodi Vadászerdészete	Lábod
405	356521	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Mike és Környéke Földtulajdonosai Vt.	Mike
405	356060	SOMO	4 - természetvédelmi	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	Pécs
406	500460	BARA	2 - génállomány megőrzési	Szentgyörgyvölgy Farm Mg. Ker. és Idegenforg. Kft.	Budapest
407	504910	BARA	2 - génállomány megőrzési	Bóly ZRT	Bóly
409	451210	TOLN	2 - génállomány megőrzési	Gemenc Zrt.	Baja
410	353121	SOMO	3 - oktatási-kutatási	Fauna-Jagd Kft.	Libickozma
501	100110	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Három Fenyő Vadásztársaság	Várbalog-Albertkázmérpuszta
501	100120	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Lajta-Mosonszolnok Földtulajdonosi Közösség	Mosonmagyaróvár
501	100140	GYOR	3 - oktatási-kutatási	Lajta Hanság Zrt.	Mosonmagyaróvár
501	100210	GYOR	4 - természetvédelmi	Felső-szigetközi Vadászszövetség	Mosonmagyaróvár
502	103850	GYOR	4 - természetvédelmi	Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság	Sarród
503	150510	VAS	3 - oktatási-kutatási	Alpokaljai Vadászati Közösség VT.	Kőszeg
505	200220	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Földtulajdonosok Vadászati Közössége	Letenye-Gosztola
505	200510	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa-Bánokszentgyörgy-Leteny
506	203700	ZALA	3 - oktatási-kutatási	Kanizsa-Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa
506	202850	ZALA	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
507	303510	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Cuhai Vén Róka Vadásztársaság	Borzavár
507	303610	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Királykúti Vadásztársaság	Zirc
507	303730	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Magas-Bakony Vadgazdálkodás Sport- és Környez	Csesznek
507	303860	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Kabhegy 2004 Nonprofit Kft.	Pétfürdő
507	303880	VESZ	2 - génállomány megőrzési	VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.	Veszprém
507	304210	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Budapesti Erdőgazdaság Zrt.	Budapest
511	404550	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
512	252810	KOMA	3 - oktatási-kutatási	Gyarmatpusztai FVK	Bajna
512	252920	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
512	253310	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
513	303360	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	303950	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	304050	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak

Magyarország vadgadálkodási tájegységei

A vadaskertek száma a vadgazdálkodási egységekben

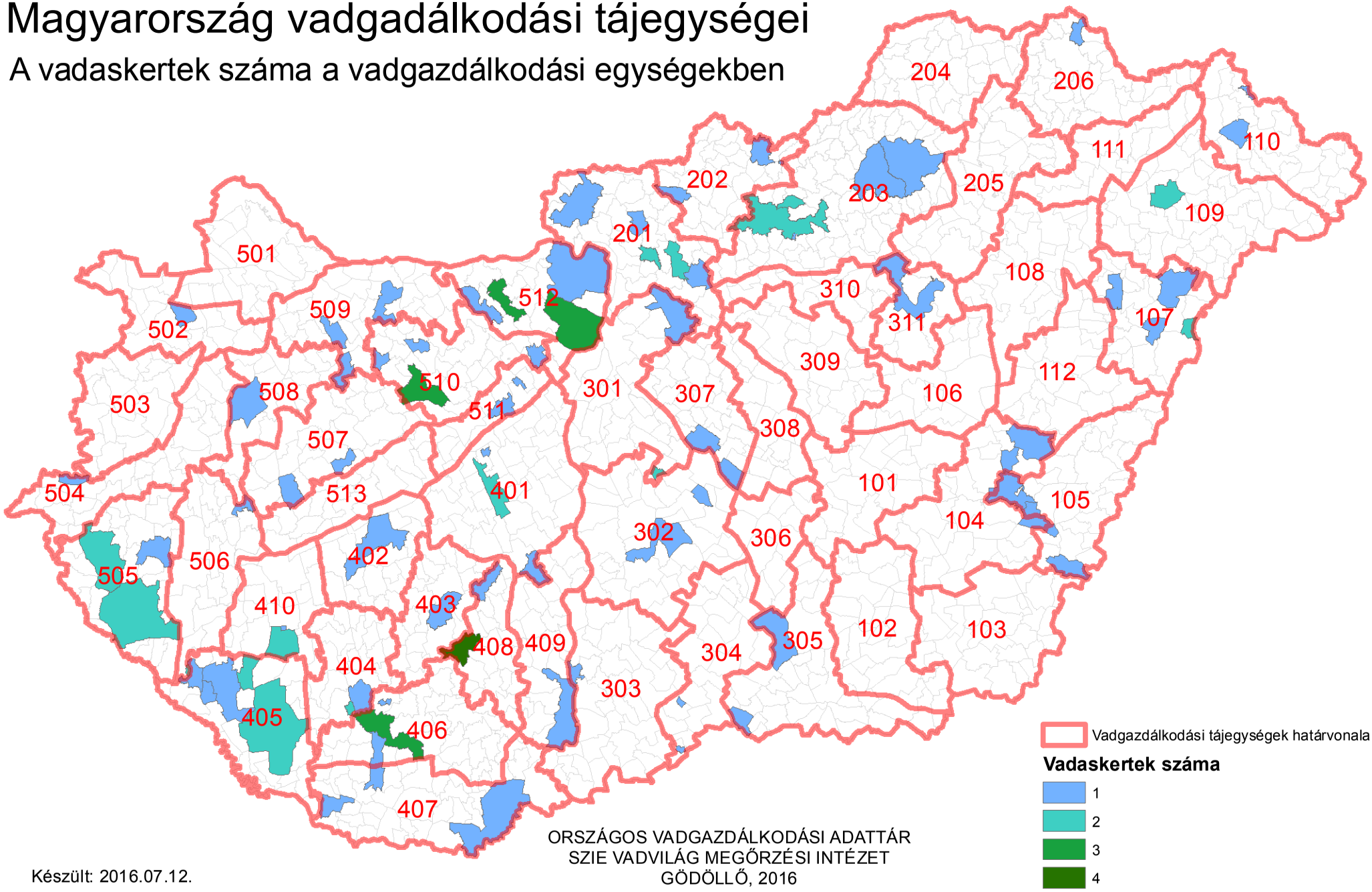

Készült: 2016.07.12.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2016.09.10.

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
104	950450	Füzesgyarmati Vt.	Füzesgyarmat	Füzesgyarmati dámoskert	190.00		X			
104	950750	Töviskesi Vt.	Szeghalom	Töviskesi vaddisznóskert	120.00				X	
104	956650	Hidashát-Bélmegyer Vadgazdálkodási Társaság	Bélmegyer	Bélmegyer-Vadas-i vaddisznó és muflon kert	200.25				X	X
105	951212	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Szeged	Körösladányi vaddisznóskert	418.00				X	
107	900930	Nyírerdő ZRT.	Nyírabony-Gúthpuszta	Nyírmártonfalvai vaddisznóskert	204.64				X	
107	903050	Nyírerdő ZRT.	Haláp	Monostorpályi vaddisznóskert	478.70				X	
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Magoskereszti vegyesvadas kert	425.90		X		X	X
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Csikóslaposi vaddisznóskert	335.00				X	
201	553260	Cserháti Szent Hubertus Vt.	Balassagyarmat	Alsópetényi vadaskert	210.20				X	X
201	570450	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Honti muflonoskert	297.00					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Püspökszilágyi muflonkert	201.50					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Kisnémedi vaddisznóskert	269.60				X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Galgamácsai vegyes nagyvadas kert	282.60	X			X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Kálló-Galgamácsai vaddisznóskert	439.30				X	
201	571750	Virágospuszta Vt.	Kartal	Dámkert	209.39		X			
202	550110	Bárna Vad KFT	Bárna	Bárnai vadaskert	231.90	X	X	X	X	X
202	550210	Salgótarjáni FTK, Ipoly Erdő Zrt. Salgótarjáni Erdészete	Kazár	Kazári vaddisznóskert	275.60				X	
202	552520	Nyugat-Cserhát Vt.	Cserhátsurány	Cserhátsurányi vadaskert	210.00				X	X
203	652350	Északerdő Zrt.	Kisgyőr	Kisgyőr-Mocsolyás, dámoskert	119.80		X			
203	700650	Egererdő Zrt.	Szilvásvárad	Szilvásváradi vadaskert	284.90				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Baláta vadaskert	228.71				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Keselyű fészek vaddisznóskert	254.82				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Kisnána	Verpeléti vadaskert	1183.90				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Gyöngyössolymos	Gyöngyössolymosi (Mátrafüredi) vadaskert	348.30				X	X
203	701850	Mátra- Hunting Kft.	Pálosvörösmart	Tekeres(Abasári) vadaskert	253.90	X			X	X
206	659400	Táltosok Vt	Füzérkomlós	Szonta Safari vegyesvadas kert	511.43	X	X	X	X	X
301	572850	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Isaszegi vaddisznóskert	880.00	X			X	
301	579350	SAE Sarlóspuszta Agrár- Erdész Kft.	Tatárszentgyörgy	Sarlóspusztai vaddisznóskert	203.27				X	
302	601410	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Kecskemét-Hetényegyháza	Nyíri-erdei vadaskert	1235.20		X	X	X	
303	607320	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Hajós	Hajósi vaddisznóskert	462.30				X	
303	607330	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Dusnok, Lenes	Lenesi vaddisznóskert	453.30				X	
304	607251	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Tompa	Mélykút-Tinójárás vegyesvadas kert	606.00		X		X	
304	607252	Kunbajai Vadaskert Vt.	Bácsalmás	Bácsszöllős-Kunbajai vadaskert	601.00	X	X	X	X	
305	800660	Kisteleki Vt.	Kistelek		216.34				X	X
305	801710	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Ásotthalom	Ásotthalmi vaddisznóskert	687.30		X		X	
307	578550	Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Szolnok	Pusztavacsi vegyesvadas kert	500.90		X		X	
307	579460	Vadker Kft. / Nefag Zrt. / Csókáserdei Vt.	Szolnok	Nagykőrösi vegyesvadas kert	676.10		X		X	
311	703610	Tepélypusztai Vadászati Társaság	Mezőtárkány-Tepélypuszta	Besenyőteleki vadaskert	274.00				X	X
401	403950	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Belsőbárándi vadaskert	155.67				X	
401	403970	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Táci vadaskert	404.70				X	
401	403970	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Soponyai (Csiripi) vaddisznóskert	436.00		X	X	X	
401	450610	Gyulaj Zrt. Németkér TK	Pincei Erdészet	Kistápéi vaddisznóskert	267.00				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Tótokilapi vaddisznóskert	258.20				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Kereki vaddisznóskert	211.50				X	
402	350730	Revír Vt.	Siófok	Kási vaddisznóskert	210.60				X	
403	454400	Gyulaj Zrt. Tamási	Tamási	Gyulaji dámrezervátum	7376.00		X		X	
404	354710	SEFAG Zrt. Nyugat Zselic	Kaposvár	Sásostói vaddisznóskert	299.20				X	
404	354720	SEFAG Zrt. Kelet Zselic	Kaposvár	Tótfalusi vaddisznóskert	186.90				X	
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vadászkert	805.81	X	X			X
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vaddisznóskert	399.00				X	
405	353310	SEFAG Zrt. Iharos	Iharos	Ciperesi vaddisznóskert	300.00				X	
405	353450	Kaszó Zrt.	Kaszó	Iharosi vaddisznóskert	250.00				X	
405	353460	Újmajori Vt.	Csurgó	Újmajori vaddisznóskert	322.20				X	
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Lapodi dámoskert	128.60	X	X			X

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Csöpröndi vaddisznóskert	249.00				X	
406	500350	Királykút Vt.	Szászvár	Királykúti vegyesvadaskert	506.99	X	X	X	X	X
406	500411	Szentgyörgyvölgy Farm Kft.	Budapest	Gödrei vegyesvadas kert	762.40	X	X		X	X
406	501110	Mecseki Erdészeti Zrt.	Pécs	Sasréti vegyesvadas kert	800.00	X		X	X	X
406	501151	Mecsekerdő Zrt.	Pécs	Sasréti vaddisznóskert	400.00				X	
406	501570	Bükkösd Bikkmány	Bükkösd	Bükkösd	526.40	X	X	X	X	X
407	504910	Bólyi Mg. Termelő és Szolg. Zrt.	Bóly	Békáspusztai vaddisznóskert	301.34				X	
408	453410	Gyulaj Zrt. Pincehely TK	Nagyszékely	Nagyszékelyi vadaskert	701.20	X	X		X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csurgó	Csurgói vaddisznóskert	716.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert I.	387.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert komplexum	747.10				X	
408	453710	Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.	Papd	Papdi vadaskert	228.78				X	
409	451210	Gemenci Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Baja	Gemenci vadászterület	13298.10	X		X	X	
410	353121	Fauna Jagd Kft	Nagybajom	Háromházi vaddisznóskert	312.20				X	
410	356610	Dél Dunántúli Fauna Vt.	Nagybajom	Csikóta vaddisznóskert	216.00				X	
502	104750	Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.	Győr	Gálici vaddisznóskert	300.00				X	
504	153650	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	Szombathely	Gasztony-Csákánydoroszlói vaddisznóskert	524.90	X	X	X	X	
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Bánokszentgyörgyi dámoskert	92.20		X			
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Homokkomárom-Zsigárdi vaddisznóskert	205.70				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Kerkakutasi vaddisznóskert	237.50				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Hernyéki vaddisznóskert	329.00				X	
505	201250	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Pölöskei vaddisznóskert	210.30				X	
506	203700	SEFAG Zrt.		Liszói vadaskert	624.85	X	X	X	X	
506	203700	Kanizsa Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa	Sági vadaskert	621.93	X	X	X	X	X
507	303150	Bakonyerdő Zrt.	Pápa	Sáskai vaddisznóskert	416.20				X	
507	303890	Koronás Szarvas Kft	Pétfürdő	Koronás Szarvas Kft	3891.40	X	X	X	X	X
508	301250	Marcal-Bitvaközi Vt.	Pápa	Dabronyi vaddisznóskert	248.10				X	
509	102050	Kisalföldi Erdőgazdaság	Győr	Sokorópátkai-Ravazdi vaddisznóskert	247.20				X	
509	105800	Bakonyi Erdészeti és Faipari Zrt.	Pápa	Gici vaddisznóskert	322.60				X	
510	250750	Feketevíz Vt.	Győr	Rédei vegyesvadas kert	522.10	X	X		X	
510	251850	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Császári vadaskert	216.32	X	X		X	X
510	253550	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Dolinai vadaskert	366.00				X	
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Fehérvárcsurgói vadas kert	1197.00	X		X	X	X
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Tímári vegyesvadas kert	972.00	X	X	X	X	
510	400351	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Vadhányási vadaskert	510.00	X		X	X	
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Vérti vegyesvadas kert	970.55	X	X	X	X	X
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Ginzai vadaskert	291.16				X	X
511	403550	Tradicionális Vt.	Budapest	Lovasberényi vaddisznóskert	338.30				X	
511	404510	VADEX Mezőf. Zrt.	Vál	Váli vegyesvadas kert	653.00	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Muflonkert (Bagolyhegyi vadaskert)	122.50					X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Történelmi kert	322.80	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Rókási vaddisznóskert	300.80	X		X	X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budakeszi-Páty vegyes nagyvadas fotó szafari és vadaskert	1745.00	X	X		X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Postaréti vadaskert					X	
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budapest-Budakeszi vegyes nagyvadas vadaskert	336.00	X	X	X	X	X

Az agrárminiszter

12/2018. (VII.3) AM rendelete

az Észak-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

4. melléklet a 12/2018. (VII.3) AM rendelethez

A vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati irányelvei

Az elejtés szakszerűtlenségének minősítése során, a táblázatokban részletezett hibapont megítélése a megadott trófeajellegek együttes értékelésével kell végezni, a hibapont besoroláshoz minden paraméternek teljesülnie kell!

I. A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei

A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei az 505. számú Zalai-dombsági és 506. számú Zala-kisbalatoni vadgazdálkodási tájegységekben					
Hiba-pont	**Felrakás** (bika kora év)	**Trófea tömeg lega-lább (kg)**	**Szárhossz legalább (cm)**	**Főág hossza legalább (cm)**	**Jellege**
1	**1.** (2.)	1,5	30	-	szabályos
	2. (3.)	3,0	60	15	szabályos, min. 10 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	3,5	70	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	5,0	85	25	szabályos, min. 3-as koronák, koronákban min. 2 db 10 cm-es ággal, esetleg egyik oldalon villával, villában min. 20 cm-es ágakkal
	6.-7. (7.-8.)	7,2	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9.-10. (9.-10.-11.)	9,0	100	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 20 cm-es ággal
2	**1.** (2.)	2,0	45	-	szabályos, egyéb ág
	2. (3.)	3,5	65	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	4,0	75	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	5,5	90	25	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	6.-7. (7.-8.)	7,8	100	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9.-10. (9.-10.-11.)	10,0	105	35	szabályos, minimum 4-es koronák, koronákban min. 4 db 20 cm-es ággal
3	**1.** (2.)	2,5	50	-	szabályos, egyéb ág, vagy korona
	2. (3.)	4,0	70	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	4,6	80	20	szabályos, min. 20 cm-es ágakkal villás, vagy koronás

A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei az 505. számú Zalai-dombsági és 506. számú Zala-kisbalatoni vadgazdálkodási tájegységekben					
Hiba-pont	**Felrakás** (bika kora év)	**Trófea tömeg lega-lább (kg)**	**Szárhossz legalább (cm)**	**Főág hossza legalább (cm)**	**Jellege**
	4.-5. (5.-6.)	6,0	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	6.-7. (7.-8.)	8,5	105	35	szabályos, minimum 3-as koronák, min. 20 cm-es koronaágakkal
	8.-9.-10. (9.-10.-11.)	10,5	110	40	szabályos, minimum 4-es koronák, koronákban min. 4 db 20 cm-es ággal

Az Észak-Dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeiben érett

a) az a szarvasbika, amely elérte a 11. éves életkort, agancsa szabályos főágakkal (szemág, középág), és a minimum 3-as koronákban összesen legalább 5 db hosszú (15 cm-t meghaladó) ággal vagy kehelykoronával rendelkezik, az agancs tömege meghaladja a 8,50 kg-ot,

b) az 505. számú Zalai-dombsági és 506. számú Zala-kisbalatoni vadgazdálkodási tájegységekben érett az a szarvasbika, amely elérte a 12. éves életkort, agancsa szabályos főágakkal (szemág, középág), és a minimum 3-as koronákban összesen legalább 5 db hosszú (15 cm-t meghaladó) ággal vagy kehelykoronával rendelkezik, az agancs tömege meghaladja a 8,50 kg-ot.

II. A dámszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei

A dámszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei az 505. számú Zalai-dombsági, 506. számú Zala-kisbalatoni 510. számú Vértes-hegységi vadgazdálkodási tájegységekben							
Hiba-pont	**Felrakás** (bika kora év)	**Szemág (jelleg, hossz)**	**Lapát hossz/szélesség (cm)**		**Tömeg / pont (kg) / IP**		**Lapát jellege**
1	**1.** (2.)	-	-	-	-	-	szabályos, min. 10 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	van	-	-	-	-	szabályos, elágazó, ellaposodó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	van	25	12	-	-	szabályos, zárt, csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	van	25	13	-		szabályos, zárt, jól csipkézett lapát
2	**1.** (2.)	-	-	-	-	-	szabályos, min. 15 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	van	-	-	-	-	szabályos, min. 30 cm-es szár, kanalas, elágazó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	van	30	14	-	-	szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	20 cm	35	15	3		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
3	**1.** (2.)	-	-	-	-	-	szabályos, min. 20 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	van	-	-	-	-	szabályos, min. 45 cm-es szár, kanalas, elágazó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	20 cm	35	15	2,5		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	20 cm	35	15	3,5		szabályos, zárt, erősen csipkézett lapát

Az Észak-Dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeiben érett az a legalább 10 éves dámbika, amelynek agancsa közel szimmetrikus, legalább 30 cm hosszú és 14 cm széles, zárt lapáttal rendelkezik, amelynek tömege eléri a 3 kg-ot.

III. Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei

Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei az 503. számú Alpokaljai, 504. számú Rába-menti-Kemenesháti, 505. számú Zalai-dombsági, 506. számú Zala-kisbalatoni 510. számú Vértes-hegységi vadgazdálkodási tájegységekben				
Hibapont	**Felrakás** (bak kora)	**Trófea tömeg (g)**	**Ágak hossza (cm)**	**Általános jelleg**
1	**1.** (1)	120		tömegre való kritérium nélkül, ha 13 cm-es nyársas, tompa ágvég vagy villás
	2. (2)	180	2	szabályos hatos
	3. (3)	250	3	szabályos hatos
	4. (4)	300	4	szabályos hatos
	5. (5)			
2	**1.** (1)	150		tömegre való kritérium nélkül, ha 14 cm-es nyársas, tompa ágvég vagy villás
	2. (2)	220	2	szabályos hatos
	3. (3)	270	3	szabályos hatos
	4. (4)	330	4	szabályos hatos
	5. (5)			
3	**1.** (1)	200		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es nyársas, tompa ágvég vagy villás
	2. (2)	250	3	szabályos hatos
	3. (3)	300	4	szabályos hatos
	4. (4)	350	5	szabályos hatos
	5. (5)			

Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

Ádámfi, T. (1976): Vadállománybecslés. MAVOSz füzetek. Magyar Vadászok Országos Szövetsége, Budapest

Bencze, L. (1966): Vadgazdálkodástan. Erdészeti technikusok tankönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1972): Vadgazdálkodásunk természeti adottságai. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1979): A vadállomány fenntartásának lehetőségei. A vadászati ökológia alapjai. Akadémiai Kiadó, Budapest

Berdár, B. (szerk.) (1983): Az őz és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Beregi, A. (2011): Vadegészségtan. Jegyzet vadgazda mérnök szakos hallgatók részére. Vadvilág Megőrzési Intézet, Szent István Egyetem, Gödöllő

Bicsérdy, Gy., Egri, B., Sugár, L. és Sztojkov, V. (2000): Vadbetegségek. Sugár, L. (szerk.). Mezőgazda Kiadó, Budapest

Bod, L. (1994): A somogyi szarvas. Lipták Vadászati és Kereskedelmi Bt., Balatonfenyves, Kaposvár

Csányi, S. (2007): Vadbiológia. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Heltai, M. (szerk.) (2010): Vadbiológiai olvasókönyv. Szemelvények a vadbiológia új eredményeiről a Vadvilág Megőrzési intézet munkatársainak ismeretterjesztő cikkei alapján. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Majzinger, I. (2018): Az őz: ökológia és alkalmazkodó gazdálkodás. Szent István Egyetemi Kiadó, Gödöllő

Csányi, S. és Mátrai, K. (1988): Őzállományok ökológiája. A nemzetközi őzkutatások eredményei. Csányi, S. (szerk.). Állami Gazdaságok Országos Egyesülése, Vadgazdálkodási Bizottság, Budapest

Demeter, A. és Kovács, Gy. (1986): Állatpopulációk nagyságának és sűrűségének becslése. Bernát, G. (szerk.). Korunk tudománya. Akadémiai Kiadó, Budapest

Faragó, S. (1995): Mezei és vizi élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem. Erdőmérnöki Kar. Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Faragó, S. (szerk.) (2007): Magyar vadász enciklopédia. Totem Kiadó, Budapest

Faragó, S. (szerk.) (2012): A LAJTA Project. Egy tartamos mezei vad és ökoszisztéma vizsgálat 20 éve. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron

Faragó, S., Dittrich, G., Faludiné Blickle, B., Gosztonyi, L., Jánoska, F., Kolics, L., Mohácsi, S. és Papp, S. (2013): Program a fogoly (*Perdix perdix*) védelmére Magyarországon. Magyar Apróvad Közlemények, 11: 167-202

Faragó, S. és Náhlik, A. (1997): A vadállomány szabályozása. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Farkas, D. (2004): Nézd és lásd! Kézikönyv az őzről. Szekszárdi Nyomda Kft., Szekszárd

Feiszt, O. és Varga, E. (2016): A zalai gímszarvas. Zalai Gímszarvasért Alapítvány

Heltai, M. (2002): Emlős ragadozók magyarországi helyzete és elterjedése. PhD értekezés, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Szent István Egyetem, Gödöllő

Heltai, M. (2004): Élőhelyfejlesztés és -javítás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (szerk.) (2010): Emlős ragadozók Magyarországon. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Heltai, M. (2014): Élőhelyfejlesztés mezőgazdasági területeken. Jegyzet vadgazda mérnöki szakos

hallgatók részére. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (2018): Az aranysakál állományával való gazdálkodás problémái. Nimród Vadászújság, 106 (5): 12-13

Heltai, M. és Lanszki, J. (2015): Az aranysakálról röviden, de tényszerűen. Nimród Vadástújság, 103 (5): 16-17

Heltay, I. (1989): A róka ökológiája és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Heltay, I. és Kabai, P. (szerk.) (2006): Hivatásos vadászok kézikönyve. I-II. Országos Magyar Vadászkamara, Budapest

Kőhalmy, T. (1990): Vadgazdálkodás. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Kőhalmy, T. (1995): Vadbefogás, vadtelepítés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Sopron

Kőhalmy, T. (szerk.) (1995): Vadászati enciklopédia. Mezőgazda Kiadó, Budapest, (1. kiadás)

Kőhalmy, T. (1995): Erdei élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Kőhalmy, T., Mészáros, K. és Völgyi, L. (2002): A vad által és a vadban okozott károk, valamint a vadászati kár. Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron

Kovács, Gy. és Heltay, I. (1985): A mezeinyúl. Ökológia, gazdálkodás, vadászat. Hubertus Bt. és a Magyar Mezőgazdaság Kft. kiadványa, Budapest (2. kiadás)

Majzinger, I. és Csányi, S. (2017): Útmutató az adatokon alapuló mezei nyúl gazdálkodáshoz. Szent István Egyetemi Kiadó, Hódmezővásárhely — Gödöllő. 70pp.

Mátrai, G. (1980): A muflon és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Mátrai, G. (2004): Erdei élőhelyfejlesztés. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Mátrai, G. (2004): Vadföld- és legelőgazdálkodás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Nagy, E. (1984): A fácán és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Náhlik, A. (szerk.) (2014): A vaddisznóállomány helyzete és a gazdálkodás perspektívái Magyarországon. NYME Kiadó, Sopron

Páll, E. (szerk.) (1985): A gímszarvas és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Páll, E. (2001): A vaddisznó. Nimród Vadászakadémia. 8. kötet. Nimród Alapítvány, Budapest

Sárkány, P. és Vallus, P. (szerk.) (1971): A vadászat kézikönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szabolcs, J. (1975): A dámvad. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2., átdolgozott kiadás)

Szederjei, Á. (1963): A vad etetése, óvása, befogása. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. és Studinka, L. (1962): Nyúl, fogoly, fácán. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1959): Őz. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1965): Szarvas. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2. kiadás)

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): A csapdázás elmélete és gyakorlata. Vad-Ész Mérnökiroda Bt., Gödöllő

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): Ragadozógazdálkodási stratégia - a jövő lehetőségei. Magyar Apróvad Közlemények, 6: 59-78

Szunyoghy, J. (1963): A magyarországi szarvas. Kandidátusi értekezés, Természettudományi Múzeum, Budapest